

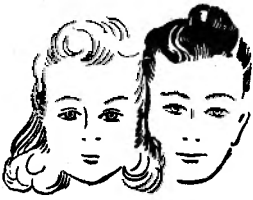

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

- 1 Negen en veertig sterren in de vlag
- 2 Belangrijke ligging
- 3 Wereldgebeuren
- 4 Wakers langs onze kust
- 5 Het „Haagse hopje”
- 6 Het nieuwste nieuws uit Parijs
- 7 Voordracht met bespreking: De Moederde Vrouw
- 8 Ons werkhoekje met wedstrijd
- 9 Vervolgverhaal: „Bijna te laat”

"Onze eigen krant"

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.c.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 3547 - Girorek. no. 839559

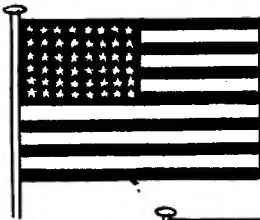
14e jaarg. no. 1 - aug. '58

49 sterren in de vlag

Men schat, dat er in Amerika 40 miljoen vlaggen zijn. Als het goed is, zullen al die vlaggen vernieuwd moeten worden, omdat ze verouderd zijn.

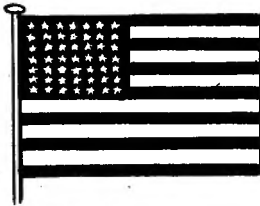
In de linkerbovenhoek waren tot dus-

Zo was het

*48 witte sterren
op blauw veld
rood-witte banen*

wordt het zo?

zo kan het ook.

ver zes rijen van acht sterren. Samen dus 48 sterren, d.w.z. voor elke staat van de Verenigde Staten van Amerika één ster. De republiek bestond namelijk uit 48 staten.

Maar nu is er een nieuwe staat bijgekomen en dus moet er een ster bij in de vlag! De fabrikanten van vlaggedoek

hebben het dus wel druk!

De nieuwe ster in de vlag is nodig geworden, omdat het Congres (de volksvertegenwoordiging) Alaska heeft toegelaten als 49ste staat.

Tot nu toe behoorde Alaska wel tot de Verenigde Staten, maar een staat was het nog niet; het was wel verbonden met de U.S.A., maar, zou je kunnen zeggen, het werd nog niet voor vol aanzien. 't Was Amerikaans territorium, Amerikaans bezit.

Op de kaart kun je Alaska gemakkelijk vinden. 't Ligt in het uiterste noordwesten van het werelddeel Amerika, ten noorden van Canada. De oorspronke-

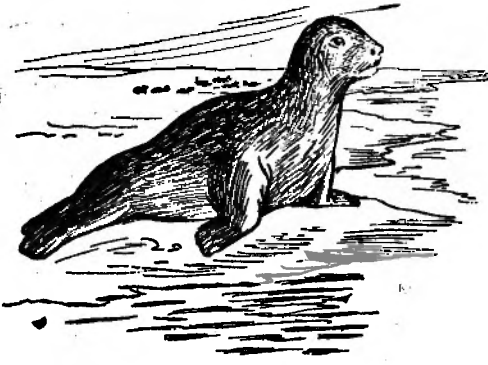

lijke bewoners waren enkele kleine Eskimostammen aan de kust. Zij noemden hun land „Al-ay-ek-sa”, dat betekent: het grote land. Nu weet je dus, hoe men aan de naam Alaska komt.

Groot is het gebied zeer zeker. Je zou het zo niet zeggen, maar 't is wel 45 maal zo groot als Nederland. Maar 't is heel dun bevolkt. In dat grote gebied wonen maar 213.000 mensen en 8 jaar geleden waren er nog maar 92.000 inwoners!

Op de kaart kun je zien, dat het aan de Grote Oceaan ligt en van Siberië gescheiden is door de Beringstraat. Deze Beringstraat in de Bering Zee zijn genoemd naar de Deense zeevaarder Vitus Bering, die in 1741 dit gebied ontdekte. Tot 1867 behoorde Alaska aan Rusland. De jacht op pelsdieren in dit zo goed als onbewoond land was de enige bron van inkomsten uit Alaska. Wie zou zich ook verder bemoeien met zo'n uitgestrekt, arm gebied, waar niets viel te halen?

Een paar Russische pelsjagers, een enkele Eskimostam, die aan vis- en robbenvangst deed, en dan nog een paar

Indianen, die in de zuidelijke streken waren doorgedrongen en zich bezig hielden met de jacht, dat was alles.

Maar in 1867 was er in Amerika een minister van buitenlandse zaken, die verder keek dan zijn neus lang was. Hij dacht zo: Alaska is een deel van het vasteland van Amerika. Laten de Russen nu aan de andere kant van de Beringstraat blijven. Anders bestaat het gevaar, dat er telkens meer Russen komen, dat ze vanuit Alaska langzamerhand verder naar het zuiden komen en wie weet, wat voor narigheid daar verder

het gevolg van kan zijn. Ik moet proberen deze Russische penetratie te voorkomen.

Nu moet je niet denken, dat deze minister een heel leger soldaten naar Alaska stuurde, om de Russen te verjagen. Nee, hij probeerde Alaska van de Russische regering te kopen. En dat gelukte. Voor 7.200.000 dollar aan goud werd Amerika eigenaar. De Russische tsaar dacht, dat hij een voordelige handel had gedaan. En veel Amerikanen vonden het gekkenwerk van hun minister om zoveel goed goud uit te geven voor een woest en onherbergzaam gebied.

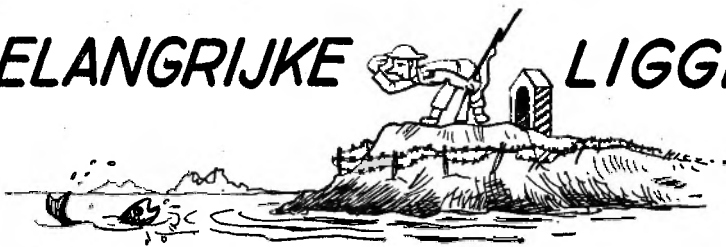
Maar achteraf zijn de Amerikanen reuzenblij met de koop en hebben de Russen spijt als haren op hun hoofd, dat ze Alaska hebben verkocht.

Avonturiers trokken ten koste van veel ontberingen het land binnen, en... vonden goud aan de oevers van de Klondike en de Yukon. Er bleken rijke goudvelden te zijn. Je kunt je indenken, wat er gebeurde, toen dit bekend werd. Een stroom van goudzoekers en avonturiers trok naar het noorden, in de hoop goud te vinden en binnen zeer korte tijd rijk te worden. Voor de meesten is dit op een grote teleurstelling uitgelopen. Wel werd er in een halve eeuw tijds voor 500 miljoen dollar aan goud gevonden, maar er zijn er maar enkelen rijk door geworden. Velen kwamen te laat of zochten op verkeerde plaatsen. En als iemand iets gevonden had, was hij zijn leven niet meer zeker. Onder de goudzoekers waren veel misdadigers, die er (in dit afgelegen land zonder politie of overheid) niet voor terugdeinsden iemand neer te schieten om zich van diens goud meester te maken.

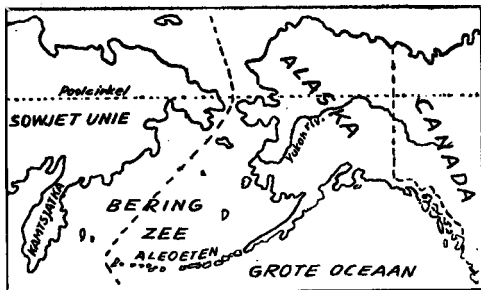
Behalve aan goud bleek Alaska ook nog rijk aan koper, zilver, platina, lood, zink, tin, in totaal aan wel 31 soorten metaalerts! Verder zit er veel olie en steenkool in de grond. Al die delfstoffen brengen miljoenen dollars op.

En dat is nu nog niet eens de rijkste bron van inkomsten. De visserij brengt nog heel wat meer op. In de rivieren van Alaska komt veel zalm voor. En zalm is duur! Per jaar worden er zo'n 6½ miljoen kisten zalm naar alle delen der wereld geëxporteerd. Langs de kust wordt veel haring gevangen. En dat al-

BELANGRIJKE LIGGING

In de tweede wereldoorlog beseftte men in Amerika plotseling, hoe dicht Azië en Rusland eigenlijk bij Amerika lagen. De Beringstraat is op de smalste plaats maar 86 km. breed. 't Zou niet zo moeilijk zijn voor een vijand om daar over te steken. En de Aleoeten, de eilandengroep van Alaska naar Kamtsjatha, vorm-

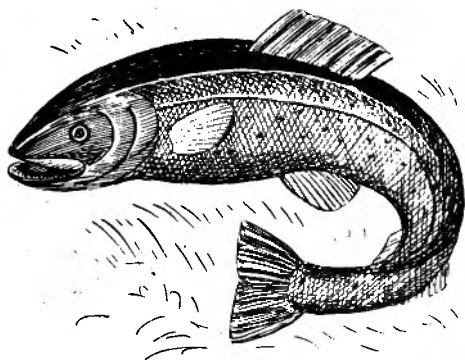

den ook al zo'n gevaarlijke oversteekmogelijkheid.

Ook de snelle ontwikkeling van het vliegwezen en van de raketwapens dwongen Amerika om maatregelen te nemen.

Geen enkele vijand mocht de kans krijgen om door een snelle aanval via Alaska het land binnen te komen. Koortsachtig snel werd er dwars door de Canadese wildernissen een weg aangelegd, wel 3400 km. lang, over 206 rivieren. Over deze weg konden militaire versterkingen en materiaal worden aangevoerd. Overal zijn vliegvelden en radarposten aangelegd. Er is geen enkel gatje, waardoor bijv. een Russisch vliegtuig, dat over de Noordpool zou komen aanvliegen, ongemerkt Alaska binnen zou kunnen komen. 't Spreekt vanzelf, dat al dat aanleggen en bouwen van militaire bases grote bedrijvigheid heeft meegebracht. 't Werd vooral in 't hoge noorden ontzettend druk op sommige plaatsen. En al die bedrijvigheid kwam de ontwikkeling van Alaska ten goede.

Natuurlijk viel 't werken in de ijzige poolstreken niet mee, maar het klimaat in Alaska is niet overal gelijk. Aan de kust is het 's winters niet koud, de zomers zijn er vrij koel en 't regent er

ZALM

les geeft weer werk voor de visconservefabrieken.

Onthoud nu nog even de naam van de hoofdstad van Alaska, dat is Juneau.

Opgaven:

1. Alaska betekent

2. Het is ... × zo groot als Nederland en heeft inwoners.
3. Twee bekende rivieren zijn de en de
4. De hoofdstad heet
5. Dit gebied werd ontdekt door
6. De oorspronkelijke kustbewoners zijn de
7. Tot 1867 behoorde Alaska aan
8. Toen werd het verkocht aan
9. Men vond in Alaska en later ook nog andere delfstoffen, zoals ..., ..., ...
10. De rijkste bron van inkomsten is de...
11. Gevangen wordt vooral ... en ...
12. Neem de afbeeldingen uit het knipblad over en plak ze boven, tussen of onder je aantekeningen. Maak er een mooi geheel van.

(Je zoekt ook toch de betekenis van de vreemde woorden op?)

veel. Zo'n klimaat noemt men wel **oceanisch**.

Het binnenland van Alaska heeft een heel ander klimaat. Daar heeft men lange, koude winters en korte, hete zomers, een **continentaal** klimaat.

In 't noorden van Alaska is het 't hele jaar koud, daar heerst een **poolklimaat**.

Vele Amerikanen hebben door 't werken in Alaska in korte tijd flink geld verdiend. In korte tijd moesten immers

de wegen aangelegd, de radarposten ingericht, de vliegvelden in orde gemaakt en onderkomens voor de militairen en ambtenaren gebouwd worden. Er moest materiaal en levensmiddelen aangevoerd worden. Er moest zoveel gebeuren. Per uur verdiende men in Alaska veel meer dan in Amerika en daar kwam nog bij, dat men zeer veel overuren maakte, die soms dubbel betaald werden. Nu zijn de kosten van levensonderhoud ook hoog,

omdat de meeste artikelen uit de U.S.A. of Canada moeten worden ingevoerd en de transportkosten zijn hoog. Toch gingen de oppassende arbeiders met een flink gevulde beurs weer naar huis.

Alaska is dus geen arm, vergeten land meer. Het is een land met een grote toekomst zeggen de Amerikanen. Want de mijnbouw kan nog sterk worden uitgebreid en als gevolg van de enorme rijkdom aan delfstoffen begint ook de industrie zich te ontwikkelen. Visvangst en robbenjacht leveren miljoenen op. Alaska heeft verder een grote rijkdom aan naaldhout, die in de toekomst ook geëxploiteerd kan worden. Zelfs landbouw en veeteelt zijn in sommige delen van het land mogelijk.

't Ging dus niet langer aan dit gebied een tweederangs plaats te geven. 't Had ook recht op een ster in de vlag, recht om een volledige staat te zijn.

Alaska krijgt nu ook zijn vertegenwoordigers in het Congres, die de belangen van hun staat nog meer onder de aandacht van de regering en het volk kunnen brengen.

Opgaven:

1. De kleinste afstand tussen Siberië en Alaska bedraagt ... km.
Kijk ook eens op de globe naar de afstand tussen Rusland en Alaska - (over de Pool).
2. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.
3. In 't noorden heerst een klimaat, aan de kusten een klimaat en in 't binnenland een klimaat.
4. Als bronnen van inkomsten voor nu of in de toekomst kunnen genoemd worden : (minstens 5 opschrijven).

Wereldgebeuren ^{in 't} HOUT

Midden-Oosten. Onverwachts is er revolutie uitgebroken in Irak, het vroegere Tweestromenland, het land waar het paradijs heeft gelegen, waar God Abraham riep om te gaan naar een land, dat

God hem wijzen zou. Een groep officieren kwam in opstand en heeft de jonge koning Feisal, diens oom de kroonprins, en de premier en zijn zoon vermoord. Zelf namen ze de regering over.

FEISAL II

Dit bracht grote opschudding in de landen van het Westen. Irak is namelijk een rijk olieland. Per jaar stroomt er uit dit land 35 miljoen ton olie door de pijpleidingen via Syrië en Libanon naar de Middellandse Zee, waarna het door tankschepen naar Europese havens wordt gebracht.

Deze opstand in Irak staat niet op zichzelf. Onder leiding van president Nasser van Egypte proberen vele Arabieren in de Mohammedaanse landen om al die landen tot een grote Arabische eenheid te verenigen. Egypte, Syrië en Jemen hebben zich al samengevoegd in de Verenigde Arabische Republiek. In de Libanon verzetten opstandelingen zich tegen de westers-gezinde regering van president Sjamoen. In Jordanië, waar koning Hoessein, een neef van de vermoorde koning Feisal regeert, valt het ook niet mee, de Arabische **nationalisten** onder de duim te houden. Dit alles zien de communisten met genoegen aan. Want op deze manier heeft het Westen in 't Midden-Oosten straks weinig invloed meer. Hun oliebelangen komen in gevaar.

Dat zagen Amerika, Engeland en andere westerse landen ook maar al te goed in. Daarom hebben ze onmiddellijk hun tegenmaatregelen genomen. Amerika stuurde mariniers naar de Libanon, om president Sjamoen te helpen tegen de rebellen, die gesteund werden vanuit Syrië met wapens en manschappen.

Engeland stuurde troepen naar Jor-

danië om koning Hoessein te steunen. Zo probeerde men in elk geval die landen voor het westen te behouden.

Rusland eiste onmiddellijke terugtrekking van die Amerikaanse en Engelse troepen. De wereld keek in spanning toe. Zou dit misschien op een oorlog uitlopen?

Gelukkig heeft God ons hiervoor bewaard. De ruimte ontbreekt om te schrijven over alle conferenties en vergaderingen van de Verenigde Naties, die over het Midden-Oosten gehouden zijn. Men probeert een conferentie te houden van de regeringsleiders van de voornaamste landen om een oplossing te vinden uit de moeilijkeheid.

God beware de wereld voor een nieuwe oorlog en Hij verhoore de gebeden, die daarvoor tot Hem worden opgezonden.

Ter beantwoording:

1. De vermoorde koning van Irak heette Over Jordanië regeert koning ... De president van Egypte is, die van Libanon heet
2. De Verenigde Arabische Republiek omvat de landen ..., ..., en ...
3. Uit Irak komt veel
4. Amerika stuurde troepen naar en Engeland zond soldaten naar

SJAMOEN

WAKERS' LANGS ONZE KUST

Onze vlakke kust ziet er zo onschuldig uit! Voor de zeeman lijkt ze gemakkelijk te bereiken. Er zijn geen steile rotsen, geen blinde klippen of verraderlijke koraalriffen.

Maar..... vanaf de waddeneilanden tot Zeeuws-Vlaanderen zie je in het blauw van de zee grillige, lichtere vlekken. Het zijn de zandbanken, de onderwaterheuvels, die in de loop van de eeuwen een schepenkerkhof van hout en staal voor onze kusten hebben gelegd!

Het schip, dat door de storm op een zandbank wordt gesmeten, breekt onherroepelijk in stukken door de kracht van de golven. Het wrak wordt langzaam weggezogen in de diepe zandlaag.

Het enorm aantal gezonken schepen vormt een groot gevaar voor de scheepvaart. De driehoekjes op het kaartje vertellen je hoeveel het er wel zijn. Deze gevaarlijke plaatsen zijn gemerkt met tonnen of boeien. Ze waarschuwen de zeeman: Pas op, gevaar!

De boeien dobberen op de golven van de zee, steeds op dezelfde plaats. Ze liggen vast aan de zeebodem geketend, deze vrienden van de scheepvaart. Alle

boeien zijn niet gelijk. Er zijn er waarop een torentje is gebouwd met een brulapparaat. Dit zijn de brulboeien.

Anderen hebben een licht, dat aan en uit knippert. Het zijn de licht- of gasboeien.

Als er niets op is vastgemaakt, heten ze „tonnen”. De tonnen zijn in verschillende kleuren geverfd: zwart, groen, rood, geel of geblokt.

Elke boei of ton heeft zijn betekenis. De kapitein heeft aan boord een boek, waarin hij kan vinden wat ze hem allen hebben te vertellen. Bepaalde lichtboeien, de vaarlichten, spelen op eigen houtje voor loods. Ziet de stuurman ze allen op één lijn, dan kan hij rustig doorvaren. Ze wijzen hem de weg naar de haven.

Aan de dikke buik van de boei of aan zijn kettingen zetten zich schelpdieren of wieren vast. Op de duur maken ze hem zo zwaar, dat hij wel eens kopje onder kan gaan.

Dan komt het betonningsvaartuig en tilt het gehele gevaarte (plm. 8000 kg.) uit het water. De ankerkettingen zijn dan wel drie keer zo dik als bij de te-waterlating. Alle blinde passagiers worden er afgekrabd en de boei kan opnieuw zijn waarschuwing geven.

Ook 's nachts heeft de zeeman zijn gidsen nodig.

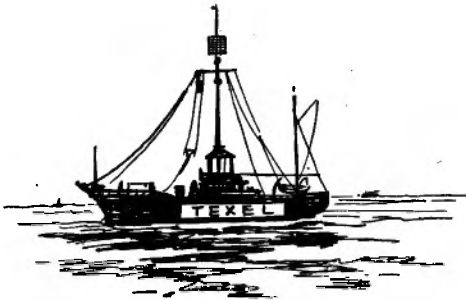
In heel oude tijden bouwde men reeds primitieve vuurtorens. Eén van de eersten was die op het eilandje Pharos bij Alexandrië. Men noemde het een der wereldwonderen van die tijd.

Langs onze kust, van Delfzijl tot Walcheren, zwaaien de brede lichtbundels met regelmatige tussenpozen over het wijde water. Elke vuurtoren gloeit, zwaait of wiekt op zijn eigen manier.

De gezagvoerder van een schip kan hierdoor bepalen welke kustplaats hij passeert.

Ver van de kust, vooruitgeschoven in zee, liggen de lichtscheperen: Terschellingbank, Texel, Goeree en Noordhinder.

Op eigen kracht varen kunnen deze schepen niet. Met een lange ketting liggen ze aan een betonblok verankerd.

Het schip heeft geen schroef, geen roer en geen machinekamer. Op het dek staat een stalen vuurtoren. Onder in het schip bevindt zich de radiokamer. Onophoudelijk zendt het radiobaken zijn eigen tekens uit. De scheepstelegrafisten van de voorbijvarende schepen kennen deze code en weten nu de plaats waar ze zich bevinden. Menig schip is in de donkere nacht door radiobaken en lichtsignaal van het lichtschip behoed voor stranden.

Het is een eentonig leven voor de bemanning van een lichtschip. Op dit kleine eilandje doen elf mensen samen, veertien dagen aaneen, hun plicht. Dan worden ze afgelost, om over weer veertien dagen opnieuw hun eenzame post te betrekken.

Hun vrije tijd besteden de mannen aan knutselen, vissen en soms eens varen in een jol.

De kapitein van een groot schip kent niet de moeilijkheden van alle havens. Vandaag doet hij deze, morgen weer een andere aan.

In het vaarwater naar de haven of in de havenmond zelf kan men niet elke gevaarlijke plek, iedere verraderlijke stroming door boeien aangeven. De visserman, die elke dag in- en uitvaart, is er wel mee vertrouwd. En de loods kent het vaarwater als zijn eigen broekzak.

De gezagvoerder van een loodsplichtig schip vraagt daarom een loods. De „Dienst voor het Loodswezen” zorgt hiervoor. Voor onze grootste waterwegen, bij Delfzijl, IJmuiden, Hoek van Holland en het Oostgat van de Wester-

schelde kruisen de loodsbotten. Elk schip, dat hun hulp vraagt, wordt prompt bediend. De kapitein blijft wel de verantwoordelijke man, maar feitelijk neemt de loods tijdens het binnenloodsen het gezag over.

Er zijn wel eens kapiteins, die het zonder loods willen stellen. Maar maakt hij brokken, dan weet hij dat het niet te best met hem afloopt. De „Raad van Scheepvaart”, we zouden kunnen zeggen: de rechtbank voor de scheepvaart, is niet gemakkelijk!

Een van de modernste middelen voor het binnenloodsen van een schip is de radar. Op een scherm kan men in de radarkamer het schip als een groen vlekje zien varen. Duisternis of mist verhinderen dit niet. Door middel van de radio geeft men aanwijzingen voor de vaart. Elk radarstation bestrijkt een bepaalde oppervlakte. Zie maar eens op het kaartje. Langs de Nieuwe Waterweg tellen we zeven radar-stations. Het ene station geeft het schip aan het andere over en zo bereikt het zeekasteel de haven.

En toch..... al schreeuwen boeien en geven vuurtorens en lichtscheperen hun signalen bij dag en bij nacht: „Pas op! Blijf hier weg! Het is gevaarlijk!”..... toch lopen schepen vast.

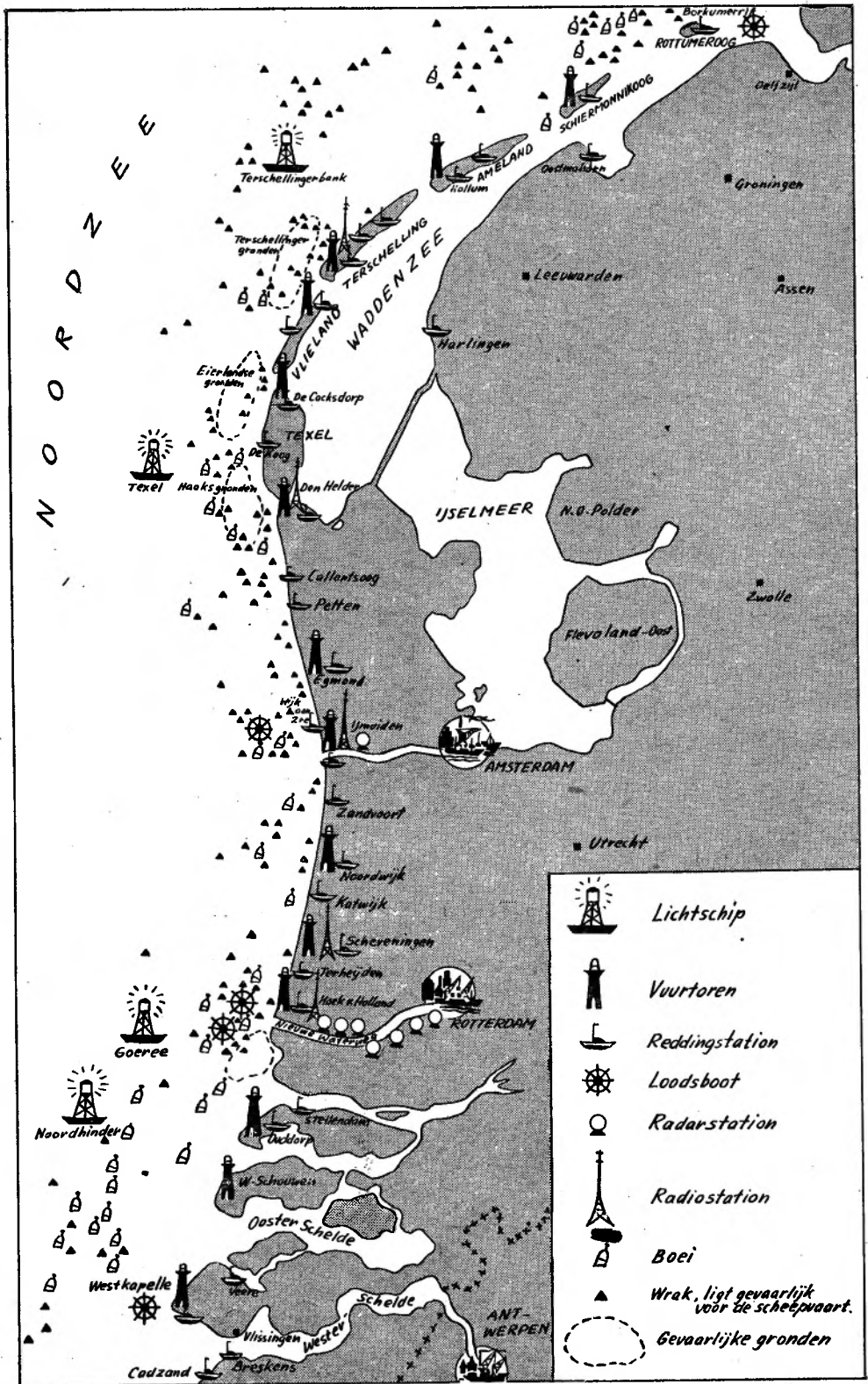
Voorals de storm ze jaagt in de branding als het roer niet meer luistert! Machteloos moet men dan toezien, hoe het schip recht naar de onheilsplekken wordt gesleurd. Op de kaart zie je de gevaarlijkste gronden aangeduid. Zo'n plaats wordt wel het zeemanskerkhof genoemd.

Dan zenden de schepen in nood het S.O.S. uit (... — — — ...).

Zie nu eens op de kaart hoeveel reddingstations er zijn! Daar staan stoere kerels gereed om bij het eerste S.O.S. zee te kiezen. Uren en uren moeten ze soms worstelen om bij het wrak te komen. Dan is het nog scherp opletten om niet tegen het schip te pletter te worden geslagen.

Wat een vreugde als de reddingboot terugkomt met verkleumde, uitgeputte schipbreukelingen.

Wie kent nog niet de namen van de helden der zee: Dorus Rijkers, Bot, Bijl,

- Lichtschip
- Vuurtoren
- Reddingstation
- Loodsboot
- Radarstation
- Radiostation
- Boei
- Wrak, ligt gevaarlijk voor de scheepvaart.
- Gevaarlijke gronden

HET NIEUWSTE nieuws uit Parijs.

Men behoeft er zich niet over te verbazen wanneer men binnenkort in Parijs honden tegenkomt met een bril op hun neus. Want ook de parijse honden, welker gezichtsvermogen te wensen overlaat, kunnen zich nu tot de opticien wenden.

Natuurlijk zal men zich om gebilde honden te willen zien naar deftige buurten dienen te begeven.

De eerste viervoeter, die geholpen zal worden is een tienjarige cocker Vox, die daarvoor een kleine oogoperatie zal moeten ondergaan. Men heeft Vox natuurlijk eerst verschillende brillen opgezet om na te gaan, door welke hij het best kon kijken. Op grond daarvan heeft men bepaald hoe sterk de glazen moeten zijn, die op zijn ogen zullen worden aangebracht. Het enige nadeel is, dat Vox zich nu tevreden zal moeten stellen met een bril voor ver-zien en dat het niet mogelijk zal zijn hem nog eens een aparte bril te geven wanneer hij behoefte zou blijken te hebben aan een leesbril voor de ogenblikken waarop hij zijn snuit in de etensbak steekt.

Voor wie er nieuwsgierig naar is: het grappe kost maar zeshonderd gulden.

Het standverschil tussen een deftige en een onbeschaafde hond is bovendien onmiddellijk vast te stellen wanneer de dieren hun bek opendoen. Want de deftige honden laten tegenwoordig hun kiezen van een gouden kroon voorzien.

Gew. overgen. uit het „Hbld”.

Van den Klooster, Janus Kuiper, Toxopëus en vele, vele anderen?

Alles wat zich toelegt op het redden van drenkelingen uit de ziedende branding werkt tegenwoordig samen in de Noord- en Zuidhollandse Reddingsmaatschappij. (N.Z.H.R.M.) en de Koninklijke Zuidhollandse Reddingsmaatschappij. (K.Z.H.R.M.)

Tussen de jaren 1824 en 1954 werden door deze maatschappijen bijna elf duizend mensen gered! (1824 N.Z.H.R.M.;

Het Dorus Rijkersfonds is opgericht om oude redders een onbezorgde oude dag te geven en om de weduwen en wesen van omgekomen zeeridders te helpen.

Zo werken tonnen, boeien, vuurtorens, lichtschepen, radarstations en reddingstations langs onze kust samen om de schepelingen te brengen in de haven van bestemming.

Opgaven:

1. Vreemde woorden zijn:.....
2. Voor onze kust liggen wrakken, die gevaarlijk zijn voor de scheepvaart.

Op alle gevaarlijke plaatsen zijn of ... geplaatst. Er zijn ... en ... boeien. Het vaartuig houdt ze schoon. Een bijzonder soort lichtboei is het v..... Blinde passagiers zijn mensen, die

De oudste vuurtoren was waarschijnlijk die op het eilandje bij de stad Langs onze kust staan vuurtorens bij Elke vuurtoren heeft zijn eigen —Onze lichtschepen zijn: Voor de waterwegen: ..., ..., ... en ... kruisen loodsboten. De zorgt hiervoor. Het modernste middel voor het binnenloodsen van schepen is het We vinden ze bij de en het ...

Bijzonder gevaarlijke gronden zijn:... Het morseteken voor S.O.S. is Reddingstations zijn bij: N.Z.H.R.M. is: ... K.Z.H.R.M. is ... bekende zeehelden zijn:..... Het Dorus Rijkersfonds zorgt voor De rechtbank voor de scheepvaart heet:

HET „HAAGSE HOPJE“

Je kent natuurlijk allemaal het „Haagse hopje“. In zo'n fleurig pakje gestoken, vind je in menige winkel kleine en grote dozen van Rademaker, met de heerlijke snoep.

Toch wel een vreemd geval om een lekkernij zó te benoemen. Hoe is men daartoe gekomen?

Vlak voor de komst der Fransen in ons land, vestigde zich in Den Haag baron Hendrik Hop. Hij was niet getrouwd, hield van gezelligheid en had weldra in de Haagse hofkringen veel vrienden.

Hops' benedenbuur was bakker Theodor van Haaren, die een prima zaak had in chocola. Was baron Hop misschien een heel beste klant beneden? We weten het niet. Wel is bekend, dat baron Hop door z'n huisarts het koffiedrinken verboden werd. Dat was voor hem, die het „swarte Oostervogt“ zo graag dronk, een zware beproeving. En hij klaagde hierover bij z'n buurman Van Haaren, die met belangstelling luisterde. Direkt ging de bakker aan het werk om iets lekkers te maken, waaraan een koffiesmaak verbonden was.

Inderdaad gelukte het hem spoedig een soort karamel te maken, die hij „koffie bonbon“ noemde en waarmee de baron heel erg ingenomen was. De giftige drank kon hij nu met rust laten en van de bonbon-met-koffiesmaak dubbel genieten. En hij genoot niet alleen. De baron tracteerde graag en.... veel! En al gauw sprak men in Den Haag van „Bonbon van baron Hop“, welke mondvul later kort en krachtig veranderde in „Hopje“.

Langzamerhand raakte het namaak-kopje-koffie-in-tabletvorm niet alleen in ons land, maar ook buiten onze grenzen bekend. Ja, het veroverde de gehele wereld. In Petersburg, het tegenwoordige Leningrad, was zelfs een speciale „Hopjeswinkel“.

Czaren, koningen en koninginnen werden regelmatige afnemers en een musicus componeerde zelfs de „Baron Hop Suite“.

Het begin in Den Haag was zo klein. Nu komen er bij Rademaker 200 karamels-van-Baron Hop per minuut uit de machine.

Wat dat betreft kun je dus met snoepen je gang wel gaan!

Voor je aantekenschrift:

Het „Haagse hopje“ werd genoemd naar Zo zijn er meer namen ontstaan. Kijk maar 'es. „Hij rijdt nu in een glanzende F.....“. „Daar gaat een F.... de lucht in“.

Baron Hop kwam in 1794 in wonen. Hij dronk graag, maar zijn huisarts Z'n benedenbuurman bakker wist wel raad. Deze maakte in tabletvorm suurogaat-koffie.

De karamel werd genoemd „k.....“ of „Bonbon“ Tot ver over onze grenzen werd het „Haagse hopje“ bekend. Zelfs in..... kwam een speciale...

De tegenwoordige fabrikant van deze lekkernij heet In zijn fabriek komen er per minuut hopjes de machine uitrollen.

HERSEN

GYMNASTIEK

Voor wie het nog niet weet, even deze opmerking. Voor elke vraag 10 sec. Wie het antwoord weet, mag het zeggen. Het gaat dus om het vlug reageren.

Hier komt dan het eerste 10-tal.

1. Wat is een imker?
2. In iedere bijenkorf leven darren, werksters en een koningin. Welke is de grootste?
3. Waar staat de nieuwe soda fabriek?
4. Wie is in Frankrijk „de sterke man“?
5. Uit welk land is voor het eerst een passagiersvliegtuig op Schiphol geland?

6. Als je niet beroepsfotograaf bent, hoe heet je dan?
7. Hoeveel boeken telt de Bijbel?
8. Noem 'es 2 schrijvers uit de 19e eeuw.
9. Hoeveel kinderen had Job?
10. Hoe heet de zoon van Boaz en Ruth?

De antwoorden van de laatste vragen uit 13e jaargang no. 10 zijn:

71. „Dochtertje sta op“.
72. Vrijheidsbeeld te New York.
73. Verstrooiing.
74. Naar Johannes de Dooper.
75. Ze vestigden zich op Malta.
76. Flevomeer.
77. Zeeuws-Vlaanderen.
78. Dwarsfluit en hoteljongen.
79. plm. 7 liter.
80. piano pianissimo is heel zacht.

Beste jongens en meisjes.

Na een prachtige zomervacantie krijgen velen van jullie, als leerlingen van de nieuwe zesde klas, voor het eerst O.E.K. voor je. We roepen jullie allemaal een hartelijk welkom toe en hopen, dat je Oek trouw en goed zult lezen. Als het op de goede manier gebeurt, zul je veel van Oek leren.

Maar nu moet je deze rubriek niet overslaan. In „Ons werkhoeckje“ staan allerlei dingen voor de gezelligheid. En enkele keren per jaar worden er zelfs prijzen beschikbaar gesteld voor.....

Zoals nu!

Je ziet op pag. 12 5 zonnebloemen. De laatste letter van 3 is de eerste letter van 9. De laatste letter van 9 is de

eerste letter van 15. Enz. met 21 en 27. De no's 6, 12, 18, 24 en 30 zijn verticale woorden, de overige no's alleen horizontale.

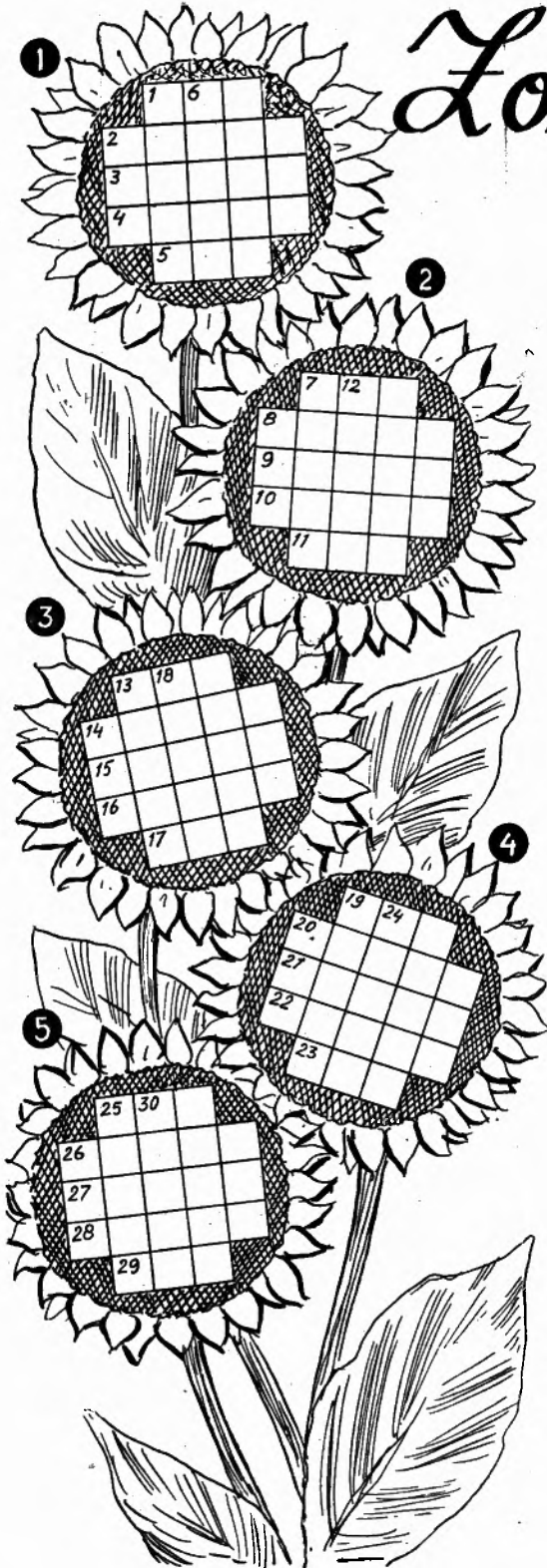
Weet je, wat je nu doet? Eerst zoek je alle woorden, kijk vreselijk goed of je ze allemaal goed geschreven hebt (ja!!). Teken dan de bloemen na op echt tekenpapier, vul de woorden maar in en stuur dan de oplossing vóór 9 September a.s. naar de Weled. Heer L. Meijer, Wilhelminalaan 7, Bedum.

Op de oplossing je voornaam (niet letter), je achternaam, de straatnaam en no. en de plaatsnaam.

'k Hoop dat je een prijs wint.

Veel succes!

Zonnebloem-zaadseel

Hier volgt de opgave:

1. Bijbels woord voor zoon
2. Eén van de koorleiders ten tijde van David.
3. Stamvader van de tweede mensheid.
4. Een lastige, tegenwerkende Arabier uit het boek Nehemia.
5. Plaats in het hoge noorden van Kanaän.
6. Krijgsoverste van Juda.
7. Een van de 12 stammen.
8. Broer van David.
9. Zoon van Hammedatha, de Agagiet.
10. De „lieflijke”, een vrouw.
11. Spruit, loot.
12. Zoon van Lot.
13. Koning van 10-stammenrijk.
14. „De aarde nu was woest en ledig”. Dat was een.....
15. Zijn naam is „dwaas”.
16. Eén van de 4 rivieren, die de hof van Eden bevoeide.
17. Tegengestelde van begin.
18. Verwissel de letters van 15.
19. Eén van de 12 stammen.
20. De burcht, waar Esther woonde.
21. Een purperverkoopster.
22. Stad in Klein-Azië.
23. Vrouw van de spotter Lamech.
24. Eén van de 5 filistijnse steden.
25. Een profeet.
26. Wijze raadsheer.
27. Eén van de 5 steden in het Siddimdal.
28. Stad in Klein-Azië.
29. Hogepriester-richter.
30. Snelle loper.

De Moeder de Vrouw

Ik ging naar Bommel om de brug te zien.
Ik zag de nieuwe brug. Twee overzijden
die elkaar vroeger schenen te vermijden,
worden weer burens - Een minuut of tien

dat ik daar lag, in 't gras, mijn thee gedronken,
mijn hoofd vol van het landschap wijd en zijd -
laat mij daar midden uit d' oneindigheid
een stem vernemen dat mijn oren klonken.

Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroomaf door de brug

[gevaars,
Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer,

en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren,
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer,
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal U bewaren.

Martinus Nijhoff (1894-1952)

Beschrijving:

„DE MOEDER DE VROUW”.

't Is nogal een eenvoudig gedicht, zul je zeggen. De dichter is in de vakantie naar Zalt-Bommel gegaan. Hij wil de nieuwe brug zien. Wat zijn de overkanten, die vroeger door de brede Waal gescheiden waren nu dicht bij elkaar (burens!). Dan ligt hij in 't gras aan de oever, neemt zijn thermosfles en drinkt zijn thee; hij geniet van het wijde landschap. Een stem klinkt. Het is een schippersvrouw, die haar tjalk stroomafwaarts tussen de pijlers van de brug doorstuurt. Ze zingt een psalm. Een loflied op God, Wiens hand ons bewaart. Wat zou hij graag willen, dat zijn moeder daar stond en zong.

Dat is alles. De dichter gebruikt heel gewone woorden.

In de vorige eeuw dacht men, dat poëzie alleen mooi was, als ze over „dichterlijke” onderwerpen handelde, b.v. godsvrucht, vaderland, de maan. Dich-

terlijke taal werd gebezigd b.v. purperrode kimmen, een azuren gewelf, een kloppend hart, de lier tokkelen, een zilv'ren lach. Later werd het: een gouden lach, een zoete droom, bleke luchten enz. Men was niet zo dom, dat men het volgende versje voor poëzie aanzag:

Lieve Vader, in dit doosje
Ligt voor U een nieuw horloge,

maar men bewonderde wel b.v. dit vers van J. J. L. ten Kate:

Moeder Natuur, nog sluimerlauw
Wast bij 't ontwaken
De rozige kaken,

of dit (opzettelijk!) „moois”
van Cornelis Paradijs:

Tril cither! dichtvuur blaak!

O gij mijn lier, sta pal!
Klinkt! snaren van mijn ziel,
met dav'rend woordgeschal!

Na 1880 begon men in te zien, dat deze gezwollen taal onecht was en de poëzie vals.

't Zit 'em niet in de onderwerpen.

Guido Gezelle heeft een van de mooiste gedichten geschreven over een wattertorretje (Het Schrijverke); 't zit 'em even min in vreemde woorden.

Martinus Nijhoff gebruikt hier heel gewone woorden. Hij werpt met dezelfde bal, als jij en ik, zou je kunnen zeggen, maar..... hij werpt onberispelijk. Elk woord komt precies op zijn plaats, de woorden rijen zich aaneen juist zoals het moet. Ze golven af en aan als een stroom en deinen op en neer met wat hij ziet, hoort en voelt (ritme!). En dat is het, wat we van een goed gedicht eisen. Niet het onderwerp, maar de wijze, waarop de kunstenaar dat onderwerp heeft gezien, gevoeld, begrepen en tot uiting heeft gebracht. En nu worden de „wonderen woord”, zoals in een van Nijhoffs regels staat.

Nu lezen we het gedicht hard op. Langzaam! Telkens weer! Met de grootste aandacht. Denk er om aan het eind van de regel, òòk als er geen leesteken staat even wachten (Enjambement of overstap, weet je nog?) In regel 12 zeg je de z van zij als een s; dus: wat sij zong.

Voordragen is noòit gemakkelijk. Ook hier niet. Het eist veel van je. Een rijke fantasie, een diep gevoel. Je moet je kunnen voorstellen, wat de dichter ziet, trachten mee te voelen, wat hém ontroert.

De eerste regels zeg je heel gewoon. Wèl alles duidelijk articuleren. In r. 3 en 4 komt wat warmte. De dichter is blij als de mensen elkaar weer ontmoeten (buren!). Nu weer heel licht en fijn: Een minuut of tien enz. Hij ligt immers zo onbezorgd te genieten, als hij aan de oevers piknikt. Maar bij r. 6 wordt de toon anders. De stadsmens, die gewend is door nauwe straten te lopen, kijkt tot aan de horizon, links, rechts, voor en achter zich, zo ver het oog reikt. Zijn hoofd is ervan vervuld.

't Is of je een viool hoort; Eerst die luchtige hoge nootjes, bijna staccato gespeeld op de hoge snaar (een minuut of tien enz.) maar dan ineens die lange, zware streken op de lage g-snaar.

Zo moet je deze regel 6 ook zeggen. De woorden rekken (duuraccent) vol, wijd en zijd. Zij, die naar je luisteren, zien dat dan ook. Ze behoeven niet eerst

te denken: o ja, wijd betekent uitgestrekt. Nee, het wordt inéens begrepen, gezien, gevoeld. Want dat is het wonderlijke van een goede voordracht, dat het gelicht, als het ware ineens „overgegoten” wordt in de gedachten en gevoelens der hoorders. Zo moet je ook: **klonken** r. 8 uitdrukkelijk laten **klinken**.

Nog veel sterker werkt dat, wanneer het je lukt, in r. 13 met al die stotende allitererende woorden: „o, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer” en het hartstochtelijk herhaalde o, met veel gevoel te zeggen. Want dit is het hoogtepunt van het gedicht. Al het andere is inleiding, stuwt naar dit slot. Zijn hoofd was vol van het landschap, nu schiet zijn gemoed vol. Hij denkt aan zijn moederfje, die voor hem zong: het oude, altijd eend're lied

hoe God alle, alle dingen die wij doen
bezieet — hoe Zijn eeuwig grote wond'ren
steeds beschermend om ons zijn
(uit Herinnering),

of: Zing weer van God, die altijd naast
ons staat (uit het Oude Huis),
die hem leidde op het rechte pad. O,
was ze er nog maar! Hij heeft haar nòg
nodig.

Als ik alle gedichten van Nijhoff nog eens doorlees, dan vind ik er vele, die opstandig zijn en twijfelend, maar aan het einde staan daar de drie grote lekespelen over Kerstmis, Pasen en Pinksteren en zeven **Psalmberijmingen**.

Moeders gebeden zijn verhoord.

— Zeg nu van de laatste regel: „zong zij”, zacht en laag, maar heël je blijdschap laat je **klinken** in: **Prijs God, Zijn hand zal U bewaren**.

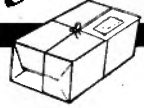
— Een eenvoudig gedicht; ja, eenvoudig is het kenmerk van het ware. Maar welk een schoonheid. Ik heb in Ravenna in Italië eens een voorstelling gezien van Abrahams offerande. Ik dacht, dat het een prachtig schilderij was, maar het was een mozaïek, samengevoegd uit heel kleine steentjes, verschillend van kleur en grootte. Zo moet je dit sonnet (= klankdicht) ook zien. — Vraag maar aan je onderwijzer of hij je wil vertellen hoe dit prachtig gedicht is opgebouwd en hoe de regels rijmen. Ik heb er nog wel tijd, maar geen ruimte voor.

Frans C. van Dorp.

Bijna te laat

DOOR C. Th. JONGEJAN - DE GROOT

Hoofdstuk I.

Een hardloperij met hindernissen.

„Je zal zien, dat Rob het wint”.

„Nietwaar. Bert! Bert kan 't hardste lopen van alle jongens”.

„Hup Rob... Hup Bert...”

Hijgend wachtten de twee jongens, die de belangstelling hadden van het hele schoolplein bij het schoolhek. Rob stopte zijn veters in zijn schoenen en Bert haalde zijn kniekousen nog eens extra op.

't Kwam er nu op aan. Al de andere klasgenoten waren afgevallen en samen waren zij overgebleven. Niets mocht ze hinderen bij deze laatste wedloop, die uit zou maken, wie 't hardste kon lopen van alle jongens der hoogste klas.

„Een... twee... drie...”.

Rolf Reman, die het startsein zou geven, ketste bij dat „drie” met zijn hak op de stenen van het schoolplein, dat de vonken eraf vlogen. En Rob en Bert schoten als een pijl uit de boog weg, waiend met hun armen, dat het een lust was.

Ze bleven gelijk. De kinderen op 't schoolplein hielden hun adem in van spanning. Nu waren ze bij de muur. Nóg tikten ze gelijk aan. Nu nog terug.

„Hup Rob... Toe dan Bert. Vooruit dan.....”.

Bert scheen nu iets te winnen. Als hij de voorsprong nog iets kon vergroten, zou hij vast en zeker het eerste aankomen.

Toen gebeurde er iets, wat de kansen keerde. Bert struikelde in zijn geweldige vaart en wist zijn evenwicht wel te bewaren, maar Rob was hem een armlengte voorgekomen en Bert kon de achterstand niet meer inhalen.

Met een kreet van teleurstelling werd hij begroet door zijn vriendjes en de kameraadjes van Rob hieven een Indiënkrijgs aan.

Maar Rob weifelde, of hij die huldebetuiging wel aan kon nemen.

„Als Bert niet gestruikeld was...”, hijgde hij.

„Kletsboek”, riep Ric Riemersma. „Bij een echte wedstrijd houden ze daar ook geen rekening mee”.

De korte dikke Bert Severijn baande zich met zijn ellebogen een weg naar de overwinnaar.

„Overdoen, Rob?”

Maar Rob Ruis kreeg geen gelegenheid om zijn sportriyaal te antwoorden.

Meneer Snelders, die het spel van verre had aangezien, was op de kring toegedrenteld en legde zijn hand op de schouder van Bert.

„Dat overdoen zou 'k maar eens uitsstellen. 't Is tijd om te beginnen en als je 't mij vraagt, vind ik de schoolplaats niet geschikt voor zulke ondernemingen. De kleintjes durven geen vin te verroeren, als er twee van die grote jongens als renpaarden over het plein hollen”.

Tingelingeling.....

Ja, daar had je de bel al. Bert en Rob begrepen, dat er geen sprake was van over doen.

„Later dan maar”, trooste Rob, terwijl ze naar binnen liepen.

Maar Bert Severijn kon zich niet rustig voelen voor en aler deze smaad van zijn korte, dikke nekje was afgewenteld.

Tijdens de Bijbelse Geschiedenis luisterde hij wel aandachtig. Je gedachten konden gewoon niet afdwalen, als mijnheer Snelders vertelde. Het ging over Simson en de Filistijnen. Dat was me nog eens een vechter, die Simson. Die was door niemand te verslaan.

Ja, maar die Simson pochte niet op eigen kracht. Die kon zo vechten, omdat God aan zijn zijde was.

Hè, dat vertellen moest nu maar net zo lang duren tot de school uitging.

Maar neen hoor. Precies om half tien werd de Bijbelse Geschiedenisles beëindigd door een Psalm en toen werd dat grote zwarte bord gekanteld, waar die verschrikkelijk moeilijke sommen op stonden.

„In een wijnvat, waar een lek in zit”, las Bert.

Hè, waarom moesten er nu ook altijd lekken zitten in wijnvaten en waarom moesten er altijd wandelaars elkaar tegemoet lopen? Als 't nou nog jongens waren, die met elkaar om 't hardst liepen. O ja, die wedloop tussen Rob en hem.

Voor hij zijn schrift opende om aan zijn sommen te beginnen, schreef hij op een vloeitje: „Rob, 't is woensdag. Kom je vanmiddag op de Buitenweg, dan doen wij 't over”.

Het vloeitje werd opgevouwen en op de bank van Rob gewipt. Rob, die al druk bezig was de eerste som op een kladpapiertje uit te rekenen, las wat er op het vloeitje stond en schudde toen het hoofd. Hij keek om en prikte met zijn vinger naar de ruggen van Ric en Rolf, die voor hem zaten.

O, Bert begreep dat best. „'k Heb al een afspraak gemaakt met mijn eigen vriendjes”, betekende dat.

Flauwerd, die Rob. 't Zou erg zijn, als ze hem voor vanmiddag eens meenamen. Neen hoor, als die drie een afspraak hadden, kon je op het dak gaan zitten. Altijd met hun drietjes bij elkaar en altijd samen smoezen ook.

Nou ja, hij had ze niet nodig, hoor. Hij ging vanmiddag fijn visjes zoeken in één van de sloten buiten het dorp.

Rob op zijn beurt piekerde tussen twee sommen over het dikkertje achter hem. Vervelend, dat hij voor vanmiddag geen nieuwe afspraak kon maken met Bert. Maar 't was vandaag zulk fijn weer en ze waren al in zo'n tijd niet in hun Indianenkamp geweest.

En Bert meenemen ging ook niet, hun kamp mocht niet ontdekt worden. Niemand van de jongens wist dat fijne plekje.

Misschien zouden Ric en Rolf wat later willen gaan. Hij kon 't even vragen. Mijnheer Snelders stond met zijn rug naar de klas.

Rob prikte met zijn vinger in Ric's rug, maar dat had onverwachte gevol-

gen. Ric, die midden in het wijnvatprobleem zat, gaf een gillette van schrik. Ja, eigenlijk was 't maar een begin van

een gillette, doch meneer Snelder had goede oren.

„Worden de zes R's onrustig?” informeerde hij.

Ric en Rob bogen zich over hun werk en Rolf keek verongelijkt op. De zes R's, zo noemde de hoofdonderwijzer hen, omdat de voornamen en de achternamen van de onafscheidelijken met een R begonnen.

„'k Dee niks, meneer”.

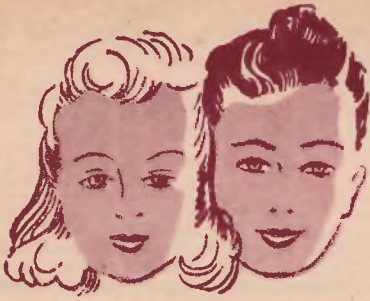
„Het waren deze keer maar vier R's meester”, lachte Rob ondeugend.

Ric keek nog even om en trok zijn wenkbrouwen op. Had Rob hem soms iets willen zeggen? Maar Rolf schudde het hoofd en ging rustig aan zijn sommen verder. De eerste keer was mijnheer Snelders niet boos geworden, maar als ze nu weer babbelden, kon hun vrije middag wel eens gevaar lopen.

En Bert Severijn? Deze was een grotere baas in 't hardlopen dan in het rekenen. Na schooltijd moest hij zijn sommen afmaken en Rob en de anderen waren al lang naar huis, toen hij eindelijk buiten kwam.

Maar enfin, wat in 't vat zit, verzuurt niet. Lang bleef Bert er niet over piekeren en fluitend liep hij in de heerlijke zonneschijn van de meidag naar huis.

(Wordt vervolgd).

SEPTEMBER 1958

14e jaargang - no. 2

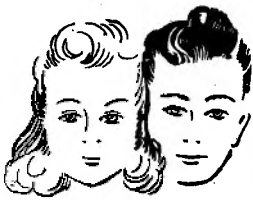

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD :

1. Verboden te vissen.
2. Het verre Oosten.
3. Thor Heyerdahl op Schiphol.
4. Goud op de bodem der zee.
5. Hersengymnastiek.
6. Van een ijverig insect.
7. Ons werkhoekje
(met uitslag van de wedstrijd).
8. Voordracht: Slaap, mijn kind...
(met bespreking).
9. Vervolgverhaal: Bijna te laat.

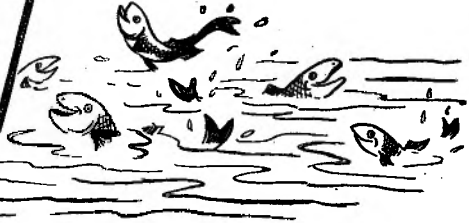
„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.a.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFZIJL - Telef. No. 3547 - Girorek. no. 839559

14e jaarg. no. 2 - sept. '58

Van wie is de zee eigenlijk?

Ook een vraag, zul je zeggen. Natuurlijk van niemand. Ja, dat kunnen wij gemakkelijk even zeggen. Maar 't is niet zo eenvoudig als het lijkt. Als we de geschiedenisboeken lezen, merken we, dat er vroeger heel wat geharrewar om deze kwestie geweest is.

De geleerde Nederlander, Hugo de

Hugo de Groot

Groot, die eens Loevestein ontvluchtte in een boekenkist, heeft er een beroemd boek over geschreven. Hij nam het op voor de „vrije zee”.

Engeland daarentegen, dat jaloers was op de Nederlandse vrachtvaart in de 17e

eeuw, beweerde toen, dat alle zeeën rondom Engeland Engelse zeeën waren, ook de Noordzee bijvoorbeeld.

* Later is er een **internationale** regeling gekomen. Daarbij werd afgesproken, dat ieder land zijn schepen vrij op alle zeeën mocht laten varen. De strook water vlak aan de kust behoorde echter aan het betreffende land. Dit werd aangeduid met de naam **territoriale** wateren. Zo behoorde de strook van de Noordzee bij onze kust tot de territoriale wateren van Nederland. Aangenomen was, dat die strook vier mijlen breed was. Een buitenlands oorlogsschip of een vreemd vissersschip mocht zonder toestemming die **viermijlszône** niet binnenvaren of daar vissen.

Met die regeling is men het jarenlang eens geweest. Ieder land hield zich aan de viermijlszône.

Misschien vraag je, waarom men nu juist vier mijl aannam en geen drie of vijf. Wel, in de tijd, dat die regeling tot stand kwam, droeg het scheepsgeschut niet verder. Een oorlogsschip, dat verder dan 4 mijl uit de kust lag, was ongevaarlijk. Het kan de kust niet meer beschieten. Kwam een ongewenst schip dus toch de territoriale wateren binnen, dan kon het door de oorlogsschepen van het betreffende land worden aangehouden en opgebracht.

Tegenwoordig echter zijn er verschillende landen, die vinden, dat deze regeling verouderd is. De scheepskanonnen

dragen nu veel verder dan vroeger. Rusland heeft eigenmachtig in de Oostzee zijn territoriale wateren een heel eind uitgebreid. De regering in Indonesië verklaarde alle wateren tussen de eilanden van de Republiek tot Indonesische zeeën.

Chili en andere Zuid-amerikaanse republieken maakten het nog bonter. Zij maakten aanspraak op een strook van de Stille Oceaan van maar liefst 200 mijlen. „Alle visserijrechten daar zijn voor ons”, beweerden ze.

Maar zo was het hek van de dam.

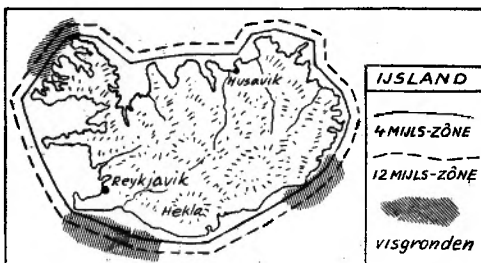
Daar moest iets aan gedaan worden.

Verleden jaar werd er te Genève een conferentie gehouden over de zeerechten. Men probeerde het eens te worden over een nieuwe regeling. Jammer genoeg liepen de meningen zo ver uiteen, dat men niet tot overeenstemming kon komen. De zaak bleef, zoals ze was.

Wat nu?

Eigenlijk weet niemand het. En toch is de zaak van het grootste belang. Voor sommige kusten heeft men bijvoorbeeld onderzeese olievelden ontdekt, die men tegenwoordig met moderne drijvende installaties heel goed kan exploiteren. Wie mag nu die olie daar weghalen, als die bijv. 6 mijl uit de kust gevonden wordt?

Vroeger was het niet erg, als er een enkel vissersscheepje een paar dagen viste in de buurt van een ander land. Maar tegenwoordig wordt er door de vissersvloten met moderne hulpmiddelen zo druk gevist, dat het te begrijpen is, dat een land er bezwaar tegen heeft, dat die visserij te dicht bij zijn kust plaats vindt.

Zo is het o.m. met Ysland. Dit land is bijna geheel afhankelijk van de visserij. 't Is de belangrijkste bron van inkomsten. 95% van de Yslandse uitvoer

bestaat uit visproducten. En de zeeën rondom dit eiland zijn erg visrijk. De Yslandse vissers kunnen dus dicht bij huis blijven.

Maar..... de Engelsen, Zweden, Denen en Duitsers vissen daar ook. Ze kwamen tot 4 mijl uit de kust van Ysland. Nu zijn de Noordzee en de Atlantische Oceaan wel visrijk, maar niet onuitputtelijk. Hoe meer er gevist wordt, hoe meer de visstand achteruit gaat.

Ysland was dan ook sterk voor uitbreiding van de viermijlszone. Nu de conferentie in Genève mislukt is, heeft Ysland zelf maatregelen genomen en de viermijlszone uitgebreid tot twaalf mijl. Binnen 12 mijlen uit de kust mogen dus alleen Yslanders vissen. Voor alle anderen is het daar nu: Verboden te vissen!

Dat namen vooral de Engelsen niet. Een vloot van ong. 100 Britse treilers is toch gaan vissen bij Ysland in de strook tussen 4 en 12 mijl. Zij worden beschermd door Engelse oorlogsschepen. Maar ook zes Yslandse kanonneerboden verschenen op het toneel. Dat zag er niet te best uit! Gelukkig kregen de Britse oorlogsschepen opdracht alleen te schieten als de Yslanders een Brits vissersvaartuig probeerden op te brengen. De Yslanders laten het niet zo ver komen. Over en weer stuurt men protesten in en pogingen van de Engelsen om tot een vergelijk te komen worden door Ysland afgewezen. De Yslanders schrijven de namen van de „overtreders” op, en als zulke schepen in de herfst of winter wegens averij of om te schuilen voor opkomende stormen een toevlucht zoeken in een Yslandse haven, bijv. in de hoofdstad Reykjavik, dan zullen de Yslanders zulke schepen wel vasthouden.

De Yslanders hebben al wel eens geprobeerd een tiental van hun mannen

HET VERRE OOSTEN

Voor de Chinese kust ligt het eiland Formosa, ongeveer even zo groot als Nederland. Er wonen acht miljoen mensen.

Op dat eiland hebben de Nederlanders vroeger veel handel gedreven met de Chinezen. Ze kochten er de beroemde Chinese zijde en porselein.

De V. O. C. (Verenigde Oostindische Compagnie) vestigde in 1624 het Nederlandse gezag op het eiland. Forten en factorijen werden gebouwd om de handel te beschermen.

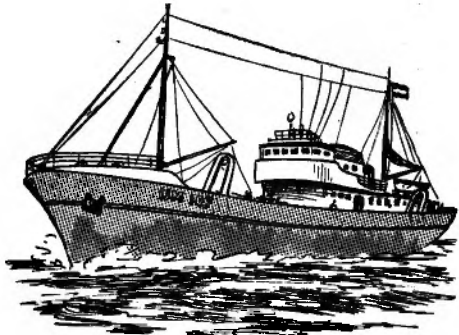
We hebben Formosa al gauw weer moeten afstaan. En dat nog wel — 't is een schande om het te moeten zeggen — aan een Chinese zeerover!

Ruim twee eeuwen later (in 1895) hebben de Chinezen het eiland af moeten staan aan Japan. Vijftig jaar lang (dus tot 1945) hebben de Japanners het in hun macht gehad. De tweede wereldoorlog heeft ook een eind gemaakt aan deze Japanse overheersing. Formosa kwam weer aan China.

Jammer was het, dat er onmiddellijk na die wereldoorlog een nieuwe strijd begon in China. Deze keer een burgeroorlog.

De communistenleider Mao Tsje Toeng, gesteund door Rusland, won het van de regeringsleider Tsjang Kai Sjek. Deze moest eindelijk met de rest van zijn

op een afgedwaalde Britse treiler te plaatsen en dat schip op te brengen,

MODERNE TREILER

maar die werden er spoedig door een te hulp geroepen Brits oorlogsschip weer afgehaald. Tot dusver is het de Yslanders nog niet gelukt een Brits schip op te brengen. Daarentegen hebben de Britse vissers het nadeel, dat hun schepen te dicht bij elkaar moeten blijven, waardoor de vangsten gering zijn.

't Gaat er maar om, wie het nu het langst kan volhouden. We zijn benieuwd, hoe dit nog eens zal aflopen. Gelukkig lijkt het niet zo erg, dat er een oorlog van zal komen.

Vragen en opgaven:

1. Neem het kaartje van Ysland over en kleur het.
 2. De hoofdstad is Op je atlas kun je misschien ook nog een vulkaan vinden. Die heet de
 - Op Ysland komen ook geysers voor. Dat zijn
 3. De belangrijkste bron van inkomsten is de
 4. De Nederlander schreef een boek over de vrije zee.
 5. Vroeger heeft Nederland hierover onenigheid gehad met
 6. Als grens voor de territoriale wateren was vastgesteld een lijn mijl uit de kust.
 7. Enkele landen, zoals ..., ... en ... hebben die territoriale wateren eigenmachtig uitgebreid.
 8. De conferentie over de zeerechten te mislukte.
 9. Ysland breidde de viermijlszône uit tot.....
 10. Daarover zijn ze nu in conflict met...
 11. Vreemde woorden met hun betekenis: internationaal ... territoriale wateren ...zône ... conferentie ... installatie .. exploiteren ... treiler ... averij ...
- Gebruik die woorden eens in zinnen!

troepen uitwijken naar Formosa en andere eilandjes voor de kust. Vanaf die tijd maakt men onderscheid tussen het

TSJANG KAI SJEK

nationalistisch China van Tsang Kai Sjek en het Communistisch China van Mao Tsje Toeng.

Amerika blijft de wettige regering van Tsjang erkennen, maar Engeland bijv. heeft altijd een winstgevende handel met China gehad. Aan Tsjang viel niet veel meer te verdienen en daarom erkende Engeland de regering van Mao Tsje Toeng.

VLAG VAN
NAT. CHINA

1000 MET BLAUWE INZET EN WITTE ZON

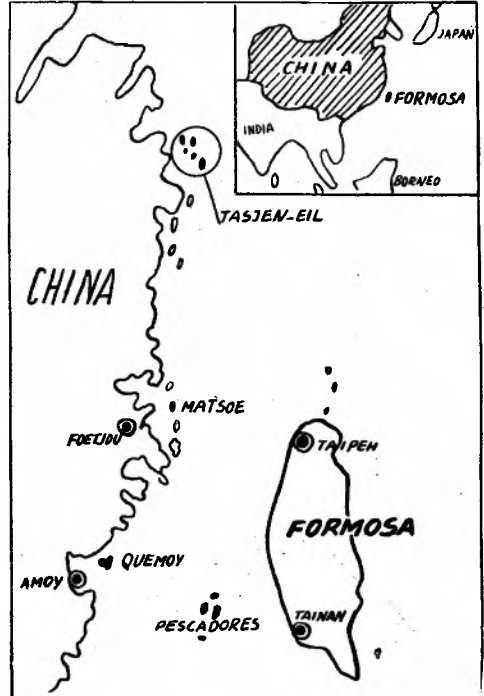
Zo is nu de toestand vanaf 1949.

Als Tsjang Kai Sjek kans zag, zou hij wel graag met zijn troepen oversteken om China weer in zijn macht te krijgen. Maar zijn leger is daarvoor niet sterk genoeg.

Mao Tsje Toeng daarentegen heeft herhaaldelijk bedreigd, dat hij niet zou rusten, vóór hij ook Formosa en de andere nationalistische eilandjes had „bevrijd”. Tot dusver heeft hij dat niet gedaan, want..... Amerika zegt: „Handen

af van Formosa”. De sterke Amerikaanse Zevende Vloot is in de buurt en die zal ongetwijfeld toeslaan als de communisten naar Formosa zouden willen oversteken. Dat heeft Mao zeker afgeschrikt. Sinds 1954 is het daar in de buurt dan ook meer of minder rustig geweest.

Maar in de afgelopen maand is die rust plotseling verstoord. Zoals je op het kaartje kunt zien, liggen er tussen

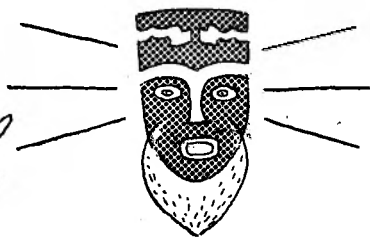

het Chinese vasteland en Formosa een paar eilandjes. De voornaamste daarvan zijn Quemoy en Matsoe. Deze eilandjes zijn bezet door de troepen van Tsjang Kai Sjek. De Chinese kust tegenover deze eilanden is door Mao Tsje Toeng ontzettend versterkt. Er zijn kustbatterijen opgericht, militaire vliegvelden aangelegd, enz.

Ongeveer een maand geleden begonnen die kustbatterijen plotseling Quemoy en andere nationalistische eilandjes hevig te bombarderen. Meer dan 8000 granaten barstten soms op één dag boven en op de eilanden uit elkaar.

De communistische radio in Peking wekte de officieren van Tsjang Kai Sjek op, om zich aan de zijde van Mao Tsje Toeng te scharen, of zich zonder strijd over te geven. Er werd bij gezegd, dat

Dr. Thor Heyerdahl op schiphol

Enkele weken geleden landde op Schiphol de noorse ontdekkingsreiziger Thor Heyerdahl. Hij was op doorreis naar New York. Daar zal een nieuw boek van hem verschijnen over zijn leven op de Paaseilanden.

Het boek draagt de vreemde titel: **Aku Aku**.

Toen Heyerdahl twee jaar geleden op de Paaseilanden kwam, dachten de bewoners, dat hij een vroegere koning was, die weer op aarde terugkeerde. Ze zeiden, dat hij een bijzondere geest bezat, de **Aku Aku**, die hem tegen allerlei

moelijkheden beschermde. Daardoor kon hij veel van de bewoners gedaan krijgen.

Op de Paaseilanden staan eeuwenoude grafstenen opgericht, die 12 tot 22 meter lang zijn en soms wel 70.000 kilo wegen. Niemand kon ontdekken, hoe de mensen uit die tijd, zulke steengevaarten recht overeind hebben kunnen zetten. Dit geheim is elf geslachten lang overgegaan van vader op zoon en goed bewaard gebleven. Omdat de ontdekkingsreiziger de **Aku Aku** bezat, hebben ze hem het geheim durven toevertrouwen. Ze lieten Heyerdahl zelfs zien, hoe die stenen

Mao Tsje Toeng alle eilanden en ook Formosa wilde herwinnen.

Nu wordt de pap nooit zo heet getogen als ze wordt opgediend, maar toch schrok de wereld er van. Wat ging er nu gebeuren?

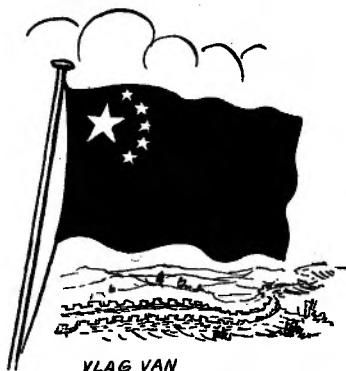
Amerika had wel gezegd Tsjang Kai Tsjek te zullen helpen, als Formosa werd aangevallen, maar zou het ook hulp verlenen als Quemoy of Matsoe

ogenblik nog geen antwoord te geven is. Misschien weten we meer, als O.E.K. verschijnt. Gelukkig, dat we mogen weten, dat noch Mao Tsje Toeng, noch Tsjang Kai Sjek, noch Amerika, noch Rusland zich tegen Gods wil roeren of bewegen kunnen. Hij beware ook in het Verre Oosten de vrede.

Vragen en opdrachten.

(Eerst een beetje aardrijkskunde).

1. Behalve van het Verre Oosten spreekt men ook van het Midden-Oosten en van het Nabije Oosten. Kun je uit elk van de drie gebieden één land noemen?
2. De hoofdstad van communistisch China is
3. De drie grootste rivieren in China zijn: ..., ..., ...
4. De Chinezen zelf noemen hun land: het H..... Rijk.
5. Voor de kust van China liggen als voornaamste eilanden ..., ..., ...
6. Het hoofd van nationalistisch China heet ... en van comm. China
7. Teken het kaartje en de vlaggen van beide China's en kleur ze netjes.
8. Noteer ook nog de vreemde woorden met hun betekenis.
9. De letters V.O.C. betekenen

VLAG VAN
COMM. CHINA

ROOD MET GELE STERREN

besprongen werd door de communisten?

En zou Rusland dan misschien Mao Tsje Toeng gaan helpen? Was het Mao ernst met zijn bedreiging, of zou alles nog wat meevallen?

't Zijn allemaal vragen, waarop op dit

Thor Heyerdahl

vroeger werden opgericht.

Zo'n steenkolos ligt op de grond. De mannen duwen er allerlei kleine steentjes onder! Twaalf mannen zijn achttiën dagen bezig geweest, met groot geduld, steeds maar steentjes er onder te duwen. Zo gelukte het hen een steen van 25 ton in **verticale stand** op te richten.

OP PAASEILAND

Geloof maar, dat het een **interessant** boek wordt: *Aku Aku!*

Dr. Thor Heyerdahl heeft het meest van zich doen spreken door zijn avontuurlijke tocht op een vlot van Peru naar Polynesië.

't Was in 1947.

Op een stil eilandje van Polynesië hoorde Heyerdahl uit de mond van een bruine grijsaard wonderlijke verhalen. Vol eerbied sprak deze man over Tiki, hun stamvader, die niet alleen god, maar

ook opperhoofd was geweest.

Door dit verhaal kwam de ontdekkingsreiziger dichter bij het antwoord op de vraag: Uit welk land zijn de bewoners van de Zuidzee-eilanden toch gekomen?

Ze zijn een heel lichtbruin ras, met blond haar en dikwijls blauwe ogen.

In Peru (zie kaartje!) vond hij een verhaal van de Inca Indianen. Hierin werd verteld over een blanke, baardige man: Kon-Tiki, die door een vijandig opperhoofd werd aangevallen en de dood ontsnapte, door op een vlot over de zee te verdwijnen naar het westen.

Voor Heyerdahl werd het door de **combinatie** van die twee verhalen duidelijk: de Polynesiërs zijn de afstammelingen van de verdreven Kon-Tiki uit Peru.

Als hij er over schrijft of vertelt, haalt men de schouders op en glimlacht. Onmogelijk! Hoe heeft deze Kon-Tiki met zijn helpers, over duizenden kilometers oceaانwater heen, de Zuidzee-eilanden kunnen bereiken? Per schip? Per kano? Nee, die hadden ze niet!

Aarzelend zegt Heyerdahl: „Met vloten! Vloten van balsabomen!”.....

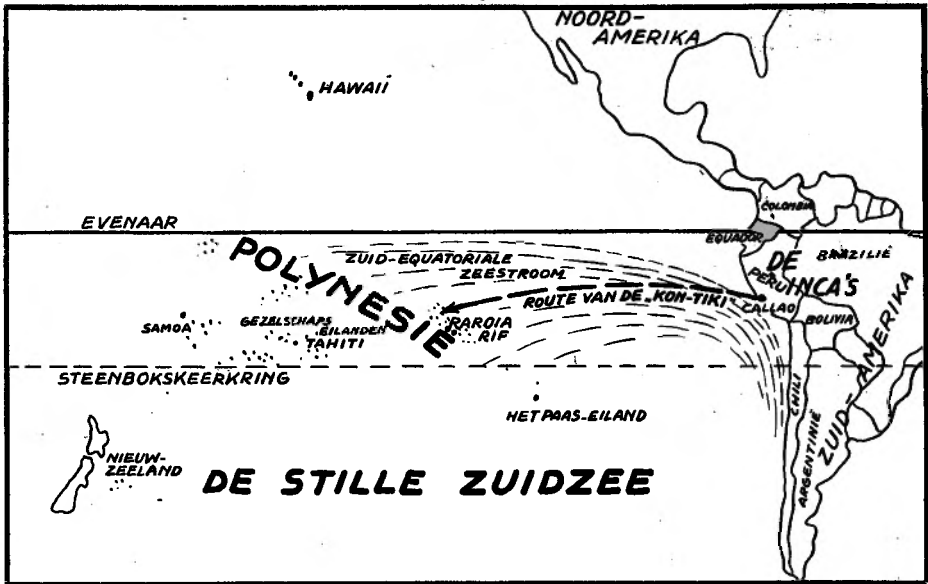
Met een vlot kan men toch geen oceaان bevaren, werpt men hem tegen.

„Dat zal ik jullie bewijzen”, is het gewaagde antwoord van de jonge Noor.

Tussen de oorlogsschepen in de marine-haven van Callao is het vlot „Kon-Tiki” gemaakt.

Negen van de dikste balsabomen, gele bamboestokken, riet en groene bananenbladeren vormen het **materiaal** voor het vlot. Geen spijker of stukje ijzerdraad wordt gebruikt. Met henneptouw worden de stammen vastgesjord. Een dwarslaag van 9 dunnere balsabomen daar over heen, een bamboehut er op, twee stevige masten, waaraan het zeil kan worden vastgemaakt, nog een baardige kop van Kon-Tiki zelf op het zeil geschilderd en klaar is het vlot!

Hiermee zullen Heyerdahl en 5 andere Noren een reis gaan maken van duizenden kilometers lang. Dit vlot is een heel preciese nabootsing van het vlot, waarop zo'n 1500 jaar geleden, Kon-Tiki met zijn enkele getrouwen, de Stille Oceaان bevoer en behouden in Po-

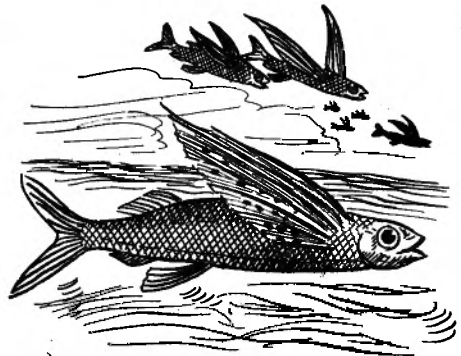
lynesië aankwam.

Als die het kon, meent Dr. Thor Heyerdahl het ook te kunnen, om daardoor zijn mening te bewijzen.

Een sleepboot brengt hen buiten de baai. De touwen worden losgegooid en ... meewarige blikken kijken het armzalige vlot na.

Maar het stoere zestal zelf gaat vol

De kalme, rustige deining verandert spoedig in een woelige zee, als een sterke zuid-oostenwind, de **passaat**, gaat waaien. De volgende dag! Hoge golfruggen, met witte kammen, komen nu op hen af. Angstig klemmen de mannen zich vast en wachten vol spanning, welke stortbui en op hen neer zullen vallen. Maar er gebeurt niets. Hoog wordt de Kon-Tiki opgeheven, laag zinkt hij weer neer in een golfdal. Wondervreemd: het vlot rijdt rustig over de dreigendste golfkammen heen. Wat een opluchting voor de mannen! Drie moeilijke dagen gaan voorbij en dan trekken ze zich van de hoogte der golven verder niets aan. Als een lange slee glijdt „Kon-Tiki” over de Stille Oceaan, al verder het westen in.

moed de Oceaan op, de wazige, oneindige horizon tegemoet.

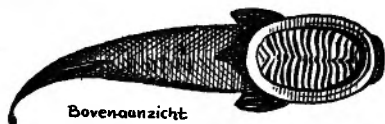
's Morgens verzamelt de kok van het zestal vliegende vissen, die op het vlot zijn gestrand. Een dikke vliegende vis

als lokaas buiten boord en in een ogenblik heeft hij 'n zware dolfijn te pakken.

In een donkere nacht drevén lichtgevende monsters om het vlot heen, met een afmeting van wel 6 à 8 meter. Het waren walvishaaien met een vervaarlijke bek van anderhalve meter. Voor deze enorme muil, met zo'n 3000 tanden en kiezen, zwermde in groot getal de loodsmannetjes, zebra-gestreepte visjes, die altijd in de omgeving blijven. Op het logge lichaam zaten remoravissen

Zij-aanzicht

Bovenaanzicht

REMORA-VIS

vastgezogen, die leven ten koste van het grote monster.

Een van de grootste exemplaren bleef het vlot maar volgen. Rustig, helemaal niet kwaadaardig. Eén krachtige beweging van het beest en het vlot zou kunnen breken.

Eén van de mannen heeft geen geduld meer. Hij neemt een harpoen, waaraan een sterke vanglijn zit, en stoot deze de walvishaai in de kop! De rustige zee van daarnet is nu ongekend wild geworden. Twee van de mannen slaan achterover, drie worden gewond, de vanglijn knapt als een draadje af en het monster is verdwenen en keert niet terug.

**

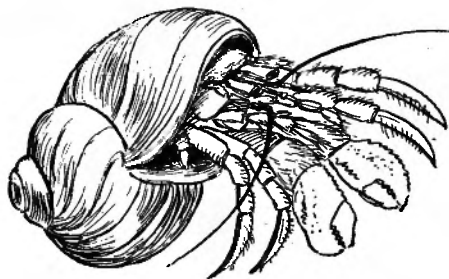
Na 93 dagen van water en lucht, schiet op een vroege morgen de uitkijkpost uit de mast snel naar beneden om zijn makkers te wekken!

Hij heeft land gezien!

De machtige zeestroom voert hen echter net langs het eiland heen. Landen kunnen ze niet. Enkele dagen later, weer een eiland! Voor dit eiland zien ze kokend witte golven hoog uiteen spatten. Voor het rustige eiland ligt een geniepige vijand op de loer. Het is een koraalrif! O, die scherpe koraalriffen; hoeveel schepen zijn er niet tegen te pletter geslagen.

Langzaam schuift de „Kon-Tiki” langs de grimmige gordel, met zijn vuurrode

tanden. Maar er is geen opening te vinden. Drie dagen later wagen ze de botsing tegen het koraalrif van een ander eiland. De „Kon-Tiki” is in enkele seconden een wrak! Maar het leven is gered. Ze staan op een onbewoond eiland. Wat een pracht! Palmbomen met groene kokosnoten, struiken met heerlijk riekende bloemen, dikke bloedrode here-

HEREMIETKREEFT

mietkreeften en lenige hagedissen. Sprakeloos van bewondering staat het zestal op het warme strand. De lange tocht over de Stille Oceaan is geëindigd!

Bewoners van een naburig eiland hebben lucht gekregen van de schipbreukelingen. Het opperhoofd bezoekt hen. Zijn naam? Tepiurairii Teriifaatau!!

Het zestal moet mee. De inboorlingen bereiden hen een feest! Mooie hulameisjes dansen op vrolijke Zuidzee-melodietjes. Volksdansen worden uitgevoerd. Er wordt gegeten en gedronken. Volop.

Als straks met een franse schoener de koene zeevaarders worden weggehaald, pinkt zelfs het machtige opperhoofd een traan weg en wuiven 127 mensen hun blanke vrienden ten afscheid.....

Op Schiphol. — In zijn lichtgrijze kostuum zag deze geleerde Dr. Heyerdahl er helemaal niet uit als iemand, die gevaarlijke tochten (waarvan de Kon-Tiki de bekendste is) op zijn naam heeft staan.

Opgaven:

1. Een bekende noorse ontdekkingsreiziger is
 2. Het nieuwe boek van hem heet
 3. Hij kon met de bewoners van de heel goed opschieten, want ze meenden, dat hij
 4. De eilandengroepen in de oceaan, tussen Australië en Amerika, heten samen
- Ze liggen tussen

GOUD

OP DE BODEM VAN DE ZEE

De schepen van de Oost-Indische-Compagnie maakten lange en moeilijke reizen. Het Suez-kanaal was nog niet gegraven. De tochten gingen om geheel Afrika heen. Zo'n reis duurde lang.

Het leven aan boord was hard. Dag in dag uit bestond het eten uit bonen, erwten, pekelvles, harde scheepsbeschuit en lauw drinkwater, dat soms groen van kleur werd.

Hierdoor ontstond dikwijls scorbuut (scheurbuik). Het geneesmiddel voor deze ziekte is vers eten en verse groenten. Om de bemanning hiervan te voorzien werd uitgekeken naar een geschikte pleisterplaats, waar men vers vlees, drinkwater en groenten kon inslaan. Het

Jan van Riebeeck

was de scheepsdokter Jan van Riebeeck, die in 1652 hiervoor de Kaapkolonie stichtte. Jarelang hebben de schepen hier het benodigde kunnen krijgen. De Kaapkolonie breidde zich snel uit.

In 1694 is, tijdens een hevige storm, een schip van de Oost-Indische-Compagnie op de klippen van de Tafelbaai te pletter gevaaren. De plaats waar de koopvaarder is gezonken is nu nog wel bekend. Het schip had een bijzondere la-

ding. Er waren namelijk 17 kisten met gouden realen aan boord. Elke kist bevatte 8000 stuks! Volgens het logboek, dat in het Kaapse archief wordt bewaard, moeten 14 van die kisten op de bodem van de zee liggen.

De bergingsspecialist Willem van Wien heeft al de gegevens verzameld en plannen gemaakt om deze goudschat boven water te brengen. Dit zal de moeite waard zijn. De gouden realen zijn samen zo'n slordige twee miljoen gulden!

Het schip ligt 17 meter diep. Op de plek, waar het is gezonken, bevindt zich geen zand. Van Wien denkt binnen drie maanden met de arbeid klaar te zijn. De weersomstandigheden zijn in de Tafelbaai voor dit werk heel gunstig.

..... (2 lijnen op je kaartje!).

5. Om te bewijzen, dat de bewoners van Polynesië uit afkomstig waren, maakte hij de tocht met de „.....”.
6. Voor het vlot gebruikte hij geen spijker of ijzerdraad, omdat
7. Tussen de keerkringen waait een regelmatige wind, n.l. de
8. Tussen twee golfkammen is 'n golf...
9. De loodsmannetjes, voor de bek van een haai, blijven daar om
10. Met een vreemd woord kunnen we

de remoravissen: p..... noemen.

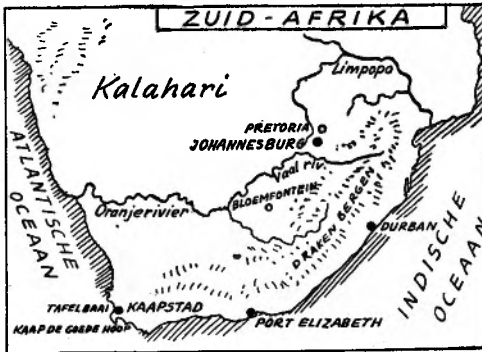
11. Gelukkig/Jammer dat de vanglijn knapte, want
12. De geniepige vijand voor het eiland waren de
13. Op het onbewoond eiland konden de mannen wel leven, want er
14. Heyerdahl heeft met de „Kon-Tiki” zijn doel niet/wel bereikt.
15. Moeilijke woorden zijn:
16. Kleur de staten van Zuid-Amerika!

Het nederlandse schip is niet het enige dat, met schatten aan boord, is vergaan. In de loop van de eeuwen zijn er veel meer schepen met kostbare lading gezonken. Op de bodem van de Tafelbaai moeten zich talrijke wrakken bevinden. De heer Van Wienen heeft besprekingen gevoerd in Kaapstad, Johannesburg en Pretoria voor de oprichting van de Zuid-afrikaanse Bergingsmaat-

baai zijn drie wrakken met tin en zeven wrakken met een belangrijke waarde aan goud geregistreerd. Op de plaats, waar de instrumenten de schatten aanwijzen, wordt door het vliegtuig een kleine boei met een anker uitgeworpen.

Een kotter met duikers aan boord kan daardoor de plaats van het wrak nauwkeurig bepalen.

Zo wordt alle moeite gedaan de verloren schatten boven water te brengen.

schappij. Deze maatschappij zal proberen alle gezonken schepen voor de kust van de Unie van Zuid-Afrika te bergen.

Dat opsporen van de wrakken doet men nu met vliegtuigen, die heel fijne instrumenten meevoeren. Ze cirkelen boven bepaalde gebieden en kunnen met de instrumenten in het toestel vrij nauwkeurig vaststellen, of er zich in de wrakken, goud, koper, nikkel, brons, tin enz. bevindt. Ze kunnen dit zelfs doen ook als de wrakken onder een zandlaag liggen.

Op een speurtocht boven de Tafel-

I. Opgaven: Uit de les.

1. De moeilijke woorden uit deze les zijn
2. De schepen van de O.I. Compagnie voeren om, want het was er nog niet.
3. De bemanning had veel te lijden van Deze ziekte ontstond door
4. Als pleisterplaats werd in de gesticht door
5. Op de bodem van de liggen al jaren nog 14 kisten met gouden
6. Voor het opsporen van wrakken met kostbaarheden gebruikt men
7. Het geld, dat nodig is voor het bergen, wordt bijeen gebracht door de ...

II. Niet uit de les:

Wie klaar is met dit werk en nog tijd over heeft kan over de geschiedenis van Zuid-Afrika lezen in: Toen en Nu (Algem. Gesch.): De Grote Trek.

Of, uit de bibliotheek, over de Boerenoorlog, boeken van Penning: z.a., „De held van Spionkop” e.a.

Hersengymnastiek

De antwoorden op de eerste tiental vragen zijn :

- 1 bijenhouder. 2 koningin. 3 Delfzijl.
- 4 De Gaulle. 5 Rusland. 6 amateurfotograaf.
- 7 66. 8 B.v. Hildebrand met Camera Obscura en Oltmans met De schaapherder.
- 9 10. 10 Obed.

De nieuwe :

- 11 Op de oude vlag van de U.S.A. stonden 48 sterren. Op de nieuwe komen 49. Hoe kan dat?
- 12 Hoever ongeveer liggen Azië en Amerika van elkaar? En hoe heet die straat?

- 13 Wat betekent „Soli Deo Gloria”?
- 14 Hoe heette de burgemeester van Leiden, die in 1573 de stad niet wilde overgeven?
- 15 Noem eens 3 soorten zeevis, die veel „geblikt” wordt.
- 16 Naar wie werd het Haagse hopje genoemd?
- 17 Drie broers van David heetten..... Een zuster
- 18 Ken je een andere naam voor Den Haag?
- 19 Noem eens een paar hollandse redders.
- 20 Ken je ook de naam van een burgemeester uit Dordrecht?

VAN EEN IJVERIG INSECT

Er is nauwelijks een tweede insect te vinden, waarover zoveel geschreven werd als over de mier. In de laatste jaren vooral, nu veel biologen het leven van dit beestje tot in de finesses hebben bestudeerd en bespied, met loupe en microscoop. Maar ook in het grijze verleden viel de wijze koning Salomo één ding op, hoe ijverig dit diertje was en hij roept het in alle ernst uit: „Ga tot de mieren, gij luiaard en word wijs”.

't Is ook wonderlijk mooi, als je van nabij het doen en laten van de mieren gadeslaat. Er zijn genoeg mensen, die de mier een vervelend ding vinden, omdat ze zelf eens erg vervelend hebben gedaan. Stel je voor: vader en moeder onderbreken hun zonnige fietstocht door een ogenblik aan de kant van de weg te gaan rusten. Uitgerekend net daar, waar de Myrmicine leefde zijn ze gaan zitten. En dat kleine ding, met zijn

vreselijk wapen, heeft ze venijnig gestoken. Ja maar, wie gaat nu ook in een mierenest zitten! Moet je dan die beestjes opzettelijk woedend maken? Je steekt toch ook niet voor de aardigheid je hand in een bijenkorf?

't Is waar, er zitten onder deze uitgebreide familie, waartoe in ons land al plm. 50 soorten en over 't rond der wereld ongeveer 6000 soorten behoren, echte vechtjassen.

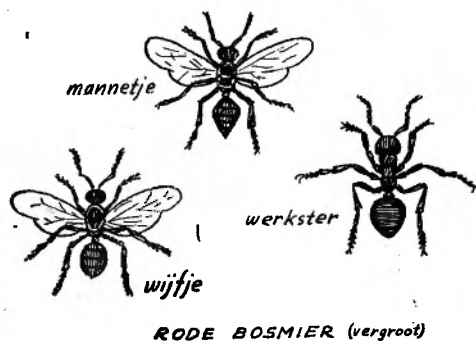
Het ligt voor de hand, dat een mier geen ogen heeft zoals wij, waarmee we vriend en vijand kunnen onderscheiden. Grotendeels brengt immers de mier zijn leven ondergronds door, waar de beste ogen toch niet zouden baten.

Wie is voor de mier een vreemdeling en dus een vijand? Niet die andere geluiden voortbrengt, niet die groot of klein is, maar die anders ruikt. Meedogenloos wordt dit wezen aangevallen, zodra is vastgesteld: „O, jij ruikt anders dan ik”. Het gevecht begint..... Met heftige bewegingen om elkaar heenlopend, proberen ze elkaar een poot of spriet af te bijten. De kaken zijn vervaarlijk wijd opengesperd. In deze strijd op leven en dood zal één van beide het loodje leggen.....

Het is de Tapinoma die niet alleen worstelt, maar ontzaglijk lenig als ie is, met zijn achterlijf de vijand gaat bestrijken. Er wordt n.l. een smeerseltje afgescheiden, dat in de lucht heel vlug droogt en vreselijk erg kleeft. Wordt een poot of een spriet met deze kleefstof bestreken, dan kan de vijand na korte tijd niets meer met die poot beginnen. Nog erger. Insecten hebben ademhalingsopeningen overal verspreid over het lichaam zitten. En de waslaag van de Tapinoma kleeft de ademgaatjes dicht en het slachtoffer

gaat na korte tijd letterlijk stikken. Een bekend mieren-onderzoeker zag eens hoe een koningin van de bruine wegmier door de *Tapinoma* werd aangevallen enbestreken. Na 5 minuten haalde de bioloog de koningin uit het nest, probeerde haar met ether en alcohol schoon te wassen, maar niets mocht meer baten. Zij was gestikt.....

Een ander mierensoort verdedigt zich alleen met de angel. Zoals je weet heeft de bijen-angel weerhaakjes. Als een bij steekt blijft dit wapen vasthaken en al rukkend- om los te komen- trekt de bij zichzelf de angel uit en.....sterft daar-

RODE BOSMIER (vergroót)

na. Bij de kleine *Myrmicine* zitten aan de angel géén weerhaakjes. Hij kan er dus mee steken zo vaak hij wil. Welk vergif in de wond wordt ingespoten is nog onbekend.

De nogal bekende rode-bosmier heeft géén angel, maar zijn verdedigingsmiddel werkt niet minder doeltreffend. De angel is n.l. omgebouwd tot een spuitinrichting, waarmee bij dreigend gevaar mierenzuur wordt gespoten. Niet alle mieren kunnen mierenzuur produceren. Volstrekt niet. Maar de bosmier kan het wel. En goed ook.

Wie dit eens wil zien, moet dicht boven het nest met zijn hand heen en weer bewegen. Als je dan in tegenlicht ziet, zie je de bosmier druk in actie komen. Op de vier achterste poten staande, worden de kaken kwaadaardig opengesperd, het achterlijf krult naar boven en je ziet de stralen mierenzuur omhoog spuiten. Wel 2 of 3 dm hoog. Wat een vreselijk goedje is dat. Je handen gaan er van vervellen. Je adem wordt door dit „spuitje” beklemd. Wee als je wondplekken aan je handen hebt.

Wie anders ruikt is dus mijn vijand...

Wat heeft een mier dan voor apart luchtje bij zich? De stamgeur, die hij zijn ganse leven door houdt en de nestgeur, die nog wel veranderen kan.

En heeft de mier dan zo'n scherpe neus? Zeg, heb je die nog nooit zien zitten? Och, een neus heeft hij niet. De mier ruikt met zijn sprieten of antennes. Hiermee tast hij ook. En pas kort geleden is ontdekt, dat er met de sprieten bovendien „geproefd” kan worden.

Wat een kostbaar instrument moeten dan deze antennes zijn. Geen wonder, dat de mier ze met de grootste nauwgezetheid schoon houdt en verzorgt.

Na een poosje gelopen te hebben, blijft hij staan om even met de voorpoten over de antennes te strijken. Na een vechtpartij wordt nog langer toilet gemaakt om alle stofjes, tot het laatste vuiltje toe, weg te poetsen. Ja zelfs zit er aan de poot een kam, waarmee de antenne uitgekamd kan worden.

Als je al deze prachtige dingen ziet, en er zijn nog veel meer, dan mag wel bij óns, Gods kinderen, de eerbied gevonden worden voor de Schepper van alle leven, maar evenzeer de eerbied voor het geschapene.

Vragen :

De wijze koning sprak in het verleden al over de mier. Hij roemde de ijver van het mierenvolk en riep uit :

In ons land leven wel ... soorten. In de hele wereld plm.....

Als een mier heeft vastgesteld : dit wezen ... anders dan ik, dan begint de ... op ... en ...

Daar is een mier die niet alleen vecht, maar zijn tegenstander ... met Poten en sprieten, die bestreken werden, kunnen niet ... Bovendien gaan de ademhalingsgaatjes dicht en het diertje ...

Een andere mier steekt met een ... zonder ... De rode ... spuit vergif de lucht in, wel ... hoog.

Met de sprieten of ... kan de mier en ... en zelfs

De wedstrijd:

ZONNEBLOEMRAADSEL.

Na de vakantie blijkt er toch veel animo voor onze wedstrijd te zijn. Er waren veel inzendingen. Verschillende scholen zonden de oplossingen van de gehele klas in een enveloppe, met een begeleidend schrijven van de onderwijzer. Hartelijk dank voor Uw waardering collega's.

Het was geen gemakkelijk werk! De bijbel moest er bij! Dat was ook juist de bedoeling. Gehele gezinnen hebben samen gezocht? Prachtig!

Een inzender klaagt over de moeilijkheid van no. 2 (Heman). Het hoofd wist het niet en de dominee ook niet. Ja, zo uit je hoofd het even zeggen valt niet mee. Maar na nauwkeurig zoeken gelukt het wel!

De oplossing volgt hier:

(1). 1. Bar. 2. Heman. 3. Noach. 4. Gesem. 5. Dan. 6. Amasa.

(2). 7. Dan. 8. Samma. 9. Haman. 10. Naomi. 11. Ent. 12. Ammon.

(3). 13. Ela. 14. chaos. 15. Nabal. 16. Frath. 17. End. 18. Laban.

(4). 19. Gad. 20. Susan. 21. Lydia. 22. Troas. 23. Ada. 24. Asdod.

(5). 25. Gad. 26. Husai. 27. Adama. 28. Efeze. 29. Eli. 30. Asael.

Prijsjes zijn toegekend aan:

Kees Dingemanse, Koudekerke (Z.).

Trijntje de Vries, Burum (Fr.).

Jan de Lange, Ommen.

Jan Bergsma, Eernewoude.

Corrie Bolhuis, Winsum (Gr.).

Adri Oskam, Kamerik (U.).

Wim Bennink, Coevorden.

Babs van Logchem, Zuidlaren.
 Janny Spanninga, Zuidhorn.
 Michiel Sijszeling, Twijzelerheide.
 Hetty Smit, O.Pesse.
 Diny Valkema, Oudega (W.).
 Martin Stremmer, Papendrecht.
 Pieter Oegema, Zwaagwesteinde.
 Cor van Ingen, Driel (O.B.).
 Klaasje Bouwman, Staphorst.
 Jannie Otten, Nieuweroord.
 Maaïke Wijnstra, Rottevalle.
 Matty Ytsma, Bergum.
 Ida van Dijk, Uithuizermeeden.
 Debora Snip, Doezum.
 Marie Postma, Zwaagwesteinde.

Hieronder zie je 10 zinnen staan. In de eerste 5 staan plaatsnamen verborgen. 't Zijn nog al grote steden.

In het laatste vijftal namen van grote rivieren.

1 'Kom Adri, doe jij die fles eens open'.

2 Ik heb er niemand gezien.

3 Heerlijk dromend lag ik in de warme zomerzon.

4 Ik heb er lijnen op gezet.

5 Reintje de Vos loopt zomaar niet in de val.

6 Wij zijn ijlings weggevlucht voor het dreigend gevaar.

7 Mijn kind, die mooie wol ga jij toch niet verven?

8 'k Was die avond in dusdanig gezelschap terecht gekomen, dat ik mij later schaamde.

9 Die jongen kon gooien als de beste.

10 Ik lust heel graag verse broodjes.

Je hoeft niets in te zenden!

Slaap, mijn kind

Slaap, mijn kind, langs de wegen waait de wind
en komt daar drie bedelaars tegen . . .

- I. De eerste is mank,
de tweede is blind,
de derde kan horen noch spreken.

Slaap, mijn kind, over de zeeën waait de wind
en ziet daar drie zeilschepen varen

- II. Het eerste schip gaat noord,
het tweede schip gaat zuid,
het derde keert nooit naar de haven.

Slaap, mijn kind, door de hemel waait de wind
en ziet daar drie grote sterren blinken

- III. De eerste ster heet zon,
de tweede ster heet maan,
de derde schijnt als kerstklokken klinken.

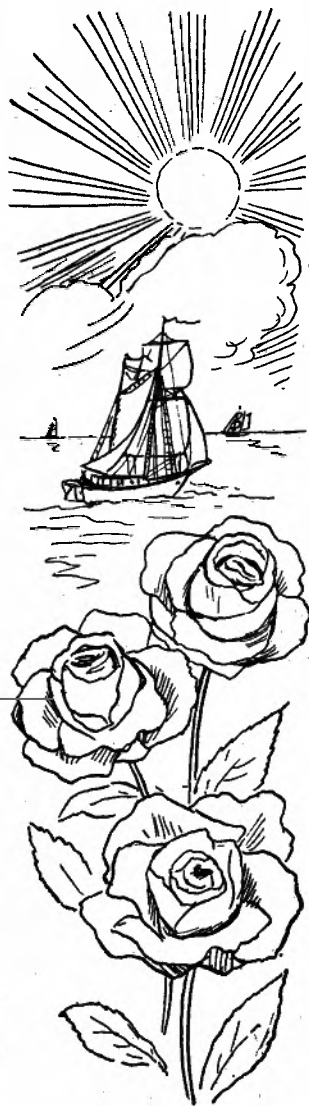
Slaap, mijn kind, door ons harte waait de wind
en ziet daar drie rozen ontloken

- IV De eerste heet Geloof,
de tweede is Hoop,
de derde roos, de Liefde, is de schoonste.

Slaap, mijn kind, overal waait de wind
en noemt drie almachtige namen

- V. De eerste naam is God,
de tweede is Gods Zoon,
de derde naam is Geest, Hij helpe ons. Amen.

MARTINUS NIJHOFF (1894-1953)

Beschrijving:

SLAAP, MIJN KIND.....

We beginnen met het gedicht keurig over te schrijven. Dan hardop lezen: Duidelijk spreken en vooral langzaam. Zelfs zó, dat het voor je eigen gevoel té langzaam is. De grote fout bij het voordragen is het te snel „zeggen”.

Omdat het een slaapliedje is, wordt het gehele gedicht vrij zacht gezegd. Toch moet er **nuance** zijn, d.w.z. afwisseling in klemtoon (accent), in toonhoogte.

„Waait de wind komt in de eerste regel van elk couplet voor. Je zegt die woorden **gerecht**. We noemen dat „duur-

accent”. De klinkers wat langer, de medeklinkers nadrukkelijk uitspreken. Je moet de wind **hóren** waaien. Maar in ieder couplet klinken die woorden anders van toon. Je laat dat hangen van de woorden, die vóórafgaan. Als je daarop let, helpt het je meteen bij het **memoriseren** (= uit het hoofd leren).

Eerst: **langs de wegen**, dan: **over de zeeën**, **door de hemel**, **door ons harte** en ten slotte: **overal waait de wind**. Dit laatste het sterkst, omdat het alle andere regels samenvat. In het 4e couplet klinkt de regel „innig”, het gaat immers over het harte.

De tweede regel van elke strofe gaat iedere keer over **drie dingen**: drie be-

delaars, drie zeilschepen, drie grote sterren, drie rozen, drie almachtige namen.

In couplet 1 begint de regel met: **en komt daar**; in het laatste: **en noemt**; De tussenliggende verzen beginnen gelijk: **en ziet daar**.

Bij het opzeggen zijn ze altijd een steunpunt voor het geheugen. Terwijl je spreekt, zie je het gedicht voor de ogen staan.

Voor de goede voordracht komt er nog wat anders kijken; je moet je helemaal inleven in dit gedicht van Nijhoff. Lees eerst wat ik in augustus schreef over hem en zijn moeder. Nijhoffs gedichten gaan bijna altijd over dezelfde thema's (=onderwerpen) nl.: het kind, de moeder, de soldaat. Hier over de moeder en het kind.

We stellen ons die beiden nu heel duidelijk voor:

Avond. Lichtbundel over de tafel in de huiskamer. Kachel brandt. Vlammetjes achter het mica. „Naar bed kind!” Hè moeder, 't is zo gezellig. „Ja, ja, naar bed! Ik kom je straks toedekken”. Het waait zo moeder. „Ik zal voor je zingen. Ga maar!” — Zolderkamertje. In bed. Hu, de wind waait om het huis, over het dak! „Bang in 't donker, bang alleen”. — Trap kraakt. Deur gaat open. Moeder! Zingen moeder! En moeder, zingt. Ook zij hoort de wind. Maar zij

is niet bang voor de wind, ze is wèl bang voor de toekomst. Haar jongen daar onder de dekens en het witte laken is nog klein. Zal hij gezond zijn? Welke wegen zal hij gaan? Waarheen zal hij later zwerven? Niet elk schip keert terug naar de haven! Nu is ook zij bang in 't donker, bang alleen. Maar dan ziet ze op naar de hemel. De ster van Bethlehem. Ze gelooft, ze hoopt, ze heeft lief (1 Corinthe 13:13) Ze denkt aan God, de Vader, die 't al regeert; aan God, de Zoon, Jezus Christus, die ons zalig maakt; aan God, de Heilige Geest, die haar en haar kind troost en eeuwig bij hen blijft (zondag 20).

En dan is alle angst voorbij. Voor de wind, want God wijst ook de wind, „spoor en loop en baan”. Voor de toekomst, want die is in Gods hand.

Voel je, dat er een opklimming, een climax is in dit gedicht? Ook hier eindigt het in: „Prijs God”, zong zij, „Zijn hand zal u bewaren”.

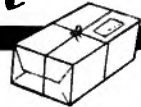
Neem dit nu alles goed in je op. Laet het op je inwerken. Leer met heel veel ijver je gedicht. Luister naar je eigen stem of daar ook de klank in komt, die bij elke gedachte, bij elk gevoel hoort. En wacht dan een week of drie vóór je het in de klas voordraagt. Want een gedicht moet **bezunken** zijn.

Frans C. van Dorp.

Bijna te laat

DOOR C.Th. JONGEJAN-DE GROOT

Hoofdstuk II.

Een streep door Rob's rekening Bert speelt voor luistervink

Bakker Ruis, de anders zo gemoedelijke en vrolijke dikzak, trok een gezicht als een oorwurm. Alle vervelende dingen kwamen vanmorgen ook bij elkaar. Eerst een boodschap, dat Henk ziek was en nu die twee telefoontjes achter elkaar van klanten, die ver weg woonden en wat koekjes en gebak wilden bezorgd hebben.

En door al die soesa was er een baksel

krakelingen nog veel te bruin geworden.

Moeder Ruis luisterde naar de klachten van haar man en troostte: „Nu ja, over de boodschappen, die bezorgd moeten worden, zou 'k me nu maar niet druk maken. Rob heeft vanmiddag geen school. Die heeft prachtig de tijd om ze weg te brengen”.

„Tingeling..... Blijf maar”.

't Was Rob, die waarschuwde, dat het geen klant was, die binnen kwam.

Bakker Ruis viel maar direct met de deur in huis.

„Ha Rob 't komt me erg van pas, dat je een vrije middag hebt. Henk is ziek en nu kan jij fijn wat boodschap pen wegbrengen”.

„Hè vader.....”

De teleurstelling lag duimendik op Rob's gezicht. Moeder trok haar jongen naar zich toe.

„Niet tegenstribbelen, Rob. Je bent baas over al je vrije middagen en vader vraagt het je niet om je te plagen”.

„Maar 't is vandaag mooi weer en 't heeft zo lang geregend”, klaagde hij.

„Heb je met Ric en Rolf afgesproken?” vroeg moeder.

„Ze zouden me halen om twee uur”.

„Kijk eens aan, dat treft mooi. Ik zal zorgen, dat de boodschappenmand gepakt staat. Ric en Rolf lopen vast wel even met je mee en als je dan de mand teruggebracht hebt, ben je zo vrij als een vogeltje in de lucht”.

Rob knikte, maar zijn gezicht bleef betrokken. Minstens een uur zou er wel heengaan met de boodschappen en dan zou 't misschien te laat zijn voor het Indianenkamp.

En 't was nog maar de vraag, of Rolf en Ric zin hadden om mee te lopen. Misschien gingen zij wel op hun eentje naar het kamp.

Maar nu had Rob de trouw van zijn vriendjes toch onderschat. Precies twee uur stonden ze voor de deur en keken zij naar beneden, waar bakker Ruis bezig was een heerlijke taart met slagroom te bespuiten.

Rolf zuchtte hardop: „k Wou, dat mijn vader maar bakker was. Een veel fijner vak dan dokter”.

„En ook veel fijner vak dan kweker”, vond Ric.

„Bij jullie thuis valt er tenminste nog wel eens wat fruit af. Maar als je vader dokter is.....”

Bakker Ruis kreeg meelij met de twee watertandende jongens. Hij liep naar boven en pakte een zakje met krakelingen in de boodschappenmand.

„Ziezo Rob, knabbel die maar met je kameraadjes op, hoor. Ze zijn wat hard gebakken, maar dan geef je ze maar een knauwtje extra”.

Rob lachte. Hij kende zijn vriendjes. Met dat lokaas in zijn mand zou hij ze zeker meekrijgen.

Verwonderd keken de vriendjes naar de grote mand, die aan Rob's arm bengelde.

„Neem jij proviand mee naar het kamp?” vroeg Ric. „Joh, die mand krijgen we nooit door 't gat van de heg”.

Rob vertelde hoe de vork in de steel zat en Rolf en Ric keken wel een beetje sip. Doch er was geen sprake van, dat ze Rob alleen lieten trekken, vooral niet toen Rob het zakje krakelingen liet zien, dat ze onderweg op mochten knabbelen.

„Laten we die krakelingen bewaren voor 't kamp”, stelde Ric voor. „Als we vlug lopen, kunnen we best in een uur terug zijn en van hier naar het kamp is het een kwartier lopen”.

Rob nam drie koekjes uit het zakje en kauwende begonnen ze welgemoed hun tocht.

Bert Severijn stapte met een jam-potje in zijn ene hand en een schepnet in de andere hand over de landweg, die naar 't viaduct liep.

't Viaduct was de onjuiste naam voor

het stenen bruggetje, dat over een beekje liep, dat de grootste tijd van het jaar niet meer was dan een drogesloot.

Maar dat had voor Bert het grote voordeel, dat hij af kon dalen tot vlak bij de bedding om daar te kijken, of er iets van zijn gading te vinden was. Bij het bruggetje trok hij zijn kousen en

schoenen uit en was met een paar sprongen beneden.

Veel stekelbaarsjes zou hij niet vangen. De sloot was maar zelden zo droog geweest als vandaag. Nou ja, dan was zijn tocht toch niet vergeefs, want dan kon hij nog wel wat plantjes meenemen voor zijn aquarium. Wacht, dat waterplantje was wel aardig en daar lagen mooie grote kiezelsteen.

Voorzichtig groef hij wat plantjes uit en stopte ze in het jampotje, dat hij meegenomen had. Jammer van zijn vrije middag. Kwart voor drie was het nu. Zou hij de beek volgen om te zien, of er verder op nog water in de beek was?

Hij klom naar het bruggetje, dat wat hoger lag dan de weg en probeerde de loop van de beek te volgen. Kijk, daar kwamen ook een paar jongens aan. Zou hij ze kennen? Dat zou leuk zijn, dan had hij gelijk wat gezelschap op de terugweg. Wie waren het? O hij zag het al, de drie vriendjes. Neen, dan ging hij zijn eigen weg maar. Als ze hem niet nodig hadden, had hij hen ook niet nodig.

Wacht, hij zou hen een poets bakken. Hij wist een fijn plekje om zich te verstoppen. Hij zou zich weghouden en dan ineens tevoorschijn springen. Bert glunderde en dan zouden Rob en hij meteen hun wedstrijd over kunnen doen.

In de hoop, dat de drie hem niet gezien hadden, sprong hij terug naar de bedding en kroop op handen en voeten onder het bruggetje. Tusschen de pilaar en het steunpunt van de brug was de aarde afgebrokkeld. Bert had het hol ontdekt, toen hij een vorige keer op verkenning uit was. Hij kroop in het gat en lachte in zijn vuistje. Hier zou hij wachten en straks onverwacht tevoorschijn springen. De drie vrienden naderden vlug. Ze stapten stevig door en waren het bruggetje genaderd, toen Bert nog maar goed en wel in zijn schuilplaats zat. Tot zijn grote schrik hoorde deze Rob uitroepen: „Kijk eens lui, daar liggen een paar schoenen en kousen in 't gras”.

Ze stonden nu boven op de brug en hun stemmen waren duidelijk te verstaan „Er zal toch niemand verdronken zijn?” zeide Rolf.

„Zeker in een droge sloot”, lachte Ric.

„Laten we die kousen en schoenen maar stil laten liggen. Het zijn sportkousen en ze behoren natuurlijk aan een jongen, die wat verderop gedwaald is”.

„Misschien hebben er hier in de buurt ook wel jongens een Indianenkamp, net als wij”, zei Rolf.

„Zo'n fijn kamp heeft niemand”, gnuifde Rob. „En ik heb het ontdekt”.

„Nou ja, daar was niet veel kunst aan. Jij kwam alleen te weten, dat er een gat in de heg van 't kasteel, vlak naast het hek was. En toen was 't alleen nog maar de kunst om andere jongens uit de tuin te houden”.

„En daar heb ik voor gezorgd”, grinnikte Ric. „Een bordje met „Verboden, hier liggen voetangels en klemmen” erop en niemand van de andere jongens waagde zich meer in de tuin”.

„Nou ja, ze hadden eerst al genoeg vernield ook. De eigenaar heeft alle ramen met planken dicht moeten laten spijkeren”, zei Rob. „Wij hadden er nooit iets vernield”.

Ze stapten vlug weg zonder meer om te kijken naar de schoenen. En Bert? Die was niet te voorschijn gekomen. Neen hoor, die was zo maar opeens achter het grote geheim van zijn vriendjes gekomen en dat zou hij uitbuiten ook.

Hij wachtte tot zij uit het gezicht waren verdwenen en krabbelde vlug te voorschijn. Ha, zijn kousen en schoenen lagen er nog. Hardop grinnikend om de poets, die hij zijn vriendjes ging bakken, begon hij langzaam in de richting te lopen, waarin zij verdwenen waren.

Er voerde maar één weg naar 't dorp en hij moest die wel volgen. Maar bij de eerste zijweg zou hij afslaan. Hij zou dan op een holletje naar huis lopen, zijn schepnet en jampotje wegbrengen en dan ging hij op zoek naar het Indianenkamp. En hij moest alweer grinniken, toen hij dacht aan de gezichten, die zijn vriendjes zouden zetten, als ze er achter zouden komen, dat hun geheim uitgelekt was.

„Als Rob niet al te woedend is, kunnen we ook onze wedstrijd nog over doen”, bedacht Bert. Er was plaats genoeg in de tuin met de voetangels en klemmen. Bert grinnikte weer. Het wordt nog een fijne middag.

(Wordt vervolgd).

OKTOBER 1958

14e jaargang — no. 3

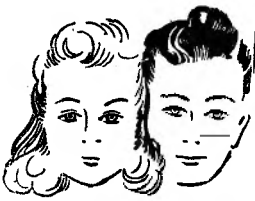
ONZE EIGEN KRANT

INHOUD :

- 1 Vluchtelingen.
- 2 Zij verkozen de vrijheid.
- 3 Roermond, eiermijn.
- 4 Koraaldiertjes uit de Waddenzee.
- 5 Op mussenjacht.
- 6 Van blanketsel en krabbelstokjes naar zeep.
- 7 De Zilvervloot — Jeugd-Spaarwet.
- 8 Ons werkhoekje.
- 9 „Avondgebed” met bespreking.
- 10 Vervolgverhaal.

OOSTERS STRAATJE

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.e.S., Bedum J. Bultuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 3547 - Girerek. no. 839559

14e jaarg. no. 3 - okt. '58

VLUCHTELINGEN

Na bijna elke oorlog lopen de grenzen tussen de oorlogvoerende landen anders dan vroeger. Meestal moet de verliezer een kleiner of groter gebied afstaan aan de overwinnaar.

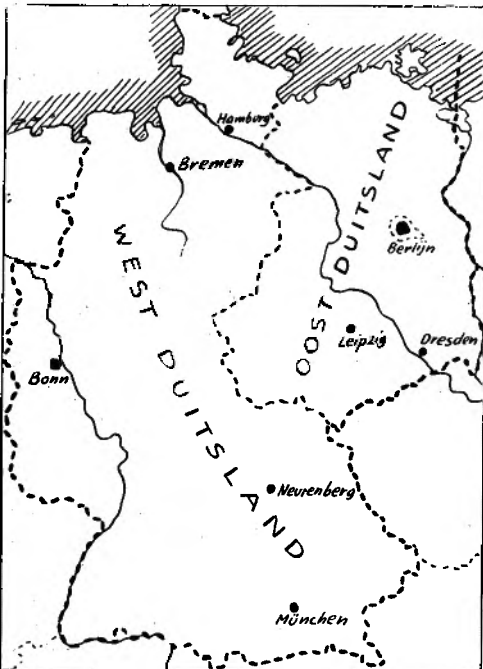
Na de tweede wereldoorlog was dit ook het geval. Vooral de duitse oostgrens is ver naar het westen verlegd. En was het daar nog maar bij gebleven. Maar veel erger vonden de Duitsers het, dat hun land in tweeën gedeeld werd. West-Duitsland werd bezet door

land herstelde het gewone leven zich nogal gauw. De bezetters daar begrepen spoedig, dat ze West-Duitsland wel eens als bondgenoot nodig zouden kunnen hebben tegen de russische dreiging.

Ruim zes jaar geleden sloten ze dan ook met West-Duitsland een vredesverdrag, dat heel wat gunstiger was voor de Duitsers, dan ze in 1945 bij het einde van de oorlog hadden durven dromen. Nu draaien de fabrieken er weer gewoon. West-Duitsland is weer een **souvereine** staat met Bonn als hoofdstad. 't Heeft nu zelfs weer een eigen leger.

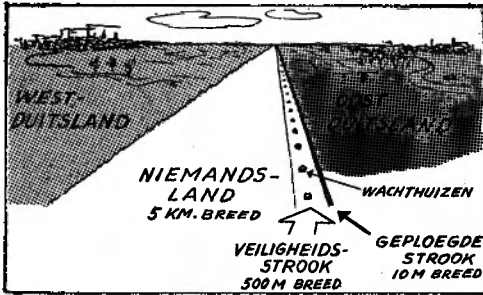
Rusland was over het vredesverdrag heel niet te spreken. Het had willen voorkomen, dat W.-Duitsland zich te veel naar de **geallieerden** zou schikken. Ze hadden dit gebied liever maar zwak gelaten en vooral de vriendschap met Amerika en Engeland was hun slecht naar de zin. Een nieuw Duits leger noemden ze een gevaar voor de wereldvrede.

In Oost-Duitsland zijn de communisten de baas. Daar gaat het als in alle Oost-europese landen: 't is doen en laten, wat de russische heren bevelen. En wie het daar niet mee eens is, mag dat vooral niet laten blijken, want **gevangnissen** of **concentratiekampen** zijn geen prettige verblijven. Nee, 't leven daar viel niet mee. En wie kans zag, probeerde naar het westen te vluchten. Sinds 1949 zijn 3 miljoen Duitsers naar het westen gevlucht. Dat is ongeveer het zesde deel van de bevolking, want Oost-Duitsland telde toen 19 miljoen

Amerika, Engeland en Frankrijk, Oost-Duitsland door Rusland. In West-Duits-

inwoners. Je zou dus kunnen denken, dat het niet zo moeilijk was om de grens over te komen. Maar vooral tegenwoordig gaat dat zo gemakkelijk niet. Je kunt daar zo maar niet naar het gemeentehuis gaan en vragen om een pas naar West-Duitsland. Want dan was je meteen verdacht en was de kans groot,

dat je meteen in de gevangenis terecht kwam. Nee wie naar het vrije westen wil, moet proberen ongemerkt over de grens te komen. Maar..... langs de hele 1300 km lange grens tussen Oosten West-Duitsland is een strook „niemandslaan” van 5 km breedte. Daarbinnen mag zich niemand bevinden, die geen geldig bewijs bij zich heeft. Daarna komt er aan de oostduitse zijde nog een „veiligheidsstrook” van 500 meter breedte. In deze strook zijn op bepaalde afstanden wachthuizen gebouwd. Daarin houden soldaten de wacht, die met machinegeweren en schijnwerpers zijn uitgerust. Ze schieten onmiddellijk op alle verdachte personen.

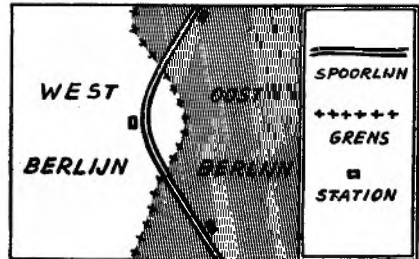
Na dit niemandslaan en deze veiligheidsstrook komt er dan nog een 10 m brede strook, die voortdurend wordt omgeploegd om verse voetstappen te kunnen ontdekken. 't Valt dus niet mee, om ongemerkt door al deze hindernissen heen te komen.

Maar als zo'n Oostduitser nu eens een familielid heeft in West-Duitsland, waar hij graag eens op bezoek wil? Meestal geeft men daar geen toestemming voor, zelfs niet als zo'n familielid op sterven ligt. De communisten weten maar al te goed, dat velen van zulk een bezoek nooit meer terugkomen.

En nu vraag je natuurlijk, hoe het kan, dat er nog zoveel vluchtelingen

over zo'n streng bewaakte grens komen. Dat kan toch maar in een heel enkel geval lukken? Dat is ook zo, maar in die dichte grens zit één groot lek. En dat lek is Berlijn.

Met Berlijn is het een eigenaardig geval. 't Ligt helemaal in Oostduits gebied. Kijk maar op het kaartje. Maar... Berlijn zelf behoort niet helemaal tot Oost-Duitsland. De stad is net als Duitsland zelf verdeeld. 't Ene deel behoort aan Rusland. Dat noemt men de russische sector. Maar zo is er ook bijv. een amerikaanse- en een engelse sector. Die westelijke sector is net een eilandje van vrijheid in het communistisch gebied. Nu lopen de spoorwegen in Berlijn zo, dat verschillende treinen uit de Russische sector de westelijke

sector passeren en daar ook stoppen om vervolgens weer in de oostelijke helft terecht te komen. Wie dus in zo'n trein stapt, kan er in de westelijke sector uitstappen en heeft de vrijheid bereikt. Zo lijkt het dus gemakkelijk genoeg. Toch valt het nog niet zo erg mee, want er is scherpe controle door de oostduitse volkspolitie op alle in stapende reizigers. Zelfs mensen van het land, die naar Berlijn gaan, worden bij de stadsgrens al aangehouden en ondervraagd naar hun bedoelingen. Wie men niet helemaal vertrouwt, wordt teruggestuurd of vastgehouden.

In de treinen, die het westelijk stadsdeel passeren, is eveneens scherp toezicht. Wie veel **bagage** bij zich heeft, loopt direct in de gaten. Zo iemand wil natuurlijk proberen met zoveel mogelijk bezittingen uit te wijken. Ook reizigers met veel geld op zak worden onmiddellijk verdacht. En wie betrapt wordt op een poging tot vluchten, wordt gewoonlijk veroordeeld tot langdurige

Zij verkozen de **VRIJHEID**

Als je 't vorig artikel goed gelezen hebt, vraag je je misschien af, wie er dan allemaal wel proberen te vluchten naar W.-Duitsland. Zijn het nu meest jonge of oude mensen, mannen of vrouwen, rijken of armen?

't Antwoord op die vraag is niet moeilijk. Onder de vluchtelingen treft men mensen aan van allerlei rang en stand, hele gezinnen, maar ook mensen, die

alle verwanten achter moesten laten.

Van een paar groepen zullen we iets meer vertellen.

In de zomer van 1953 kwamen de oostduitse machthebbers plotseling tot de ontdekking dat de fabrieken en boerderijen niet genoeg **produceerden**. Daarom kwam het bevel, dat de **productie** met 10 pCt verhoogd moest worden. Een opstand was het gevolg, maar die

tuchthuisstraf of opgesloten in een **concentratiekamp**. Men moet er dus heel wat voor over hebben om van Oost-naar West-Duitsland te vluchten. Heel weinig kan men meenemen, zodat de

ten gehouden. Zo iemand zou wel eens een poging tot vluchten kunnen doen!

Toch hebben veel mensen alles voor de vrijheid over. In de afgelopen maand augustus meldden zich b.v. 21.595 vluchtelingen in West-Berlijn, waar ze voor 't eerst na jaren van verdrukking weer vrij konden ademhalen.

meeste vluchtelingen arm in West-Berlijn aankomen. Als men vlucht, weet men bijna zeker, dat men zijn familie in Oost-Duitsland nooit terug zal zien. 't Is bijna uitgesloten, dat men vóór zijn vlucht huizen of landerijen kan verkopen, want wie zijn huis of land maar te koop aanbiedt, wordt extra in de ga-

Vragen en opdrachten :

1. Na de oorlog is Duitsland verdeeld in ... en ... Duitsland.
2. De hoofdstad van W.-Duitsland is...
3. In Oost-Duitsland regeren de
4. Sinds 1949 zijn er wel ... miljoen mensen uit Oost- naar West-Duitsland gevlucht.
5. De grens tussen Oost- en West-Duitsland is ... km lang.
6. Eerst is er een 5 km brede strookland, dan een 500 meter brede ...strook met ... en dan nog een ...m brede strook omgeploegde grond
7. Het grootste „lek” in de grens is
8. Berlijn is verdeeld in een russische en westelijke s.....
9. Wie vlucht, moet bijna alles....., want er is overal strenge k.....
10. Ga na, wat de vreemde woorden betekenen en gebruik ze eens in zinnen.
11. Neem het kaartje over en kleur Oost- en West-Duitsland verschillend

werd spoedig weer onderdrukt. Wie meegedaan had aan staking of opstand, probeerde te vluchten. Ook boeren en arbeiders, die geen kans zagen de gevraagde verhoging van 10 pCt op te brengen, werden bang, dat ze als **saboteurs** gevangen zouden worden genomen. Ook zij probeerden er tussen uit te knijpen. Zodoende meldden zich toen soms 7000 mensen per dag bij het westduitse **bureau** voor vluchtelingen, meest boeren en arbeiders.

Later werd de toeloop wat minder, ook al, omdat de rode heersers wat minder streng leken te worden. Misschien, dacht men, wordt het leven hier nu wat dragelijker. Velen zagen er toen voorlopig van af om een levensgevaarlijke poging tot vluchten te ondernemen, waarbij zij ongeveer alles moesten achterlaten.

Maar er was één groep, waaruit de vluchtelingen bleven komen. Dat was de groep van jongelui, die men preste om in het oostduitse leger of bij de volkspolitie te dienen. Ieder, die geen volbloed communist is, ziet daar vreselijk tegen op. Trouwens, 't leven is er erg moeilijk voor alle jonge mensen, die niet communistisch gezind zijn, voor de meisjes evengoed als voor de jongens. Wie niet aangesloten is bij de communistische jeugdbeweging, wordt overal buitengesloten. Zo iemand wordt niet meer

studie onmogelijk is. Zulke jongelui komen er nog telkens in West-Berlijn aan.

Ja, de oostduitse regering begreep, dat er een grote invloed van het onderwijs uitging. Als bijv. alle professoren goede communisten waren, dan zouden er ook veel studenten tot hun leer worden overgehaald. Maar... lang niet alle proffen waren communist. Daarom werden nu alle studenten ingeschakeld om hun professoren te „bewerken” door hen van de voordelen van het socialisme te overtuigen. Als de hoogleraren zich niet lieten overtuigen dan kende men nog wel andere middelen.

Zo mochten hun kinderen niet meer worden toegelaten op een middelbare school. Alleen communisten mogen doorstuderen. Dan zullen in de toekomst alle leraren en onderwijzers overtuigende communisten zijn.

Ook de leraren van de scholen worden niet vergeten. Zij moeten meehelpen als leiders van de jeugdbeweging. En 't allerergste is wel, dat zij vijanden van de godsdienst moeten zijn. Van hen wordt verwacht, dat zij hun best zullen doen om de mensen te leren, dat zij God en kerk zullen haten. Doen zij dit niet, dan worden zij „verdacht persoon”.

Ook de dokters kunnen maar niet al hun patiënten gelijk behandelen. Als een zieke dure medicijnen moet hebben, dan mag de dokter die alleen voorschrijven, als hij zeker weet, dat er op de patient geen enkele verdenking rust.

Geen wonder, dat veel professoren, leraren, artsen en andere geleerden ook probeerden over de grens te komen.

toegelaten tot een school voor middelbaar of hoger onderwijs, zodat verdere

Zij verkozen de vrijheid. Zo waren er onder de vluchtelingen, die in augustus j.l. in West-Berlijn aankwamen ongeveer 2900 mensen van het onderwijs.

Iedere niet-communist heeft het moeilijk. Boeren krijgen geen werktuigen en geen arbeidskrachten als zij niet van de partij zijn.

Handelaren en fabrikanten, die niet meedoen, treft men door hen prijzen voor te schrijven, waardoor ze met verlies moeten werken. Of ze moeten een bedrag aan belasting opbrengen, waarvan ze achterover slaan.

Ingenieurs en technici, die niet bij de partij zijn aangesloten, worden als saboteurs behandeld. Al die mensen snakken naar de vrijheid.

Ze proberen te vluchten, niet omdat de welvaart van het westen hen trekt maar veel meer de vrijheid.

Je zou er toch ook zenuwpatient van worden, als je wist, dat je dag en nacht werd bespied en beluisterd; dat je zelfs in je eigen gezin of bij eigen familie op je woorden moest letten!. Honderden zijn er verraden door eigen familieleden, en meer dan eens is het gebeurd, dat kinderen hun eigen vader aanklaagden! Liever dan zo te leven laat men alles achter voor de vrijheid.

In Oost-Duitsland is men wel wat geschrokken door de vlucht van zoveel geleerden vooral. Haastig verklaarde men nu, dat bij de oude geleerden de opvoeding tot het socialisme niet zo vlug kon gaan. De communisten moesten wat geduld met hen hebben. De kinderen van zulke professoren mogen voortaan weer naar de middelbare school. De machthebbers zagen heel goed in, dat zij anders binnen korte tijd een groot gebrek aan leraren zouden hebben.

't Spreekt vanzelf, dat al die vluchtelingen niet in Berlijn kunnen blijven. Eerst komen ze hier wel in vluchtelingenkampen om daar ondervraagd en gecontroleerd te worden. Er zou onder al die vluchtelingen immers ook gemakkelijk een russische spion kunnen zitten!

Na langer of korter tijd vertrekken de meesten per vliegtuig naar West-Duitsland (Waarom niet per trein of

auto, denk je?) Daar kunnen ze ook wel niet altijd dadelijk aan geschikt werk worden geholpen, maar toch..... ze leven in vrijheid. En dat is veel waard!

't Is te begrijpen, dat er bij de Christenen onder hen veel gebeden wordt voor hun broeders, die nog achter moesten blijven.

Zullen wij in ons gebed ook aan hen denken?

Vragen :

1. In 1953 moest in Oost-Duitsland de p... met 10 pCt verhoogd worden. Toen vluchtten er veel b... en a...
2. Veel jonge mannen vluchten, omdat ze in het ... of bij de ... moesten dienen.
3. Een jongen of meisje, die geen lid van de ... is, mag niet naar een ... school.
4. Professoren en leraren moeten ook ... zijn.
5. Leraren moeten meehelpen als van de jeugdbeweging en de mensen leren, dat zij ... en de ... moeten hantien.
6. Als zij niet aangesloten zijn bij de partij hebben ook de dokters, ing... en tech... het moeilijk. De boeren krijgen dan geen ... en ... Handelaren worden pr... voorgeschreven en ze moeten veel ... betalen.
7. De vluchtelingen komen in West-Berlijn eerst in ... Hier worden ze ... en ... Dan gaan de meesten per ... naar W.-Duitsland.
8. Schrijf de vreemde woorden op met hun betekenis.

Roermond- EIERMIJN

In ons goede vaderland stappen zo'n 24 miljoen hennetjes rond. Al kakelend leggen ze per jaar een slordige 5 miljard —5000.000.000— eieren.

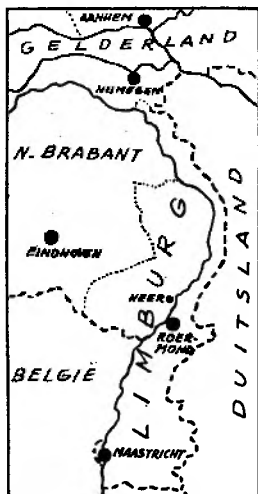
Wij pikken die eitjes niet allemaal. 't Vorig jaar ging van de 5 miljard rond 60 percent de grens over. Dat bracht ons f 372.000.000 in het laatje.

Of onze kippetjes ook samen iets presteren hè?

Onze beste klant is West-Duitsland. Dit land nam maar eventjes 2,1 miljard stuks af. In heel West-Europa en ver daar buiten, zelfs in Zuid-Amerika en in Azië, kent men het fijne eitje met het stempel „HOLLAND”

Nederland is de grootste eier-exporteur ter wereld!

In het buitenland eet men meer eieren dan in ons land. Wij verorberen per hoofd per jaar nog geen 200 stuks.

Dat is niet denderend. Van die 5 miljard eieren komen 10 pCt terecht bij de Cooperatieve Roermondse Eiermijn, de

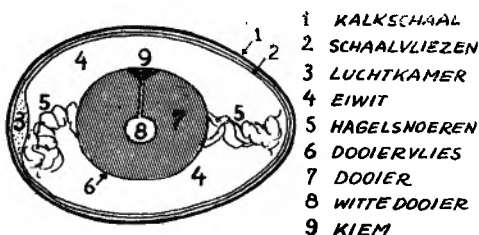
CRE. Het is de grootste Eiermijn, niet alleen van Nederland, maar van heel de wereld. Ook de meest moderne.

Het begin was klein. In Neer bij Roermond was het de schoolmeester Breukers die de kleine en arme boeren van het Noordlimburgse land aanspoorde om samen hun eieren aan de markt te brengen. Ze zouden veel meer geld kunnen maken, dan dat ieder afzonderlijk met zijn vrachtje kwam aandrigen.

De raad van meester Breukers sloeg in. De eerste veiling werd gehouden in 1904. Er werden toen 25.805 eieren aangevoerd. De CRE was geboren. Het ging met de CRE steeds *crecendo*.

Eigenlijk is het nu geen „mijn” meer maar een aankoopvereniging met 20.000 leden. In ieder dorp van Noord-Limburg, Oost-Brabant en Zuid-Gelderland is een vereniging van boeren-pluimveehouders. Elke vereniging (225 in totaal) zamelt de eieren op een bepaald adres in. Met de regelmaat van de klok haalt de CRE met eigen vrachtauto's de in kisten verpakte eieren op.

In de enorme sorteerhal staan 27 sorteermachines opgesteld. De eerste man,

- 1 KALKSCHAAL
- 2 SCHAALVLIEZEN
- 3 LUCHTKAMER
- 4 EIWIT
- 5 HAGELSNOREN
- 6 DOOIERVLIES
- 7 DOOIER
- 8 WITEDOIER
- 9 KIEM

de „oplegger” legt de eitjes uit de kist op een transportband. Mogelijk kan de oplegger straks worden uitgeschakeld, want er is nu een proefmachine in gebruik, die 50 eieren tegelijk „opzuigt” en op de band legt. Die band schuift

Op de bodem van de Waddenzee groeit „zeemos”. De vissers aan de waddenkust spreken van „zeeboompjes”

Het ligt voor de hand, dat we denken aan een plant. We slaan dan de plank mis. Zeemos of zeeboompjes zijn ko-

raaldiertjes. Ze zijn familie van de kwalen, die je waarschijnlijk wel eens aan het strand hebt gezien. Dit soort koraaldiertjes is hoornachtig en lijkt veel op een fijn vertakte waterplant. De kleur is lichtbruin.

de eieren in vier banen naar de donkere kamer. Dit is een hokje, afgesloten met gordijnen, waar de „schouwer” zit. Hier branden onder de transportband felle lampen. De langzaam wentelende en voorbijschuivende eieren worden helder doorgelicht. De schouwer ziet direct elk gebrek. Met rappe hand haalt hij de bloedeieren, de kneusjes, de poreuzen, de misvormden en de oude eieren er uit. (Oude eieren hebben een te grote luchtkamer)

Ze worden apart gelegd als tweede of derde soort. Per uur schuiven 8700 eieren de schouwer voorbij. Hij tuurt en tuurt maar op die wentelende witte rijen.

Om al te grote vermoedigheid te voorkomen wisselen oplegger en schouwer telkens van plaats.

De geschouwde eieren (een prima product nu!) komen na de donkere kamer in 'n bijzonder kunstig apparaat terecht. Automatisch worden de eieren op weegschaaltjes gewogen, stuk voor stuk. De zwaarste rollen als eerste op een transportband. Ze krijgen, ook al weer automatisch, het ovale stempeltje „HOLLAND” en het cijfer 0. De minder zware worden afgestoten. Op een bepaald gewicht rolt er weer een deel uit, dat het stempel „HOLLAND 1” krijgt. En zo maar voort. Tot eindelijk de kleinste met het cijfer 7 overblijven. De cijfers geven dus het gewicht aan. Hoe lager gewicht, hoe hoger cijfer!

De pluimveehouders krijgen de eieren ook per gewicht uitbetaald en niet per aantal.

De gesorteerde soorten rollen op de verschillende transportbanden nog wat door. Aan het eind staan de „afrapers” gereed om ze rap in kartonnen dozen te pakken. Midden in de hal draait een transportband de gepakte dozen naar de **expeditieafdeling**. Vandaar gaan ze per trein of auto verder het land in.

En de kip blijft maar kakelen en eieren leggen, onbewust van de weg, die haar prima product in de wereld gaat.

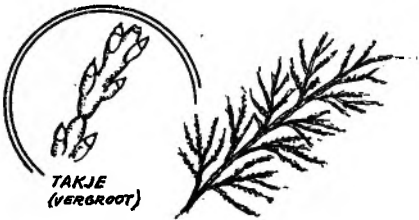
Opgaven :

1. Plak de doorsnede van een ei in je schrift.
2. Als we in ons land de kippen eerlijk delen, krijgen we er ieder ... Van alle eieren blijven ... pCt in ons land. Onze beste klant is ... Een ei uit Nederland is te herkennen aan ... De grootste eierexporteur van de wereld is ... CRE betekent ... De grondlegger er van is ... Kippen behoren tot het ...vee. Roermond betreft de eieren uit ..., ... en De grootste eiermijn van de wereld staat in ... Het is ook de ... De ... legt de eieren op de sorteerband. De ... ziet door de felle ... de gebreken. Hij haalt de ..., ..., ..., en ... er uit
De ... pakken de gesorteerde in dozen. Het zwaarste ei heeft het cijfer ... en het lichtste ei het cijfer ...
4. Schrijf eens een aantal woorden met schouw of schouwen op!
Aanschouwen, schouws...
5. Gebruik de vreemde woorden in een zinnetje (niet dat van de les!)

Ze vermenigvuldigen zich door deling. Zo ontstaan grotere of kleinere kolonies op de bodem van de zee.

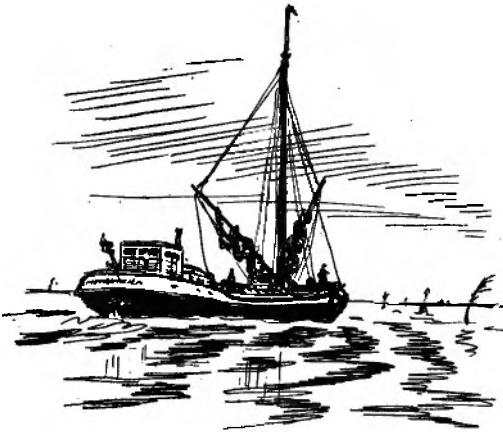
Deze koraaldiertjes hebben nog waarde ook! In Zoutkamp staat een fabriek, waar dit produkt wordt verwerkt. Het wordt daar **geprepareerd** en groen geleverd. Van de kleine takjes maakt men fijne bundeltjes. De bloemist gebruikt ze voor het opmaken van bloemstukken en corsages. Het grootste gedeelte wordt geëxporteerd naar de Verenigde Staten, waar ze in de warenhuizen als versiering worden verkocht.

Vissers van Harlingen en Termunterzijl (aan de kust vande Eems, tussen Delfzijl en de duitse grens.) trekkener in de periode van 1 september en 31

ZEEMOS

maart op uit om het zeemos te „maaien”. Om dit te kunnen, heeft men rustig en laag water nodig, want de koraaldiertjes bevinden zich op de bodem van de zee. Inplaats van netten, die voor het vissen van garnalen worden gebruikt, hangen nu aan de gieken van het boot-

je kettingen, die omwonden zijn met prikkeldraad.

Het is niet zeker, dat op de plaats

waar het vorig jaar een goede vangst was, ook dit jaar het zeemos wordt gevonden. Het gebeurt, dat een bank zo is bewerkt, dat er een volgend jaar niets meer groeit. Dus zoeken maar!

De kettingen worden onder het varen over boord gewerkt en slepen over de zeebodem. Wat daar groeit, blijft in het prikkeldraad hangen.

Al spoedig haalt de visser een lichtbruine, druipende massa naar boven. Tussen het „mos” zitten ook wieren. Die gaan weer overboord. Het zeemos blijft in het schip achter. Het mag niet op te grote hopen liggen, want dan gaat die natte massa snel broeien en... is waardeloos. Is de buit binnen, dan is het zaak zo snel mogelijk thuis te zijn. De markt is spoedig overvoerd en dan dalen de prijzen. Natuurlijk maakt de visser graag de hoogste prijs per kilo!

Snel naar huis, dat betekent niet recht uit recht aan! Dat gaat niet bij laag water op de Waddenzee. De schipper moet goed uitkijken naar de bakens, die de grillige vaargeul markeren.

Opgaven :

1. Moeilijke woorden zijn : kolonies zijn ..., geprepareerd is ..., enz.
2. De vissers noemen de koraaldiertjes in de Waddenzee ... of ... Dit soort is familie van de bekende ...
In de plaats ... worden ze verwerkt tot ... De groene bundeltjes worden gebruikt door de ... Het grootste gedeelte wordt ... naar de ... Vissers van ... en ... gaan het zeemos ...
Op de Waddenzee vist men ook g... Als de markt overvoerd is, dan is er te veel—te weinig te koop. De schipper moet de ... volgen, door op de ... te letten.

OP MUSSENJACHT

Je denkt misschien, dat ik bedoelde, op..... muggenjacht, op zo'n zoele zomeravond, toen die vervelende dingen om je oren zoemden?

Nee, echt op mussenjacht.

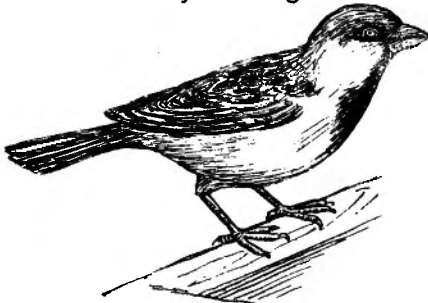
Dat is, een tijdje geleden, in Sjanghai, een miljoenenstad in China gebeurd.

Je weet natuurlijk wel het een en ander van het „Hemelse Rijk”.

't Is een ontzaglijk groot land, waar miljoenen mensen aan de benedenloop der grote rivieren wonen, in de laagvlakten en andere uitgestrekte gebieden bijna onbewoond zijn. Bekijk de kaart maar eens!

Er is in China eigenlijk altijd door voedselschaarste. Komt er een misoogst door droogte of ziekte in het gewas, dan betekent dit dat duizenden stakkers van honger omkomen. Soms zelfs miljoenen!

De wijze bestuurders van Sjanghai hebben hierover in ernst gesproken en hun hersenen vermoed met de vraag: „Wat kunnen wij hier tegen doen?”

HUISMUS

Toen is het besluit gevallen om een mussenjacht te organiseren. Want mus- sen zijn in deze wereldstad tot een plaag geworden. En tenslotte eten 100 mus- sen per dag evenveel als één mens. De dood van 1000 mus- sen betekende dus 10 mensenlevens gered.

Maar hóe gejaagd?

Met een jachtgeweer er op af? Met vergif misschien? 't Zou nog gevaarlijk voor de mensen kunnen worden óók.

Men zou door een daverend lawaai van één uur lang, alle mus- sen in Sjang- hai laten (op)vliegen. En daar een mus niet zonder onderbreking een uur-aan- een kan vliegen, zouden alle Sjanghai- mus- sen neervallen om dan onder stok en knuppel te „sneuvelen”.

Op een zondag begon het feest. Men- sen-op-daken zwaaiden met vlaggen, men- sen-op-sstraat schudden de bomen, radio's brulden voor geopende vensters, claxons toeterden oorverdovend en stinkende knalpotten voltooiden het lawaai.... En die mus- sen, die straks dodelijk beangst en vermoed maar ergens neerstreken, werden doodgeslagen.

De lawaai-aanval was tenslotte geëin- digd..... Al met al was het resultaat maar pover. Vooraanstaande Chinezen noemden een kwart miljoen gesneuveld- en, anderen beweerden dat het getal veel te groot was.

In ieder geval is de vrijmoedige straat- jongen uit Sjanghai nog niet verdwenen.

En zeg zelf 'es: een stad-zonder-mus- sen is ook wel wat saai!

BIJEN IN DE AANVAL.

Sinoia, een mijncentrum met on- geveer 2000 inwoners, op 125 km. afstand van Salisbury in Zd.-Rhode- sia, is tot drie keer toe overvallen door enorme zwermen bijen. Ban- ken, kantoren, winkels en restau- rants moesten worden gesloten.

Honderden mensen werden door de bijen gestoken en velen moesten in een ziekenhuis worden opgeno- men. De eerste bijen-aanval had uit- gerekend plaats op het spitsuur, midden op de dag. Politiewagens re- den rond en waarschuwden de men- sen, de straten te verlaten en dek- king te zoeken.

Van blanketsel en krabbelstokjes naar zeep

Lekker! — zo 's morgens je te poedelen in helder water met schuimende zeep. Je voelt je weer zo fris als een hoentje!

Water en zeep, we zouden het er niet zonder kunnen stellen. En toch... vóór de tijd van de kruistochten was het gebruik van zeep hier onbekend. Wat dat betreft stonden onze voorouders heel wat achter bij de oude volken: Babyloniërs, Egyptenaren en Romeinen. Want deze volken kenden en waardeerden reeds het gebruik van zeep.

Het zijn de kruisvaarders geweest, die uit het oosten de geheimzinnige „zeepkogels” meebrachten. Maar in die tijden voelde men er niet veel voor ze ook te gebruiken. Men waste zich weinig of in het geheel niet. Het lichaamsvuil ging men bedekken met een laagje blanketsel. Het nemen van een compleet bad gold eigenlijk als iets onzedelijks! Heel rijke mensen wilden zich nog wel eens wassen in... wijn. Na het bad ging

VICTORIA

de gebruikte wijn netjes weer in de flessen, die dan door het personeel werden leeggedronken. (Brrr!)

Ja, met de lichaamshygiëne was het

treurig gesteld.

Koningin Elisabeth I (16e eeuw) ging één keer per maand hélemaal in het bad. Men vond dat aan het hof een staaltje van volkomen overbodige luxe.

De engelse koningin Victoria (1819-1901), die bekend stond als zeer vooruitstrevend, baadde zich viermaal per jaar!

De maandagse wasdag was er in die tijd niet bij Het lijfgoed kreeg eens per half jaar een goede beurt. Het bleken deed moeder in... karnemelk.

Geen wonder, dat er „krabbelstokjes” werden gekocht om zich hoofd en rug te krabben. Ook in de deftige kringen werden ze gebruikt. Gelukkig, dat de zeep het hoe langer hoe meer won en de hygiëne in alle standen verbeterde.

De oudste zeepziederij van ons land is: „De vergulde hand”. Eén van de oudsten is die van Dobbelman, bekend onder de naam Castella te Nijmegen.

De vorige maand bestond deze fabriek 225 jaar. In 1733 werd begonnen met een zeer bescheiden zeepziederijtje. Toen in 1845 een stoommachine in gebruik werd genomen, raakte Nijmegen niet uitgeput over dit wonder van techniek. Eerst werd in de fabriek voornamelijk zachte zeep gemaakt. Harde zeep was vrijwel onbekend en..... bijna onbetaalbaar door de schrikkelijker hoge belasting er op. Toch durfde Dobbelman het aan met een geparfumeerde toiletzeep op de markt te komen. In 1870 vervaardigde de firma, als eerste ter wereld, zeep uit palmolie. Machtige machines doen in twee uur tijd het werk waarvoor vroeger vijf dagen nodig waren.

Uit de grondstoffen: loog, oliën, dierlijke- en plantaardige vetten, pekelen water wordt de vloeibare zeep afgescheiden. Uit deze „grondzeep” worden ver-

De Zilvervloot Jeugd-Spaarwet

In 1628 veroverde Piet Hein de spaanse zilvervloot. Het was de moeite waard! Ruim 111½ miljoen gulden kwam plotseling in het laatje. Nu mocht stadhouder Frederik Hendrik ook wat royaler worden behandeld. Hij kreeg geld om 's Hertogenbosch te belegeren. (Lukte het?)

Onze minister van financiën kan heel goed een zilvervloot gebruiken. Er zijn voor het uitvoeren van grote werken z.a. het Delta-plan en de wegebouw enorme kapitalen nodig.

1 oktober is een nieuwe zilvervloot gaan varen. Knappe rekenmeesters hebben uitgerekend, dat over tien jaren deze zilvervloot 150 miljoen gulden zal bergen. Voor onze minister nog maar een druppel op een gloeiende plaat, maar

... 150 miljoen gulden is toch maar een aardig sommetje om mee te beginnen.

Jongens en meisjes van 15 tot 21 jaar zullen deze 150 miljoen gaan bergen in de zilvervloot. Het zal hen echter niet gaan als de Spanjaarden, die hun zilvervloot kwijt raakten! Nee, ze hebben er zelfs nog een groot voordeel bij ook. De minister gaat het geld gebruiken, geeft een normale huur (rente) en bovendien nog een extra-premie van 10 pC. van 't gehele gespaarde bedrag!

De spaarbanken en postkantoren hebben hun deuren wijd open gezet en wachten op de Jantjes van Piet Hein, dat zijn de jongens en meisjes van 15 tot 21 jaar en ex-militairen tot 24 jaar.

De spaarder moet aan twee voorwaarden voldoen: 1. Hij moet per jaar ge-

schillende soorten toiletzeep, huishoudzeep en zelfwerkende wasmiddelen vervaardigd. Een bijproduct is glycerine.

Na de oorlog fabriceert men hier ook een nieuw soort wasmiddel, dat met zeep niets te maken heeft. Het is nu één van de belangrijkste Castellaproducten. Een zeer ingewikkelde machine vult per minuut 300 zakjes van dit poeder. De directeur van het bedrijf schonk ter gelegenheid van het jubileum een grote gift aan dr Albert Schweitser.

Dr. Albert Schweitser is immers de

man, die in Lambarene, in het verre Afrika, zijn werk van barmhartigheid

verricht. Voor zijn kolonie, die bestaat uit 200 leprozen (melaatsen) 360 andere patienten en 100 verzorgers, ontvangt hij voor een heel jaar gratis alle gewenste Castella-producten: zeep, wasmiddelen en tandpasta.

Een nobel gebaar!

Opgaven:

1. De oude volken: kenden reeds zeep. Voor het jaar ... was zeep hier onbekend. De ... namen uit het oosten de ... mee. Men bedekte het vuil met ... Baden was een overbodige ... Het was met de ... treurig gesteld. De oudste zeepziederij is ... De vorige maand j... de fabriek van Dobbelman. Achtereenvolgens fabriceerde deze firma: ..., ..., ..., zeep uit ... en ... wasmiddelen. Grondstoffen voor de zeepbereiding zijn: Een bijproduct is Een pracht gift werd geschonken aan ... Deze man werkt reeds jaren in ... onder de ... Hier worden veel ... verpleegd.
2. Vreemde woorden zijn:
3. Uitdrukkingen of spreekwoorden: ...

Ons Werkhoekje.

N.B. De oplossingen behoeven niet te worden ingezonden.

I. Een aardrijkskundig raadsel.

Alle namen bestaan uit 8 letters.

Op de kruisjeslijn komt de naam te staan van een stad uit Overijsel, bekend door een lekkernij.

Die vul je eerst maar eens in.

1. ×.....
2. .×.....
3. ..×.....
4. ...×.....
5.×....
6.×..
7.×.
8.×

1. Plaats aan de Oude Ysel.
2. Hoofdstad van een land aan de Oostzee.
3. Hier wordt veel groente verbouwd voor Amsterdam. Ligt in N.-Holland.
4. Meer in Gallilea.

5. Stad waar Paulus Aquilla en Priscilla ontmoette.
6. Landstreek langs de oostelijke oever van de Adriatische zee.
7. Plaats in de Achterhoek.
8. Eén van de 11 steden uit Friesland.

II.

1. Rangschik de lettergrepen goed, dan krijg je een normaal woord.

To ma ber okand wijn.

2. Allemaal woorden uit 5 letters (horizontaal).

De voorste en achterste rij letters lees je verticaal, van boven naar beneden!

Ze vormen een krant, die je graag leest.

1. ×...× = grote uil.
2. ×...× = stad in België.
3. ×...× = Hogepriester uit Davids
4. ×...× = ooievaar. [tijd]
5. ×...× = groot profeet uit Israël.
6. ×...× = loofbomen.
7. ×...× = tegengestelde van klein.

middeld 30 gulden inleggen. 2. Dit moet hij minstens 6 jaren volhouden.

De spaarder mag ook meer inleggen dan 30 gulden, maar niet meer dan 200 gulden per jaar. De langste spaartijd is 9 jaren. Er zijn ook nog bepalingen over het tussentijds ophouden met sparen. Dan krijgt men wel zijn geld plus de rente terug, maar de 10 pCt. premie vervalt.

De zilvervloot vaart en over zes jaar D.V. gaan meisjes en jongens met een dikke portefeuille naar huis!

Opgave :

Een mooie som! Eén van jullie (wachten tot 15 jaar!) brengt dan elk jaar f 100.— naar de „Zilvervloot”. Je krijgt 3 pCt. rente. Aan het eind van de zes jaar van het gehele bedrag bovendien 10 pCt. Hoe groot is het bedrag dan?

Ik help je even op gang :

Inleg	f 100.—
Rente 3 x f 1.— is	- 3.—
<hr/>	
Na 1 jaar	f 103.—
Inleg weer	- 100.—
<hr/>	
	f 203.—
Rente 3 x f 2.03	- 6.09
<hr/>	
Na 2 jaar	f 209.09
Inleg weer	- 100.—
<hr/>	
	f 309.09
Rente 3 x f 3.09	- 9.27
<hr/>	
	f 318.36

Inleg weer.....
enz. tot na 6 jaar. En... daarbij 10 pCt.

AVONDGEBED

De nacht, de moeder van de rust,
des hemels grote fakkel blust.

- I. Van arbeid zijn de leden moe,
De sluimer drukt de ogen toe.

O Hoeder groot van Israël,
Weest ons een trouwe nachtgezel,

- II. En wakker om ons henen ziet
Zo vrezen wij de vijand niet.

Gij hebt al wat op aarde is
Begraven in de duisternis,

- III. Begraaft ook onze zonde boos
In Uw genade grondeloos.

Wanneer het lichaam slapen gaat,
De ziele toch niet slapen laat,

- IV. Maar waken tot U alle tijd,
Die aller zielen Vader zijt.

Totdat het aardse wederom
In zoeten slaap ter aarden kom,

- V. De geest in volle zaligheid
Daar haar de rust is toegezeid.

JACOBUS REVIUS 1586-1658

† 15 november

Beschrijving :

AVONDGEBED.

Toen ik zo oud was als jullie, schreef ik de gedichten in een mooi dik cahier met stijve kaft. Niet alleen de verzen, die ik op school leerde, maar ook wat ik voor moois vond in tijdschrift of

krant. Tegenwoordig zijn er die cahiers met losse bladen, die bijeen gehouden worden door een stel blinkende ringen. Dat is een bezit, ook voor later, als je op vereniging of op een feestje wat wilt voordragen.

„Avondgebed”, is één van die gedich-

ten, die je steeds mooier zult vinden.

't Is avond, je bent moe. De nacht zorgt nu als een moeder, dat je kunt rusten; je ogen vallen dicht.

Het licht van de zon (des hemels grote fakkel) is weg, het is net of de duisternis de vlammen van de zon heeft geblust.

Bij het 2e couplet begint het gebed. De dichter spreekt God aan als de God van Israël. Hij denkt aan de reis door de gevaarlijke woestijn, de wilde dieren, de giftige slangen; vijandige volken als de Amelekieten. God beschermt en waakt. De wolk — en de vuurkolom zijn er het teken van. Zo zorgt God ook nu nog voor de dichter en... voor jou. Buiten is alles donker. Zó donker dat het wel lijkt of alles, wat overdag vorm en kleur had nu begraven is. Hij bidt of God ook zó volkomen zijn zonden wil weg doen. Kan dat? Ja, want God vergeeft, menigvuldig „en delgt onze zonden uit”.

In strofe IV en V moet je er aan denken, dat wij een lichaam en een ziel hebben, dat we bestaan uit lichaam (het aardse) en uit geest (het onzichtbare, eeuwige).

Bij couplet IV denk je aan het vers: Laat mij slapend op U wachten, geef mij heilige gedachten. Zo kunnen we slapende waken; waken tot U, d.w.z. denken aan God, „die aller zielen vader is”. Wat is dat prachtig en troostend gezegd. Revius was een vroom, gelovig mens. Hij wist, dat zijn geest zou worden opgenomen in de heerlijkheid van de hemel, waar God hem had „toegezeid” (= beloofd) dat hij zou rusten in eeuwige zaligheid.

Je begrijpt nu langzamerhand, hoe dit gedicht moet voorgedragen. In een grote rust, langzaam en met zachte stem; toch heel duidelijk (articuleren). Wel moet je nuance aanbrenge, d.w.z. verschil in sterkte, in toonhoogte en duur. Als je het vers herhaaldelijk hardop leest, en doordringt in de betekenis, kun je dat eigenlijk zelf vinden. „Des hemels grote fakkel” b.v. moet sterker en hoger. Bij r. 3 en 4 van couplet I daalt je stem: moe, de ogen gaan dicht.

Van strofe II klinkt de eerste regel heel breed. Het is ook zo geweldig, dat die grote Hoeder van Israël, die zijn volk bewaarde en behoedde, ook over ons waakt in de nacht en bij ons is (nachtgezel). Een woord als wakker moet helder en hoog opklinken. In couplet III moet het woord grondeloos uitdrukken, dat Gods genade oneindig, zonder einde is, dus gerekt uitspreken (duuraccent). In strofe IV en V vormen de eerste twee regels een tegenstelling met de laatste twee. Eerst gaat het over slapen en de eeuwige slaap; dus moet hier de stem dalen. Dan over waken en het zijn in de hemel. Hier rijst de stem, net als in wakker (II). De laatste twee regels vormen het hoogtepunt. Zij klinken als een triomf, vol dankbare blijdschap.

Bij couplet II begint het gebed. Dus zeer eerbiedig en heel eenvoudig. Maar diep onder de indruk, dat diezelfde God van Israël, die zijn volk behoedde in de woestijn, ook jou bewaren en behoeden zal, niet alleen vannacht, maar al de dagen en nachten, tótdat de Vader ook jou de hemelse rust geeft.

Zo wordt het gebed van Revius jouw eigen gebed, waarin je vader en moeder en broers en zusters en vrienden betrekt, net als in het **Onze Vader**.

Op 15 november a.s. zal het 300 jaar geleden zijn, dat Jacobus Revius stierf. Hij was een dichter uit de Gouden Eeuw, tijdgenoot van Vondel, Hooft, Huygens, Breero en Cats. In die tijd had men een eigenaardige spelling, b.v. dit gedicht van Revius:

So lang als ick op aerden leven sal
Mijn Coninck groot ick eere geven sal
Met woort, met daet, met juychen en
gesanck.

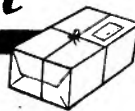
Ik heb ons gedicht in de gewone spelling gezet. Toch zie je wel hoe oud dit vers is, b.v. in zoeten slaap ter aarden kom. Deze regel is zo mooi, dat ik de uitgangen heb laten staan. Over Revius zelf kun je lezen in het maartnummer van dit jaar, waarin ik besprak: „Hij droeg onze smarten”.

Frans C. van Dorp.

Bijna te laat

DOOR C.Th. JONGEJAN - DE GROOT

Hoofdstuk III.

HET KASTEEL. DE ZES R'S KIJKEN OP HUN NEUS.

Het sloeg precies half vier, toen de jongens de bakkerswinkel verlieten.

Fijn vroeg nog. Het was van huis van Rob naar het kasteel niet langer dan een kwartier lopen. Om zes uur moesten ze terug zijn, dus twee en een half uur hadden zij de tijd.

Dwars door het dorp liepen ze in de richting van het kamp. Toen ze de laatste huizen van de dorpstraat achter zich hadden gelaten, zagen ze in de verte het grote massieve gebouw al boven het geboomte uitsteken.

Het kasteel was wel een erg weidse naam voor het negentiende-eeuwse oude huis. Wel had het binnen zijn muren adellijke families geherbergd, maar een kasteel kon je toch dat vierkante plompe gebouw zonder torens of grachten niet noemen.

Anno 1840 stond er op de grote verweerde gevelsteen. Meer dan 100 jaar had dat huis daar gestaan. Een prachtig aangelegde tuin, die wel de naam had mogen dragen van park, was nu verwilderd en welig tierde het onkruid en overwoekerde de paden en perken.

Die wildernis was aan het oog onttrokken door een ligusterheg, die in geen jaren gesnoeid was.

Alle ramen van het huis waren dichtgespijkerd met planken. Toen er geen huurder voor het huis kwam opdagen, had de eigenaar dit de meest afdoende manier van verzekering gevonden tegen de baldadige dorpsjeugd.

Ook na deze maatregel hadden de jongens geprobeerd met hun baldadige streken het huis te beschadigen, maar veldwachter Zoetekouw had een oogje in 't zeil gehouden en het waarschuwend bordje, waarover Ric gesproken had, had de rest gedaan.

Een huis waaraan niet veel meer te vernielen was en een tuin, waarin voetangels en klemmen lagen... neen hoor, daar lieten de belhamels zich niet meer zien.

Op een woensdagmiddag, nu ongeveer een jaar geleden, hadden Rob, Ric en Rolf het gat in de heg ontdekt. Of neen, eigenlijk had Bruno, de grote herdershond van Rob dit gedaan.

Op een wandeling was hij plotseling verdwenen. Rob had even gefloten en toen hadden ze ontdekt, dat Bruno een speurtocht door de tuin maakte en zijn weg had gevonden door een opening in de ligusterhaag.

Op handen en voeten hadden de jongens dezelfde weg genomen. Achter het huis om waren ze gegaan en te midden van een verwilderde plantengroei hadden ze daar het kleine tuinhuisje gevonden, dat ze tot hun Indianenkamp hadden gemaakt. Van de weg af was het niet te zien en voor de jongens, die het gat in de heg mochten ontdekken, had Ric het misleidende bordje neergeplant.

„Ziezo, we zijn er”.

De drie vrienden keken naar alle kanten uit. Toen de omgeving veilig bleek, kropen ze achter elkaar door het gat, dat van de weg af onzichtbaar was. Dwars door de omhoogwoekerende planten maaiden ze naar het prieeltje, dat daar zo veilig verborgen stond.

En toen... Rob uitte een kreet van schrik... Toen zagen ze, dat hun kamp ontdekt was. Op de verhoogde drempel van het tuinhuis zat... Bert Severijn. Hij had blijkbaar hun schatten overhoop gehaald, want hij had een krans van kippeveren om zijn hoofd gebonden en in zijn mond bungelde één van de stenen pijpen, die de jongens bij hun Indianenuitrusting bewaarden.

Hij stak 'n hand in de hoogte en riep: „Phsaw. De witte bison groet de rode broeders”.

Hij wees met een doodleuk gebaar op zijn pijpje en zei: „Phsaw, het bleekge-

zicht rookt alvast een vredespijp. Hij heeft geen lust aan de scalpen van zijn rode broeders”.

Toen de jongens bleven zwijgen, vervolgde hij: „Waarom spreken de roodhuiden niet? Het is toch de moeite waard te weten, of het bleekgezicht met dappere of laaghartige mannen te doen heeft”.

Rob was de eerste, die zijn tegenwoordigheid van geest terugkreeg. Hij wierp zich met een onverwachte uitval op Bert en rolde met hem over de grond.

„Deze rode krijgsman heeft zin in jouw scalp, kereltje”, brulde hij.

Ric en Rolf wilden hem te hulp komen, maar het slachtoffer steunde:

„Neen strijders, geen drie rode mannen tegen één blanke. Dat is laf”.

„De rode strijder kan best alleen de overwinnings-lauweren plukken”, riep Rob en hij kreeg gelijk.

Bert kon beter hard lopen dan worstelen en het duurde niet lang, of Rob had de knie op zijn borst gezet en Bert kermde, dat de rode strijder de witte bison overwonnen had.

Rob trok nu een gewichtig gezicht en wenkte zijn vriendjes.

„Willen mijn twee medestrijders deze Indianenverrader maar knevelen? Dan zullen we hem ondervragen”.

Toen Bert stevig gebonden was, vroeg Rob: „Wanneer is het bleekgezicht hier aangekomen?”

„Een half uur geleden”, zei Bert.

„Heeft hij deze vergaderplaats van de dappere strijders zelf ontdekt?”

Bert schudde 't hoofd en riep: „Pshaw, ik ben een prairiejager en terwijl ik ginds door mijn jachtvelden zwierf, kwan, ik bij de rivier terecht Mijn rode broeders kruisten mijn weg, ze babbelden als squah's op een plaats, die niet veilig was voor mijn oren”.

„Dus de moccasins, die bij de rivier lagen, waren van de witte Bison?” vroeg Rob.

„Oef, oef”, zei Ric. „Het is onvoorzichtig door te dringen in de wigwams van de rode strijders. Gij zult boeten”

„De witte Bison kent geen vrees”, zei Bert. „Hij wil zelfs niet de schijn van vreesachtigheid op zich laden”.

„Laten we deze blanke indringer de hongerkwelling opleggen”, zegt Rob.

Ric viel uit zijn rol: „De hongerkwelling, wat is dat nou weer?”

Rob haalde met een plechtig gebaar zijn zakje krakelingen voor de dag.

„Deze jachtbuit zal voor de ogen van de witte Bison opgegeten worden. Het water zal hem in de mond komen van verlangen, maar zijn vijanden zullen de buit alleen verslinden. Pshaw”.

„Pshaw”, juichten Rolf en Ric.

„O snode wreedaards”, zuchtte Bert.

Langzaam knabbelde de drie plaaggeesten hun krakelingen voor de ogen van het dikkertje op. Rob gaf een knipoogje naar zijn vriendjes. Natuurlijk zouden ze Bert wel wat meegeven.

Bert scheen echter niet veel vertrouwen te hebben in de gulheid van zijn vriendjes. Hij ging rechtop zitten en probeerde onderhandelingen aan te knopen. Laten we onze strijdbijl begraven. Als jullie mij wat meegeven, zal ik je een geheim vertellen van het kasteel”.

Rob lachte. „Zeker dat ouwe spookverhaal, dat niemand in 't dorp gelooft”.

Maar Bert schudde het hoofd. „Neen, geen spookverhaal. Er gaat iets met dit huis gebeuren en gauw ook. En ik weet wat dat is”.

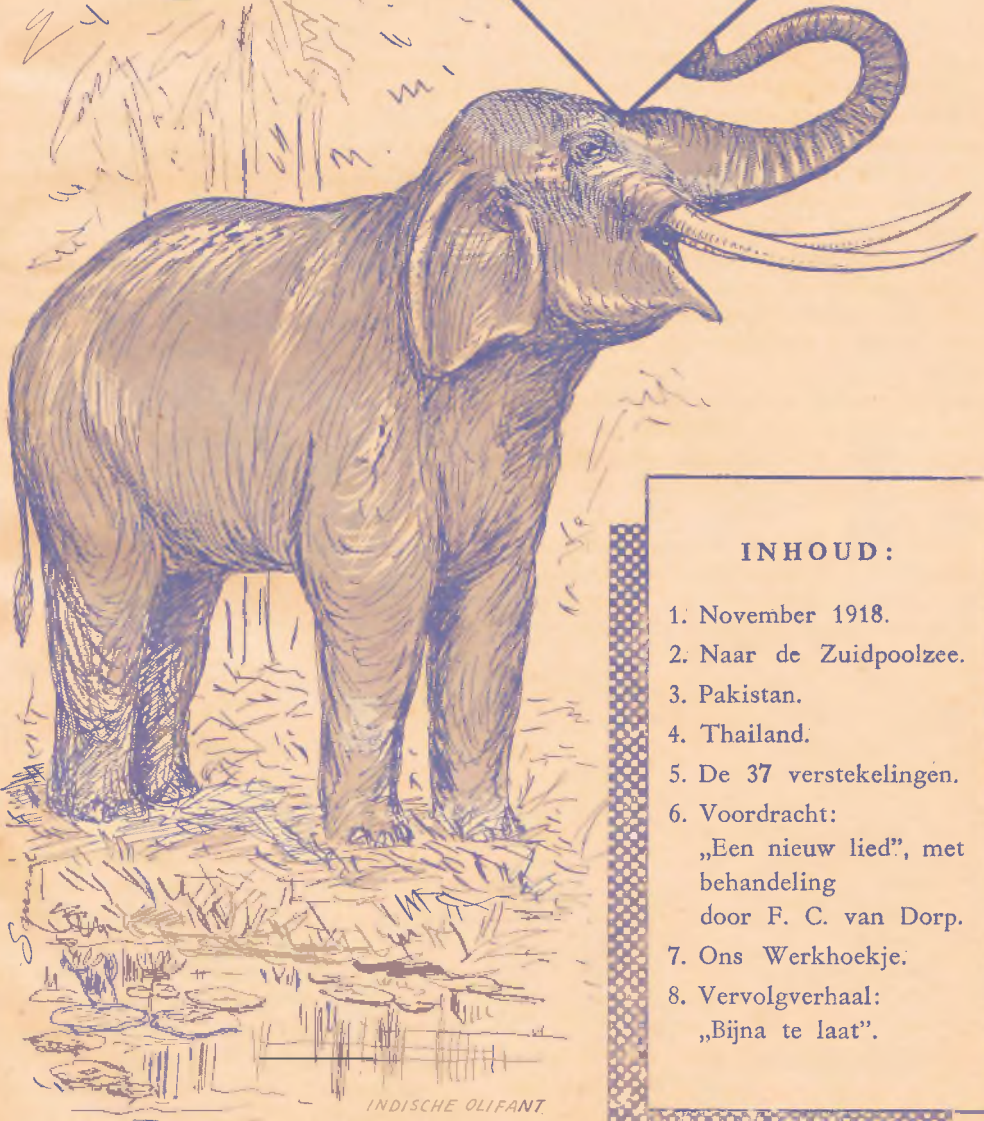
(Wordt vervolgd).

NOVEMBER 1958

14e jaargang — no. 4

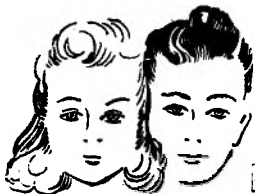
ONZE EIGEN KRANT

INDISCHE OLIFANT

INHOUD :

1. November 1918.
2. Naar de Zuidpoolzee.
3. Pakistan.
4. Thailand.
5. De 37 verstekelingen.
6. Voordracht:
„Een nieuw lied”, met
behandeling
door F. C. van Dorp.
7. Ons Werkhoekje.
8. Vervolgverhaal:
„Bijna te laat”.

"Onze eigen krant"

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Versijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meljer, H.G.S., Bedum J. Bulthuis, end
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef. No.3547 - Girorek. no. 839559

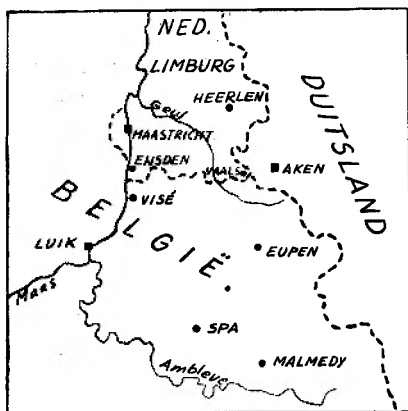
14e jaarg. no. 4 - nov. '58

NOVEMBER 1918

1 augustus 1914 brak de eerste wereldoorlog uit. Ons land was als een eiland in de branding. Tot vlak aan onze grenzen dreunden de kanonnen. Onze mannen hielden de wacht aan de grens. Zal Duitsland door Limburg naar Frankrijk trekken? Keizer Wilhelm II zag van dit plan af en nam de weg door België.

Het arme België werd, voor de zoveelste maal in de geschiedenis, het slagveld der natien.

Zevenhonderdduizend belgische vluchtelingen waken uit naar ons land. Liefdierijk werden ze hier opgenomen. Van het al zo karige voedsel kregen ook zij nog hun deel.

De strijd duurde vier jaren. Toen was Duitsland uitgeput. Meer en meer vluchtelingen kwamen over onze grenzen. De Here was ons volk genadig. Het oorlogsgeweld bleef buiten ons land.

In november '18 was na enkele maan-

den tijd het duitse front, dat zich uitstreckte van Noordzee tot Vogezen, opgerold. De geallieerden eisten volledige capitulatie. De keizer moest afstand doen van de troon. Dat was een zware eis voor de machtige Hohenzollern!

In zijn hoofdkwartier te Spa moet hij beslissen. Steun van leger en vloot heeft hij niet meer. De man, die enkele jaren geleden door hen werd verafgood, werd nu verguisd. In Duitsland brak de revolutie uit!

Eén van de ministers probeerde de keizer te overreden nog vrijwillig afstand te doen. Dat bekwam hem echter slecht. De minister werd door een generaal afgeblaft!

Een dag later is er geen keus meer. De keizer wordt gedwongen. Toen raadt de generaal Von Hindenburg hem om

in het geheim naar het neutrale Nederland uit te wijken.

Midden in de nacht vertrekken een

tiental auto's. De keizer, vergezeld van zijn lijfarts en enkele hoge officieren, vlucht.....

Aan de grens bij Eijsden staat op de vroege morgen van zondag 10 november een schildwacht op post. Hij hoort motorgeronk en let scherper op. Plots rijdt een file auto's tot vlak aan de grensversperring. Hoge duitse officieren stappen uit en zeggen de schildwacht, dat zij de grens willen **passeren**. Dat gaat zo maar niet!

De soldaat doet zijn plicht en waarschuwt zijn wacht**commandant**. De **sergeant** is spoedig bij het gezelschap. Het gezicht van één van die officieren heeft hij toch meer gezien? Wie is het toch? Door zijn gedachten flitst: „de duitse keizer”. Helemaal zeker is hij nog niet.

De heren zeggen dat ze naar Holland willen. Als de sergeant hen zó doorlaat, mag hij een gedeelte van de rij auto's hebben.

Daar trapt onze sergeant niet in! Hij weigert kort en bondig. Hier kunnen ze wachten tot hij gebeld heeft met de commandant in Maastricht. Niemand van de manschappen van de gehele wacht verstaat de kunst van telefoneren. Zij moeten hier blijven, dan kan de sergeant bellen bij een dichtbijzijnde Zinkwitfabriek.

De commandant zal zo spoedig mogelijk komen!

De sergeant weer naar het gezelschap. Hij laat de auto's op nederlands grondgebied rijden. Die éne officier, wie is dat toch? Wacht eens! Bij de douane heeft een vriend een foto. Gauw even kijken. Ja, hij is het! De duitse keizer, maar zonder de beroemde snor. Nu heeft hij zekerheid. En weer belt hij zijn commandant. Van Maastricht worden telefoongesprekken gevoerd met Den Haag. De ministerraad komt in spoedzitting bijeen, om over dit moeilijke **probleem** te beraadslagen.

In Eijsden drentelt de keizer rond de auto. Wachten, wachten..... in zijn gehele leven heeft hij nooit behoeven te wachten!

De sergeant maakt een praatje met de keizer. Hij is nu volkomen zeker. Zie maar, die kortere rechterarm!

Eindelijk komt de auto uit Maastricht. Het gehele gezelschap mag naar het

station vertrekken. Op het perron moet de keizer wachten op de beslissing uit Den Haag. In Visé wacht de keizerlijke trein. Er komt toestemming dat de trein op nederlands gebied mag rijden. Toen, na uren, de trein **arriveerde**, stapte de keizer in een van de wagons. De gordijntjes werden neergelaten.

Als een lopend vuurtje is het nieuws door Eijsden gegaan. In een **minimum** van tijd staat het stationsplein vol mensen. Belgen schreeuwen: Dood aan de keizer! Niemand mag op het perron komen. Het spoorwegpersoneel vormt een **cordon**, tot de militairen komen.

De nacht gaat voorbij en nog is er geen beslissing uit Den Haag. Geen wonder. Het is ook een zeer moeilijk vraagstuk.

Eindelijk komt het bericht, dat de keizer in ons land wordt toegelaten. Hij heeft zich te gedragen naar de aanwijzingen van de regering. De keizer belooft dit graag. De trein kan nu verder Nederland inrijden.

Het is 11 november, de dag waarop de wapenstilstand een eind maakt aan het bloedvergieten. Op het kleine sta-

WILHELM II

tion van Maarn arriveert keizer Wilhelm. De regering heeft graaf Bentinck verzocht zijn kasteel Amerongen voorlopig voor de keizer beschikbaar te stellen. Deze stemde toe..

Enkele dagen later volgt keizerin Auguste Victoria haar man. Zij volgt hem vrijwillig in ballingschap.

Anderhalf jaar later nam keizer Wilhelm zijn intrek in Huize Doorn. Uit zijn paleizen in Duitsland mocht hij zijn eigendommen naar ons land overbrengen.

Zesenvijftig spoorwagons met kostbaarheden zijn naar Doorn vervoerd.

Keizerin Auguste Victoria heeft maar

tien maanden in Huize Doorn gewoond. Zij stierf. Haar wens was niet in vreemde bodem te worden begraven, maar in het oude vaderland. Zij is bijgezet in Potsdam. De keizer mocht niet in Duitsland komen. Hij volgde het stoffelijk overschot tot aan de grens.

Later trouwde Wilhelm II met prinses Hermine.

Bij de bevolking van Doorn heeft de ex-keizer zich bemind gemaakt. Hij was voor hen een vriendelijk, innemend heer. Een keurige verschijning!

In het kasteel heerste een strenge etikette onder de kleine hofhouding.. Elke morgen hield de keizer zelf een godsdienstoefening.

Een bijzondere voorliefde had hij voor uniformen. In zijn glorie-tijd heeft hij de uniformen van zijn soldaten ettelijke malen laten veranderen.

Om fit te blijven ging Wilhelm II elke dag een paar uren... houthakken.

Bijna vijftig jaren heeft de ex-keizer in ons land als balling geleefd. In de tijd van de Duitse bezetting, in 1941, is hij overleden.

De heren Seyss-Inquart en Rauter kwamen ongevraagd op de begrafenis. Ze hadden, namens Hitler, grote kransen meegenomen. Bijster vriendelijk zijn ze niet ontvangen.

In het testament werd Huize Doorn aan de ex-kroonprins als erfgenaam, toegewezen. Die vlieger ging echter niet op. Het kasteel werd na de oorlog beschouwd als bezit van de vijand, want de ex-kroonprins was een vijandelijk onderdaan. Deze heeft wel geprobeerd de regering te vermurwen, zodat hij over het kasteel mocht beschikken, maar zo ver is het niet gekomen.

Nu is de verblijfplaats van de ex-keizer het eigendom van de Staat der Nederlanden.

Het kasteel is ingericht als museum.

Temidden van rododendrons staat een eenvoudig mausoleum, door de keizer zelf ontworpen. Hier rust het stoffelijk overschot van Wilhelm II van Hohenzollern.

Het mausoleum is niet voor bezoekers opengesteld.

Vóór het gebouwtje liggen vijf van de keizerlijke honden begraven. Vijf marmeren platen duiden de plaatsen aan.

De november-revolutie in Duitsland deed ook in andere Europese landen revolutionaire woelingen en dreigingen ontstaan.

Velen vreesden, dat de revolutie in Duitsland ook naar ons land zou overslaan. In ons leger kwamen hier en daar relletjes voor. De voedselpositie was heel slecht. Mensen, die geen eten hadden, roofden bakkerswagens leeg. Tot overmaat van ramp brak er een ernstige griep-epidemie uit. De „Spaanse griep”. In korte tijd stierven duizenden mensen.

De S.D.A.P. (Sociaal Democratische Arbeiders Partij) meende, dat ook ons volk rijp was voor de revolutie.

Grote vergaderingen werden gehouden, waar leiders het volk trachtten op te hitsen tot de revolutie.

KONINGIN WILHELMINA

Koningin Wilhelmina moest maar niet rekenen op haar leger, zeide Troelstra, de leider van de Socialistische partij. De regering moest aan kant worden gezet en dan zouden zij de teugels in handen nemen.

Maar Troelstra vergiste zich!

Soldaten, pas thuis van de grenzen, trokken opnieuw de uniform aan en gingen vrijwillig naar Den Haag en andere grote steden, om de orde te bewaren.

De revolutie kwam niet!

Op het Malieveld verscheen de koninklijke familie in een rijtuig. Toen gebeurde er iets dat Koningin Wilhelmina, nu prinses Wilhelmina, nooit zal vergeten.

Soldaten stormen op het rijtuig toe, spannen de paarden af, grijpen de bomen en trekken zelf het Koninklijk Gezin voort. Arm in arm lopen soldaten en ministers voor en achter en om het

NAAR DE

ZUIDPOOLZEE

Elk jaar, in september, komen de mannen van de „Willem Barendsz” naar de Coenhaven van Amsterdam. Opnieuw monstere[n] ze aan voor een harde reis van zes à zeven maanden.

Vrijdag, 24 oktober, is de walvisvaarder weer uitgevaren om in de zomer van het zuidelijk halfrond de jacht te beginnen.

De reis gaat van Amsterdam naar Trinidad en dan naar Kaapstad. In de

Tafelbaai komen de twaalf jagers of **catchers** naar het moederschip. Ze hijzen kruut voor de harpoenkanonnen aan boord. (De jagers zijn in de rustperiode te Kaapstad gebleven).

Het zijn drie drukke dagen in Kaapstad. Hier monstere[n] nog 300 mensen aan. De dokter keurt aan de lopende band „Afrikaanders”. Er zijn negers bij, die elk jaar terugkomen, ook al schelden ze elke reis weer op „wit hel”. Zo

rijtuig! Ze zijn als een wacht om de troon.

Dan stoort het publiek zich niet meer aan de afscheiding van touwen en een mensenzee omstuwt de Vorstin.

Staande in het rijtuig, spreekt met ontroerende stem de Koningin woorden van dank.

Een sterke stem zet in:

„Dat 's Heren zegen op U daal,
Zijn gunst uit Zion U bestraal’;

Bewogen zingen duizenden deze bede voor het Vorstenhuis mee. — Nov. 1918.

OPGAVEN:

I. Korte inhoud.

De eerste wereldoorlog was van (datum en jaar) tot (datum en jaar). Toen strede[n] tegen elkaar de g..... en de centralen.

(Kleur de geallieerden op het kaartje b.v. groen en de centralen b.v. rood). De geallieerden waren de landen: ... (5) ... en de centralen de landen ... (4) ...

Duitsland trok door naar Frankrijk. Het eerste plan was door België wordt wel het genoemd. Nederland bleef in deze oorlog

Keizer Wilhelm II was uit het Huis Zijn hoofdkwartier had hij in Een zeer bekend generaal uit die tijd is De keizer kwam op (datum) over de grens bij Als verblijfplaats kreeg hij eerst van Graaf Anderhalf jaar later kocht hij De ex-

keizer woonde hier van het jaar tot het jaar Nederland is door Duitsland bezet geweest van ... tot ... in de tweede wereldoorlog.

Namens Hitler kwamen op de begrafenis van de ex-keizer de „heren” ... en De ex-kroonprins erfde Huisze Doorn niet, want hij was Het is nu ingericht als

II. Taal:

Vreemde woorden en uitdrukkingen zijn

III. Korte inhoud:

Na de wapenstilstand op 19... was de toestand in ons land ook verward. In het leger ontstonden De voedselpositie was De eiste veel slachtoffers. De leider van de partij,, dacht dat ons land ook rijp was voor de In die tijd regeerde koningin Ons volk bleef trouw aan het Huis van O..... Dat bleek op het te in de maand van het jaar ...

IV. Vreemde woorden en uitdrukkingen zijn:

V. Aantekening:

In de wereldoorlog van 1914-'18 sneuvelden 8 miljoen soldaten. Door oorlogsgeweld, hongersnood en ziekte stierven ook 8 miljoen mannen, vrouwen en kinderen.

De vrede werd gesloten in 1919 te Versailles. In 1919 werd de Volkenbond opgericht, om oorlog te voorkomen.

noemen ze de eenzaamheid van de zuidelijke ijszee. Twee dingen trekken hen aan: de centen en het net als blanke behandeld te worden.

Is de dokter klaar, dan vaart de „Willem Barendsz” in de richting van het stuk aarde, dat op de kaarten als een

witte vlek staat aangegeven: ANTARCTICA”. Kaapstad is het laatste contact met de levende wereld.

Het schip komt in het gebied van de „brullende veertigers” en „krankzinnige vijftigers”. Dat zijn de vreselijke winden, die tussen de 40ste en 50ste breedtegraad te keer kunnen gaan.

Dan komt de stilte met roerloos de ijsbergen en spuitende potvissen. De stilte wordt soms verbroken door het gekir van pinguïns, die machtig veel schik

in het leven schijnen te hebben. Ze stoeien en duikelen tussen het pakijs en maken een vreselijk kabaal. De mannen van de walvisvaarder hebben er schik in. Ze hangen over de reling en schreeuwen met harde stemmen: „kwaak-kwaak!”. De pinguïns kwaken zo hard als ze kunnen terug, 't Zijn grappige dieren. Hier, in hun element, zijn ze veel levendiger dan in Artis. Soms zit er een hele groep op het strandje van een ijsberg. Ze willen wel in het water, maar durven niet. Hun grote vijand, het zeelupaard, zou in de buurt kunnen zijn! Eén moet het water in om het terrein te verkennen. Soms duwen ze met z'n allen tegen één pinguïn aan. Die duikt dan maar. Gaat het goed, dan volgt de rest.

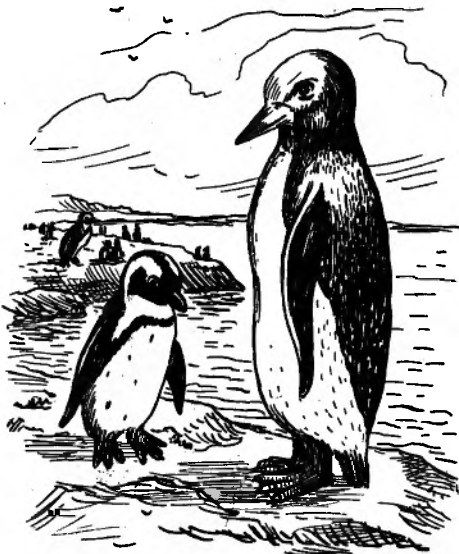
Spoedig breekt de tijd aan van de vermoeiende vangst. Deze begint zo omstreeks Sinterklaas op potvissen. De jacht op walvissen gaat pas op 7 jan. open.

De drijvende traanfabriek gaat op volle toeren werken, dag en nacht door. Dag en nacht is er het lawaai van de machines en de stank van traan en bloed. Zeven dagen per week gaat het werk door. Het is 12 uur werken, dan wassen en eten, een beetje kletsen of een spelletje doen en-naar kooi. Vier maanden lang. Komt er een ongelukstelegram uit het verre vaderland, dan staat zo'n boom van een kerel z'n tranen te verbijten in de koude lucht. Hij is afgesloten van de wereld.

Afwisseling aan boord is er niet veel. De enige vrouw aan boord is de vrouw van de dokter. Als alles op volle toeren draait heeft de dokter het bar druk. Zes uren slaap per nacht is dan een meevaller. Zijn vrouw brengt koffie naar de zieken, die in het hospitaaltje liggen. Zij leidt de kerstfeest-viering en zorgt voor ontspanning op oudejaarsavond. Ook voor haar is het een eenzaam leven, alleen tussen een 650 mannen.

Elke dag verschijnt de walviskrant. Het is een gestencild blaadje met het nieuws dat door radio Scheveningen wordt uitgezonden. Voetbaluitslagen en weerberichten uit Nederland willen de mannen niet graag missen.

Soms trekt een dichte mist over het water. Dan staat het werk stil. Chagrijnig hangen de mannen dan over de verschaning. Dan voelen ze de eenzaam-

heid in deze stille, kille wereld dubbel.

—:

Omstreeks 1600 is ons land begonnen met de walvisvaart. Toen voeren zeilschepen naar Spitsbergen. Met roeiboten maakten de harpoeniërs jacht op de reusachtige dieren. Dat was een levensgevaarlijk werk.

De gedode dieren werden naar de wal gesleept om verder te worden bewerkt. In Smerenburg (een echt goede naam!) kookte men uit het walvisspek de traan. Na afloop van het seizoen vertrok de vloot met tonnen gewonnen traan, naar het vaderland.

In de 19de eeuw behoefde de traan niet meer te worden gebruikt voor lampolie. De pas gevonden petroleum bleek veel geschikter, vooral toen de Amerikanen Ferris een bruikbare petroleumlamp uitvond. De vraag naar aardolie steeg, die naar traan daalde. Daardoor kwam langzamerhand een einde aan de nederlandse walvisvaart.

Na de laatste wereldoorlog is Nederland weer begonnen, nu op geheel moderne manier. Niet naar de noordpool-, maar naar de zuidpoolzee gingen de tochten.

De traan wordt gebruikt voor de bereiding van margarine en zeep. De beste traan is voor de margarine-industrie en de mindere soort voor de zeep-ziederijen. Dat de onaangenaam ruikende traan voor de fabricage van margarine kan worden gebruikt, danken we aan de uitvinding van een franse geleerde. Hij wist door een bepaalde bewerking die onaangename reuk te doen verdwijnen.

De Eskimo snapt ons niet. Hij snuift de traanlucht als iets heerlijks op!

—:

De walvis is niet een echte vis. Het beest heeft longen en warm bloed. Ze brengt levende jongen ter wereld en zoogt ze met walvismelk. Een walvis is dus een zoogdier.

Zo'n walvisbaby is bij de geboorte 6 à 7 meter lang en groeit in de eerste tijd ongeveer een meter per maand.

Een half jaar past de moeder op het jong. Als de „kleine” 12 meter lang is laat de moeder haar in de steek. Het jonge dier moet dan zelf maar zien aan de kost te komen.

Zolang de moederdieren op hun jong

passen, mogen ze niet worden geschooten. Er zijn twee soorten walvissen: de baardwalvissen en de tandwalvissen. De laatsten zijn de rovers van de Poolzee. Ze hebben een groot keelgat en kunnen grof voedsel gebruiken.

De baardwalvissen danken hun naam

aan de baarden. Denk nu maar niet aan Sinterklaas of sommige jonge mannen! De baarden zijn hoornachtige platen, die in de bovenkaak loodrecht naar beneden hangen. Deze baarden leveren het bekende veerkrachtige balein, dat wordt gebruikt voor corsetten en zwepen.

Een volwassen baleinvis weegt zo ongeveer 12200 kg. Dit is het gewicht van zo'n 200 koeien. Het dier heeft een lengte van 25 meter. De kop is heel groot, wel $\frac{1}{3}$ deel van de lichaamslengte. De tong zit geheel vast in de bek en weegt bij de 3000 kg. Stel je voor, dat zo'n beest de tong naar je uit kon steken!

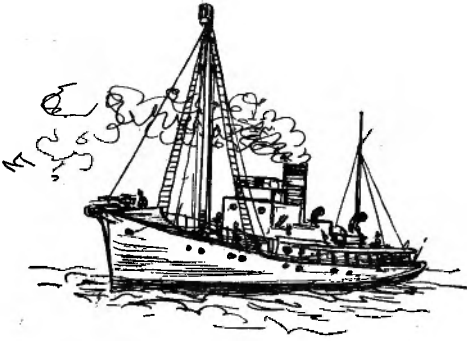
De baardwalvissen hebben niet een groot keelgat en voeden zich met kreeften van 5 cm. lengte. De walvis hapt met zijn grote bek in het water. Terwijl het water tussen de baleinen wegvloeit, verdwijnen de kreeften door het keelgat naar binnen. Voor de maaltijden kan de walvis per dag enkele honderden kg. van die kreeften aan.

De Poolzee moet geweldige hoeveelheden van deze diertjes bevatten om duizenden zeemonsters te kunnen voeden. Gods schepping is overweldigend!

De walvis ademt lucht en kan niet lang onder water blijven. Vóór het duiken vult hij met één ademhaling zijn longen en blijft dan 5 à 10 minuten onder water. Hij kan duiken tot een diepte van 350 meter.

Bij het bovenwater komen ziet men dan een ademfontein van enkele meters hoog. Door de koude condenseert de warme adem tot waterdamp.

De jagers kijken uit naar de spuiten-

EEN „CATCHER“

de walvissen. Deze snelvarende motorboten of catchers naderen voorzichtig hun prooi op een afstand van 40 tot 80 meter. De catcher is uitgerust met een harpoenkanon. Dit kanon schiet een harpoen af van 2 meter lengte en een gewicht van 90 kg. Onder de spits is een granaat aangebracht, die in het lichaam van de getroffen walvis tot ontploffing komt. De harpoenier richt steeds op de longen van het dier.

Het harpoenkanon is een vinding van de noorse zeeapitein Foyen. Deze vinding heeft hem geen windeieren gelegd. De man won er een vermogen van 14 miljoen kronen mee en werd multi-miljonair.

De gedode vis wordt volgepompt met lucht en voorzien van een vlag. De jagers melden door middel van de radio de vangst aan het moederschip. Ook onderling houden ze elkaar op de hoogte.

De walvissen worden achter de jager meegesleept naar de „Willem Barendsz“. Geweldige grijpers trekken het beest op het flensdek, waar het speksnijden plaats vindt. Dit geschiedt door de flensers. Deze mannen, gekleed in oliegoed, en voorzien van spijkerlaarzen, om zich op de gladde huid te kunnen bewegen, snijden grote stukken spek af. Met stoomlieren worden de brokken naar de gaten boven de ketels getrokken. De gehele bewerking van de buit geschiedt op de drijvende fabriek.

Op de heenreis zijn grote tanks gevuld met stookolie, die gebruikt wordt

als brandstof. De lege tanks worden, na een goede schoonmaakbeurt, gevuld met traan.

We kunnen ons voorstellen, dat de bemanning na een tijd van alleen maar werken en slapen, blij is de nederlandse kust te zien.

Het is mogelijk, dat de walvisvaart ophoudt, omdat de laatste tochten niet lonend waren.

Opgaven:

N.B. De bijbehorende kaartjes en tekeningen kun je in je schrift plakken om het gelezene beter te onthouden en je werk er mee te versieren.

1. De zomer begint op het zuidelijk halfrond op De „Willem Barendsz“ is genoemd naar, die in ... overwinterde op Het schip vaart door de volgende wateren: Noordzeekanaal, In Amsterdam monsteren ongeveer ... mannen. In opnieuw 300. De laatsten zijn Zij monsteren aan om en Tussen de en de waaien vreselijke winden.

De is een grappige vogel in het ijsgebied. Omstreeks 5 december begint de jacht op Een maand later op...

Plm. begon ons land met de walvisvaart naar Hier werd ... gesticht. De vraag naar traan daalde door In het jaar ... begon Nederland opnieuw met de walvisvaart, nu naar de Traan wordt gebruikt voor het bereiden van en De walvis is eendier. Twee soorten zijn: en Het dier wordt niet geschoten als het Het voedsel van de baleinwalvis bestaat uit De witte pluim boven de walvis is ge..... De vangschepen heten ook Het harpoenkanon is een vinding van De speksnijders heten De baarden leveren

De bemanning is ongeveer van huis. De catchers gaan op de terugreis mee tot

2. Vreemde woorden en uitdrukkingen zijn:

3. Om op te zoeken:

De zuidpool werd het eerst bereikt door A..... De noordpool door P..... Kaapstad is de hoofdstad van en werd gesticht door J... v... R... in het jaar Het was de verversingsplaats van de schepen van

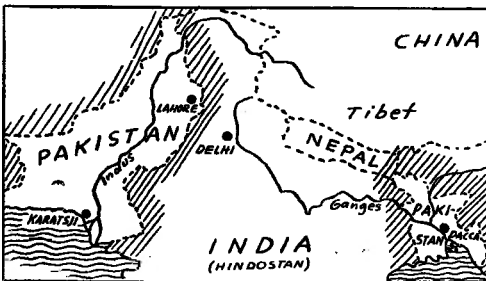
Pakistan

Pakistan is een nog jonge staat. Vroeger behoorde het bij Brits-Indië, ook wel Voor-Indië genoemd.

Als je het opzoekt op de kaart van Azië, lijkt het niet zo erg groot. Maar dat valt mee! Weet je, hoe groot het wel is? Zo groot als heel Europa zonder Rusland.

Dat Brits-Indië behoorde vroeger aan Engeland. Maar in 1947 trokken de Engelsen zich terug en als grootste staten op het schiereiland ontstonden toen: Hindostan (dat nu India genoemd wordt) en Pakistan.

Je vraagt misschien, waarom er niet één staat gevormd werd, maar twee?

Dat lag hem hieraan, dat er in dat grote land verschillende bevolkingsgroepen woonden, die het slecht met elkaar konden vinden. Dat kwam vooral door het verschil in godsdienst.

De twee grootste groepen zijn die van de Hindoes en die van de Mohammedanen. Het aantal Hindoes is ongeveer 3 keer zo groot als dat van de Mohammedanen.

Vooraf tussen deze twee groepen waren de tegenstellingen groot. En dat was helemaal geen wonder, omdat het verschil in godsdienst zo groot was.

Voor een Hindoe is een koe bijvoorbeeld een heilig dier en hij zal voor geen geld van de wereld zo'n dier doden of eten. Maar een Mohammedaan eet graag en zonder bezwaar rundvlees. Dit ergert natuurlijk de Hindoes. Omgekeerd doet een Hindoe dingen, die een ergernis zijn in de ogen van een Mohammedaan.

Er was maar één punt, waar ze het roerend over eens waren. En dat was: ze wilden onafhankelijk zijn van Engeland. Maar de Mohammedanen wilden niet, dat zij met de Hindoes één rijk vormden. Ze waren bang, dat ze dan (als minderheid) onderdrukt zouden worden).

Welnu, ze kregen hun zin. Er kwamen twee staten: Hindostan of India voor de Hindoes en Pakistan voor de Mohammedanen.

Dat Pakistan is ruim 27 maal zo groot als ons land en er wonen zo ongeveer 80 miljoen mensen. Nu is één ding erg jammer voor Pakistan, het is geen éénheid, geen aaneengesloten gebied, maar het bestaat uit twee delen, die wel 1500 km. uit elkaar liggen! Dus zo ver van elkaar als de afstand van Amsterdam naar Budapest!

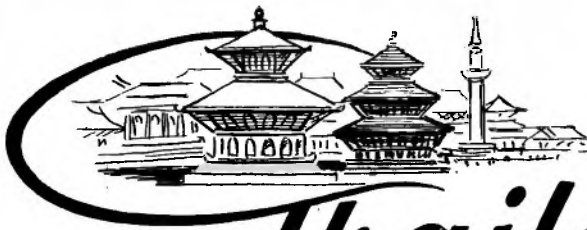
Het westelijk deel, aan de Arabische Zee, is het grootst. Het is ongeveer zes-zevende van de totale oppervlakte van Pakistan, maar 't is dunner bevolkt dan het oostelijk deel.

VLAG PAKISTAN
(WIT EN GROEN)

Nu zijn de ruim 11 jaar van zijn bestaan niet erg rustig geweest voor Pakistan. Vooral in het begin was er telkens onenigheid met India. Waarom toch? India was toch voor de Hindoes en Pakistan voor de Mohammedanen, zul je zeggen.

Ja, ja, maar er zijn natuurlijk streken met een gemengde bevolking. In Pakistan wonen ook nog wel Hindoes en in India ook wel Mohammedanen. Juist in die gemengde gebieden kwa-

Thailand

Omdat we met 't vorig artikel toch in Zuid-Azië zaten, blijven we daar nog

even. Oost-Pakistan grenst aan Birma en Birma grenst weer aan Thailand, dat

men vaak vecht- en moordpartijen voor.

Maar ook de Mohammedanen onderling waren het niet altijd met elkaar eens. En dat komt, omdat er zoveel stammen en rassen zijn, die elkaar soms heel slecht verdragen.

Ook is er de tegenstelling Oost- en West-Pakistan. Oost-Pakistan is vrij klein, maar is in verhouding veel dichter bevolkt dan West-Pakistan en wil zich dan ook lang niet altijd schikken naar 't westelijk deel.

Dat alles geeft veel onrust in het land, en dat werkt de ontwikkeling van het land tegen. De bevolking leeft voor 90% van de landbouw, er is nog maar

moorden voor op regeringspersonen.

In de laatste tijd werd het zo erg, dat de belangrijkste politieke partijen probeerden eigen gewapende legertjes te vormen en zo elkaar te bestrijden. Dat zou een vreselijke burgeroorlog en de ondergang van Pakistan kunnen betekenen.

Nu greep president Mirza in. Samen met zijn vriend, de opperbevelhebber van het leger, heeft hij zijn ministers naar huis gestuurd, de volksvertegenwoordiging ontbonden en de politieke partijen alle activiteit verboden.

Het leger heeft nu de macht in handen. De rust is voorlopig hersteld. 't Is voor Pakistan te hopen, dat het rustig blijft. Dat zal nodig zijn voor de verdere ontwikkeling van het land.

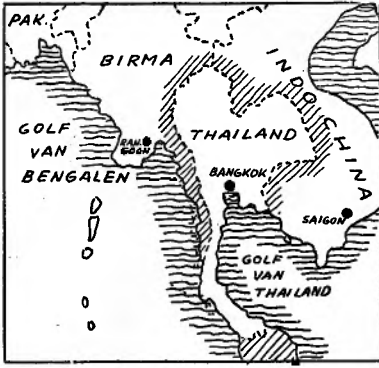
PAKISTAN VERBOUWT O.A. KATOEN

weinig industrie. De mensen van het platteland leven hun eenvoudig leventje. Ze vragen niet veel en kennen weinig luxe. 84% van de bevolking kan niet lezen en schrijven en is dus **analfabeet**.

Voor de regering was er dus werk genoeg. Maar inplaats van zich in te spannen om het land vooruit te brengen, spanden velen zich in om het zelf goed te krijgen. Men wilde zelf hogerop en velen deinsden voor niets terug. Smokkelarij, omkoping en zwarte handel tierden welig en herhaaldelijk kwamen

Vragen:

1. Knip het kaartje uit en kleur het netjes.
2. Brits-Indië hoorde vroeger aan.....
3. In 1947 kwamen er twee zelfstandige staten, n.l. en
4. In India wonen vooral de H..... en in Pakistan de M.....
5. Pakistan bestaat uit 2 delen, die wel km. uit elkaar liggen.
6. De bevolking leeft voor 90% van de
7. 84% van de bewoners is nog an.....
8.-Pakistan is groter dan ...-Pakistan maar-Pakistan is dichter bevolkt.
9. Er was de laatste jaren veel in het land.
10. President heeft met de opperbevelhebber de rust hersteld.
11. Noem de voornaamste steden en rivieren in Pakistan.
12. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.

vroeger meestal Siam genoemd werd.

Thailand heeft ong. 22 miljoen inwoners, en ruim 5 miljoen hiervan zijn Chinezen. Zo ver ligt het ook niet van China af!

In Pakistan overheerste de Mohammedaanse godsdienst, maar in Thailand overheerst het Boeddhisme. Jammer is het, dat nog geen 1/2% van de bevolking Christen is.

Ook in Thailand is de landbouw hoofdmiddel van bestaan. Vooral rijst wordt

er verbouwd en dat is dan ook het voornaamste exportprodukt.

Het voornaamste, maar toch niet het enige. Want ook rubber en tin worden uitgevoerd. Dat brengt geld in 't laadje, en daardoor gaat het Thailand beter dan veel andere landen in Azië.

Wat de Chinezen in Thailand doen?

Wel, die bemoeien zich het meest met handel en industrie, net als in alle oosterse landen.

—:

Net als in Pakistan was er ook in Thailand veel, wat niet in orde was. Ook hier was omkoperij en corruptie bij de regeringspersonen. Bovendien probeerden de communisten steeds meer invloed te krijgen.

Maarschalk Sarib Thanarat, de bevelhebber van het leger heeft 't vorig jaar ingegrepen. Hij verdreef toen de premier om een eind te maken aan corruptie en andere misstanden. 't Was wel nodig, want er waren zelfs ministers, die zich lieten omkopen!

Er kwam een nieuwe premier en nieuwe ministers. 't Scheen nog niet goed te gaan. Daarom nog maar weer een nieuwe minister-president.

Maarschalk Thanarat is pas drie maanden om gezondheidsredenen in Engeland geweest. Bij zijn terugkeer vond hij de toestand in 't land zo zeer verslechterd, dat hij het nodig vond om nog maar eens militair in te grijpen. Naar hij zei, was dit nodig „om ernstige communistische dreiging het hoofd te bieden en de monarchie te bewaren”. (Thailand is namelijk een koninkrijk).

Alles verliep gelukkig zonder bloedvergieten. Ook hier werd het parlement naar huis gestuurd en werden de politieke partijen ontbonden. Enige tientallen communisten werden gearresteerd.

Zowel in Pakistan als in Thailand heeft het leger dus de macht in handen genomen. In september was hetzelfde in Birma gebeurd.

Een van de redenen hiervoor is, dat Oost-Pakistan en Birma aan communistisch-China grenzen. Ook Thailand ligt heel dicht bij China. Het leger in Thailand, Birma en Pakistan wordt dus gebruikt om de communistische macht tegen te gaan. Misschien, dat het lukt.

Vragen:

1. Thailand heette vroeger
2. Het voert vooral uit, maar ook en
3. Het heeft ongeveer inwoners, waaronder Chinezen.
4. De Chinezen zijn vooral werkzaam in en

De 37 verstekelingen

Uit de vaderlandse geschiedenis weten jullie al wel, dat Nederland en het gebied, dat nu Indonesië heet, eeuwenlang met elkaar verbonden zijn geweest.

Na de tweede Wereldoorlog zijn langzamerhand alle banden met Nederland door Indonesië verbroken. Als men de

eens „Nederlands twaalfde provincie” werd genoemd. 't Was voor hen een hard

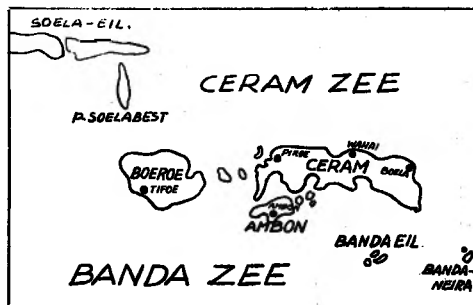

SOEKARNO

redevoeringen van president Soekarno leest, zou men gaan denken, dat er geen slechtere mensen op de wereld zijn dan de Nederlanders.

Aan honderden Nederlanders werd het verblijf daar onmogelijk gemaakt en zelfs aan zendingen, die er het Evangelie wilden prediken, werd de toegang tot Indonesië geweigerd, zodat we ons met zorg gingen afvragen, wat er van de jonge Kerken daar moest worden. Gelukkig mogen we geloven, dat God nooit laat varen, wat Zijn hand begon.

Niet alle inwoners van ons vroegere Nederlands-Oost-Indië waren het met deze gang van zaken eens. Vooral de bewoners van het eiland Ambon hebben zich er tegen verzet. Zij waren altijd zo pro-Nederlands, zo trouw aan ons Vorstenhuis en ons volk, dat Ambon wel

gelag, dat de band werd verbroken en zij door Nederland eigenlijk schandelijk in de steek werden gelaten.

't Zou te veel ruimte vragen, om jullie alles, wat er gebeurd is, nog eens haarfijn uit te leggen. Telkens weer verbrak de regering van Indonesië haar gegeven beloften.

Tenslotte eigende zij zich de Nederlandse ondernemingen toe. Zij wil daar niet eerder over gaan praten, dan dat Nederland haar Nieuw-Guinea afstaat. Want dat hoort ook bij Indonesië volgens Soekarno en zijn regering.

Veel Nederlanders zijn onrechtvaardig gevangen genomen en tot zware gevangenisstraffen veroordeeld. Ook die Indonesiërs, die het met Soekarno's regering niet eens zijn, hebben het verbazend moeilijk.

Vaak proberen zij naar Nederland te komen. Maar daarvoor hadden zij vergunning nodig. En als men zo'n vergunning aanvraag, kreeg men die niet altijd.

Daarom waren er ook wel mensen, die zonder vergunning, op illegale manier

5. De voornaamste godsdienst in Thailand is het

6. Slechts% van de bevolking is Christen.

7. Export is ... industrie is ... corruptie is... premier is ... monarchie is ...

parlement is ...

8. In Birma, Thailand en Pakistan heeft het de macht in handen genomen. Men noemt zoiets 'n staatsgreep.

9. Neem het kaartje over in je aantekenschrift en kleur het netjes.

ons land probeerden binnen te komen.

Zo zijn er in de loop van dit jaar wel 143 verstekelingen meegekomen op de schepen, die van Indonesië naar Nederland voeren. Als we er maar eenmaal zijn, dachten ze, dan zijn we klaar. Dan kunnen wij in vrijheid leven in een vrij Nederland. Spoedig zouden ze ondervinden, dat het zo gemakkelijk niet ging.

Want wat gebeurde er?

Onze regering liet die mensen niet zonder meer toe. Eerst werden ze ondergebracht in een soort kamp, waar geval voor geval werd onderzocht. Eindelijk mochten dan 106 van de verstekelingen in ons land blijven, maar aan 37 werd de toegang geweigerd.

Deze 37 werden in de nacht overgebracht naar de „Johan van Oldenbarneveldt”, die op het punt stond naar Indonesië te vertrekken. Toen dit in Nederland bekend werd, bevonden de uitgezonden zich al in volle zee.

Maar toen had je de poppen aan het dansen! Het regende van alle kanten **protesten**. Welk lot zouden die 37 tegemoet gaan? Zou de regering in Indonesië ze niet zwaar straffen, nu ze zo duidelijk getoond hadden tegenstanders van haar bewind te zijn?

Al het mogelijke werd gedaan om onze regering te bewegen die 37 verstekelingen terug te laten komen. Een vrouwelijk lid van de Tweede Kamer stelde aan de minister van Justitie Samkalden schriftelijke vragen. Toen het antwoord haar niet bevredigde, vroeg ze een **interpellatie** aan. De minister hield voet bij stuk. Hij maakte duidelijk, dat het onderzoek grondig was geweest, en beweerde, dat de verstekelingen bij hun terugkomst in Indonesië niets te duchten zouden hebben. Al eerder waren er ook verstekelingen teruggestuurd en deze mensen zou ook geen kwaad zijn overkomen. Al op 20 mei had onze regering gewaarschuwd, dat verstekelingen voortaan zonder meer zouden worden teruggestuurd. Anders zouden verstekelingen bevoorrecht worden boven die mensen, die behoorlijk vergunning vroegen, maar werden afgewezen.

't Was allemaal misschien wel waar, maar men was het toch niet eens met

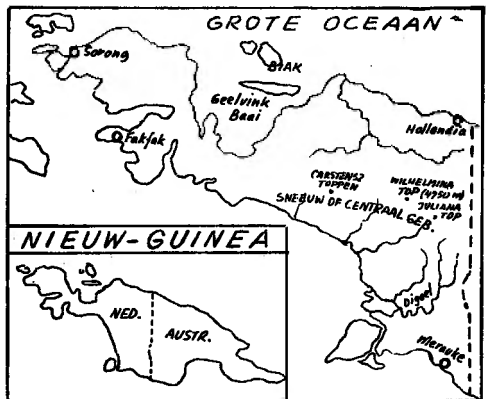
de minister, dat er geen gevaar voor de verstekelingen bestond. Men vertrouwde het niet erg.

Intussen voer de „Johan van Oldenbarneveldt” verder en de spanning steeg.

Was er dan niets meer aan te doen?

De zaak kwam voor de Haagse rechtbank. De advocaat, die voor de verstekelingen pleitte, eiste, dat de 37 mensen niet aan de regering in Indonesië zouden worden uitgeleverd, maar dat zij naar Nederland teruggebracht zouden worden. De advocaat, die het voor de regering opnam, probeerde aan te tonen, dat onze regering ze terecht had uitgezonden.

Gelukkig was de rechter een wijs man. Hij stelde voor om de 37 verstekelingen niet naar Nederland terug te laten ko-

men, maar ze naar Nieuw-Guinea over te brengen en ze daar als vrije burgers te laten leven.

Met dat voorstel bleken allen zich te kunnen verenigen. De regering keurde het goed en ook de verstekelingen bleken bereid om naar Nieuw-Guinea te gaan. Ze komen nu terecht in Nederlands gebied, maar in een **klimaat** en in omstandigheden, waarin zij zich waarschijnlijk beter thuis voelen dan in het koude Nederland.

Wel heeft men duidelijk gemaakt, dat het niet de bedoeling is, om mogelijke volgende verstekelingen ook naar Nieuw-Guinea te laten gaan. 't Is maar voor één keer. Maar de rechter wees er al op, dat het gevaar voor herhaling niet groot is, omdat Nederlandse schepen nog maar zelden Indonesische havens aan-

EEN NIEUW LIED.

Een nieuw lied voor de Heer, die de goudvissen goud
I. en de roodborstjes rood heeft gemaakt,
die de golven der zee en de blaren van 't woud
met zijn vinger heeft aangeraakt,

die de kolibri schiep en de adelaar schiep
II. het viooltje en de orchidee,
die de schelpen en zwaardvissen liet in het diep
van dezelfde bedelvende zee,

die zijn adem laat gaan langs het slapende land
III. tot het wenend van weelde ontwaakt,
die de dauwdroppen droogt met zijn heilige hand
en de zon tot zijn heilgezant maakt.

Een nieuw lied voor de Heer die een durend nieuw lied
IV. in de mond van mijn moedertje lei,
die zijn licht in haar zuivere blik achterliet
en haar zei wat zij zeide tot mij.

Een nieuw lied voor de Heer met pauk en cimbaal
V. en bij citer en luit en schalmei:
een nieuw lied voor de Heer in uw mond, in uw taal
want wie geeft u de liederen dan Hij?

(Fragment)

MICHEL VAN DER PLAS

doen. Jammer genoeg!

Vragen:

1. Het eiland Ambon wordt wel genoemd, omdat de Ambonezen zo pro- waren, zo aan ons V... en volk.

2. De president van Indonesië heet...

3. Hij eist, dat Nederland ook aan Indonesië afstaat.

4. Er kwamen dit jaar versteke- lingen ons land binnen. ... mochten hier

blijven, maar werden uitgewezen.

5. Onze minister van Justitie heet ...

6. Leden van de Tweede Kamer heb- ben o.a. het recht van interpellatie. Dat betekent, dat zij

7. De verstekelingen waren aan boord van de

8. Op voorstel van de rechter moch- ten ze naar

9. Nu de vreemde woorden en de kaart- jes op de bekende manier behandelen.

Beschrijving:

EEN NIEUW LIED.

Michiel van der Plas is geboren op 23 okt. 1927. Hij is dus nog zeer jong. Van de jongere dichters is hij de meest gelezene. Hij houdt veel van de Engelse en Amerikaanse dichtkunst. Sommige bundels hebben een Engelse titel, dit gedicht is b.v. uit de bundel *Going my way* = Gaande mijn weg. Gabriël Smit schrijft van hem: „Hij ziet er niet uit als een artiest en zijn voorliefde voor de moderne Amerikaanse poëzie heeft hem gelukkig nooit genoopt tot een met zwaaiende apen versierd prethema”. Dat zou ook niet passen bij zijn gedichten.

Als je dit vers leest, denk je onwillekeurig aan Psalm 150, dat prachtige loflied op Gods machtige daden, Zijn schepping, Zijn grootheid, waarin een heel orkest meeklinkt. Het Oude Testament is vol van deze lofprijzingen. Lees maar eens Ex. 15:20. Mirjam en alle vrouwen met haar tamboerijnen (= handtrommels) en reidansen zeggen: Zingt den Here! Ook als de ark naar Jeruzalem gebracht wordt is er zó'n bruisende en dankbare blijdschap dat alles danst, zingt, roept onder gejubel en hoornge-schal, met trompetten en cimbalen, harpen en citers (1 Kron. 15).

Hier was dus alles tegelijk: Het woord de dans en de muziek.

Bij de Oude Grieken was dit ook zo. En hieruit hebben zich zelfstandig ontwikkeld drie kunsten, nl.: De dichtkunst, de dans en de muziek. Alle drie hebben één ding gemeen nl. het ritme.

Dit gedicht herinnert aan de oude vorm. Het heeft een bijna dansend ritme en het is zeer muzikaal — Ook is het een schilderij; hoe mooi is de herhaling in: de goudvissen góud en de roodborstjes róód. God „raakt maar even aan” en het is er: de vogels, de vissen, de planten, de zee. Als je ademt tegen een koude ruit, beslaat het glas; zo ziet de dichter de dauw op het veld (III r. 1 en 2).

Als de zon (die Gods heil verkondigt) doorkomt, drogen de dauwdroppen (let op de alliteratie).

Dan denkt hij aan zijn moedertje. Hij was nog heel jong, toen zij stierf, maar het licht in haar ogen en het lied, dat zij voor hem zong, vergeet hij nooit.

Ook die waren van God.

Laat nu het orkest maar klinken voor de Heer (V r. 1 en 2).

Er is in onze taal een heel beroemd lied op de natuur, nl. „Mei” van Herman Gorter. Maar de schoonheid hiervan blijft waaien over een afgrond. Het lied van Michiel v. d. Plas stijgt op in dankbaarheid tot God, de Schepper van Wien alle dingen zijn, òók dit nieuw lied voor de Heer

die van ieder nieuw lied
het ontstaan en de maker is,
die het voorzingt in water,
in woord en in riet.

Het is of in hem de grote Vlaamse dichter Guido Gezelle herleeft. De dichter zingt en hij is zó enthousiast (eig. = vol van God, dus: geestdriftig), dat hij niet op kan houden, dat hij maar doorzingt. Zó moet het natuurlijk ook voorgedragen worden. Maar om jullie te helpen bij het memoriseren heb ik 5 strofen aangegeven, die ook wat het rijm betreft bij elkaar horen. Let op dit rijm, het zal je helpen bij het „zeggen”.

Met grote aandacht moet je elk onderdeel in je opnemen en met verwondering de woorden laten klinken: góud en roóð. En zorgen dat elk begrip zijn eigen klank krijgt. Kolibri b.v. licht en dun, adelaar zwaar en breed (II r. 1). „Het slapende land” (III r. 1) rustig en traag, maar „ontwaakt” helder en levendig. In „durend” (IV r. 1) moet de eerste lettergreep lang klinken (duuraccent). Zo moet je zelf alles uitzoeken. Zorg er voor, dat er veel nuance is, maar geen ál te grote verschillen en geen uitschietende klemtonen.

Bij de muziekinstrumenten moet je denken aan hun eigen klank. Cimbalen zijn bronzen bekkens, die tegen elkaar geslagen worden. De schalmey is 'n herdersfluit; citer en luit zijn snaarinstrumenten, die getokkeld worden. De pauk is een trommel.

De laatste regel is ook hier de belangrijkste. Die moet je langzaam en met grote nadruk zeggen.

In de psalmen komt, meen ik, vijf maal de oproep voor: Zing een nieuw lied! Beproeven jullie nu alle krachten bij de voordracht van dit nieuw lied voor de Heer.

Frans C. van Dorp.

Ons werkhoekje

Dit keer voor ons werkhoekje 2 series van 10 spreekwoorden.

De eerste serie is het gemakkelijkst.

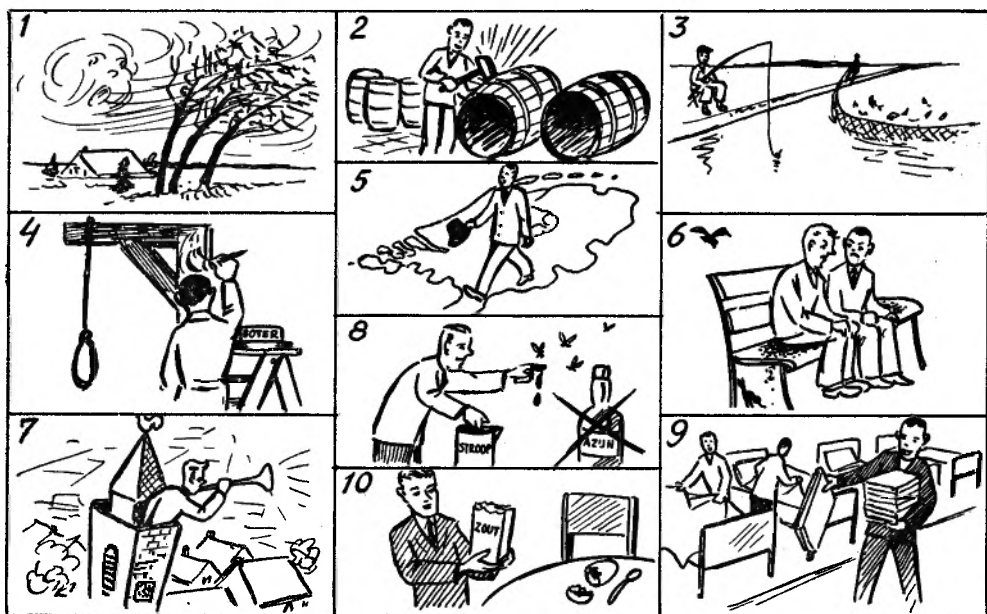
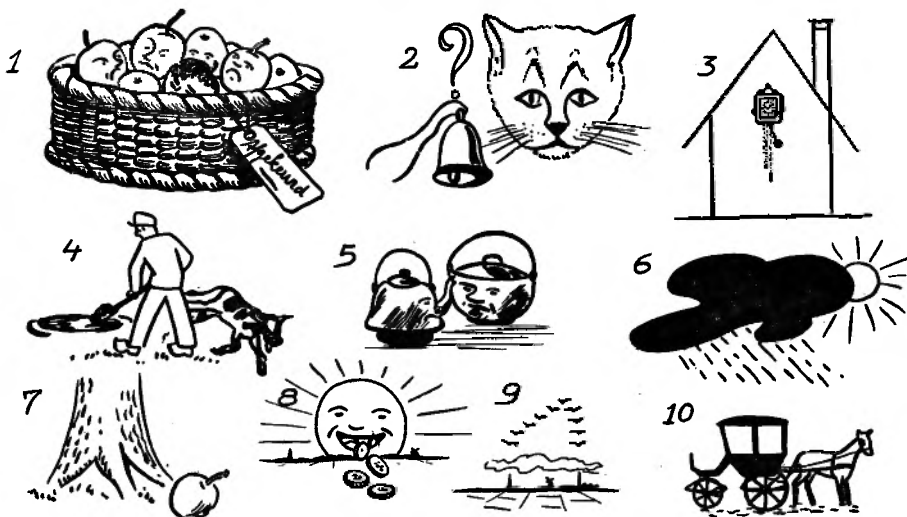
Je kunt de spreekwoorden wel vinden als je het plaatje goed bekijkt. Bij serie

— 2 help ik je even bij no. 6, n.l. op z..... z..... zitten.

Als jullie het knipblad ook gebruiken, kun je de afbeeldingen uitknippen en het spreekwoord in je schrift er naast schrijven.

Er hoeft niets te worden ingezonden

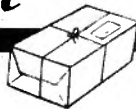
In het januari-nummer van 1959 hopen we D.V. een grote wedstrijd uit te schrijven, waaraan alle scholen vast deelnemen.

Bijna te laat

DOOR C.Th. JONGEJAN-DE GROOT

„Wordt het huis afgebroken?” vroeg Rob.

„Eerst een krakeling, anders rep ik er met geen woord over”, hield Bert vol.

„Laten we hem dan zijn zin maar geven”, stelde Ric voor.

Bert begon meer eisen te stellen. „Ook mijn banden losmaken”.

Rolf begon de touwtjes al los te knopen en Bert probeerde nog meer voordelen uit zijn overwinning te slaan.

„En Rob moet dadelijk ook nog de wedstrijd over doen”.

„Ja, ja, we zullen je overal je zin in geven, als je nou maar op de proppen komt met je geheim”, zei Rob.

Bert nam eerst een paar hapjes van de verkregen krakelingen en boog zich dan naar zijn drie schoolmakers over.

„Er komen weer mensen op het kasteel. De tuin wordt opnieuw aangelegd en het huis wordt gerestaureerd”.

„Hoe weet jij dat nou?” vroeg Ric.

„Ik weet het van mijn vader, die moet het werk uitvoeren. En er is haast mee ook. Het kasteel is verkocht. Volgende week komt de eigenaar met vader praten en dan gaat het spul los”.

Hij sprong op en wreef zich in de handen. „En dan is jullie rijk hier uit. Dan mag ik in en uit de tuin lopen en ik laat jullie kamp uitroeien door mijn vader”.

De jongens zeiden geen woord. Och, 't zou best loslopen met de dreigementen van het dikkertje. Maar ze zouden hun kamp vast en zeker kwijt raken als Bert de waarheid had gesproken.

„Ik zal vragen aan vader, of jullie er voorlopig nog mogen blijven”, beloofde Bert. „Maar dan moet je mij voortaan ook mee laten doen”.

De jongens keken elkaar besluiteloos aan. „Och, als we toch op moeten krasen, kunnen we het veel beter gelijk maar doen”, vond Ric.

„O nee”, zei Bert. „De nieuwe bewo-

ners komen er pas tegen 't najaar in. Dus zouden we hier de hele zomer nog kunnen spelen”.

Toen het drietal nog bleef zwijgen, stond Bert met een verongelikt gezicht op en zei: „Nou besjoer hoor. Ik ga. Als jullie het zo verschrikkelijk vinden om me bij je te hebben, wil ik niet eens meer erom bedelen. Ik heb jullie niet nodig”.

„Toe joh, wacht nou even. Wees niet zo flauw”, riep Ric. Maar het dikkertje was echt op z'n teentjes getrapt. Zonder op te kijken liep hij regelrecht naar 't gat in de heg en kroop er op handen en voeten door.

„Be-èrt”, riep Rob. Maar Bert liep toch door en zijn schoolmakers bleven beteuterd achter.

„Nou ja, we waren ook flauw”, zei Rob. „Bert is helemaal geen vervelende snijboon”.

„Alleen wil hij altijd maar hardlopen”, lachte Rolf.

„Rob heeft gelijk. We hadden best wat toeschietelijker kunnen doen, vond Ric.

„Enfin, dan maken we 't morgen op school in orde”, zei Rob. „In plaats van een drie- wordt het nou een vierbond”.

„Maar geen acht R's”, lachte Ric.

Hoofdstuk IV

EEN ANGSTIG AVONTUUR

De drie vriendjes zaten in hun indianentent. Nu ze wisten dat ze van hier verdreven zouden worden, keken ze met weemoed naar de schatten, die ze hier verzameld hadden. Onder de banken in de rondte hadden ze hun indianenschat-ten verborgen. Houten bijlen en pijlen en bogen. In een apart hoekje bewaarden ze hun lectuur voor regenachtige dagen. Nou ja, 't waren geen spiksplinternieuwe boeken, 't waren oude bibliotheekboeken, die meester Snelders aan Rob gegeven had, omdat die hem altijd hielp bij de schoolbibliotheek. „Paddeltje” lag

erbij en „De scheepsjongen van Bontekoe”. Er mankeerden hier en daar wel wat bladen en 't hele slot van Paddeltje ontbrak ook, maar dat kenden de jongens allang uit het hoofd.

Fijne middagen hadden ze hier beleefd en Rob en Rolf begrepen best, waarom Ric zo zuchtte.

„Willen we verstoppertje doen?”

Ric sprong op. „Goed, ik zal hem wel zijn. Niet buiten de tuin hoor. Ik tel tot dertig”.

„Tot vijftig”, vond Rob. „Er zijn hier genoeg fijne plekjes, maar je moet de tijd hebben om je te verstoppen”.

Ric telde langzaam tot vijftig en keek toen om zich heen. Hij zou eerst maar eens op de plekjes gaan zoeken, waar ze zich vroeger al eens verstopt hadden.

Achter de regenton, onder de trap, die naar de hoofdeur voerde, in de appelboom. Hè, waar zaten ze nou? En hij moest oppassen, dat hij niet te ver van de buutplaats afdwaalde ook, anders tikten ze zich achter zijn rug om nog vrij.

Koekoek — koekoek. Spèr — spèr.

Hoor ze nou eens tekeer gaan. Dat geluid kwam van links. Waar zaten ze nou? Misschien in de nis achter het trapje, dat naar 't souterrain voerde.

Ric liep naar 't trapje, daalde een paar tredjes naar beneden en greep

zich vast aan de knop van de deur, die toegang gaf tot het souterrain.

En opeens — hij gaf een gillette van schrik — voelde hij, dat de deur week. Op 't zelfde ogenblik holden Rolf en Rob naar de buutplaats. Ze hadden verborgen gezeten achter het tuinhuisje.

Doch Ric nam helemaal geen notitie van hun overwinning. Hij wenkte ze en wees op de deur van het souterrain.

„Kom eens hier lui, kom eens gauw. We kunnen in het huis komen. De deur is open”.

Rob en Rolf waren al toegesneld.

„Zullen we eens een kijkje nemen, hoe 't huis er van binnen uitziet?”, vroeg Rolf. „Zou dat wel mogen?” vroeg de voorzichtige Ric.

„Nou joh, waarom niet? We beschadigen toch niets”.

Ze liepen met hun drieën het souterrain binnen en sloten de deur achter zich dicht. Niemand zou nu kunnen vermoeden, dat er iemand in huis was. Toen hun ogen wat aan 't donker gewend waren, ontdekten ze een trap, die aan de tegenovergestelde zijde naar boven voerde. Achter elkaar liepen ze dit trapje op. Gelukkig, de deur was open. Ze kwamen in een lange gang. Hol klonken hun voetstappen over de marmeren vloer. Door de toegespijkerde ramen drong hier en daar maar een kiertje licht. Links en rechts zagen ze deuren. Eén er van openden ze op goed geluk.

„Dat is de kelder, maar daar ga ik niet in”, zei Ric. „Daar kun je toch geen hand voor ogen zien”.

„Hè ja, kom nou mee”, drong Rob. „Hier, ik heb onze zaklantaarn bij me durf je nou?”

„Van durven is geen sprake hoor”, zei Ric. Laten we maar naar beneden gaan, maar laten we elkaar vooral vasthouden”.

Ze lieten de deur op een kier staan. Onder aan de keldertrap stootten ze op een tweede deur. Deze was gesloten met zware grendels en Rolf die als eerste het keldergewelf binnen ging, had moeite de deur te doen draaien op zijn roestige scharnieren.

Een mufte, vochtige lucht kwam hen tegemoet. Het zwakke licht van 't kleine zaklantaarntje wierp spookachtige schaduwen in de donkere ruimte. Rolf deed zo plotseling een stap terug, dat hij Ric

op de tenen trapte.

„Au joh, kijk uit”, riep het slachtoffer.

„Ik krijg natte voeten, er staat water hier”, zei Rolf.

„Laten we maar terug gaan”, zei Ric, die zich niet erg op zijn gemak voelde.

„Ben je bang?” informeerde Rob.

„Hè, laten we eens verder lopen”, zei Rolf. „Wie weet, wat we vinden in de kelder van zo'n oud huis”.

„Misschien wel een geraamte”, bedacht Ric, die nu ook eens wilde laten horen, dat hij geen sikkepit bang was.

Ze deden een paar stappen voorwaarts. De vloer helde iets naar beneden en er stond nu zoveel water, dat hun schoenen een plassend geluid maakte. Op dat moment ging het zaklantarentje uit en Ric die van schrik een stap zijwaarts maakte, stootte zijn hoofd tegen één van de stenen gewelven.

„Au joh, steek nou aan”.

„Ja, bedaar”, snauwde Rob. „Dat ding ging uit zichzelf uit. O, gelukkig hij brandt weer”.

„Met zo'n onbetrouwbare lantaren kunnen we niet verder gaan hoor”, zei Ric angstig. „We zouden in 't donker kunnen verdwalen”.

„Joh, 't is hier toch zeker de Sint Pietersberg niet. De kelder kan nooit groter zijn dan 't hele huis”.

„Dan weet jij er niets van”, zei Rolf. „Ken je dat verhaal niet van dat huis, dat aan de zee stond en waarvan de kelder in verbinding stond met de zee?”

„Nee”, zei Rob, wat was er met dat huis?”

„Nou er werd van gezegd, dat het er spookte. Iedere nacht hoorden de bewoners voetstappen. Stap... stap... stap... Niemand durfde zich er ooit te vertonen en als de voetstappen ophielden, dan begon het lawaai. Een geplas en een herrie... vreselijk”.

„En wat was het?” vroeg Ric met een geforceerd flinke stem.

„Op een keer was het lawaai zo erg, dat alle burens zich ermee bemoeiden. 's Nachts togen ze met z'n allen naar de kelder. Nou, en toen vonden ze op de keldertrap een man, die zat te vissen. De zee kon door een onderaardse gang de kelder binnenstromen en die man kon zo rustig op het keldertrapje

vis vangen. Bot en schelvis enzo. En weet je waarom het in die bewuste nacht zo'n lawaai was geweest?”

„Nou, waarom dan?”

„Toen was er een haai in de kelder beland en daar had die visser niet van terug”.

„Ik vind het een echt onzin-verhaal”, zei Ric.

„Maar ik kan van hier je hart horen kloppen van angst, kereltje”, lachte Rolf.

Ric zei, dat hij helemaal niets van het verhaal geloofd had, maar de haast die hij maakte om zijn vriendjes naar de kelderingang te duwen, gaf te denken.

„Kom, laten we onze onderzoekstocht dan maar verder in 't huis voortzetten”, zei Rolf. „Hierheen jongens”.

Voetje voor voetje schuivelden ze sa-

men in de richting van de keldertrap. De lantaren was weer uitgegaan, maar dat hinderde niet. Ze zagen 't licht alweer schemeren.

En toen opeens gaf Rolf, die vooraan liep Rob, die hem volgde een por in de zij. „Ssst... luister eens, voetstappen”.

Doodstil stonden de jongens bijeen gedrongen. Stap... stap... stap... Langzaam en hol klonken de voetstappen.

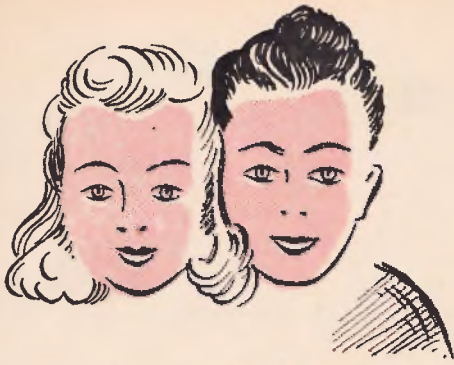
Ric kneep Rob van angst in zijn arm.

„Au joh, houd op”.

„Wat moeten we doen?” fluisterde Ric met een stem, die beefde van angst.

(Wordt vervolgd)

DECEMBER 1958
14^e jaargang - no 5

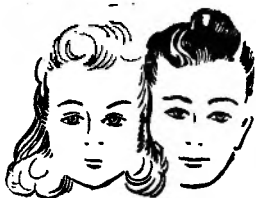
ONZE EIGEN KRANT

*In dit nummer:
Een kerstboekje
De auto van de baron
Een gesprek*

KIJKJE IN BAZARBUURT
VAN OUD JERUZALEM

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum J. Bultuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef No.3547 Girerek. no. 839559

14e jaarg. no. 5 - dec. '58

Een Kerstboekje

Het vorig jaar hebben we in het decembernummer van „Onze eigen krant” aanwijzingen, kaartjes en plaatjes gegeven voor het maken van een kerstboekje.

Dit is zo goed ontvangen, dat we dit jaar het weer proberen. Het moet nu wel wat anders, want er zijn leerlingen, die 't vorig jaar ook meededen. Zij willen niet graag hetzelfde boekje maken.

In 1957 hadden we ons boekje verdeeld in drie hoofdstukken: 1. De belofte. 2. De volheid des tijds. 3. De vervulling.

Dit jaar willen we met elkaar eenvoudig de eerste hoofdstukken van het evangelie van Lucas volgen.

—:—

De meisjes en jongens, die alles goed

en nauwkeurig gaan lezen, zullen het boekje kunnen maken, bijna zonder hulp van de onderwijzer. Misschien mogen jullie enkele middagen vóór de kerstvakantie alleen doorwerken aan dit boekje?

We spreken af, dat we het zo mooi mogelijk doen. Als het boekje er niet uiterst verzorgd uitziet is de tijd er aan besteed, verknoeide tijd!

We beginnen!

Het eerste blad, het titelblad, ga je extra mooi maken.

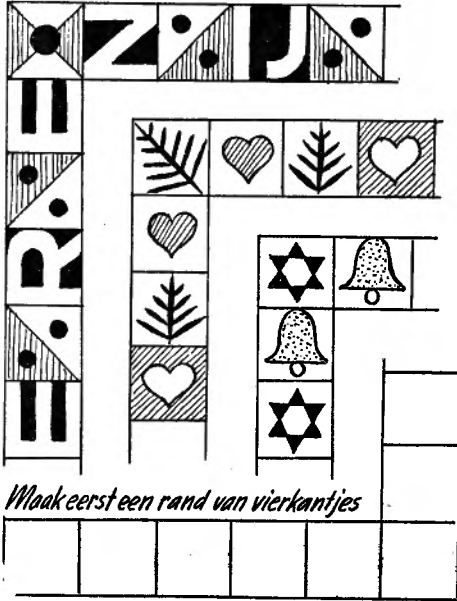
Met sierletters schrijf je: ERE ZIJ GOD. (Keurig verdelen over de bladzijde).

Hier volgen twee soorten letters, die je kunt gebruiken.

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj,
Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr,
Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz. !? ij
A B C D E F G H I J K L M N O P Q
R S T U V W X Y Z ! ?

Om het blad kun je een aardig randje maken. Teken daarvoor, eerst heel dun, vierkantjes. In elk vierkantje kun je dan een figuurtje maken en het geheel met passende kleuren opwerken. Na het kleuren ga je de potloodlijnen scherper overtrekken.

Hier zie je voorbeelden van een randje. Je mag zelf ook 'n ander ontwerpen!

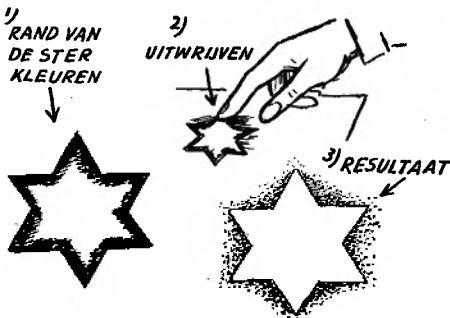
Het vraagt te veel tijd om voor alle bladzijden van je boekje zo'n mooi randje te maken. Wel kun je boven of onder je schrijfwerk zo nu en dan een versiering aanbrengen. Niet te veel, want dan wordt het geheel te druk!

Bijvoorbeeld:

Aardig lijkt door het schrijven heen het volgende:

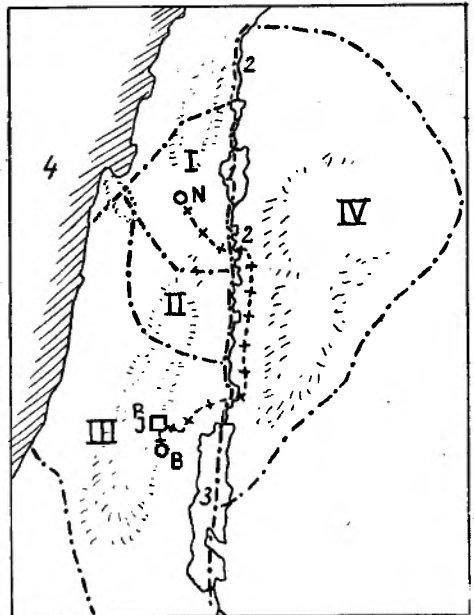
Je tekent op een stukje papier een ster. Dat gaat gemakkelijk zo:

Je knipt de ster uit. De randen van

de ster ga je stevig kleuren, rood of geel. Nu leg je de ster op het beschreven blad. Houd ze goed op dezelfde plaats en wrijf de gekleurde randen uit op het schrift. Probeer het eerst maar eens op een kladje.

Op het volgende blad plak je dit kaartje van Palestina.

Werk het kaartje op: water blauw, bergen bruin, plaatsen rood.

Schrijf er nu onder: I is Galilea. II is Samaria. III is Judea. IV is Perea. (Geef deze deelen een verschillende kleur)

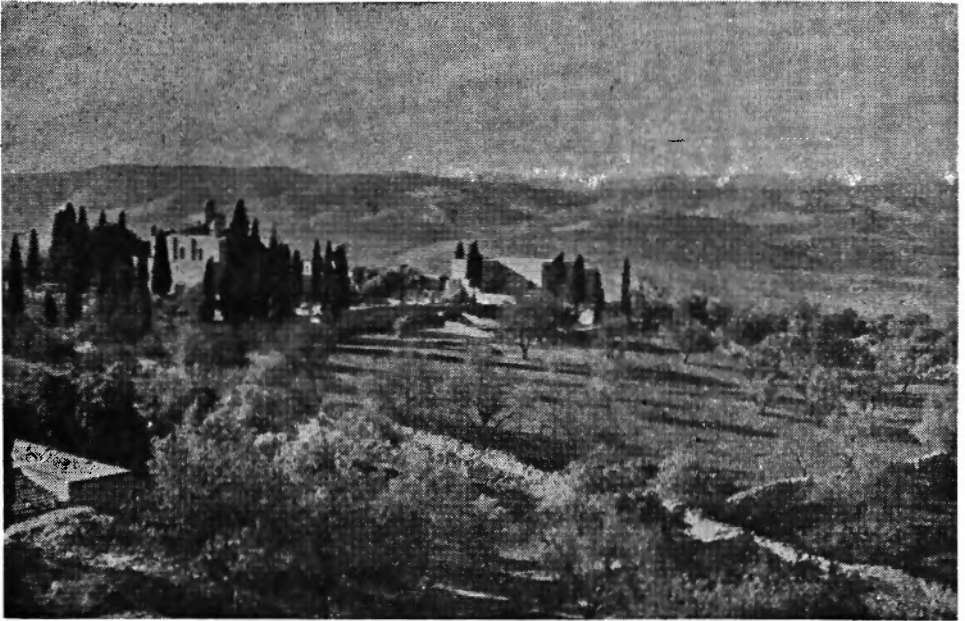
Verder: N is ... J is ... B is ...
1 is ... 2 is ... 3 is ... 4 is
+ . + . is de reisroute van Galilea naar J.....

—:—

Plak de foto van Nazareth in je schritt.
Met de bijbel er naast, kun je het volgende wel onder de foto schrijven: (Zie Lucas 1:26 en v.v.).

Invullen:

Nazareth lag in G..... Hier woonde de timmerman Hij behoorde tot het zeer verarmde geslacht van koning
Zijn verloofde woonde ook in

hetzelfde stadje. Ook zij was uit D..... huis.

De engel, die voor God staat, ontving van de Here een heerlijke opdracht. Hij mocht de boodschap op aarde brengen, waarnaar van af het paradijs was verlangd.

Maria ontroerde bij de groet: „W... .. Toen de engel Gabriël vrees las in de ogen van Maria, zei hij: W..... vers 30 en 31.

Zo werd in het stille Nazareth de geboorte van Jezus d.i., aangekondigd.

—:—

Lezen: Enkele maanden later verscheen in de droom een engel aan Jozef. De engel vertelde hem, dat zijn verloofde moeder van de Here Jezus zal worden.

Jozef geloofde de engel en durfde toen met Maria te trouwen.

Samen wachtten ze in heilige eerbied op de dag, dat Gods Zoon als een klein kindje zal worden geboren.

Begrijpen konden ze het niet, maar ze geloofden Gods grote liefde.

KEIZER AUGUSTUS

Lezen: Augustus was keizer over het Romeinse rijk van 27 voor chr. tot 14 na chr. Augustus is een titel en betekent: Verhevene. Met list en geweld had hij een eind gemaakt aan de burgeroorlogen. Toen gaf hij aan zijn rijk vaste wetten.

Een tijd van rust en vrede brak aan. Deze keizer gaf bevel, dat de „hele wereld” beschreven moest worden. De „gehele wereld” was volgens de keizer zijn rijk.

Dit beschrijven zal een volkstelling zijn geweest, waarbij meteen werd aan-

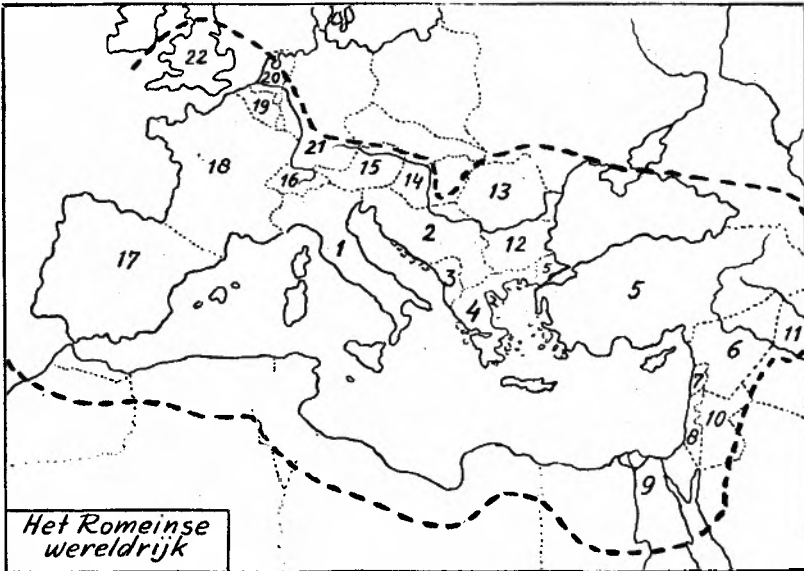
getekend welke grond iemand bezat.

Wie nog familiegronden in zijn familie had, moest gaan naar de plaats waar zijn voorgeslacht had gewoond.

God gebruikte het bevel van keizer Augustus om de woorden van de profeet Micha in vervulling te doen gaan (Micha 5:1 lezen!).

—:—

Plak nu het kaartje van het Romeinse rijk in je schrift. Trek de grenzen van het rijk over met rood. Kleur de landen b.v. geel. Water blauw.

Schrijf onder het kaartje:

Tot het grote wereldrijk van keizer Augustus behoorden de tegenwoordige landen: 1 is... 2 is ... enz. Bovendien nog de noordkust van het werelddeel

Plak nu de „kop” van keizer Augustus in.

Schrijf er naast:

Over dit rijk regeerde Augustus van ... tot ...
Deze naam betekent:
Onder zijn regering was er in het gehele rijk.

—:—

Lezen: Lucas 2:1-7,

Plak de foto van Bethlehem in (zie pag. 69 bovenaan).

Invullen:

Door het bevel van keizer moeten Jozef en Maria naar gaan. Zij waren immers uit het geslacht van koning

Van Nazareth naar Bethlehem was een reis van drie dagen. Ze trokken door G.....; over de rivier de, door; weer over de naar Bethlehem.

Plak de foto van de herberg of karavanserai in (pag. 69 onderaan).

Verder er onder schrijven:

In Bethlehem was geen plaats voor hen in de In de velden rond-

om Bethlehem weidden de kudden. De schaapskooien waren leeg. Deze stallen waren meestal grotten, die afgesloten konden worden. Hierin vinden Jozef en Maria een plaats.

De getekende tekst Joh. 3:16. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, enz.

Deze tekst kun je inplakken en prachtig kleuren (pagina 70 bovenaan).

Lees nu eens heel stil en eerbiedig
Lukas 2:7.

Hier lees je het grootste wonder en
de grootste liefde. In deze enkele woor-
den ligt onze zaligheid. God heeft de
weg van het paradijs omgelegd over de
stal van Bethlehem en de heuvel Gol-
gotha naar het Hemels Paradijs.

Waarom?

Schrijf deze vraag en het antwoord eens
prachtig op:

Vraag:

Wat deed uit 's hemels zalen,
O, Heer der heerlijkheên!
Op aard' U nederdalen?

Antwoord:

*Uw grote liefde alleen,
Uw eindeloos erbarmen
Met onze grote nood,
Dat als met zeeg'nend armen
En reddend ons omsloot.*

Plak hier onder de tekst, mooi gekleurd
„En zij baarde haar eerstgeboren
zoon”,
enz.

Invullen:

Toch is de Kerstnacht niet geheel zonder licht. In de plaats van Jozef en Maria wordt geen hemels licht gezien.

Buiten in het veld doet God zijn wonderen. Daar houden de wacht over de

Ineens wordt de donkerheid van de nacht gebroken door Bang behoeven de herders niet te zijn.

De engel brengt het evangelie, de b..... b.....

Dat evangelie is: (vers 11).

Het teken? De engel neemt het diepste bewijs van vernedering als teken. Alle twijfel neemt hij te voren weg.

Het teken is: „In.....

Dan juichen Gods engelen: E.....

De herders vinden spoedig: (vers 16).

Zij zijn de eersten, die zich voor de Heiland hebben gebogen.

Zij worden de eerstepredikers!
Ze vertellen overal rond wat zij g..... en g..... hadden.

Gezien hebben de herders heel weinig: een kind in een kribbe, in doeken gewonden.

Gehoord hebben ze veel: woorden van zaligheid:

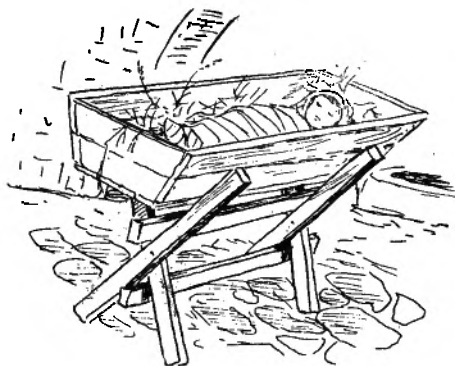
(in mooie letters):

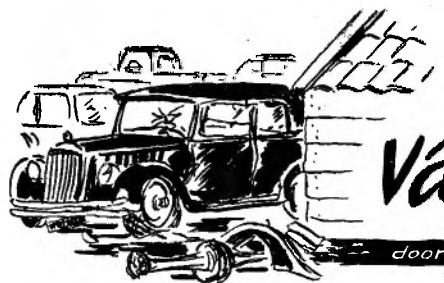
„MENSEN IN WIE GODS GENADE EEN WELBEHAGEN HEEFT!”

De KERSTBOODSCHAP verbaasde alleen de mensen van Bethlehem!

De Kerstboodschap moet ons doen juichen:

„ERE ZIJ GOD”.

De auto van de baron

door: Wieland Wouters

„Hij staat achter het schuurtje, kijk maar”.

Eens was het een mooie, glimmende auto. Een auto om trots op te zijn. Nu staat hij daar als een stuk oud roest. De spatborden en carrosserie zijn have-loos en vol deuken. Een van de portieren heeft een lelijke klap gehad. Het ding sluit niet meer. De voorruit is gebarsten en een richtingwijzer hangt te bengelen aan een stuk kabel. Als de wind er tegen blaast, slingert het geval alsmaar heen en weer. Een auto? Nou ja, het is er een geweest. Nu is het eigenlijk niet meer, dan een wrak.....

Eens... och, zo lang is het nog niet geleden, zat er een deftige chauffeur achter het stuur. Een chauffeur met een mooi pakje aan, een uniform met glimmende knopen. Jansen heette de man en zijn baas was baron Van Steem tot tot Beem. De auto stond in een ruime garage achter het slot en werd verzorgd als een zuigeling. De baron was trots op zijn glanzend bezit en als hij uit rijden ging, zat hij deftig op de zachte kussens van de achterbank. Hij hoefde zijn chauffeur geen instructies te geven, hoe hard er gereden moest worden, want Jansen wist precies, wat de baron verlangde. Er werd uitstekend op de wagen gepast. Hij kreeg op tijd een schoonmaakbeurt en de olie werd geregeld ververst.

Als de auto door het dorp reed, keken de kinderen even op van hun spel. Ze lachten en zeiden: „Daar gaat de auto van de baron”. Niemand in het dorp bezat zo'n mooie wagen. De kinderen waren er trots op, dat hun baron in z'n glanzende auto langzaam door het dorp tufte. Ze staken de hand op en ze waren wat blij, als de baron glimlachend knikte. Jansen keek altijd recht voor

zich uit. Hij knikte niet. Dat paste immers niet voor een deftige chauffeur.

Iedere week moest Jansen dezelfde rit maken. De kinderen letten daar niet op, maar de grote mensen wel. Die wis-

ten elkaar te vertellen, dat de baron ziek was. De vrouw van de chauffeur had het aan haar vriendin verteld en deze had het de vrouw van de barbier in het oor gefluisterd.....

De baron was ziek. De een wist te vertellen, dat de baron een nierkwaal had en de ander zei, dat de lever niet deugde..... Maar geen van allen wist het rechte. Jansen wist het wel, maar toen de barbier er naar vroeg, zei de chauffeur: „En als ik je dat vertel, wat ben je dan van plan te vragen?”

Iedere week dezelfde rit.

Om negen uur hees Jansen de motorkap omhoog, keek naar de accu, naar de bougiekabels en inspecteerde het oliepeil. Mankeerde er niets en dat was bij-

na altijd het geval, dan werd de motor-
kap weer voorzichtig op zijn plaats ge-
legd. Vervolgens opende de chauffeur
het portier, ging achter het stuur zit-
ten, stak het contactsleuteltje in het
slot, vergewiste zich, dat de versnellings-
handle vrij stond en startte de motor.
Dan probeerde hij de richtingwijzers,
keek of de accu bijgeladen werd, zette
de klok gelijk, stapte voorzichtig uit en
opende de garagedeuren. Even later
reed de glanzende wagen over het grind-
pad langs het slot en stopte voor het
hoge bordes. De deuren van de garage
bleven open staan. Dan kon ieder dade-
lijk zien, dat de baron op reis was.

Ja, de baron was ziek. Bijna niemand
wist wat hem mankeerde. Alleen de
dominee wist het. Verder merkte nie-
mand er iets van. Iedere zondag zat de
baron in de hoge bank onder het grote
orgel, achter in de kerk. De dominee
zag best, dat de baron vermagerde en
als hij bad voor de zieken, dacht hij het
meest aan de baron. Die leek gezond,
maar hij was er misschien het ergst
aan toe. Een verborgen kwaal..... kan-
ker..... Een dodelijk gif, dat langzaam
maar zeker werkte.....

Weer ging de baron naar de bekwa-
me dokter. Die woonde ver weg en de
reis was vermoeiënd. Voor het deftige
huis aan een van de singels in de stad
wachtte Jansen, de chauffeur. Deze keer
viel hem het wachten lang, erg lang...
Eindelijk verscheen de baron. Jansen
schrok, toen hij zijn meester zag. Hij
had de laatste tijd niet erg op zijn baas
gelet, maar nu zag hij plotseling tegen
het glimmende zwart van de auto het
bleke gelaat van de baron wit-gelig af-
steken. Jansen opende het portier en
hielp zijn meester instappen. Voor hij
de motor startte, voelde hij een tik op
de schouder. Jansen draaide zich dade-
lijk om en vroeg beleefd: „Wat blijft
mijnheer?”

De baron kuchte en slikte iets weg.
Toen zei hij: „Dit is de laatste rit, Jan-
sen. Het gaat nu hard minder worden.
De dokter..... ach, wat geeft het ook.
Ik heb pijn geleden tijdens het onder-
zoek..... ik...”

„Maar mijnheer”, zei Jansen, „u laat
mij schrikken. Is het zo erg?”

De baron knikte en zei: „Voorzichtig
aan, Jansen. Denk er aan, dit is de
laatste rit”.

De wagen gleed weg. Hij reed door
het drukke verkeer van de stad en na
een poosje rolden de wielen over het
gladde betondek van de grote verkeers-
weg, rechtuit-rechtaan.

Jansen keek zo nu en dan eens in de
spiegel. Hij zag de baron ineengedoken
zitten, het hoofd voorover. Uiterst voor-
zichtig reed Jansen door. Hij had mede-
lijden met de baron.

De laatste rit... de laatste rit..... Jan-
sen schudde het hoofd. Hij kon het niet
begrijpen, dat alles zo spoedig afgelo-
pen zou zijn. Als de baron stierf, was
al het mooie weg. De baron was de laat-
ste telg van een oud adellijk geslacht.
Verre neven zouden alles erven. Het
grote landgoed, de bossen en de boerde-
rijen zouden verdeeld worden, of onder
de hamer komen. Het grote slot zou
leeg en eenzaam achterblijven. Bestemd
worden misschien voor een tehuis van
ouden van dagen, of een herstellings-
oord voor zieken.....

En de mooie glimmende auto? Ja,
die zou ook van eigenaar verwisselen
en hij, wat moest hij dan? Och, dat
kwam er niet direct zo zeer op aan.
De toestand van de baron was het ergst
van alles. De laatste rit..... De baron
was een bovenste beste baas. Een man,
die niet veel woorden gebruikte, maar
die zijn ondergeschikten liefhad en die
als christen zijn plicht deed, overal.....

Die de armen niet ledig wegzond en de hongerigen brood gaf.....

Eens had hij tegen Jansen gezegd: „Ik ben slechts rentmeester..... Gods rentmeester. Niet meer en niet minder”.

En toch was het leven hard voor hem geweest. In de graalkelder bij de oude kerk was eerst freule Hermina begraven. Ze was maar amper twintig jaar, toen ze een ongeluk kreeg tijdens een jachtpartij. Het paard, dat ze bereed was schichtig geworden en bij een zijdelingse sprong in een sloot beland. De freule brak een been en moest dadelijk naar het ziekenhuis. Het leek alles goed te zullen gaan, maar plotseling kwam het eind..... trombose...

Wat een verdriet in het slot. Wekenlang had Jansen de barones niet gezien en de baron was nog stiller geworden.

Hermina eerst..... en toen de jonker. Ach wat een ellende. Geen jaar na de dood van de freule kwam jonker Frans bij een vliegtuigongeluk om het leven. Verschrikkelijk. Alle mensen hadden medelijden met de bewoners van het slot. En als ze door de week of zondag langs de slotlaan liepen, leek het, dat alles daar veel minder vrolijk was geworden. Het was daar zo stil na de dood van freule Hermina en jonker Frans.

Toen..... toen stierf ook de barones. Op de dag van haar begrafenis stond heel het dorp langs de weg, toen de sombere stoet passeerde. „Rentmeester”, dacht Jansen. Hoeveel goed had de baron gedaan..... en hoeveel verdriet had hij terug ontvangen.

En nu..... de laatste rit...

Dadelijk na zijn thuiskomst ging de baron naar bed. Jansen inspecteerde als gewoon de wagen op geregelde tijden. Een enkele keer moest hij er op uit voor een of andere boodschap, maar meestal bleven de garagedeuren gesloten.

De baron leefde niet lang meer. Op een mooie zomerdag, toen Jansen de wagen buiten een beurt gaf, zag hij, dat de huisjuffrouw de dominee uitliet. Op zichzelf was dit niets bijzonders; de dominee kwam geregeld op het slot. Maar nu kwam de dominee regelrecht naar hem toe. Jansen tikte aan zijn pet. Hij was van plan naar de toestand van de baron te informeren, maar dominee voorkwam dit en zei: „De grote reis is be-

gonnen, Jansen. Jij had het eens over de laatste rit, weet je nog? Die is nu echt begonnen”.

„Maar dominee, u bedoelt”, schrok hij.

„Ja, Jansen, de reis naar de rust, de eeuwige rust. De laatste reis, maar de mooiste..... de reis naar de hemel”.

—:

Jansen is later buschauffeur geworden. Nog vaak denkt hij terug aan de tijd, toen hij in dienst was van de baron. Dat was een mooie tijd geweest, maar ook een droevige tijd.

De erfgenamen van de baron hadden alles wat waarde had uit het slot gesleept en toen was het landgoed verkocht.

De auto ging naar de notaris. Die was er erg mee in zijn nopjes en hij bestuurde de wagen in het eerst zelf. Gauw was het nieuws er af en al spoedig zat de zoon van de notaris achter het stuur. Die gaf de wagen van katoen. De zoon van de notaris werd de schrik van de weg. Zulk woest rijden, neen dat kon nooit goed gaan. En het ging verkeerd. Op een mistige avond vloog de notariszoon uit de bocht en ploempte met wagen en al in een brede sloot.

Toen Jansen de volgende dag dienst had, moest hij stoppen voor een takelwagen, die langzaam de auto uit de blubber trok. Toen de auto bemodderd en beslijkt omhoog kwam, schrok Jansen. Dat was... dat... o vreselijk, dat was de wagen van de baron..... Er zat

geen glimp glans meer op. 't Was een en al viezigheid.

Hoofdschuddend reed Jansen verder. Hij zag nog juist de notariszoon, die met een sigarèt tussen de lippen, nonchalant naar het geval stond te kijken.

De notaris, die nu geen aardigheid meer aan de wagen had, deed hem van de hand. De auto belandde in een garage. Hier werd hij opgeknapt en verder voor verhuur bestemd. Toen reed Jan en alleman in de wagen van de baron. Verre reizen werden er mee gemaakt en kleine ongelukjes veroorzaakten deuken en schrammen.

„Een beste wagen”, zei de garagehouder tegen Jansen. „Een stevige slee, die tegen een stootje kan. Verleden week gingen er een paar jongelui mee toeren. Nou, dat ging raar, dat verzekeer ik je. Ik denk, dat de jongelui wat extra diep in het glaasje gekeken hadden. Diep in de nacht brachten ze de wagen terug, geblutst en gedeukt. Ze zeiden, dat ze aangereden waren, maar ik weet nu wel beter. Ze hebben minstens twee kilometerpaaltjes omver gereden; ze zijn door een heg geschoten en een boer heeft voor geld en goede woorden met een span paarden de zaak weer op de weg getrokken”.

„Kom, ik heb haast”, zei Jansen plotseling. Hij wilde weg. Hij herinnerde zich nog veel te goed, hoe blij de baron indertijd met de nieuwe wagen was geweest.

„Ja”, zei de garageman, „hij heeft betere dagen gekend”.

„Praat er me niet van”, zei Jansen hoofdschuddend.

Een paar maanden later las Jansen een advertentie van de garagehouder in het nieuwsblad. Aangeboden een goed onderhouden auto. Merk Chevrolet..... Dat was de auto van de baron. Een Chevrolet, ja dat was hem vast. Jansen was benieuwd, wie de nieuwe eigenaar zou worden. Hij hoopte maar, dat de koper een heel eind uit de buurt woonde.

En dat werd het geval ook. De Chevrolet ging naar Zaandam. Een of andere Charlefrans had een erfenis gekregen en die wilde nu de bloemetjes eens buiten zetten. De knaap had juist zijn rijbewijs bemachtigd en nu wou hij meteen geregeld achter het stuur.

De charlefrans had vrienden genoeg en als het maar even kon, gingen ze met de Chevrolet aan de rit. Och, slecht waren de jongens niet, maar ze deden vaak dolle en ondoordachte dingen. Ze haalden alles uit de Chevrolet wat er in zat en elk slippertje liet een deuk of een schram achter. Geen nood, de motor liep uitstekend en dat was het voornaamste.

Op een dag, het was mistig en de weg was spiegelglad, ging het verkeerd. De Charlefrans zat achter het stuur en pochte, dat je nooit slipte, als je maar durfde te rijden. Vooruit, geef gas! De wagen schoot weg en spoedig schoof de teller naar de tachtig.....

Plotseling gebeurde het. De wagen slipte, maakte een schuiver, raakte een boom, sloeg over de kop en smakte meteen op het ijs van een brede gracht.

Drie van de inzittenden werden naar het ziekenhuis gebracht.....

De Charlefrans, die er tamelijk goed was afgekomen, liet de Chevrolet uitdeuken en opknappen. Maar toen hij hem aan de man trachtte te brengen, kwamen er geen kopers. Iedereen wist, wat er met de wagen was gebeurd en niemand stak zijn geld graag in zo'n dubieus geval.

Tenslotte kwam de Chevrolet op een automarkt terecht. Hier ging de wagen grif van de hand en belandde bij een

handelaar in lompen en metalen. Maar deze man zat even los aan zijn auto, als aan z'n oud roest en spoedig verwisselde de wagen weer van eigenaar.

Toen was leiden in last. De lompenhandelaar was op zijn manier nog min of meer zuinig op de wagen geweest, maar de koopman, die daarna achter het stuur kroop, benadde de Chevrolet als een stuk vuil. Eerst werden er nuchtere kalveren in vervoerd, later lammeren en weer later kippen. En elk der dieren liet zijn sporen achter. Maar dat interesseerde de koopman niet. Het ging hem om de winst.

Na verloop van tijd moest Joris, de knecht van de koopman een grote reis maken naar het noorden van het land. De auto werd volgepropt met honderden piepkuijens.

„Kalm rijden, Joris”, zei de koopman tegen zijn knecht.

Maar deze vroeg lachend: „Is de boel soms niet verzekerd?”

„Dat wel”, antwoordde de koopman. „Maar 't zou me spijten, als er brokken komen. Dat oude trekbeestje geeft nog veel gerief”.

„Hm, er zijn er genoeg van dat slag”, grinnikte Joris. Hij startte de motor, gaf een straal gas en voort ging het.

Joris was een vrolijke frans. Hij zong zijn hoogste lied en wuifde aan alle meisjes, die hij tegen kwam of voorbij tupte. Plotseling herinnerde hij zich, dat hij nog een afspraakje had voor die avond. Meteen gaf hij wat meer gas. Dat die kuijens ook zo ver weg gebracht moesten worden. Vooruit, nog wat gas! Hoe gauwer de kuijens uit die dozen komen, hoe beter. Joris keek onder het rijden eens op de kilometerteller. Mm, goed zeventig. Daar kon nog best wat bij. De weg was breed, 't kon best lijden. Maar even later meende Joris, dat de wagen een schuivertje maakte. 't Was maar even, maar toch... Maar toen de wagen verder rustig door reed, schonk hij er verder geen aandacht meer aan. Hij stak de brand in zijn zoveelste sigaret en juist toen hij z'n longen vol rook zoog, ging de auto opnieuw kuren vertonen. Hij gleed van de ene kant van de weg naar de andere kant. En juist na een harde schuiver langs een lantaarnpaal vlak bij een scherpe bocht, kreeg

Joris voorgoed de schrik te pakken. Hij zat bijna vlak op een grote autobus. Dat ook nog! Joris probeerde uit alle macht de rechte koers te houden, maar alle inspanning was vergeefs..... Toen trapte Joris op het rempedaal. Hij moest toch iets doen. En toen... Het gebeurde alles razend snel. De autobus raakte de Chevrolet in de flank en gooide het hele geval met een smak opzij. Even een gekraak en gerinkel van glas. Toen werd alles stil. De Chevrolet lag op zijn kant en de autobus stond dwars over de weg. Juist toen de chauffeur van de bus uitstapte, gevolgd door sommige passagiers, kroop Joris uit het vehikel. Zijn hoofd bloedde en zijn rechterhand vertoende een diepe snee. Tientallen piepkuijens ontsnapten uit hun nauwe gevangenis en zochten de vrijheid, die spoedig hun dood zou zijn.....

Toen kwam de verkeerspolitie. Er werd procesverbaal opgemaakt, nadat Joris en buschauffeur, die Jansen bleek te heten ondervraagd waren.

Daarna liep Jansen nog eens om de verongelukte wagen. Wat..... maar dat kon toch niet! De wagen van de baron was immers naar Zaandam gegaan. En deze auto..... Ach kom, er waren wel meer van dat soort. Toch was Jansen niet gerust, voor hij het zijne er van had. Je kon nooit weten.

„Joris”, zei Jansen, mag ik eens in de koffer kijken? Ik meen, dat ik de wagen ken. Ik moet er zelf vroeger in gereden hebben”.

„Dan heeft u 'em zeker die vreemde kuren geleerd”, zei Joris.

Jansen glimlachte en antwoordde: „Hij rook zeker, dat ik in de buurt was en toen ging hij van pure blijdschap aan de haal”.

Eindelijk gelukte het hun het kofferdeksel te openen.

Jansen keek toe en zag onmiddellijk, wat hij zocht. Aan de binnenkant van het deksel stond het huismerk van de baron.

„En?”, vroeg Joris belangstellend.

„Heeft u gevonden wat u zocht?”

Jansen knikte en wees naar het huismerk.

„Dat heb ik wel opgemerkt”, knikte Joris. „Een kruis met een duif, hm, ik heb nooit recht begrepen wat dat be-

tekende. Wat voor snuiter zet zoiets aan de binnenkant van een kofferdeksel”.

„Dat zul je ook wel nimmer aan de weet komen”, bromde Jansen en stapte meteen in de bus. Hij moest wel twee-

maal slikken, eer hij de motor op gang bracht. De mooie glimmende auto van de baron..... een stuk oud roest. Maar het huismerk, dat de baron na de dood van zijn kinderen had ingesteld, was nog onbeschadigd.

Het huismerk..... een kruis, waarop een duif met een palmtak in z'n snavel Nog hoorde Jansen de baron zeggen: „Jansen, ik heb veel ondervonden in mijn leven en het verdriet is mij niet gespaard. Kijk daar, Jansen het betekent: vrede door het kruis”. Dat had de baron woordelijk gezegd. Zijn baron..... en Joris noemde hem snuiter... „Vrede door het kruis”, mompelde Jansen en keek door het raampje naar de gehavende auto aan de kant van de weg.

Een week later gaat Jansen naar de autosloperij. Hij wordt er vriendelijk ontvangen. Ja, de sloper herinnert zich

best, dat hij het gammele geval van de verzekering had gekocht. „Hij staat achter het schuurtje, kijk maar”.

Samen lopen ze er naar toe.

„Heeft u kennis aan die wagen?”, vraagt de sloper.

Jansen knikt en vertelt meteen het hele verhaal. De sloper luistert aandachtig en als Jansen uitverteld is, zegt hij: „Dacht ik het niet. Ik heb het kofferdeksel bestudeerd of eigenlijk het kruis met de duif. Staat dat teken ook niet op het familiegraf van de baron?”

Jansen knikt en snuit z'n neus.

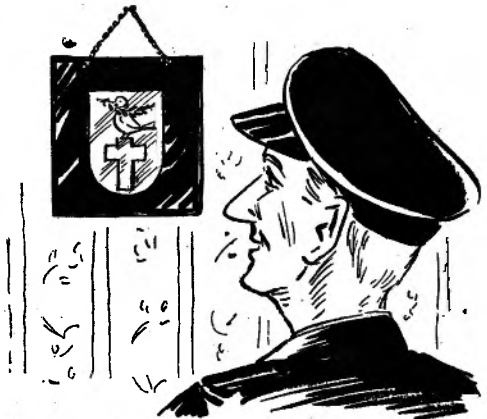
„En wou u dat wrak kopen?”

„Alleen het kofferdeksel, als 't mag”.

De sloper kijkt Jansen recht in de ogen en zegt: „Verkopen, neen dat is er niet bij. Je zult er misschien meer voor willen betalen, dan het hele wrak waard is. Neen verkopen! Ik zou me schamen, als ik geld vroeg voor hetgeen je dierbaar is geworden. Vrede door het kruis... om niet..... Je krijgt het cadeau, helemaal cadeau”.

De sloper helpt Jansen het deksel verwijderen en daarna moet een van de knechts een vierkant gedeelte, waarop het kruis staat, voorzichtig uitsnijden.

Thuis gekomen poetst Jansen er weer glans op en het krijgt een plaats aan de wand in de huiskamer. Het herinnert hem aan de baron en aan de auto, die allebei op een kerkhof terecht zijn gekomen. Het zegt hem, dat alle glans en heerlijkheid voorbij gaat. Het zegt meer. Het zegt, dat de ware vrede eeuwig is..... de vrede door het kruis.

Een gesprek

Bouwman: „En Menkema, hoe bevalt het U nu weer in Nederland?”

Menkema: „’t Gaat nogal, maar als je twaalf jaar in Indonesië gewerkt hebt, moet je natuurlijk eerst weer aan heel wat wennen. Vooral de mist hier valt de kinderen niet mee”.

B. „Dat kan ik me voorstellen. Werkte je daar niet op een suikerplantage?”

M. „Ja, daar was ik boekhouder. Maar je weet, hoe het ging. Op een kwade dag kwamen de Indonesiërs en namen het bedrijf over, net als ongeveer alle nederlandse ondernemingen”.

B. „Dat herinner ik me. En hebben de Indonesiërs aan de eigenaars nu al schadevergoeding betaald?”

M. „Dat kun je net denken. Soekarno heeft enige tijd geleden nog ronduit verklaard, dat Indonesië niet zal betalen voor de overgenomen bedrijven, voordat

de nederlandse regering onderhandelingen begint over het teruggeven van wes-

SOEKARNO

telijk Nieuw-Guinea”.

B. „O ja, en daar denkt onze regering nog niet over. En... lukte je het nogal gauw om te repatriëren?”

M. „Ja, ’k mag niet klagen. Zeker niet, als ik denk aan al die mensen, die Indonesië nu nog graag willen verlaten om naar Holland te komen, maar er de kans niet voor krijgen”.

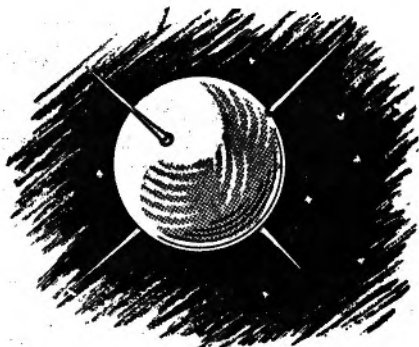
B. „Je denkt zeker aan de 37 verstekelingen, die teruggestuurd zijn, en op ’t laatste moment nog naar Nieuw-Guinea mochten gaan.

Maar wat denk je van de toestand in de wereld op ’t ogenblik?”

M. „Dat valt moeilijk in een paar woorden te zeggen. Er is natuurlijk nog altijd de grote tegenstelling tussen de westelijke landen en de communistische. Je zou het kortweg kunnen noemen de tegenstelling tussen Amerika en Rusland”.

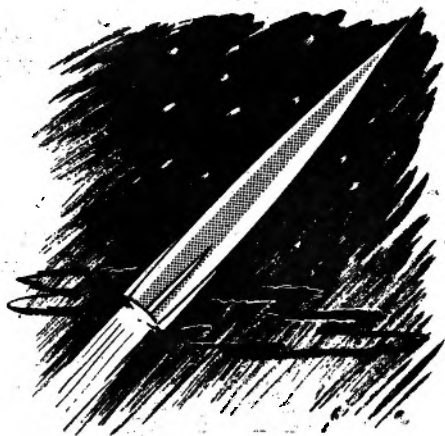
B. „Ja, die wedijveren nog steeds om toch maar de sterkste te zijn”.

M. „Inderdaad. Dat blijkt wel uit alle proefnemingen met aardsatellieten en langeafstands-raketten”.

B. „De Amerikanen schijnen niet erg gelukkig met hun proefnemingen te zijn, wel? Herhaaldelijk las je 't afgelopen jaar van mislukkingen”.

M. „Dat is wel waar, maar weet jij hoeveel proeven de Russen genomen hebben met satellieten en raketten? Daar zullen stellig ook wel mislukkingen zijn geweest, maar zulke dingen maken ze in Rusland niet bekend. De

Amerikanen komen er eerlijk voor uit. Zo weten de mensen tenminste, dat daar hard wordt gewerkt”.

B. „Misschien heb je wel gelijk, maar onderschat de Russen maar niet. De communisten zijn de baas in bijna heel Oost-Europa. Zelfs Oost-Duitsland moet naar hun pijpen dansen. En vergeet niet het reusachtig grote vasteland van China. Hoe hebben ze in de afgelopen maanden de eilanden Quemoy en Matsoe niet gebombardeerd. 'k Geloof nooit, dat die Tsjang Kai Sjek het houden kan tegen die communistische president Mao Tsje Toeng. Die rust niet eerder, vóór hij ook Formosa in bezit heeft”.

M. „'t Is mogelijk, maar Amerika staat aan de kant van Tsjang Kai Sjek.

TSJANG KAI SJEK

En de communisten hebben blijkbaar nog ontzag voor de Amerikaanse vloot.

B. „'k Hoop het. Maar 'k heb dit jaar wel eens mijn hart vastgehouden. Nu hier en dan daar dreigde het op oorlog uit te lopen.

Aan de oostkust van de Middellandse Zee heb je ook zo'n onrust”.

M. „Je bedoelt?”

B. „Nou, Israël moet altijd op zijn hoede zijn voor de Arabische buurlanden. Syrië en Egypte hebben zich verbonden tot de Verenigde Arabische Republiek, waarin president Nasser de eerste viool speelt. Ik kan het niet helpen, maar die man doet me altijd aan Hitler denken met zijn brutale woorden en daden.

Israël zit er lelijk tussen. Als dat op de duur maar goed gaat”.

M. „Ja, 't heeft er wel bedreigd. Eerst onrust in Libanon, toen opstand in Irak, het olieland, wat aan koning Feisal het leven heeft gekost.....”

FEISAL II

B. „Man, 'k weet er alles van. 't Werd weer ontzettend spannend toen Amerika mariniers naar Libanon stuurde en Engeland troepen naar Jordanië om koning Hoessein te helpen tegen de V.A.R. 't Ging Amerika en Engeland natuurlijk om de oliebelangen”.

M. „En Nasser wil graag alle arabische landen in de V.(erenigde) A.(rabische) R.(epubliek) verenigen en dan zelf van een groot rijk de leider zijn. Maar koning Hoessein weigert aansluiting van zijn land bij de V.A.R.”

B. „En daarom hebben ze onlangs zeker geprobeerd het vliegtuig van die koning Hoessein neer te schieten in Syrië.

KONING HOESSEIN

Hij was toen immers op weg om vakantie te houden in Europa?”

M. „Ja, maar de koning liet met grote koelbloedigheid zijn toestel wenden en landde weer behouden op het vliegveld bij zijn hoofdstad”.

B. „Gelukkig maar voor hem. En voor Israël ook. Want als Jordanië zich ook aansloot bij de V.A.R. dan was het aan alle kanten door Nasser's gebied ingesloten.. Als ik al die berichten over de radio hoor, wil ik maar 't liefst de knop van de radio omdraaien. En 't lezen van de krant maakt mij ook onrustig. 'k Hoop maar, dat ze binnenkort tot een oplossing komen om in elk geval de atoombommen en kernwapens af te schaffen. Dat lijken me vreselijke dingen”.

M. „Ze zijn er op 't ogenblik over aan 't confereren. Maar daar moet je

toch niet te veel van verwachten”.

B. „Zouden ze 't niet eens kunnen worden, dacht je?”

M. „'k Weet het niet; maar ik bedoelde wat anders. Kijk, als we letten op wat mensen doen, dan worden we bang en angstig. Dat hebben wij in Indonesië ook ondervonden. Maar Gods Woord vertelt ons telkens weer, dat wij het niet van mensen moeten verwachten. En ook niet bang hoeven te zijn, voor wat nietige mensen ons kunnen aandoen.

'k Zing tegenwoordig graag ps. 75 : 4:

Geen geval, geen zorg, geen list
Oost, noch west, noch zandwoestijn,
Doet ons meer of minder zijn;
God is rechter, die 't beslist;
Die, als aller Oppervoogd,
Deez' vernedert, die verhoogt”.

B. „Je hebt gelijk, Menkema. Maar wij vergeten door ons kleingeloof zo vaak, dat God het wereldgebeuren in Zijn hand houdt. Wij zingen wel:

Schoon de mogendheden
Snood' ontwerpen smeden
Hij belacht haar haat,

maar wij leven te weinig uit dat geloof.

'k Hoop het in 't vervolg niet meer te zullen vergeten”.

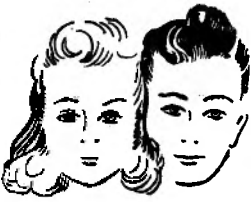

ONZE EIGEN KRANT

INHOUD:

1. Kabinetscrisis.
2. Wereldgebeuren in 't kort.
De Kongo.
3. Al verder de ruimte in.
4. Het oude Ur.
5. Prijs-wedstrijd.
6. Voordracht met bespreking
„Het schrijverke”.
7. Vervolgverhaal:
„Bijna te laat”.

„Onze eigen krant“

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.o.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFIJL - Telef. No. 3547 - Girrek. no. 839559

14e jaarg. no. 6 - jan. '59

Kabinetscrisis

De laatste weken van het vorige jaar hebben jullie dit opschrift met grote koppen in de kranten gezien. Misschien heeft een echte krantenlezer onder de jongens ook gelezen, wat er van de kabinetscrisis werd gezegd. Verreweg de meesten zal het woord wel te zwaar zijn geweest.

In dit artikeltje willen we er iets over vertellen. Om dit goed te begrijpen, moeten we eerst weten hoe ons land wordt geregeerd. De tekening wil hierbij helpen!

Het hoofd van de regering is koningin Juliana. In 1948 werd zij ingehuldigd. Toen heeft H. M. deze eed afgelegd:

„Ik zweer aan het Nederlandse Volk, dat Ik de Grondwet steeds zal onderhouden en handhaven. Ik zweer, dat Ik de onafhankelijkheid en het grondgebied van de Staat met al Mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemene en bijzondere vrijheid en rechten van al Mijn onderdanen zal beschermen en tot instandhouding en bevordering van de algemene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zoals een goed Koning schuldig is te doen.

„Zo waarlijk helpe mij God almachtig“.

In de Grondwet staat wat de koningin mag en moet doen en ook de rechten en plichten van het volk.

Je denkt, dat de Grondwet een heel dik boek is? Dan heb je het mis! Het

is maar een dun boekje. Een huis wordt gebouwd op het fundament. Zo is de Grondwet het fundament van alle andere wetten.

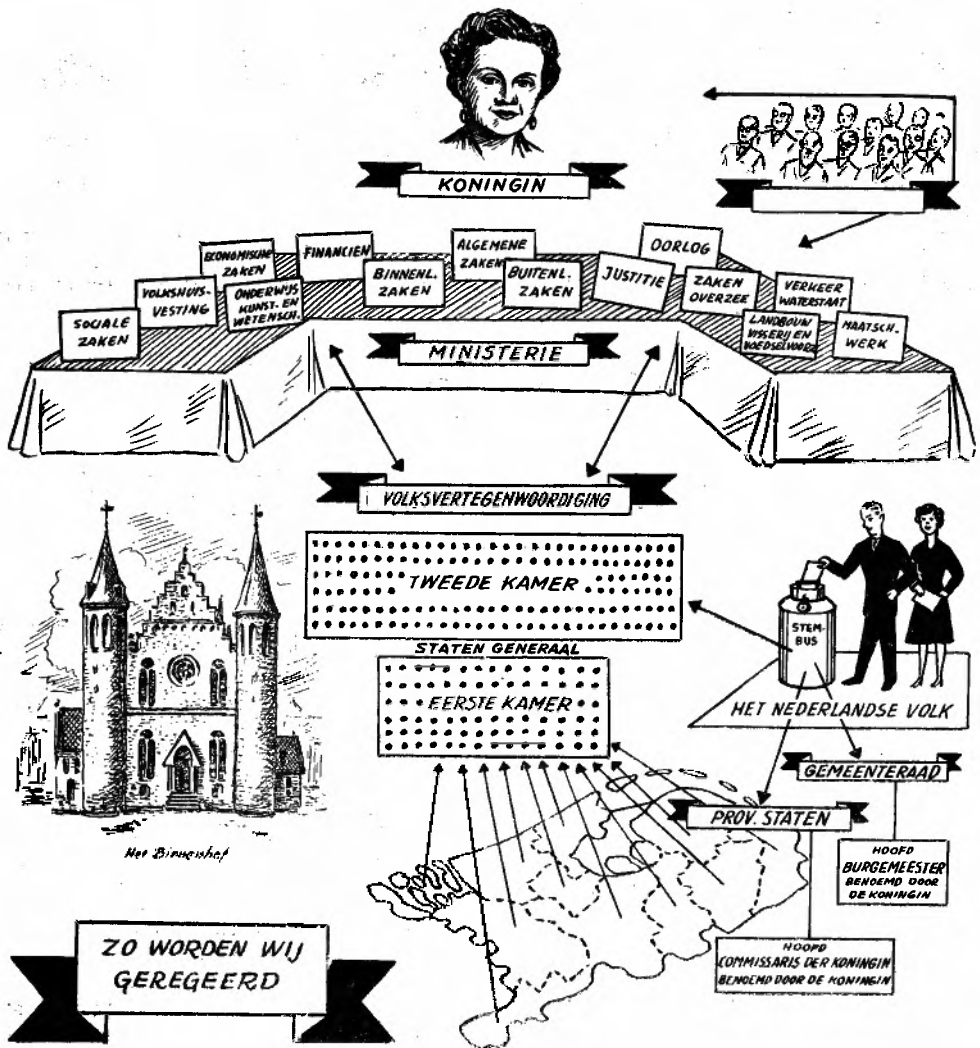

De koningin wordt in het regeren geholpen door ministers. (Het woord minister betekent dienaar). Zij worden benoemd door de koningin. Vóór de kabinetscrisis waren er veertien ministers. Op de tekening zie je de namen van de verschillende ministeries. Samen vormen de ministers de ministerraad of het kabinet. De voorzitter van de ministerraad heet de ministerpresident. In andere landen noemt men hem wel premier.

In Den Haag staan de gebouwen voor de ministeries, waarin heel veel ambtenaren werken. Dit aantal moet wel groot zijn, want elke dag reizen vrachten papieren naar de residentiestad.

De ministers moeten de wetten maken in het belang van het gehele volk. Er komt heel wat kijken voor zo'n wet klaar is.

In de bijbel lezen we van koningen; die raad vragen aan wijze mannen. Denk

maar aan Absalom en Achitofel en aan Rehabeam, die aan jongen en ouden raad vraagt.

De koningin en de ministers vragen steeds advies van de Raad van State.

Koningin en ministers vormen dus het bestuur over het gehele rijk. Maar voor de provincies en de gemeenten worden door de koningin mannen benoemd, die ook allen een taak hebben: n.l. de Commissaris der Koningin en de Burgemeester.

De koningin regeert niet over een onmondig volk, een volk dat nog niet mee kan praten. Ze is geen dictator! Een dictator dicteert alleen. Hij zegt: zó moet en zal het en — het volk heeft maar te gehoorzamen.

In ons land mag het volk meepraten

over de wetten, die gemaakt zullen worden. Het volk kan zijn wensen te kennen geven. Je begrijpt wel dat niet het gehele nederlandse volk met de regering kan praten. Daarvoor kiest het mannen en vrouwen, die het woord voeren. Nu denkt het hele volk niet gelijk over heel veel zaken. Er zijn er zelfs acht partijen n.l.: Partij van de Arbeid, Katholieke Volkspartij, Antirevolutionaire partij, Christelijk Historische Unie, Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, Staatkundig Gereformeerde Partij, Gereformeerd Politiek Verbond en Communistische Partij Nederland.

Mannen en vrouwen vanaf 23 jaar kiezen uit hun partij mensen die hen vertegenwoordigen. Zij vormen onze Volksvertegenwoordiging. Onthoudt nu

goed: de volksvertegenwoordiging is geen regering.

De Volksvertegenwoordiging noemen we de **Staten-Generaal**. Ze is verdeeld in twee Kamers. Het zijn de Tweede en de Eerste Kamer, respectievelijk met 150 en 75 leden.

De leden van de Tweede Kamer worden rechtstreeks door de kiezers gekozen. De Eerste Kamer wordt gekozen uit de Provinciale Staten. De Provinciale Staten en de Gemeenteraad worden ook rechtstreeks door de kiezers gekozen.

Beide Kamers vergaderen op het Binnenhof te Den Haag.

De Staten-Generaal begint elk jaar haar werk op de derde dinsdag in september. De Prinsjesdag. Dan rijdt de koningin in de gouden koets naar het Binnenhof en opent in de Ridderzaal de Staten-Generaal. De rede die zij daarbij uitspreekt heet de Troonrede.

—:—

De regering maakt de plannen voor nieuwe wetten. De ministers gaan hun plannen bespreken met de Tweede Kamer. In de vergaderzaal zitten de ministers aan een aparte tafel, de regeringstafel. De ministers vertellen waarom ze zus en zo willen doen. De leden van de Tweede Kamer kunnen de ministers vragen stellen, ze kunnen voorstellen er iets bij te doen of weg te laten. Daardoor wordt door de minister heel dikwijls het plan veranderd. Dit gaat maar niet een, twee, drie! Het gebeurt heel vaak dat er redevoeringen worden gehouden van één of twee uur lang! Ieder probeert door redeneren zijn zin te krijgen. Over alle wijzigingen wordt gestemd.

De Eerste Kamer gaat dan over het wetsplan praten. Zij mag er niets aan veranderen, ze kan het plan aannemen of verwerpen.

Een wet wordt eerst van kracht, als de koningin de wet heeft getekend. Alle wetten beginnen met de mooie aanhef: „Wij, Juliana, bij de gratie Gods, koningin der Nederlanden.....”

Nu kan het gebeuren, dat de Tweede Kamer **persé** iets wil, waarmee de minister niet accoord wil gaan. De minister kan zeggen: Jullie nemen de wet zó aan of niet. Ik geef jullie je zin niet.

Als de Tweede Kamer de wetsvoorstellen nu niet aanneemt, kan de minister niet meer verder werken met de Kamer. Hij vraagt ontslag aan H.M. de Koningin. Als alle andere ministers het met de ene minister eens zijn, vragen ze allemaal ontslag. Dat is een Kabinetscrisis.

De koningin kan nu twee dingen doen.

Ze kan zeggen: Goed, de ministers krijgen ontslag. De partij, die de brokken maakte moet nu maar proberen een nieuw kabinet te vormen. De koningin verzoekt dan één man dit te doen. Hij wordt **Kabinetformateur**. De kabinetformateur krijgt het heel druk met door veel praten nieuwe ministers te zoeken. De ministers blijven na hun ontslag het werk zo lang doen, tot de Kabinetformateur klaar is. Ze heten zolang: **demissionair**.

De koningin kan ook zeggen: Ik wil deze minister niet kwijt. Er moet een Kamer komen, die wel met de minister kan werken. De koningin laat dan de Kamer ontbinden. Het volk moet dan nieuwe Kamerleden kiezen.

—:—

Een kabinet wordt genoemd naar de minister-president. Tot voor kort regeerde over ons land het Kabinet-Drees.

Dr. Drees

Midden december diende de minister van financiën, minister Hofstra, belastingvoorstellen in. De meerderheid van de Tweede Kamer wilde er een wijziging in aanbrenge. De minister wilde hier niet van weten. Toen werd het spannend. Deed de Kamer niet naar de zin van de minister, dan was er de kabinetscrisis. Er werd gestemd..... De minister kreeg niet zijn zin. De meerderheid van de Kamer wilde niet toegeven.

De **socialistische** ministers waren het

Een enorm groot land is dat Belgisch Kongo. 't Ligt ongeveer in het hart van Afrika. De meeste bewoners zijn negers. Kongo is wel tachtig maal zo groot als België zelf en heeft plm. 15 miljoen inwoners.

Een echt tropisch land met bijna ontoegankelijke wouden. In veel streken, waar nog nooit of zelden een blanke geweest is leven de negers nog in stamverband met dezelfde zeden en gewoonten als hun voorouders eeuwen geleden.

eens met minister Hofstra. Zij vroegen ontslag aan de koningin. De andere ministers wilden wel blijven.

Hofstra

De koningin heeft aan Dr. Drees en de andere socialistische ministers eer- vol ontslag verleend.

Er zijn geen nieuwe ministers be- noemd. Prof. Beel werd minister-presi- dent en de gebleven ministers moeten samen het werk van de vertrokken mi- nisters er bij doen, voor enkele maanden. Straks volgt de Kamerontbinding. Op 12 maart zullen nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer worden gehou- den.

De uitslag van de stembus doet dan zien welke partijen een nieuw kabinet moeten vormen.

Opgaven :

- 1 In het jaar ... werd koningin Juliana ... Ze legde de eed op de ... af. De eed luidt : „.....”
In de Grondwet staan de ... en de ... van koningin en ... Het hoofd van de regering is de ... Met haar regeren de ... Minister betekent : ... De minis- ters vormen samen de ... of het ...

De voorzitter is de ... De regerings- gebouwen staan in ..., onze ...stad. Koningin en ministers ontvangen raad van de ... Aan het hoofd van een pro- vincie staat de ... Het hoofd van de gemeente is de ... Bekende dictators zijn : Het volk kiest de of de ... Ze bestaat uit de ... en de met respectievelijk ... en ... leden. De Tweede Kamer wordt ... gekozen. De Eerste Kamer uit de ... De derde dinsdag in september is het ... Dan spreekt de koningin de ... uit. De na- men van de partijen worden afgekort tot : P.v.d.A. ; enz
2 De ... maken de wetsvoorstellen. De Tweede Kamer heeft het recht om (met een vreemd woord : het recht van **amendement**)) De Eerste Kamer moet een wetsvoorstel ... of ... Een wet wordt van kracht door de ... van de ... Koningin Juliana regeert bij de ... en niet bij de gunst van het volk. Bij een kabinetscrisis kan de koningin de ministers ... of de Kamer ... De ... vormt een nieuw ka- binet. Tot het nieuwe kabinet klaar is kunnen de ministers d... blijven.

- 3 Een kabinet wordt genoemd naar de ... De laatste kabinetscrisis ontstond doordat ... De ... ministers is ont- slag verleend. Tijdelijk is er nu het Kabinet-... De Kamer wordt ... Er worden op 12 maart vervroegde ... gehouden.
In de les staan veel vreemde woorden. Schrijf ze eens heel nauwkeurig over of dicteer ze elkaar zachtjes. Maar... dan ze eerst nog even goed bekijken.

In die uitgestrekte bossen proberen jagers op groot wild hun geluk.

De hoofdstad Leopoldstad (of in 't Frans Leopoldville) ligt aan de benedenloop van de Kongo. 't Is een snel opkomende stad van 300.000 inwoners.

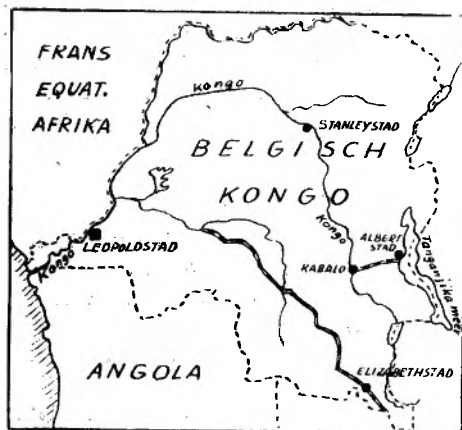
België heeft dit gebied op verstandige manier bestuurd. De bevolking was dan ook tamelijk rustig en had geen grote grieven. In tegenstelling met aangrenzende negergebieden kwamen er dan ook nooit opstanden voor.

Na de tweede wereldoorlog kreeg de Kongo meer bekendheid, doordat er uranium gevonden werd. Deze grondstof voor de atoomenergie werd veel uitgevoerd en gaf aan veel mensen werk. Vooral in 't zuidoosten ontstonden daardoor „uraniumsteden”, zoals Kabalo, Albertstad en Elisabethstad. Zo vinden we in dit gebied eigenlijk de oude en de nieuwe wereld bij elkaar. Dit botst natuurlijk wel eens, 't geeft wel eens aanleiding tot moeilijkheden.

De inheemse bevolking is altijd nogal

en Fransen. Daaromheen liggen in een grote kring de zwarte voorsteden en woonwijken. Tot diep in de oerwouden is het tot de negerbevolking doorgedrongen, dat hun rasgenoten in de stad veel geld verdienen en een heerlijk leven hebben.

Elke dag komen er dan ook negers de Kongo rivier afzakken in de hoop

in Leopoldstad werk te vinden en deel te krijgen aan de welvaart. Soms lukt dat maar ook vaak niet. En dan kruipt men in bittere armoe bij elkaar in de elendige hokken en barakken. Tussen de verschillende stammen in het oerwoud heerst soms een hevige vijandschap. En als de leden van zulke stammen elkaar in de stad ontmoeten, is er maar weinig voor nodig om elkaar in de haren te vliegen.

Op de eerste zondag van dit jaar zou er in Leopoldstad een vergadering worden gehouden, waar één van de leiders van Abako zou spreken. Deze vergadering werd afgelast, maar toch bleef de negerbevolking voor het gebouw samscholen. Men schreeuwde en nam een dreigende houding aan. De politie moest ingrijpen en probeerde de menigte uiteen te drijven. Maar toen liep het mis. 't Liep op een vechten uit en deze vechtpartijen sloegen over naar bijna alle delen van de stad. Veel auto's van blanken werden met stenen en andere voorwerpen bekogeld, winkels vooral van Portugezen werden geplunderd en het gebouw van de roomse missie werd ook bestormd en beroofd. Duizenden van de

rustig geweest, maar 't gaat tegenwoordig niet meer zo goed als vroeger. Dit komt mee, doordat radio-Cairo in de Kongolese negertalen de inboorlingen aanspoort tot opstand tegen het bewind.

Er is ook een afrikaanse beweging, de Abako, die streeft naar een onafhankelijk zwart Afrika. Die Abako werkt ook in de Kongo. In 't begin van deze maand brak er plotseling een oproer los in Leopoldstad. Deze stad bestaat eigenlijk uit een binnenstad, waar blanken wonen, vooral Belgen, Portugezen

AL VERDER

de ruimte in

Julie hebben natuurlijk allemaal wel eens op een mooie, heldere winteravond naar de lucht staan kijken.

Wat een sterren! Niemand kan ze tellen! Je wordt stil van al dat geflunker en geflonker. Hoe meer je hoort en leest over die prachtige sterrenwereld, hoe groter je verbazing wordt.

Als we er dan aan denken, dat er Een is, Die dat alles geschapen heeft, dan komt als vanzelf de uitroep: „Hoe groot zijn Uw werken, o Here! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt”.

't Lijkt wel, alsof al die sterren even ver van ons afstaan, alsof ze allemaal aan de binnenkant van een reusachtig

arme negers uit de voorsteden kwamen op de relletjes af met geen ander doel

dan om te roven en te plunderen.

Toen moest de politie wel met tanks, machinegeweren en pantserauto's ingrijpen. 't Droefte gevolg was, dat er tientallen doden en gewonden waren.

Zo werd voor 't oog de rust hersteld, maar toch is de onrust niet weg. De blanken voelen zich niet erg rustig meer. Ze vragen zich af, of deze onlusten straks niet weer zullen beginnen. Bij de negers is een gevoel van vijandschap tegen de blanken aangewakkerd. Als zij kunnen, zullen zij hun gevallen makkers wreken. Er zijn ook heel wat mensen gearresteerd, o.a. één van de neger burgemeesters, die aan de kant van de opstandelingen stond. Natuurlijk werd hij prompt afgezet en ingesloten. Zijn collega's, de andere neger burgemeesters van Leopoldstad hebben aan de gouver-

neur-generaal verschillende eisen gesteld, o.a. om de straf voor hun gearresteerde kollega in te trekken. Zij verklaarden ook allen voorstanders te zijn van het streven naar onafhankelijkheid.

In België is men hiervan erg geschrokken en men probeert nu te redden, wat er nog te redden valt. 't Is voor onze zuiderburen te hopen, dat ze de juiste maatregelen vinden om Kongo-land van de chaos te redden. De negerbevolking is nog te onontwikkeld om op eigen benen te staan.

Vragen en opdrachten :

- 1 De hoofdstad van Belgisch Kongo, ... heeft plm. ... inwoners.
- 2 Andere steden in dit land zijn ..., ... en ...
- 3 Kongo is één van de gebieden, waar ... wordt gevonden.
- 4 In de binnenstad van Leopoldstad wonen ..., ... en In de buitenwijken wonen ...
- 5 De Abako streeft naar ...
- 6 De relletjes begonnen, toen er een vergadering werd ...
- 7 Radio ... spoort telkens aan tot opstand.
- 8 De bewoners van Belgisch Kongo heten Kongo..., de taal is K...
- 9 Neem 't kaartje van 't knipblad, en maak het netjes met kleur en plak het in.
- 10 Noteer ook de onbekende vreemde woorden. Lees ze goed over en probeer ze uit 't hoofd op te schrijven.

koepeldak zitten. Maar zo is het niet! Knappe geleerden, sterrekundigen of astronomen hebben eeuwen lang die sterrenwereld bestudeerd en zo weten we, dat de maan het dichtst bij de aarde staat. De afstand van de aarde naar de maan is „maar” 400.000 km! Als iemand dus zegt: „Loop naar de maan”, dan kun je dat onmogelijk letterlijk opvatten.

Wie had vroeger ooit kunnen denken, dat de mensen ernstig er aan zouden denken, om raketten, al of niet met mensen bemand, naar de maan te schieten. Dat zou toch grote waanzin zijn!

Maar toch probeerden de mensen, net als de vogels, boven de aarde in de lucht te komen. En 't lukte! Nee, lang niet tot de maan, maar in 1935 steeg er toch al een ballon tot 24 km hoogte. Daar werd over gepraat!

Maar toen de raketten kwamen, lachte men om die onnozele 24 km. De Duitsers schoten in 't laatst van de oorlog met hun V2's tot op een hoogte van 200 km. Maar de techniek ging verder. Er kwamen twee-, drie- en vier-trapsraketten. Daarmee kwamen de Amerikanen in 1947 al tot 402 km. Dat was dus nog maar 1/1000 deel van de afstand aarde-maan.

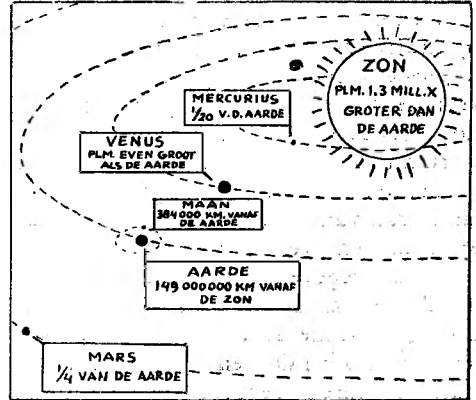
En toen kwamen de „kunstmanen”, eerst die van de Russen, weldra gevolgd door die van de Amerikanen. Die draaiden al op groter afstand rond de aarde.

't Vorig jaar wisten de Amerikanen een raket af te vuren, die ruim 100.000 km de lucht inging en toen weer terug viel. Gedurende al die proeven bleef men bezig om na te gaan of het mogelijk zou zijn de maan te bereiken. Algemeen verwachten de geleerden, dat het mogelijk zal blijken een raket op de maan te doen landen.

In 't begin van deze maand hebben de Russen de wereld opnieuw verstedeld doen staan. Ze schoten toen een ruimteraket af, de „Loenik”, die alle hoogte-records gebroken heeft.

De Loenik weegt ruim 1800 kg en werd met een snelheid van ongeveer 10.000 km per uur in de richting van de maan geschoten. Maar hij vloog de maan voorbij en suisde met zijn enorme snelheid verder de ruimte in op weg naar de zon! Nee, die raket zal

niet meer op de zon terechtkomen, maar op grote afstand een baan beschrijven.

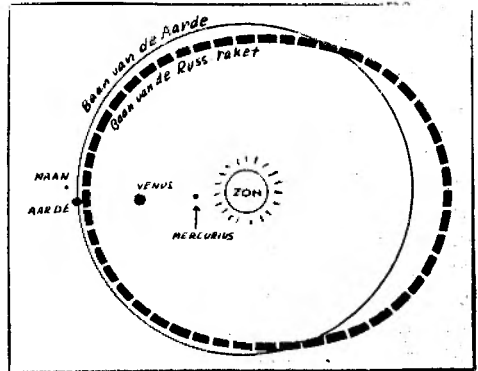

óm de zon, net als de planeten, o.a. Mercurius, Venus, Aarde (ja, onze aarde is ook een planeet!) en Mars.

De snelheid van de raket was zo groot, dat hij daardoor buiten de invloed van de aantrekkingskracht van de aarde kwam. Van de vorige kunstmanen kon men ongeveer berekenen, hoelang ze in de ruimte kunnen blijven. Maar de Loenik ondervindt op zo grote hoogte helemaal geen wrijving van de lucht of iets anders en zal dus een praktisch onbepaalde levensduur hebben.

De baan, die de Loenik om de zon beschrijft, lijkt veel op die van de aarde om de zon, maar is iets groter.

Daardoor heeft de Loenik 15 maanden nodig voor één omloop om de zon.

Nu moet je ook niet denken, dat de Loenik vlak in de buurt van de zon is. Nee, de afstand van de aarde naar de zon is heel wat groter dan 400.000 km. De zon staat namelijk wel 149 miljoen km van ons af. En de Loenik

zal er waarschijnlijk in zijn baan om de zon nog altijd wel 146 miljoen km van verwijderd blijven.

Intussen heeft deze raket heel wat bijzonderheden uit de wereldruimte naar de aarde geseind. Die gegevens wil men weer gebruiken om na te gaan, hoe men moet handelen om een bemande raket de ruimte in te schieten. Hoe moet men de mensen beschermen tegen alle gevaren daarvan? Daarvoor moet men allerlei dingen weten en de Loenik heeft heel wat gegevens verschaft.

Onlangs las ik dit krantenberichtje: „De Sovjet-Unie is van plan in september bemande raketten naar Venus en Mars te sturen, gevolgd door pogingen om op de maan te landen.

Uit duizend vrijwilligers was de dertigjarige Iwan Igorsky uitgekozen om als eerste mens met een raket in de ruimte te worden gezonden. Deze ondergaat sinds twee maanden een speciale opleiding. Zo wordt hij geoefend om zonder zuurstofapparaat vier minuten onder water te blijven en het twee en een halve minuut in een ruimte zonder zuurstof uit te houden (op de maan is geen lucht!) Ook leert hij een raket te besturen, hoewel de raketten, die voor de proeven zullen worden gebruikt, 'n automatische besturing zullen hebben met het oog op de mogelijkheid, dat Igorsky het bewustzijn verliest. Met tabletten zal hij zich in het leven moeten houden. Via radioberichten in code zal hij horen, hoe zijn positie is en of er een kans bestaat, dat hij naar de aarde terugkeert”.

Je moet voor zoiets maar voelen!

Van de maan weet men o.a. dat altijd dezelfde kant naar de aarde gekeerd is. Hoe zou de achterkant er uit zien? Dat hoopt men door deze proeven te kunnen ontdekken. Ook weet men dat er op de maan bergen zijn met wel dertigduizend kraters. Erge grote zijn daarbij.

Maar... er is geen lucht, geen water, geen geluid. Op sommige plaatsen vriest het wel 100 graden, op andere plekken is het kokend heet. Nergens is plantengroei, alles is kaal en rotsachtig, erger dan in enige woestijn op aarde. Zonder hulpmiddelen, zou een mens er geen uur kunnen leven.

Dat alles hebben de geleerden vanaf de aarde kunnen vaststellen. 'Knap hè?

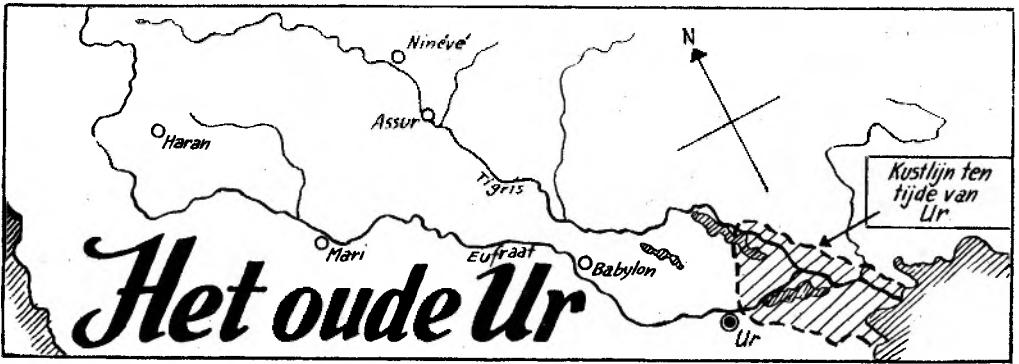
Als het nu lukte, een raket op de maan te doen landen, zou men nog veel meer te weten komen. Of het ooit zal lukken? Of er ooit een mens een voet op de maan zal zetten? Het lijkt onmogelijk, maar als God het toelaat (en dat moet er bij!) kunnen de mensen veel.

En nu weet ik wel, dat jullie nog een heleboel vragen hebt. Vragen, waarop ook je onderwijzer geen antwoord weet. Wel kunnen wij zeggen, dat de mens, al zou hij op de maan landen niet meer dan een stapje gezet heeft in de onmetelijke wereldruimte. Want wat is een afstand van 400.000 km in verhouding tot die van sommige sterren, die zo ver van ons afstaan, dat men niet in kilometers kan uitspreken of schrijven, maar waarvan men de afstand uitdrukt in lichtjaren.

Eén ding is bij al die proeven jammer. Dat is dit, dat het allemaal gebeurt tot eer en glorie van de mens. Zover hebben wij het toch maar gebracht! En dan slaat men zich op de borst. Ook hiervan geldt: Wat uit het geloof niet is, dat is zonde. Voorzover God de mens het verstand er voor gegeven heeft, mogen we zeker Zijn mooie schepping onderzoeken, maar dan moet het zijn om God daarin te eren en eerbiedig Zijn ondoorgroendelijke wijsheid daarin te aanbidden. En dat gebeurt jammer genoeg te weinig! Eén ding vindt men maar belangrijk: Wie zijn het eerst op de maan, de Russen of de Amerikanen?

Vragen en opgaven:

- 1 God zei eens tot ... : Tel de sterren, indien gij ze tellen kunt. Zo zal uw zaad zijn.
- 2 Van al de hemellichamen staat de ... het dichtst bij de aarde. De afstand is ... km.
- 3 De zon is ... km van de aarde verwijderd.
- 4 In 1935 steeg een ballon tot ... km hoogte, in 1944 kwamen de V2's tot ... km, in 1947 bereikten de Amerikanen met hun raketten een hoogte van ... km en in 1958 haalde een raket ... km.
- 5 De russische „...” heeft alle hoogte...

Het zal zo'n 30 jaar geleden zijn, dat een groep archeologen het land bij de Tell-el-Mukajjar begon te doorzoeken. Zo heet de roodbruine puinheuvel nu. De oude naam van vroeger is echter veel bekender. Want dit is het oude Ur, aan de benedenloop van de Eufraat.

Sir Woolley de leider van de expeditie is nog jong, maar bij zijn opgravingswerk in andere landen heeft hij veel ervaring opgedaan. In ieder geval is dit grote karwei bij hem in goede handen. Vol geestdrift begint de begaafde man met zijn helpers. Zijn oog is echter niet geslagen op de terrassentoren daar vóór hem — een trots bouwwerk dat reeds eerder werd blootgelegd — maar op de vlakke heuvels, die rondom uit de zandvlakte oprijzen.

Voor Sir Woolley is er een groot verschil tussen een heuvel en een heuvel. Zijn kennersoog heeft allang opgemerkt dat de heuvels-hier-voor-hem in géén geval door de natuur werden gevormd, maar dat ze puinhopen zijn. De bewoners van deze streken kennen dat verschil ook. Een natuurlijke heuvel noemen ze: dzjebel, een puinheuvel: tell.

Wanneer een eerste nederzetting-van-mensen door brand of oorlog werd verwoest, lag daar de ruïne jaren, soms tientallen jaren aanéén eenzaam en verlaten. Stuifzand overdekte al meer en meer de ruïnes, vulde de gaten op. Onkruid kwam groeien en na verloop van tijd kon je nauwelijks meer zien dat je

op een steenhoop stond. Anderen vestigden zich later als tweede nederzetting

Afgegraven Tell te Ur

op dezelfde plaats. Werd nu eerst netjes puin geruimd? O, nee, zomáar bovenop de puinheuvel trokken ze hun huizen op, bouwden een muur met poorten er in en woonden hier rustig tot... een volgende oorlog ook deze stad verwoestte. Dit herhaalde zich soms meerdere malen. Er zijn in onze eeuw puinhopen afgegraven, die zelfs uit zes lagen bestonden.

Iedere laag bevat talloze herinneringen aan haar eigen tijd in stenen of tichels. in vaatwerk, gereedschappen of wapenen. En het is een kunst om de vreemde taal van dit boek te kunnen lezen. Maar wie het kán, doet telkens nieuwe ont-

gebroken. Hij schoot de ... voorbij en beschrijft nu een baan om de ...

Hij kwam buiten de ...kracht van de aarde.

6 Een paar planeten zijn ..., ..., .., ...

7 De Russen willen proberen bemande raketten te schieten naar ... en ...

8 Op de maan is geen ..., ... en ... Verder weet je van de maan, dat ...

9 't Gaat de meeste geleerden niet om de eer van ..., maar om de glorie van de ...

10 Noteer de moeilijke woorden en neem de afbeeldingen over.

dekkingen.

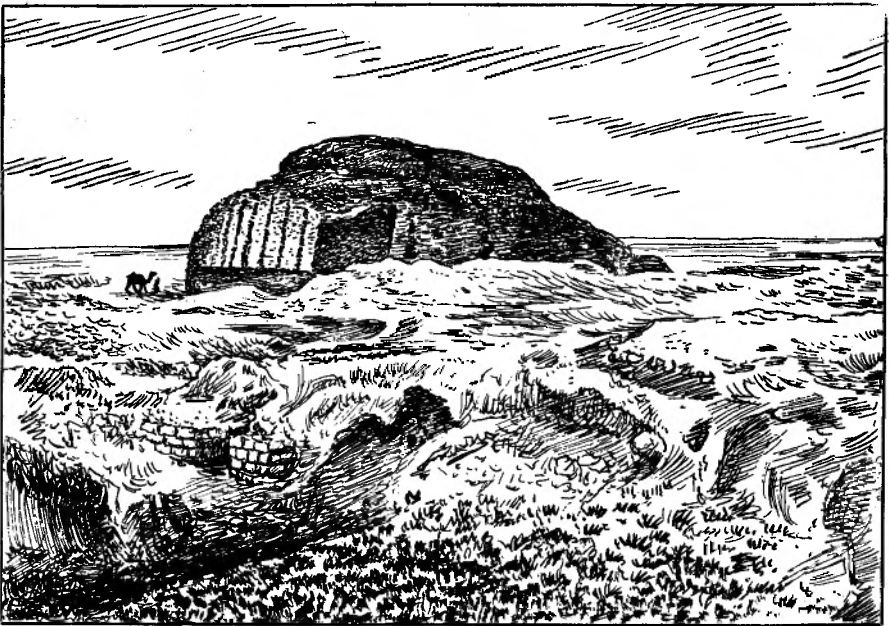
Terwijl het in de vorige eeuw soms alleen te doen was om beeldhouwwerk of sieraden en al het andere materiaal als waardelooze rommel werd weggeworpen, wordt tegenwoordig alles bewaard. Spade voor spade wordt het zand voorzichtig weggegraven. Elke mand puin die omhoog wordt gehesen, komt op de zeef terecht.

Op deze manier werkt Woolley ook. Het moeizame werk vordert langzaam. Maar de verrassingen blijven niet uit. Ten zuiden van de terrassentoren wordt een hele stad blootgelegd. Er worden muren uitgegraven die nog wel 3 meter hoog zijn. Smalle straten en pleinen liggen tussen de huizen. Als Woolley dit alles ziet is hij in de wolken. Hier ligt de stad Ur voor hem. Nergens zijn zulke mooie en grote huizen blootgelegd als hier. Villa's gewoonweg, met twee verdiepingen en soms met een dozijn vertrekken of nog meer. Ur is niet een dorpje geweest, maar een prachtige grote stad.

Woolley vond echter ook andere dingen. Om van te huiveren... Dicht bij de tempel lag een tell van zo'n 15 m hoog. Als de spaden hier hun werk hebben gedaan is een geweldige grafheuvel blootgelegd, waarin de rijken uit

Ur zijn begraven. Vanwege de pracht en rijkdom spreekt Woolley enigszins overdrijvend van „koninggraven”. Het kostbare materiaal dat hier gevonden werd evenaarde bijna de weelde van de Egyptische koninggraven in de enorme pyramiden. Daar lag o.a. een jonge man met een gouden helm op zijn hoofd. Daar stonden gouden schalen en bekers, prachtige vazen en kannen. Er hingen zelfs muziekinstrumenten aan de wand.

Doch hier behoef je toch niet van te huiveren? Nee, maar in de grafkamers vond men ook wagens —nog goed in tact— beladen met prachtig huisraad. Och zeg je, onze voorouders kregen ook van alles en nog wat mee op hun dodenreis. Echter... voor deze wagens lagen de geraamten van trekdieren, die nog ingespannen waren. Levend en wel zijn deze beesten blijkbaar met hun last de dodenkamer binnengereden om hier straks te sterven. En hier bleef het niet bij. De grafkamer van één van de rijkste dames uit Ur bevatte twintig mensengeramten, andere kamers wel zeventig. Niet alleen trekdieren met de mooiste meubels, maar ook de dames van het personeel zijn de dode gevolgd. Zie, nu hebben ze tezamen haar meesteres neergelegd en haar de allerlaatste eer bewezen. Onderwijl zijn de metse-

„Wat er van de terrassentoren te Ur overbleef“

Een prijs- wedstrijd

Dit keer een heel bijzondere wedstrijd!

De gehele klas doet mee!

Jullie gaan nu als klas met man en macht aan het werk!

Waarmee???

Heel eenvoudig. Jullie kiezen een artikel uit dit nummer of het nummer dat in februari verschijnt, dat je meent het best schriftelijk te kunnen uitwerken. Dat mag je doen met de opgaven onder het artikel. Het mag ook op andere manieren. Het knipblad kun je gebruiken voor illustratie. Je mag ook eigen tekeningen of andere versieringen aanbren- gen.

We geven jullie ruim de tijd. De inzendingen moeten eerst 7 maart a.s. binnen zijn.

De prijzen gaan naar de klassen met verzorgd werk. Dus niet de leerling met het mooiste en foutloze werk krijgt zelf de prijs. Samen als klas doe je mee.

De prijzen zullen dan ook bestaan uit boekenbonnen. Jullie onderwijzer kan dan een boek van die prijs vragen bij de Uitgever van O.E.K. Natuurlijk wordt het dan één boek, dat je nog niet in de bibliotheek hebt en misschien fijn kan worden voorgelezen in dat mooie kwartiertje van „voorlezen”.

Nu de „spelregels” goed lezen:

- 1 Eén artikel schriftelijk uitwerken.
- 2 Inzenden per klas in één enveloppe.
- 3 Geen naam van leerling of school op het blad. Dus anoniem!
- 4 Bij de inzending alleen een briefje:
Klas ... van de ... School
te

Adres: (Naam en adres van de onderwijzer)

- 5 Inzendingen uiterlijk 7 maart a.s. bij:
L. Meijer, Wilhelminalaan 7, Bedum.
- N.B. In het februari-nummer drukken we bovenstaande weer af!

laars gekomen om de ingang van de grafkamer dicht te maken. Daarna hebben de dames wellicht vergif ingenomen en zich neergelegd om te sterven en de dodenreis met de vroegere gebiedster aan te vangen. Evenals bij de aanzienlijke vrouwen ging het toe bij de mannen.

Voor het eerst in de geschiedenis had men de verschrikking van begrafenisplechtigheden uit Ur gezien; van bijna 3000 jaar voor Christus. Geen wonder dat Woolley hiervan huiverde...

Voor je aantekenschrift:

Een archeoloog is een ... In het midden van de vorige eeuw d.i. de ... eeuw, is men met het ... begonnen. Vooral in de landen van het ... Enkele landen hier zijn: Irak met de hoofdstad ... enz.

De rivier in Egypte heet Dit land wordt wel eens genoemd: „een ... Langs de Nijl staan trotse bouwwerken, o.a. de enorme ..., waarin de ... zich lieten begraven. Ook staan er sph... en obe... Mesopotamië betekent: ... De beide rivieren heten ... en ... Aan de benedenloop van de ... ligt het oude ... Een engels-amerikaanse expeditie onder Woolley begint zo'n ... jaar geleden in deze omgeving te graven. In een grafheuvel die blootgelegd werd, ontdekte men niet alleen prachtige voorwerpen, maar ook verschrikkelijke dingen. In de grafkamer lagen ... van ingespannen ... voor de wagen.

Nog erger, het gevolg van rijke ... en aanz... heren uit Ur is blijkbaar vrijwillig de dodenkamer ingegaan om daar te ...

Hel. Schrijverke

I

O krinkelende winklende waterding,
met 't zwarte kabotseken aan,
wat zien ik toch geren uw kopke flink
al schrijven op 't waterke gaan!

II

Gij leeft en gij roert en gij loopt zo snel
al zie 'k u noch arrem noch been;
gij wendt en gij weet uwen weg zo wel,
al zie 'k u geen oge, geen één.

III

Wat waart of wat zijt of wat zult gij zijn?
Verklaar het en zeg het mij, toe!
Wat zijt gij toch, blinkende knopke fijn
dat nimmer van schrijven zijt moe.

IV

Gij loopt over 't spiegelend water klaar,
en 't water niet meer en verroert
dan of het een gladdige windje waar,
dat stille over 't waterke voert.

V

O Schrijverkes, schrijverkes, zeg mij dan,—
met twintigen zijt gij en meer,
en is er geen een die 't mij zeggen kan:—
Wat schrijft en wat schrijft gij zo zeer?

VI

Gij schrijft en 't en staat in het water niet,
gij schrijft en 't is uit en 't is weg;
geen Christen en weet er wat dat bediedt;
och, schrijverke, zeg het mij, zeg!

VII

Zijn 't visselkes daar ge van schrijven moet?
Zijn 't kruidekes daar ge van schrijft?
Zijn 't keikes of bladjes of bloemkes zoet:
of 't water, waarop dat ge drijft?

VIII

Zijn 't vogelkes, kwietlende klachtgepiep
of is 'et het blauwe gewelf,
dat onder en boven u blinkt zo diep,
of is het u, schrijverken, zelf?

IX

En 't krinklende winklende waterding
met 't zwarte kapoteken aan,
het stelde en het rechte zijn oorkes flink,
en 't bleef daar een stondeke staan:

X

„Wij schrijven”, zo sprak het, „al kwinklen af
het gene onze Meester, weleer,
ons makend en lerend te schrijven gaf,
één lesse, niet min nochte meer;

XI

Wij schrijven, en kunt gij die lesse toch
niet lezen, en zijt gij zo bot?
Wij schrijven, herschrijven en schrijven nòg,
den heilige Name van God!”

GUIDO GEZELLE

(1 mei 1830—27 november 1899)

Beschrijving :

Vondel wordt de Prins der Nederlandse dichters genoemd. Zo zou je kunnen zeggen : Guido Gezelle is de Prins der Vlaamse dichters.

Hij was één wandelende bewondering van de natuur, van de ganse schepping die hij zag als een schoon boek, waarin alle schepselen groot en klein als letters zijn, die ons God laten zien. Hij leefde dicht bij God.

Ik wandelde, ik wandelde alleen
ik wandelde en sprak tot den Heer.
Hij sprak en ik hoorde en Hij hoorde
(en ik sprak
en 'k wandelde en 'k sprak tot den
(Heer.

Heel de schepping spreekt hem toe :
„Mij spreekt de blomme een tale”.

Op zijn ziekbed, dat zijn sterfbed zou worden, zei hij, toen op een gevelpunt tegenover zijn open raam „een kwiksteert zijn liedje aflispelde”, Ach, wat hoorde ik toch geren de vogelkens schuifelen (fluiten).

Het was zijn laatst vaarwel aan de schoonheid der schepping, waarvan hij de wonderen ingedronken had. Het ritme, het altijd wisselend bewegen, dat God in de schepping gelegd heeft, deunde en deinde mee in zijn ziel. Het eeuwige ritme van de draaiende planeten om de zon, van de golfslag aan het strand, eb en vloed, het op- en neer-

buigen van het ruisend riet langs de rimpelende golfjes, van de „haal en wederhaal” van de zingende merel, de

wiekende dansende vlucht der vlinders boven de bloemen. En God gaf hem de gave om dit ritme te doen weerklinken in zijn gedicht. Ook in „Het Schrijverke” Heb je dat kleine, zwarte kriemelkevertje dat hoekend heen en weer schiet op de waterspiegel alsof het in op- en neerhaal gothische letters schrijft, wel eens gezien? Als je het gedicht hardop leest voel je datzelfde ritme opklinken als een pittig, fris en tintelend muziekje. Het kevertje beweegt aldoor zonder ophouden. Gezelle heeft het gedicht ook aan één geschreven. Ik heb het alleen voor jullie gemak bij het van buiten leren in „coupletten” van vier regels laten drukken.

We letten eerst op een paar typische vlaamse woorden : Kabotseken (I) is : hoofdkapje ; Kapotseken (IX) is : kapmanteltje ; kinkelen en winkelen is : draaien en wentelen ; Bot (XI) is : dom ; Wij zeggen voor : al schrijven (I) en al kinkelen (X) schrijvend en kinkelend. Gezelle zet dikwijls het bijvoeglijk naamwoord achter het zelfst. naamwoord ; kopke flink (I) knopke fijn (III) water betekenen dus flink kopje, klaar (is : helder) water enz.

Lees nu elke couplet duidelijk en langzaam hardop. Als het nodig is zeg ik er nog wat bij.

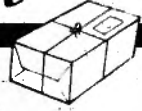
IV spiegelend is spiegelend. Alleen stilstaand water is een spiegel, die alles weerkaatst : de bomen, het gras, ook het gewelf (VIII). De Vlaming gebruikt dikwijls de dubbele ontkenning n.l. en niet. 't Water niet meer en verroert ; 't en staat in het water niet (VI). V zeer is snel VI bediedt is beduidt, betekent.

VII Hoe langer hoe nieuwsgieriger klinkt je stem. Je noemt maar op : visjes, plantjes, keitjes, blaadjes, bloempjes enz.. In VIII even het klaaglijk vogelgeluidje imiteren (is : nabootsen). Blauw gewelf zeg je dieper en zwaarder van toon. Je ziet het ruime hemelrond (Ps 19) het „uitspansel” blinken in het water (omlaag kijken) én boven je als een machtige koepel over je heen. De laatste regel van VIII zeg je, alsof je daar nu net op komt ; zou het dat soms zijn, dat het kevertje van zich

Bijna te laat

DOOR C. Th. JONGEJAN - DE GROOT

Stap... stap... stap...

„Een spook, als 't nou een spook is? klaagde Ric.

„Ssst joh, er bestaan toch zeker geen spoken”.

Stap... Stap... stap...

De voetstappen kwamen naderbij. Wie kon het zijn, die hier rondliep? Bert had toch gezegd, dat de eigenaar pas de volgende week zou komen!

„Willen we naar boven gaan?” fluisterde Rob.

„Nee, nee”, kermde Ric. „Laten we hier blijven tot die voetstappen weg zijn”.

En toen gebeurde er iets verschrikkelijks. Er werd aan een deur geramd. Plotseling was het licht dat door de kelderramen viel, verdwenen en de jongens hoorden het klikken van een slot.

Ze wilden roepen, maar de angst snoerde hun kelen dicht. Wie was het die hen hier opgesloten had?

„Laten we roepen”, hijgde Rob.

„Nee, laten we een poosje wachten en dan roepen”, huilde Ric. „Je kan toch nooit weten, wie ons opgesloten heeft”.

„Je denkt zeker weer aan dat spook hè?” vroeg Rolf, maar zijn stem klonk lang niet zo moedig meer als eerst.

De jongens wachtten tot ze geen voetstappen meer hoorden en toen begonnen ze te roepen. „Help... help...”.

Rob klom het trapje op en sloeg met zijn volle vuist op de deur.

„Ze zullen ons zo nooit horen”, zei Ric. „En als die inbreker dan terug komt om ons kwaad te doen”.

„Ach joh, onze vaders en moeders missen ons toch ook en die gaan toch onderzoeken, waar we zitten”.

„En die vinden ons nooit”, kwam Ric weer. „We zijn altijd zo geheimzinnig geweest met ons indianenkamp”.

„En Bert dan?” riep Rolf. „Bert weet toch waar we zijn”.

„Ja, maar Bert weet toch niet, dat we vermist worden. Misschien dat hij 't pas morgenochtend op school hoort”.

„Zouden we er niet op een andere manier uit kunnen komen?” vroeg Rolf. „Er zal toch wel ergens een raam zijn”.

„Dat is natuurlijk ook dichtgespijkerd” zei Rob. „En zonder licht kunnen we toch niets beginnen”.

zelf schrijft. Bij het voordragen kijk je zo'n 5 of 6 meter voor je op de grond. Aan je ogen zie je, dat je naar dat telkens heen en weer schietende kevertje kijkt, vol belangstelling, vol bewondering, vol liefde ook en een vraag op je gezicht, alsof je zeggen wilt: Wat schrijf je toch?

Elk couplet weer een beetje anders, maar altijd met een puntige, duidelijke, lenige uitspraak. Schik hebben in dat krinklen en winklen, waarin de medeklinkers rond de klinkers draaien.

Na IX stop je even. De houding verandert; nu ben je het schrijverke. Je spreekt zachter, kinderlijker, naiever en kijkt schuin naar boven. Bij XI de eerste twee regels kijk je een beetje guitig,

alsof je zeggen wilt: „Begrijp jij, grote mens, dat nou niet?” De laatste drie coupletten zeg je met een grote verrassing in je stem. De laatste twee regels héél eerbiedig en zacht.

Vele, vele jaren geleden was er eens een Hoofd van een school, die met zijn jongens en meisjes het wonder beleefd had, dat uit de cocon van een onaanzienlijke grote rups een prachtig gekleurde vlinder kroop, de vleugels spande en opwielde. Ze waren diep onder de indruk. Toen droeg de oude meester voor. „Het Schrijverke”. Wij schrijven, herschrijven en schrijven nog: den heiligen Name van God.

Rotterdam

Frans C. van Dorp

Ric begon op zijn eentje weer te roepen: „Help... help...”. Hol klonk dat geroep door de kelder. Rolf en Rob hielpen hun vriendje weer. Het leek de enige manier om uit hun gevangenis te komen. Schor van t' schreeuwen zwegen ze eindelijk maar.

„Hebben jullie 't ook zo koud?“, vroeg Rob.

„Nou en honger dat ik heb”.

„En ik heb natte voeten”, klaagde Ric.

Rolf viste uit zijn zak een pakje kauwgom op en verdeelde de inhoud onder zijn vriendjes.

„Hier, kauw maar, 't helpt misschien tegen de honger.”

Met hun drietjes zaten ze bijeen geklit op een tree van de keldertrap. Rob voelde hoe Rik schokte van het snikken. Met een stem, die helemaal niet zo erg flink klonk, zei hij: „Toe nou joh, grien nou niet. Je bent toch niet alleen. Je hebt ons toch en... hij wachtte even, omdat het eigenlijk zo gek was om dat hardop te zeggen. Toen ging hij voort op 'n toon die bijna onverschillig klonk: „Nou en we kunnen toch bidden ook zeker”.

Rolf en Ric antwoordden niet, maar het snikken van Ric werd minder. Ze dachten na over de woorden van Rob. Ja, meester op school had zo dikwijls verteld van mannen die geen raad wisten en tot God om hulp baden. En God hoorde je altijd. En Die wist altijd, hoe Hij helpen moest.

Ze werden rustiger, toen ze zo heel stil hun angst hadden gezegd tegen de Here Jezus.

Rob kon zelfs weer een grapje maken. „Lui, we kunnen nou vanavond ons huiswerk niet maken”.

Maar zijn vrienden gaven geen antwoord. Die dachten alleen aan hun grote nood en hoe ze verlost zouden worden. En de uren verstreken.

Hoofdstuk V

WAAR ZIJN DE JONGENS?

Bert Severijn stond in de winkel van bakker Ruis en wachtte tot er iemand zou komen om hem te helpen. 't Was maar gelukkig, dat Rob nooit in de winkel hielp en Bert hoopte maar, dat

hij ook niet toevallig in de winkel zou komen.

Rob en de anderen zouden hem wel een flauwe kwast vinden en hij kon hen geen ongelijk geven. Wat hadden ze hem nou eigenlijk in de weg gelegd? 't Was eerst alles 'n leuk spel geweest. Hij had hen afgeluisterd en was op zoek gegaan naar het kamp. Nou, dat was niet erg. Grote mensen mocht je niet afluisteren, maar jongens onder elkaar mochten dat best.

Toch had hij in hun eigendommen zitten neuzen en daar hadden ze toch zeker wel eens boos om kunnen worden. Maar Rob en de anderen hadden het erg sportief opgevat. Ze waren niet op hun tenen getrapt en hadden hem van hun lekkers mee laten eten.

En later was hij nijdig geworden, omdat ze hem maar niet één, twee, drie in hun driebond op wilden nemen.

Nou ja, morgenochtend op school zou hij net doen, of er niets gebeurd was en de anderen zouden dan ook wel niet blijven koppen. Maar zijn wedstrijd met Rolf zou hij nog hebben!

Hè, wat bleef die bakker vandaag lang weg Bert tikkerde ongeduldig met zijn geld op de marmeren toonbank.

Een fijne winkel had die bakker Ruis. Die mooie witte laktrommels met namen erop geschilderd, die je het water in de mond deden komen. Allerhande — Sprits — Krakelingen..... hè, krakelingen! Hè wat had hij een honger. Moeder wilde met de avondboterham altijd op vader blijven wachten en die was vandaag zo laat thuis. 't Was al zeven uur. Nou, maar hij wachtte nu niet langer.

Bert's geduld was opgeraakt. Hij zette zijn handen als een trompet aan de mond en riep: „Volluk... volluk...”

Zo. Hij liep naar de deur en maakte die een paar maal open en dicht. De harde bel maakte minstens evenveel lawaai als zijn geroep en bakker Ruis stond dan ook in een minimum van tijd in de winkel.

„Zo Bert, ben jij daar? Heb ik je lang laten wachten?” vroeg de bakker, zijn witte muts rechtschuivend. „Ik had de winkelbel niet gehoord en dat gebeurt me niet vaak. Maar vandaag loopt me 't hoofd ook om. Een echte ongeluksdag. Alle vervelende dingen komen tegelijk.

De knecht ziek, mijn oven wil niet zo- als ik wil en nou hangen ze bij de dok- ter nog ieder ogenblik aan de telefoon om te vragen, waar Rolf blijft”.

„Dan moet u hem maar naar huis stu- ren zei Bert leuk.

„Dat is het hem juist. Rolf is hier niet en Rob is ook nog niet terug. Als die kwajongens thuis komt, zal ik hem. Wie weet waar ze uithangen. Heb jij ze soms vanmiddag gezien?”

„Eh... eh... ja..... nee.....”, stotterde Bert.

Maar dat haperen maakte de vader van Rob achterdochtig. Bert leunde over de toonbank en zei: „Ja, ik weet wel waar ze vanmiddag geweest zijn, maar ik weet niet, of u dat mag weten”.

„Of ik dat mag weten?”

Bakker Ruis werd nu echt boos.

„Waarom zou ik niet mogen weten waar mijn jongen zit?”

Bert zweette van schrik, nu moest hij de jongens nog verraden ook. „Omdat ze in de tuin van 't kasteel waren. En ik wist niet, of ze dat wel mochten”.

Bakker Ruis lachte hartelijk.

„Och jongen, dacht je dat ik mijn jon- gen zo maar liet zwerven zonder dat ik wist, waar hij was? Nee, dat geheim had hij mij wel toevertrouwd, maar van- middag moest hij eerst boodschappen doen”.

„Jawel bakker, maar daarna is hij naar 't kasteel gegaan met de anderen.

Ik ben er zelf ook nog even geweest”.

Ting — zei het belletje en 't aardige dienstmeisje van kweker Riemersma stak haar hoofd om 't hoekje van de deur.

„Bakker Ruis, compliment van me- vrouw en of Ric hier soms is en of hij dan direkt thuis komen. Zijn moe- der is zo ongerust”.

Bakker Ruis keek ernstig.

„Kom even binnen, Lientje. We pra- ten er juist over. De jongens zijn van- middag in de tuin van 't kasteel geweest en ze zijn nog niet terug. Ik begrijp echt niet waar ze nu uit kunnen han- gen”.

„Ze zullen wel in geen zeven sloten tegelijk lopen”, lachte Mientje.

Maar de bakker was niet zo gerust als zij Hij zou nog een half uur wachten, maar dan ging hij op stap om ze te zoe-

ken. Eerst naar de tuin van 't kasteel en dan desnoods naar de politie. Wie weet wat die jongens uitgehaald hadden,

of waar ze op- of ingeklauterd waren. Och nee, echt lelijke streken hadden Rob en zijn vrienden nooit uitgehaald, maar voor waaghalzerij was hij wel te vinden.

Lientje vertrok met de boodschap en bakker Ruis ging hoofdschuddend naar achteren, waar zijn vrouw ook al met een ongerust gezicht rondliep. Zo'n jon- gen toch! Zo'n jongen toch!

En Bert? Bert liep op een draf naar huis. Ha, vader was thuis. Daar hing zijn leren jas.

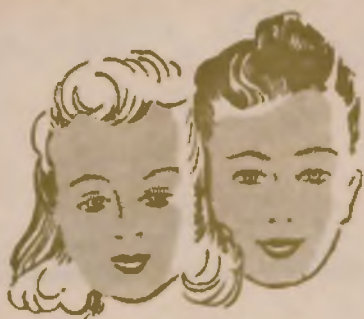
Moeder pakte het brood al uit zijn arm voor hij zijn pet afgezet had.

„Hè jongen, waar blijf je toch?”

„Ik moest zo lang wachten moeder. En toen de bakker eindelijk kwam, hield hij mij aan de praat over Rob. Rob is nog niet thuis geweest en Ric ook niet. En de vader van Rolf had ook al opgebeld”.

Moeder keek op de klok. Over zeven! Ja, dat was wel laat.

(Wordt vervolgd)

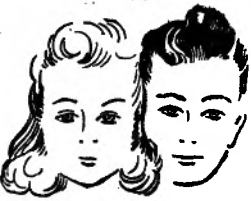

Onze eigen krant

INHOUD:

1 Naar het Centraal
Gebergte van Nieuw
Guinea.	4 Braille en zijn schrift.
2 Revolutie op Cuba.	5 Om voor te dragen:
Het hergeven Woord,
met bespreking.
3 Scheepsramp bij
Groenland.	6 De prijswedstrijd.
	7 Ons werkhoekeje.
	8 Vervolgverhaal.

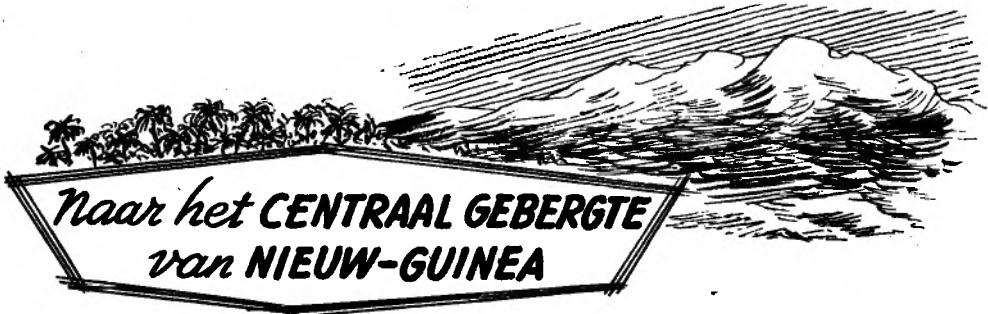
"Onze eigen krant"

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Versijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.G.S., Bedum J. Bultuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DFLFZ IIL - Telef. No. 3547 - ak. no. 839559

14e jaarg. no. 7 - febr. '59

Nieuw-Guinea, het grootste eiland van de wereld, is eeuwenlang een vergeten gebied geweest.

Een Spaanse zeevaarder plantte in 1545 op de kust er de vlag van zijn vaderland. Hij ontmoette toen inboorlingen. Ze zagen er heel anders uit dan de bewoners van de Indische archipel. Ze waren zwart en hadden kroes haar. Ze leken veel op de negers van Guinea, aan de kust van Afrika. Daarom noemde de Spanjaard het eiland Nieuw-Guinea.

Door de activiteit van de Oostindische Compagnie speelde Nederland het in vrij korte tijd klaar handel te drijven met de eilanden van de archipel. De Portugezen moesten het veld ruimen.

Jan Carstenz kreeg in 1622 het bevel eens een kijkje te nemen op Nieuw-Guinea. Misschien viel hier ook nog iets te verdienen.

Op verschillende plaatsen aan de kust is hij geland. Een pretje zijn die landingen niet geweest. Enkele matrozen verloren het leven door de overvallen van de woeste papoea's. Het is te begrijpen dat Carstenz in zijn brieven niet hoog opgeeft van de inboorlingen!

Over één ding uit zijn geschriften heeft men in Nederland spottend gelachen. Hij vertelde, dat hij een gebergte had gezien, dat met sneeuw was be-

dekt. Ja, zeelui mogen wonderlijke verhalen opdissen, maar dit lag er te dik op! Sneeuw in de tropen!

Toch is het waar. Kijk maar eens op de kaart. De zeevaarder had het wel goed. Zijn naam is bewaard gebleven in de „Carstensztoppen”.

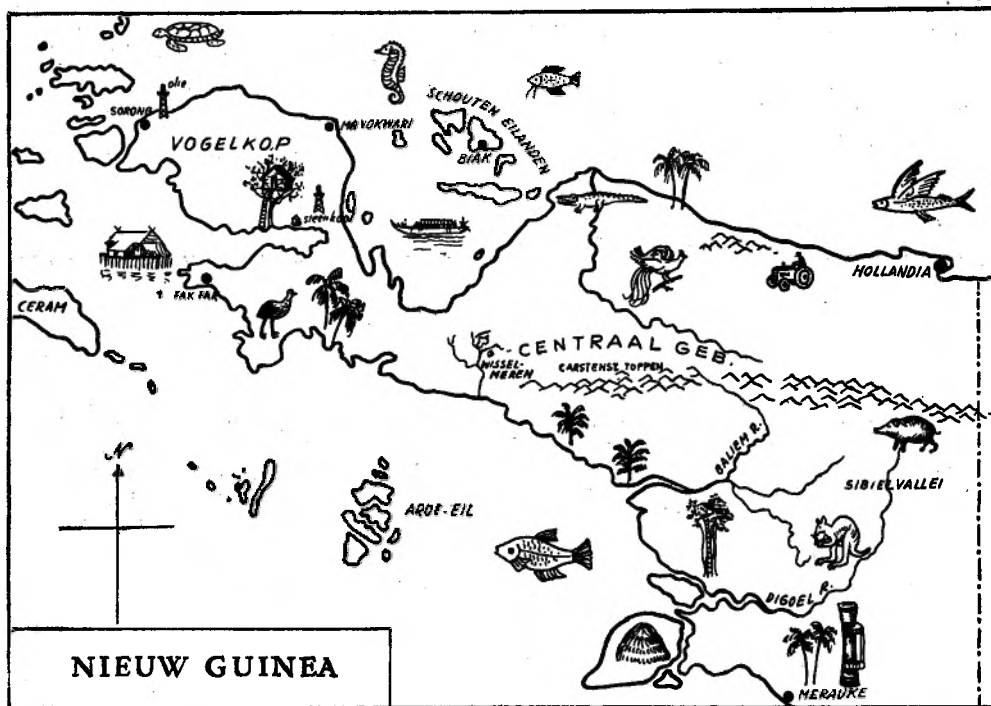
—:—

In het midden van de vorige eeuw kregen de blanken meer belangstelling voor het grote eiland. De mode schreef toen aan de dames voor een hoed met veren te dragen. 't Liefst natuurlijk heel mooie veren!

Op Nieuw-Guinea zijn honderden soor-

ten paradijsvogels. Prachtige veren hebben ze. Omdat er goed geld voor werd betaald, waagden de blanken zich op het eiland, om paradijsvogels te bemach-

tigen. Deze jagers waren de eersten, die met de papoea-stammen in aanraking kwamen.

Ook het goud van het oostelijk deel van Nieuw-Guinea lokte vreemdelingen. Zo kwam er meer en meer belangstelling voor het eiland. Belangstelling — om er geld door te verdienen! Gelukkig was er ook een betere belangstelling n.l. om het evangelie te brengen. In 1855 kwamen twee Duitse zendelingen: Ottow en Geissler op het grote eiland aan. Ze wisten niets van het land, van de mensen en van hun taal. Als timmerman wilden ze de kost verdienen en onder en na het werk de blijde boodschap brengen. Ze wisten niet, dat de papoea zelf zijn huis van bamboe optrekt, geen meubels gebruikt en ook geen geld heeft om iets te betalen. De dappere mannen hebben onder de moeilijkste omstandigheden volgehouden, bezield door één doel: Jezus Christus te verkondigen als Verlosser ook voor de papoea's.

Enkele jaren later kwamen er ook Nederlandse zendelingen o.a. Van Hasselt. De Rooms-Katholieke Kerk begon haar missie langs de zuidkust vanuit Merauke.

Nu is Nieuw-Guinea niet meer een vergeten gebied. Indonesië is al heel boos, omdat het Nieuw-Guinea of Irian bij de republiek wil en Nederland hier geen oren naar heeft.

Indonesië heeft het geschil zelfs voorgelegd aan de Veiligheidsraad van de U.N.O. Er zijn toen lange redevoeringen over Irian gehouden. Het eind van 't lied is geweest, dat Nederland in 't gelijk werd gesteld.

Toen heeft Indonesië wraak genomen op de Nederlanders in haar gebied en Nederlandse bedrijven gestolen. Het spreekt nu grote woorden om het lang vergeten eiland toch in bezit te krijgen. Heel vreemd is het dat vandaag Amerika wapens aan Indonesië levert. Men zegt dat deze wapens moeten worden gebruikt om op te treden tegen opstandelingen in eigen land.

Verschillende gebieden van Nieuw-Guinea zijn nooit door blanken betreden. Het eiland, 25 maal Nederland, is dan ook niet geheel in kaart gebracht. Iemand, die belust is op avonturen, kan hier zijn hart ophalen. Hij kan in de wildernis verdwijnen en na maanden terugkeren in de bewoonde wereld met

een schat aan wetenswaardigheden.

Telkens worden nieuwe valleien, rivieren en streken ontdekt. Zo vonden Pater Meuwese en Pater Verschueren op 6 september 1948 een rivier, die ze, op de dag van de kroning, Koningin Juliana-rivier noemden.

Geheel zal Nieuw-Guinea wel nooit in kaart kunnen worden gebracht, want 80% tot 90% van het eiland is bedekt met oerwoud.

We kunnen ons moeilijk een oerwoud voorstellen. Een oerwoud is heel iets anders dan de bossen, die wij kennen. Een tropisch oerwoud is een wirwar van bomen en slingerplanten. Er zijn woudreuzen van tachtig tot honderd meter. In het oerwoud is steeds strijd. Strijd onder de dieren, strijd onder de bomen. De woudreuzen worden omstengeld door lianen en klimplanten. Lucht en licht worden hun ontnomen en..... ze vallen. De grond is bezaaid met rottende stammen. Jonge stammen schieten er tussen weer omhoog naar het licht.

In het oerwoud ben je op heel korte afstand de richting volkomen kwijt. Woudlopers weten daarvan te vertellen. Vreselijk is het te verdwalen in de „groene hel” Het oerwoud geeft zijn geheimen niet spoedig prijs!

Zo kun je ook begrijpen, dat er nu nog Japanners zich verborgen houden. Ja, dat is een vreemde geschiedenis! Toen Japan Indonesië bezette, werden 14000 militairen gelegerd in australisch Nieuw-Guinea. Na de capitulatie in 1945 zijn er slechts 2000 teruggekeerd. De rest is „spoorloos”. Tien jaar later kwamen er nog enkele te voorschijn, die dachten, dat de oorlog nog steeds niet afgelopen was. Vliegtuigen zijn over de ontoegankelijke gebieden gevlogen en hebben pamfletten uitgeworpen om de achterblijvers te vertellen, dat ze wel voor de dag kunnen komen. Misschien komen ze wel nooit terug, omdat ze goede maatjes met onbekende volkstammen zijn geworden, die veel van hen konden leren!

—:—

In de dalen tussen de bergen leven de berg-papoea's. Het zijn kleine mensjes, bijna dwergen. Ze zijn gemiddeld 152 cm. Tot voor kort leefden ze nog in het stenen tijdperk. Met veel moeite

kunnen ze aan de kost komen. Ze verbouwen in hun tuinen bataten of zoete aardappelen, pisang, mais, suikerriet en tabak.

Aan de kusten wonen de kust-papoea's. Ze zijn veel forser en groter. Het zijn kerels met snorren en baarden. Ze zien er wild uit. Zij komen veel gemakkelijker aan hun kostje. Dat is wel te zien aan de versieringen, die ze aanbrengen op de stelen van hun stenen bijlen en wapens. Zij hebben er tijd voor „totemkoppen” in te snijden. Bij de berg-papoea's vinden we die versieringen heel weinig. Zij hebben hun handjes al vol om te zorgen, dat ze geen honger lijden.

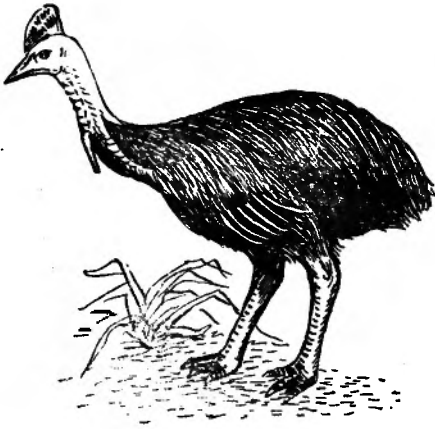
De sagopalm levert het hoofdvoedsel. Het zit er niet netjes in verpakt! De papoea moet er nog wel moeite voor doen. De boom moet eerst 12 tot 15 jaar oud zijn voor ze kaprijp is. Op het juiste ogenblik moet ze worden gekapt, anders is het voedsel weg.

De rivieren zijn bijzonder rijk aan vis. Met een paar vissnoeren vang je in enkele uren 40 à 50 kg.

De dierenwereld lijkt veel op die van

Australië. Men kent er de kangeroe en de casuaris. Ook de typische neushoornvogel, waarvan het mannetje het wijfje in een boomholte metselt, als ze gaat broeden. Hij laat een kleine opening over en brengt haar daar door getrouwd

voedsel

De wilde kip legt haar eieren in een hoop rottende bladeren. De warmte er van broedt de eieren uit

Er zijn ratten, zo groot als een konijn. De papoea vindt ze lekker!

Slangen zijn er in menigte. In de rivieren wemelt het van krokodillen. En, meisjes..... een massa soorten spinnen, o.a. de grote vogelspin. In de felle zon schitteren met prachtige kleuren heel grote en ook heel kleine vlinders.

—:—

Nu maakt een expeditie zich gereed het oostelijk deel van het Centraal Gebergte in te trekken. Al jaren is deze expeditie voorbereid. Vliegtuigen hebben van het onbekende gebied foto's genomen. Daarop ziet men tussen de bossen tuinen liggen. Dat betekent: daar wonen volksstammen. Vermoedelijk kannibalen, die nog nooit een blanke hebben gezien. Het zijn waarschijnlijk aardige papoea's, die mensen niet als dagelijks voedsel eten, maar de doden gaan verorberen.

Waar de rivier Digoel zich vertakt, heeft men in de Sibielvallei een basis-kamp ingericht. Van hier uit wil men door het oerwoud een pad kappen naar het onbekende gebied. Dat gaat niet snel! Een ploeg sterke kappers werkte zeven volle uren over..... 800 meter.

In de Sibielvallei is een klein vliegveldje aangelegd. Toen de blanke wondermannen er werkten, kwamen enkele papoea's nieuwsgierig, maar voorzichtig naderbij. Ze hadden nooit een blanke gezien. Deze mensen lachten echter

vriendelijk tegen hen. Geen gevaar!

Die blanke mannen moeten wel onnoemlijk rijk zijn! De papoea's kijken zich de ogen uit. Wat kostbaarheden zien ze: lege conservenblikjes, voetballen, schitterende kralen, spiegeltjes, fijn glinsterende messen, stalen bijlen, leuke zomerbroekjes!

Als ze elk een mooi spiegeltje hebben gekregen, waarin ze zichzelf lachend bewonderen, is de vriendschap gesloten.

Verbazend! Een blanke kan van huid verwisselen! (— de man trok zijn hemd uit —). Toen hij ook nog zijn kunstgebit uit de mond nam en er weer in plaatste, kwamen de stomverbaasde papoea's tot de conclusie: een zeer groot tovenaar.

Het contact was gelegd en de papoea's wilden wel werken. Voor zo'n schitterend leeg blikje zwoegden ze zeven dagen. Voor een stalen bij sloofden ze zich twee weken uit. Een papoea kreeg een halve voetbal. Hij zette ze op zijn kroeskop. Wie in het dorpje droeg zo'n kostelijke hoed als hij? Hij werkte er graag een week voor.

Nu komen uit de 25 dorpjes van de Sibielvallei steeds meer papoea's. Ze willen ook die mooie dingen verdienen. Voor een stalen bij kun je veel kopen. Hun eigen „geld“ bestaat uit schelpjes, kleine lapjes en varkens. Maar door de komst van de blanken daalt de waarde snel.

Voorals jonge papoea's moeten die mooie dingen van de blanken verdienen.

PAPOEA

Anders kunnen ze zich geen vrouw kopen. De prijs van de eerste vrouw bedraagt op het ogenblik: dertig schelpen, dertig ratten, drie ijzeren bijlen, dertig bogen en drie varkens. De bruidegom krijgt van zijn bruid bij de koop drie varkens als tegengeschenk terug.

Voor de tweede vrouw moet hij zes bijlen en enkele kapmesses betalen.

De papoea's gedragen zich als vriendelijke, nieuwsgierige mensen. Het zijn geboren handeldlui. Ze hebben als regel: Wij doen niets voor niets. Die regel klinkt ons, Nederlanders, nu juist niet zó vreemd in de oren!

Nu kappen ze bomen, stampen de grond glad en gaan op de tocht door het oerwoud mee als dragers. De tocht naar het Centraal Gebergte lokt hen niet bijzonder. Niet om het zware werk. Ze voelen er niets voor die prachtige spullen naar onbekende naburige stammen te slepen. Dat maakt voor hen immers de handel kapot, als die anderen ook bijlen, kralen, messen of voetballen krijgen!

PAPOEA (KUST)

Voor drie mannen van de expeditie willen de papoea's nog wel iets doen voor niets. Dat zijn de drie piloten van de helicopters. Deze mannen, die met hun ronkende apparaten over de bergen scheren, worden door hen als bijzonder grote geesten beschouwd. Voor hen hakken ze een boom voor niets om! Je weet nooit waar het goed voor kan

zijn. Slim zijn ze zeker!

Het is voor deze mensen ook een geweldige overgang. Vandaag leef je nog in het stenen tijdperk en morgen sta je midden in de moderne techniek. Zie je vliegtuigen door de lucht zweven en bulldozers bossen omschuiven.

De expeditie wil in de maand april het woeste, nog nooit door een blanke betreden gebied van het Oostelijk Centraal Gebergte intrekken.

Misschien kunnen we later nog iets vertellen van de ontdekkingen.

Opgaven:

1. De les.

Nieuw-Guinea is door een ... zeevaarder genoemd naar in het werelddeel ... De ... toppen zijn genoemd naar ... die in 1622 voor de de kust moest verkennen. Plm. ... kwam er meer belangstelling voor Nieuw-Guinea door en door ...

De eerste zendelingen waren ... en ... Indonesië wil De stelde Nederland in het gelijk.

Het eiland is maal Ned.

Op ontdekten de Paters ... en de Koningin Juliana-rivier.

Het oerwoud wordt wel genoemd.

In de bergen leven de en langs de kusten de Velen leven nog in het tijdperk, d.w.z. ze

De tuinen in de bergen leveren

Langs de kust is ... het hoofdvoedsel.

De dierenwereld, met de ..., ..., ... en lijkt veel op die van

Een expeditie zal nu het oostelijk deel van het in trekken. Het basiskamp is in de ... vallei aan de rivier

2. De kaart.

De „kop” van het eiland heet:

Bij wordt aardolie gevonden. Ook levert de Vogelkop s... .. De hoofdstad van Nieuw-Guinea is De meest oostelijke plaats aan de zuidkust heet

Andere plaatsen zijn:

Twee rivieren zijn: en

Twee bergtoppen zijn: en

3. Taal.

De vreemde woorden zijn:

Enkele uitdrukkingen of spreekwoorden:

REVOLUTIE op Cuba

Cuba is een eiland van de Grote Antillen. De hoofdstad heet Havanna.

Over Cuba regeerde president Batista. Deze man was vroeger maar een heel gewone onderofficier, maar hij had zich omhooggewerkt en met behulp van het leger had hij het tot president gebracht. Nu was één ding erg jammer. Hij regeerde als een dictator en 't volk had geen enkele invloed op de regering. Wat Batista zei, moest gebeuren. Lang niet iedereen was het hiermee eens, maar met steun van de militairen en door het uitdelen van gunsten aan zijn aanhangers gelukte het Batista aan de macht te blijven

Er was op zijn regering wel wat aan te merken. Een eerlijke, onpartijdige rechtspraak was er niet. Heel veel van zijn ambtenaren lieten zich omkopen.

sten van het eiland.

Fidel Castro won. Eerst veroverde hij het midden en het oosten van het eiland en toen rukte zijn leger op naar Havanna.

Batista wachtte de komst van de opstandelingen niet af. Op nieuwjaarsmorgen droeg hij de macht over aan zijn militaire vrienden en vluchtte met zijn naaste familie en zijn trouwste aanhangers per vliegtuig naar de Dominicaanse Republiek.

Toen duurde het maar even meer en

Fidel Castro

In de kranten mocht alleen staan, wat Batista goedgevond. En zulke dingen waren er meer.

Dat wekte natuurlijk ontevredenheid. Aan het hoofd van de opstandelingen stond Fidel Castro. Vanaf 1956 hield hij verblijf in het bergachtige gebied in het oosten van het eiland. Hier voerde hij een guerilla-strijd tegen de troepen van Batista. In december van 't vorig jaar rukten ze op uit de bergen voor een beslissende aanval. 't Was net in de tijd, dat men in het vruchtbare middengedeelte van het eiland aan de oogst zou beginnen op de suikerplantages. Rietsuiker is het voornaamste export-artikel van Cuba. Wie de plantages en suikerfabrieken in handen heeft, beschikt over de belangrijkste inkom-

Fidel Castro had over alle tegenstanders gezegevierd.

Maar wat daarna gebeurde, was niet zo mooi. Fidel Castro en zijn mannen namen wraak op de aanhangers van Batista. Erg genadig werden ze niet behandeld. Tientallen doodvonnissen zijn er al voltrokken. In het enorme stadion van Havanna verzamelde zich dagelijks een menigte van tienduizenden om de rechtszittingen bij te wonen. En ze hielden zich niet kalm, maar onder luid geschreeuw eisten ze de dood van de beklagden. Zo viel het voor de rechters niet mee om eerlijk en onpartijdig recht te spreken; zelfs als ze dat gewild hadden. De beklagden werden dan ook de een na de ander ter dood veroordeeld. Zo iets zet kwaad bloed, en de tegenpar-

SCHEEPSRAMP BIJ GROENLAND

De mensen geven soms hoog op van hun kunnen. Alles kunnen ze en steeds wonderbaarlijker uitvindingen worden er gedaan. Met televisie en radar bijv. kunnen ze op grote afstand „zien“.

Men heeft wel eens gedacht, dat de „Titanic“ in 1912 niet zou zijn yergaan,

als men toen al radar had gekend. Als de „Titanic“ radar aan boord had gehad, zou men de ijsberg tijdig hebben opgemerkt en de botsing hebben kunnen voorkomen, waardoor het grote schip zonk en 1513 opvarenden verdronken.

De Koninklijke Groenlandse Handelsmaatschappij was trots op haar mooie vlaggeschip de „Hans Hedtoft“. 't Was speciaal ingericht voor de vaart tussen Groenland en Denemarken. Omdat het

dus moest varen in een gebied, waar nog al veel ijsschotsen en ijsbergen dreven, was het schip extra sterk gebouwd. Het had extra zware platen op zij, zodat het tegen een stootje zou kunnen. Bovendien waren er zeven waterdichte schotten aangebracht. Een lekje was dus niet zo erg. Bovendien was er radar aan boord, zodat men ijsbergen uit de weg zou kunnen gaan. Mocht er al iets gebeuren, dan kon met de radio-zendinstallatie altijd hulp gevraagd worden. Het schip beschikte ook over het modernste reddingsmateriaal, zodat men rustig aan boord van de „Hans Hedtoft“ kon gaan.

De eerste reis begon. Het voer weg van Julianehaab op Groenland. Het doel van de reis was Kopenhagen.

De „Hans Hedtoft“ was een vrachtschip met passagiersaccomodatie van 2875 ton. Op deze eerste reis waren er 94 opvarenden, van wie 55 passagiers. Bij die passagiers waren veel vrouwen en kinderen. Ongeveer 20 zeemijlen ten zuiden van Groenland is het gebeurd, het vreselijke. Geheel onverwacht stootte het schip op een ijsberg, onzichtbaar door de dichte mist, die meestal zo'n gevaarte omgeeft. Of heeft de vliegende storm, die er woedde het nieuwe schip tegen die ijsberg aangesmeten? Had de ijsberg misschien geen scherpe hoeken, was hij met zacht ijs en sneeuw bedekt, waardoor hij niet op het radarscherm te

tij zint op wraak. 't Is ook niet zoals de Bijbel ons leert. Natuurlijk moeten misdadigers gestraft worden, maar dan na eerlijke rechtspraak. Doden alleen uit haat is in strijd met het zesde gebod.

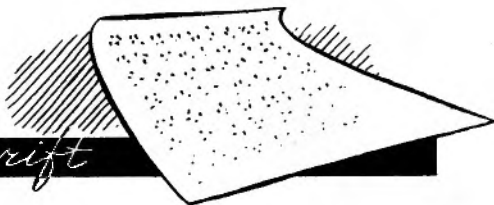
Vragen:

1. Tot de Grote Antillen behoren:,
..., en ...

2. De hoofdstad van Cuba is
3. In 't middengedeelte van het eiland zijn veelplantages.
4. De verdreven president heette ... Hij was een d... en vluchtte naar
5. Zijn tegenstander is
6. Noteer de vreemde woorden met hun betekenis.
7. Maak het kaartje netjes en plak het in.

Braille

en z'n schrift

Ergens in een plaatsje in Frankrijk werd in het jaar 1809 —150 jaar geleden dus— het jongetje Louis Braille geboren. Een gezond kereltje met heldere kijkers in z'n hoofd. Zijn vader was zadelmaker. En in zijn werkplaats lagen allerlei werktuigen, waarmee de vader mooie dingen maakte, maar die in handen van kleine kinderen heel gevaarlijk kunnen zijn. De kleine, 3 jarige Louis sneed op zekere dag met een scherp mes in een stuk leer. Het mes schoot helaas uit en het rechteroog werd verwond. Hij moest het missen. Ja, zelfs z'n linker oog was geïnfecteerd. Ook dit werd hem ontnomen.....

Nooit zou hij z'n ouders weer zien en de zon en de bomen.....

Straks moest hij naar school om te leren. Maar naar een gewone school behoefde hij niet te gaan. Hij zag immers toch niets meer.

Toen hij 10 jaar oud was, ging hij naar het Nationaal Blindeninstituut te

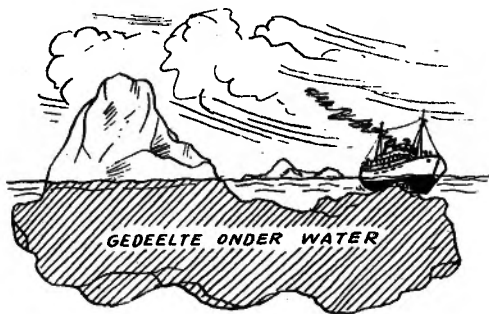
Parijs. Hij werd een ijverige, leergierige jongen. Z'n vorderingen waren uitstekend. En toen hij 19 jaar oud was, werd hij zelfs als onderwijzer aangesteld aan het Instituut. Nu moest hij les géven. Dat vond hij wel mooi, maar de manier waarop hij het lezen moest leren bevredigde hem niet. Dat was zo ingewikkeld. Hij maakte een nieuw schrift, probeerde het bij z'n eigen leerlingen en kreeg goede resultaten. Ook in andere inrichtingen ging men het Brailleschrift gebruiken en waar-ter-wereld-ook nu blinden worden onderwezen, daar doet men het met het letters- cijfers- en leestekenschrift van Louis Braille.

Nu kan iedere blinde op een betrekkelijk eenvoudige manier lezen leren. Wat ontroerend mooi, als daar een kind voor je zit, dat met z'n vingertoppen leest. Want dat is het toch. De woorden worden getast.

Alle letters, tekens, cijfers noem maar op, bestaan uit zes punten. Maar het

zien was? Wie zal het zeggen?

Vrijdagavond 30 januari seinde het

ISBERGEN ZIJN VERRADELJK

schip, dat het zich in zinkende toestand bevond als gevolg van een aanvaring met een ijsberg. Om 10 uur 's avonds is alle radiocontact verbroken.

Onmiddellijk werd er met het zoeken naar het schip begonnen. Dat was ontzettend moeilijk door de storm, door

huizenhoge golven, door ijsschotsen, die gevaarlijk voor elk vaartuig konden worden, vooral in 't donker. Ook vliegtuigen namen aan het opsporingswerk deel. Het hele zeegebied werd afgezocht. Hoe langer het zoeken duurde, hoe minder hoop men had. Want volgens deskundigen kunnen schipbreukelingen onder zulke omstandigheden niet lang in leven blijven.

En 't resultaat van alle nasporingen?

Men heeft, jammer genoeg, geen enkele overlevende kunnen vinden. Er moet dan ook worden aangenomen, dat het schip met man en muis is vergaan.

Zoals zovelen hebben ook H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden telegrafisch aan Koning Frederik van Denemarken hun medeleven betuigd.

Ook deze ramp laat ons zien, dat de mens met al zijn kunnen, machteloos staat als God spreekt.

aantal dikke punten en de plaatsing daarvan onderling maakt de letter of het teken uit.

Als een kind schrijft (beter prikt) dan begint het van rechts en beweegt zich op het blad naar links, b.v.

• • • • •
• • • • •
• • • • •
r e d a v

Na de „schrijfles” wordt het blad omgekeerd en nu leest het kind, de gedrukte puntjes voelend, gewoon van links naar rechts

• • • • •
• • • • •
• • • • •
v a d e r

Zouden jullie op een blad zonder lijnen altijd recht blijven schrijven? De blinde kinderen kunnen dat evenmin. Daarom heeft ieder kind z'n schrijfblad in een soort raamwerkje geklemd, waarop kleine latjes. Als ze nu tussen de latjes schrijven, blijven de regels heerlijk recht.

Een pracht vinding dat Braille-schrift. Een vreugde voor duizenden misdeelden, wier leven door dit schrift werd verrijkt. Alle beschaafde volken over de gehele wereld gebruiken het, natuurlijk aangepast aan hun eigen taal.

Een nieuwe wereld ging voor blinden open.....

Leesboeken worden gedrukt, de Bijbel, de psalmen. Alles kan nu een blinde worden voorgelegd. Vanzelfsprekend zijn deze boeken veel dikker dan de normale. De bijbel is niet in één band samen te binden. Je zou het hele geval haast niet eens kunnen dragen. Als je het evangelie van Mattheus b.v. voor je ziet, dan heb je al een geweldig explaar. Het papier moet natuurlijk zo dik zijn, dat men de puntjes duidelijk kan voelen. Tijdschriften worden gedrukt en een blinde blijft op de hoogte van

alle gebeuren in Nederland en daar buiten. Typmachines zijn er met braille-

schrift en nu tikt een blinde zijn eigen brieven. Zonder fouten. Polshorloges zijn er, waarop geen glasplaatje zit. De wijzers zijn bijzonder sterk, op de plaats van de cijfers zitten puntjes en als een blinde de tijd moet hebben, voelt hij even hoe laat het is.

Wat mist een blinde ontzaglijk veel...

Wij kunnen als gezonde mensen, met goede ogen, ons dit niet voorstellen. Dank de Here maar uit het diepst van je hart, dat je alles rondom je kunt zien. Dat je niet leeft en loopt in een pikdonkere nacht... Waar je tastend verder moet. Ook dat je alles kunt horen. Dat je niet invalide bent, op welke manier dan ook. Daarvoor alleen al moest je elke dag héél blij en héél dankbaar zijn.....

Wii hebben in ons land een school, waar blinde kinderen onderwijs ontvangen: het Blindeninstituut „Bartimeus” te Zeist. Je ziet zó dat het niet een openbare school is. De naam voor deze Christelijke school komt immers in de Bijbel voor, waarin Markus vertelt wat zich bij de poort van Jericho afspeelde (lees het maar in hoofdstuk 10:46-52)

Een gewone school als de onze, kan Bartimeus natuurlijk niet zijn. De klassen zijn heel klein —8 à 10 leerlingen— daar individueel les wordt gegeven.

Verteld wordt er veel: de meeste bijbelverhalen, vaderlandse geschiedenis, na-

tuurkunde, aardrijkskunde.

Maar bij aardrijkskunde doen de kinderen zelf ook wel wat. In dik karton kunnen rivieren worden uitgesneden met

de tientallen bochten er bij. Een spoorlijn kan dun en recht worden opgelegd. Een plaats kan met een grote knop, een grens met kleine spijkertjes worden aangegeven. Rekenen? Ja, graag en vlot. Vooral veel rekenen uit het hoofd. Lezen en schrijven worden vanzelfsprekend veel beoefend.

En dan zingen. Wat doen ze dat graag. Luister maar eens naar de uitzendingen door de radio. Om er stil van te worden. Zingen... en toch geen orgel zien én geen dirigent. Alleen maar scherp luisteren. En dan zuiver en zacht zingen met je ziel er in...

Op ongeveer 13, 14 jarige leeftijd komt iets heel moeilijks voor het Bartimeuskind. Daar zitten ouders van valide, gezonde kinderen al dikwijls mee te puzzelen: „Wat moet mijn kind worden?” Nu, die keus valt voor het blinde kind nog wat mee. Van alles en nog wat kan hij leren: het maken van borstels, manden, kwasten, matten, van allerlei soorten rietwerk als stoelen, matenkloppers, rottingmeubelen enz. Voor enkelen misschien zelfs pianostemmen en reparatie. Wie iets heel anders wil, kan kantoorstenograaf en typist worden of in de muziek verder gaan. De meisjes

doen aan nuttige en fraaie handwerken.

En als ze volwassen zijn gaan ze het leven in...

Je ziet ze op straat met de onafscheidelijke blindenstok bij zich, óf met een blindegeleide hond, die ze aan de beugel vasthouden.

Ze gaan naar hun wérk, evenals wij.

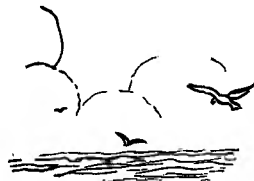
Een groots monument, op een der drukste punten van Parijs voor Louis Braille opgericht, vertelt van de dankbaarheid van tienduizenden blinden uit vele landen.

Heerlijk dat de Bijbel, waarin de God van alle licht en waarheid zich openbaart, nu ook een open boek voor blinden is.

Dat ze zelf kunnen lezen van hét Licht dezer wereld, Die in Joh. 8 : 12 vertelt, dat wie Hem volgt nimmermeer in de duisternis zal wandelen, maar het licht des levens zal hebben.

Voor het aantekenschrift :

Louis Braille werd in ... geboren. Dat is dus ... jaar geleden. Hij werd door een ongeluk, toen hij nog maar ... jaar oud was, blind. In Parijs stond het N... B... waar hij eerst ..., later ... was. Nu moest hij zelf les geven. Voor het leren lezen ontwierp hij een nieuwe ... Alle letters en tekens bestaan uit ... puntjes, waarvan één of meer dik gedrukt zijn en op een bijzondere manier gerangschikt. Dit B...schrift wordt over de gehele wereld gebruikt. Als je schrijft begin je rechts en beweeg je naar links. Keer je het blad om, dan voel je de puntjes en lees je van links naar rechts met je vingertoppen. In Zeist staat het Christelijk Bl... „B...”. Deze naam is ontleend aan ... Hier krijgen de leerlingen onderwijs en leren de jongens een handvak, als ... De meisjes leren ... In Parijs staat een ... van Louis Braille.

HET HERGEVEN WOORD.

Tijdens de ramp van 1 febr. 1953 steeg het water in de kerk van Stavenisse zo hoog, dat een bijbel bleef vastzitten in een koperen kroonlamp.

Wij hadden in gereserveerde banken
Het eeuwig Woord voor ons gereserveerd.
I Bij 't stil gebed vergaten wij te danken,
En onder 't zingen werd gecollecteerd.

Wij hadden harten, die niet in ons brandden,
Wanneer het Woord op klokslag openging.
II Wij sloegen bladen om met vaste handen,
Die niet meer beefden van verwondering.

De koster wist: het mocht geen duimbreed wijken,
Het was geërfde grond van ons behoud.
III Wanneer toeristen even kwamen kijken,
Dan zeiden zij: wat is dat boek al oud!

Wij hadden hier voor levenslang genomen
'n Besproken plaats en een besproken Heer.
IV Toen liet de Heer het wilde water komen,
En op Zijn dag lag hier Zijn Woord niet meer.

Zijn Zijn beloften alle meeverdronken?
Hoog in de lamp hangt 'nglimlach van de Heer:
V Ik heb het bij verrassing teruggeschonken.
Leg't nu maar bevend op uw kerkbank neer.

Okke Jager.

Uit: Worden als een kind.

BESCHRIJVING :

„HET HERGEVEN WOORD”.

De datum 1 februari 1953 zal in onze geschiedenis bekend blijven door de ontzettende stormramp. De verhaaste uitvoering van het Deltaplan wijst er op, dat men alles doet om herhaling van een dergelijke catastrofe te voorkomen. Het leed is niet te overzien, als de dijken de stormvloed niet kunnen tegenhouden. Je hebt allemaal wel verhalen gehoord over de ellende die de mensen b.v. in het zwaar getroffen Zeeland hebben meegemaakt. Verhalen over dood en ontbering.

Ik denk even aan wat die 82 jarige vrouw in Stavenisse, het zwaarst getroffen dorp, moest doorstaan, die vier nachten en drie dagen met haar ene dochter en twee zoons doorbracht op de zolder van een huis, dat nog maar een klein gedeelte boven het water uitstak. „M'n zeune stak

zijn hand uit het raam om een paar druppeltjes regenwater op te vangen en die deed hij in mijn mond”. En zij behoorde nog tot de gelukkigigen, die gered werden. Velen waagden hun leven om de slachtoffers te bevrijden. Een jonge orgelbouwer uit Nieuwetonge heeft vijftig mensen gered. Velen hielpen met kleding en voedsel. Een Zeeuw zei: „Ik wilde, dat ik dat kleine meisje kon bedanken, dat haar jurkje en manteltje afstond, met in ieder zakje een chocoladereep”.

„In de kerk van Stavenisse op Tolen kwam het water tot een hoogte van plm. 3 meter”, schreef mij de scriba van de kerkeraad. De drie koperen kroonlampen kwamen met het onderste gedeelte nog in het water. Toen het water weer gezakt was, zag men dat een bijbel uit de kerkeraadbank in een van de kroonlampen was blijven hangen. Hiervan

stond een foto in „De Spiegel” van 7 maart 1953. Ds Okke Jager woonde toen zelf in Zeeland, n.l. in Vrouwepolder op Walcheren, waar hij nog geen 4 maanden predikant was. Ook daar kwam het zeewater binnen. Het is dus geen wonder dat de dichter-predikant door die foto getroffen was. Hij zei mij, dat die hem had geïnspireerd tot het gedicht: Het hergeven Woord. Ik heb zijn boeken gelezen en telkens treft het mij, hoe hij strijdt om frisheid, waarachtigheid, om levend echt geloof, blijdschap verwondering. Hij wil de „spanning in de

ontmoeting met de levende God”. Ons dienen van God is vaak zo machinaal. We zijn er niet echt „bij”. Niet als we bidden, niet als we zingen. We worden door alles afgeleid (I) Het is zondag. We zitten in de kerk. Het is 10 uur. Het is tijd, dus we bidden „in de maat van de klok”. De bijbel wordt opengeslagen. Maar we zijn niet als de Emmaüsgangers, die zich verwonderden en zeiden: „Was ons hart niet brandende in ons, toen Hij ons de schriften opende?” We zingen wel: Gods Woord houdt

eeuwig stand en zal geen duimbreed wijken”, maar het heerlijk Woord van God, het Evangelie met al zijn beloften hebben we te gemakkelijk gekregen, we hebben het zo maar „geërfd”, het is ons in de schoot geworpen en we hebben het zonder meer aanvaard, zonder oprechte dankbaarheid. Alles lag klaar voor ons. We hebben alles maar voor onszelf besproken, gereserveerd; van ’n plaats in de kerk zijn we zeker; God is ook onze Heer, wij behoeven ons nergens bezorgd om te maken. Ja zeker, maar alles is vorm en sleur en dode traditie, het doet ons niets. En we zijn niet beter dan de oppervlakkige toeristen, die even komen kijken en van het Woord van God niets anders weten te zeggen dan: „Och, wat een oud boek”.

Maar dan? Ineens spreekt God op andere manier tot ons. Door ernstige ziekte of grote teleurstelling. Hier door de loeiende storm; de geweldige golven breken door de dijken. Het zwarte water stijgt en stijgt. Het is geen wonder dat een Engels officier van een reddingsbrigade sprak van de „Operatie Noach”. God laat ook de bijbels verdrinken. Is nu alles weg? Houdt God Zijn beloften niet meer?

Kijk eens naar die kroonlamp! Een Bijbel! God glimlacht tegen ons: Hier ben Ik, Ik wil je God zijn, maar beef nu van verwondering en verrassing. Kom tot Mij. Geef Mij je hart. Ik ben met je, al de dagen!

Als je zo onder de indruk gekomen bent van het gedicht, zal de voordracht niet zo moeilijk zijn. Bij de eerste drie coupletten en de eerste helft van het vierde moet in de stem iets klinken van afkeuring, maar niet uit de hoogte; we horen er immers zelf bij (wij!). Regel 3 van IV met grote nadruk en iets van schrik; regel 4 zachter en teleurgesteld. Zo ook met regel 1 van V. Bij regel 2 komt de ommekeer. Zie daar hangt het Boek! Heel je gezichtsuitdrukking (mimiek) moet hier de blijde klank van je stem helpen. In regel 3 zeg je terug als één lettergreep. De beide slotregels zeg je eenvoudig, maar innig doorvoeld, als een opwekking en een troost. Zó, dat het koude hart verwarmd wordt.

Frans C. van Dorp.

Een prijs- wedstrijd

Dit keer een heel bijzondere wedstrijd!

De gehele klas doet mee!

Jullie gaan nu als klas met man en macht aan het werk!

Waarmee???

Heel eenvoudig. Jullie kiezen een artikel uit dit nummer of het nummer dat in januari is verschenen, dat je meent het best schriftelijk te kunnen uitwerken. Dat mag je doen met de opgaven onder het artikel. Het mag ook op andere manieren. Het knipblad kun je gebruiken voor illustratie. Je mag ook eigen tekeningen of andere versieringen aanbrengen.

We geven jullie ruim de tijd. De inzendingen moeten eerst 7 maart a.s. binnen zijn.

De prijzen gaan naar de klassen met verzorgd werk. Dus niet de leerling met het mooiste en foutloze werk krijgt zelf

de prijs. Samen als klas doe je mee.

De prijzen zullen dan ook bestaan uit boekenbonnen. Jullie onderwijzer kan dan een boek van die prijs vragen bij de Uitgever van O.E.K. Natuurlijk wordt het dan een boek, dat je nog niet in de bibliotheek hebt en misschien fijn kan worden voorgelezen in dat mooie kwartiertje van „voorlezen”.

Nu de „spelregels” goed lezen:

- 1 Eén artikel schriftelijk uitwerken.
- 2 Inzenden per klas in één enveloppe.
- 3 Geen naam van leerling of school op het blad. Dus anoniem!
- 4 Bij de inzending alleen een briefje:
Klas ... van de ... School
te
- Adres: (Naam en adres van de onderwijzer)
- 5 Inzendingen uiterlijk 7 maart a.s. bij:
L. Meijer, Wilhelminalaan 7, Bedum.

En verder een „bobslee” raadsel.

Op het zitvlak **horizontaal**: (allemaal 6 letters)

1 handschoenen. 2 donkerblauw. 3 rangcijfer. 4 doekwoningen. 5 keukengerei (meerv.). 6 rond voorwerp (meerv.). 7 bevroren waterdamp. 8 roeispaan. 9 als de winter verdwijnt. 10 gedeelte van de ijsbaan. 11 koorden.

Vertikaal: van 1—11 iets wat je graag

beoefent.

Achterschotje horizontaal:

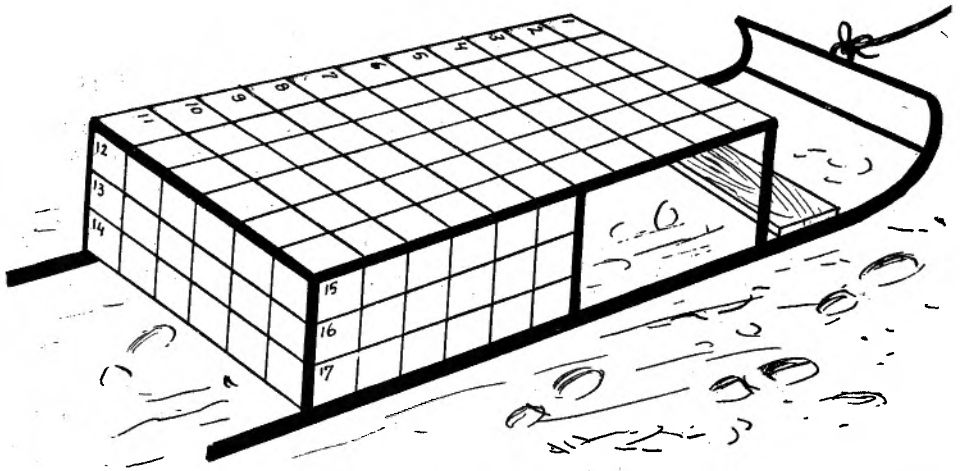
12 voertuig (meerv.). 13 het opelkaar schuiven van ijs. 14 heerlijk.

Vertikaal van 12—14 sneeuwschaats.

Zijtschotje horizontaal:

15 ijzeren ring. 16 harde wind 17 vechten.

Vertikaal van 15—17 soort slee.

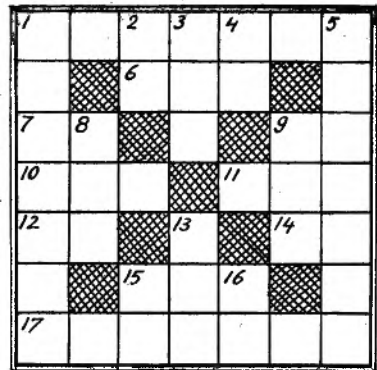
En tenslotte een kleine kruiswoordpuzzel. **Horizontaal :**

1 profeet O.T. 6 hogepriester en richter.
7 afkorting voor zodoende. 9 rivier in Italië. 10 schape. 11 rivier in Egypte. 12 voegwoord. 14 laatstleden (afk.). 15 Verenigde Staten. 17 vriend van Jezus.

Vertikaal :

1 zomerresidentie in Israël. 2 zangnoot. 3 koning over 10-stammenrijk. 4 zangnoot. 5 zeer geleerd man uit Alexandrië. 8 één van de 12 stammen. 9 scherp wapen. 13 koning van Juda (2 st. rijk). 15 hier woonde Job. 16 slee.

Jullie behoeven hiervan niets in te zenden.

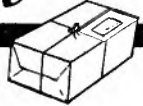

- 21 Noem eens 4 plaatsen (havens) aan de kust van de Waddenzee.
22 Welk woord zeg je, als ik Roermond opschrijf?
23 Waar zijn de 37 verstekelingen terecht gekomen?
24 Van wie staat in de bijbel: „zie hij heeft zich tussen de vaten verstoken”
25 Waar woonde in ons land ex-keizer Wilhelm II?
26 Wat is een catcher?
27 Wat kun je van balein maken?
28 Hoe groot schat je de lengte van een volwassen walvis?
29 Zet even vlug in goede volgorde: Stadhouder-koning Willem III, Graaf Floris V, Groen v. Prinsterer, Maarten H. Tromp.
30 Wie was lange jaren aaneen minister-president in Nederland? En wie is het nu?

Bijna te laat

DOOR C. Th. JONGEJAN - DE GROOT

Bert kreeg een idee.

„Moe, als ik mijn boterhammen op heb, mag ik dan even naar 't kasteel om te kijken, of ze 'daar nog zijn? Misschien weten ze helemaal niet, hoe laat het al is”.

Vader keek op.

„Bij 't kasteel waren ze niet. Ik ben daar vanmiddag nog geweest”.

„En ik ben er ook geweest, vader, In de tuin. En ik heb u toen helemaal niet gezien”.

„Zo, zo, lopen jullie maar zo in die tuin rond?”

„Ik was er voor de eerste keer vader. En Rob en zijn vrienden komen er veel vaker. Maar ze halen er geen kattekwaad uit. Ze hebben alleen van het tuinhuisje een indianenkamp gemaakt”.

„Ja”, zei vader, „'t kan best zijn, dat ze er geweest zijn, terwijl ik er ook was en dat ik ze toch niet gehoord of gezien heb. Ik ben tot in 't nokje van 't huis geweest om de reparaties van de zolder op te nemen. Maar toen ik naar huis ging, waren ze niet meer in de tuin”.

Het gezin zette zich aan de maaltijd. Toen opeens legde vader Severijn een hap brood, die hij naar zijn mond wilde brengen, weer terug op zijn bordje.

„Die dekselse jongens zullen toch niet stillietjes in het huis geslopen zijn en zich verstopt hebben gehouden? Nu ik er nog eens over nadenk. 't Was net, of ik geluiden in het huis hoorde, toen ik boven op zolder was”.

„Ga maar even mee met Bert, man”, zei mevrouw Severijn. „Stel je voor, dat ze zich op hebben laten sluiten in dat huis”.

Bert's vader eindigde zijn maaltijd en trok zijn jas aan.

„Kom mee Bert, dan gaan we samen even kijken”.

Vlug stapten ze naar het kasteel. Bert schoof zijn hand vertrouwelijk door die van zijn vader.

„Vader..., dat van dat kamp is een geheim. De jongens mogen daar toch wel zijn?”

„Voorlopig nog wel, maar 't zal gauw afgelopen zijn. Als de werkluï op het kasteel komen, zal hun indianenkamp gauw ontdekt zijn”.

Bakker Ruis was al bij 't kasteel, toen Bert en zijn vader aankwamen. De bakker stond bij het hek en keek hulpeloos omhoog.

„Hoe moeten we daar overheen komen?”

Sverijn lachte en haalde een sleutel te voorschijn.

„Daar weet ik wel raad op, bakker. Kom maar eens mee”.

Rob's vader was zo ongerust, dat hij geen tijd had om zich er over te verwonderen, dat Severijn in het bezit was van een sleutel.

Toen ze het hek binnengingen, keek hij bezorgd rond in de tuin.

„Ze zijn er niet”.

Nu haalde Severijn de sleutel van de voordeur voor de dag.

„Laten we eens even in het huis kijken”, zei hij. „Je kunt nooit weten”.

De sleutel draaide knarsend om in het droge slot en langzaam week de zware deur. Hol klonken hun voetstappen door de lege gang.

„Ik heb even gedacht, dat de jongens zich misschien op hadden laten sluiten”, zei Severijn, „maar.....”

En toen opeens hoorden ze een dof gebons. Er werd geroepen... Er werd om hulp geschreeuwd.

Waar kwam dat geluid vandaan? Waren het de jongens en verkeerden ze in gevaar?

De mannen zouden het spoedig ontdekken.

Hoofdstuk VI

Alle leed is geleden.

Bert's vader haalde de sleutelbos weer

te voorschijn en zocht gejaagd van angst naar de sleutel, die toegang gaf tot de kelder. De deur ging langzaam open en één voor één kwamen de verloren schaapjes voor de dag.

Rob liep voorop, dan kwam Rolf en achteraan liep Ric, die hardop snikte. Alle drie zagen ze spierwit en ze hilverden van de kou.

Rob's vader wilde zijn zoontje onder handen nemen, maar een blik op de ontredderde gezichten weerhield hem.

„Ik begrijp wel hoe de vork in de steel zit, maar thuis zul je me het naadje van de kous vertellen. En nu met de loopas naar mijn huis, alle drie. Je wordt daar warm van en als je nog niet warm genoeg mocht zijn, dan heb ik nog een heerlijk warme bakkerij”.

„Dan gaan Bert en ik even naar de ouders van de twee andere jongens om die gerust te stellen en dan komen we nog even naar de bakkerij”.

„Moet Bert dan niet naar school?”

Het waren de eerste woorden, die Rob zei en bakker Ruis keek hem verschrikt aan. De jongen zou toch niet in de war zijn geraakt na de doorgestane angst?

Toen begreep hij opeens, hoe de vork in de steel zat. De jongens dachten natuurlijk, dat ze een hele nacht in de kelder hadden doorgebracht.

„Jullie zijn niet langer dan een paar uur beneden geweest hoor”, zei hij. „En dat is maar gelukkig ook. Foei, foei, wat een angst hadden wij uit moeten staan, als we jullie voor de nacht niet ontdekt hadden”.

Moeder Ruis stond al op de uitkijk, toen haar man met de jongens aankwam.

„Vraag maar niets vrouw. Maak maar een hele stapel verse kadetjes en krentebollen klaar en zet die in de bakkerij. Ik zal maken, dat ze zich alle drie netjes opdoffen voor de maaltijd en straks praten we dan wel”.

Op de binnenplaats van de bakkerij werd een emmer klaar gezet. Ze poedelden zich daar, dat het een lust was. En 't scheen wel, of met dat frisse water alle stof en narigheid van die middag weg gespoeld werden. Ze werden al spraakzamer. Ze vertelden, wat ze beleefd hadden en vielen als wolven aan op de schaal gesmeerde broodjes.

En Bert, die met zijn vader de bakkerij binnenkwam, werd ontvangen met een uitbundigheid, die Severijn weer helemaal gerust stelde. Wat moest hij lachen, toen hij hoorde, dat het drietal hem voor een inbreker gehouden had.

„Maar waarom draaide u juist de kelderdeur op slot?” vroeg Rolf.

„Wel, ik probeerde eenvoudig de sloten meer niet”, lachte de aannemer.

„En Ric dacht, dat u een spook was”.

Maar Rob schudde achter de rug van Ric het hoofd tegen zijn vriendje. Ze moesten elkaar maar niet plagen met de doorgestane angsten, want een grapje was 't voor niemand geweest.

Over het ruzietje met Bert werd niet meer gerept, natuurlijk niet. Bert bracht Ric en Rolf nog helemaal naar huis ook en toen Rolf onderweg zei, dat ze nu de spullen uit het indianenkamp maar weer naar huis moesten meenemen, omdat de aardigheid er nu toch helemaal af was, zei Ric: „Ik vind 't goed en jij, Bert?”

Die ene vraag klonk Bert als muziek in de oren. Het betekende: Van vandaag af hoor jij ook bij ons.

De driebond was 'n vierbond geworden. 't Spreekt vanzelf, dat Ric en Rolf thuis met vreugde begroet werden.

„'t Is maar goed, dat dat oude huis weer bewoond wordt”, zei dokter Reman.

Het avontuur van de jongens was als een lopend vuurtje door het dorp gegaan en de drie vrienden waren de helden van de dag.

„Hebben de zes R's in de knel gezeten?” lachte mijnheer Snelders, voor hij de volgende morgen begon.

Ze lachten alle drie mee. Ja, dat konden ze nu. Alle angst was immers geleden. Maar toen ze samen de psalm aanhieven, die meester opgaf:

God heb ik lief, want die getrouwe Heer Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen.....

toen zongen ze met meer aandacht mee dan anders. Want nu begrepen ze, dat die psalmen er niet alleen waren voor grote mensen. Dat ook jongens in hun avonturen en spelen in gevaar konden komen en God nodig konden hebben. Dat had het kelderavontuur hen geleerd.

(wordt vervolgd)

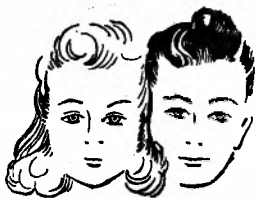
Onze eigen krant

INHOUD :

1 Zestig jaar :	Griekenland.
„Bethesda”.	4 Evenwicht.
2 Grootse plannen.	5 Hersengymnastiek.
3 Wereldgebeuren in 't kort :	6 Voordracht m. bespr.
Goed nieuws over	7 Werkhoekje met
Cyprus.	uitslag prijswedstrijd.
	8 Vervolgverhaal.

Smid

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.d.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFT - Telef. No. 3547 - Girerek. no. 839559

14e jaarg. no. 8 - maart '59

60 JAAR

BETHESDA

Bij de Schaapspoort te Jeruzalem was in de tijd, toen Jezus predikte, een bad, omgeven door vijf zuilengangen. Dit gebouw heette Bethesda, dat betekent: Huis der Barmhartigheid. Een mooie naam! Huis waar aan ellendigen barmhartigheid wordt bewezen.

In Bethesda lagen lange rijen zieken te wachten op beterschap. Elke dag was er één kans. Als een engel het water van het bad in felle beroering bracht, was de eerste, die er in sprong, genezen!

Elke zieke hoopte „morgen” de eerste te zijn. Elke dag vertrokken blijde mensen. Elke dag bleven teleurgestelden achter om te hopen op een betere „morgen.”

Eén man lag er reeds acht en dertig jaar. Acht en dertig jaar had hij steeds in spanning gezien naar het water. Maar acht en dertig jaar was een ander het eerst geweest.

Toen kwam de sabbat, waarop een vreemde hem vroeg: „Wil je gezond worden?” Op die vraag klaagde de zieke zijn nood. Geen mens, die hem hielp!

Hij sprak, zonder het te weten, met onze barmhartige Hogepriester: Jezus Christus. Op Zijn woord werd de eenzame genezen. (Joh. 5).

Zestig jaar geleden werd in Suriname een ziekenhuis gebouwd door samenwerking van verschillende **Protestantse** kerken. Men noemde dit huis ook: Bethesda.

Al die jaren is het geweest een huis

van barmhartigheid voor mensen met een vreselijke ziekte: de melaatsheid of **lepra**.

Melaatsheid is het schrikbeeld uit de bijbel. Omdat de zonde tegen God zo erg is wordt ze vergeleken met melaatsheid.

Wat een angst heeft de melaatse uitgestaan toen hij bemerkte, dat een bruinwitte vlek op zijn huid maar niet wilde verdwijnen. Wassen en nog eens wassen, maar de vlek verdwijnt niet. Dan gaat hij naar de priester. Hij durft het niet langer uit te stellen. Misschien valt het mee! O, die pijnigende onzekerheid!

Als de priester uitspreekt het vreselijke woord: melaats, dan is het ogenblik van alle levensblijheid weg. Hij behoort tot de uitgestotenen. Op een eenzame plaats,

verwijderd van familie en woonplaats, slijt hij zijn dagen. Zijn bovenlip moet hij bedekken met een doek en als iemand zijn verblijfplaats nadert, klinkt zijn schorre kreet: „Onrein! onrein!” Die roep doet ieder haast wegvluchten.

Vele melaatsen teerden langzaam weg. Het lijden van het lichaam was erg. Het lijden in de geest, als uitgestotene, nog erger.

Als de ziekte beterde en het dode vlees gezond werd, mocht de melaatse weer naar de priester gaan. Hij wil het woord „genezen” wel aflezen van diens lippen.

En als dat woord komt, dan mag hij zien, hoe een in bloed gedoopte vogel de wijde lucht invliegt. Zo is ook de melaatsheid van hem gegaan. (Lev. 14).

Jarenlang woekerde in Suriname de melaatsheid of lepra voort onder onze medemenssen. Al is hun huid zwart, ze behoren tot onze landgenoten.

De lepra is een hardnekkige, moeilijk te genezen ziekte. Het lijden duurt zo lang. Heel erg is het, dat de ziekte het lichaam op vreselijke wijze misvormt.

De handen trekken krom en van de voeten blijft, als de ziekte kan doorwoeken, een vormloze wond over.

Vroeger werden de leprozen afgezonderd in een groep barakken. Om die barakken was een hoge heining. Wie hier binnenkwam en het hek achter zich hoorde dichtklappen had van de bewoonde wereld afscheid genomen. Onder ondraaglijke pijnen wachtte hij op het smartelijk einde.....

God heeft in Zijn goedheid de doktoren nieuwe **medicijnen** doen ontdekken, waardoor de lepra kan worden genezen, al duurt het vaak heel lang.

In het eerste **stadium** is lepra heel moeilijk vast te stellen. Er zijn nu gelukkig middelen om deze ziekte tijdig te onderkennen.

Zoals in ons land de t.b.c. door middel van doorlichting sterk kon worden teruggedrongen, zo wordt in Suriname door nauwkeurige **contrôle** de lepra meer en meer onderdrukt.

Lepra is in Suriname nog een van de ergste volksziekten. Maar..... „de kanseren!”

Dit is de titel van een nieuwe film, die het werk van Bethesda laat zien.

In een surinaams gezin ziet de moeder een vlek op de rug van haar zontje. Het vrolijke, opgewekte kereltje voelt helemaal geen pijn. Hij maakt zich geen zorgen! Moeder probeert met kruiden de huidverkleuring weg te werken.

De schoolarts pikt het jongetje er uit. De **contrôle** van de **volksgezondheidsdienst** is heel nauwgezet. Voor de ouders en ook voor het kereltje begint een spannende tijd. Zou het de gevreesde lepra zijn?

De schoolarts stuurt het knapje naar de huisdokter. De huisdokter verwijst naar een **kliniek**. Er is een **laboratorium** aan te pas gekomen, om proeven te nemen. Wat een zenuwslopende tijd! Eindelijk komen ze bij een **commissie** van vijf artsen. De uitspraak is: Het jongetje heeft lepra!!

Zijn zusje, dat nauwkeurig wordt **geobserveerd**, moet naar een aparte school. Het gehele gezin moet worden gekeurd en het jongetje zelf moet worden opgenomen in een inrichting voor..... lepralijders!

Hij komt in Bethesda. Gelukkig op tijd!

Het jongste patiëntje, de kleine Gerold. Hij kwam met zijn moeder mee, die melaats is. Dit kleine kereltje is het vrij zeker ook.

Nu de ziekte in het allereerste begin is ontdekt, is er gegronde hoop, dat hij geheel genezen terug kan keren.

Moedig slikken de **patiënten** tabletten en medicijnen. Gewillig ondergaan ze de vele **injecties**. Er is genezing mogelijk. En genezen betekent: „weer naar huis.“

De kinderen in Bethesda gaan naar school en leren een vak. In hun speeltuin hebben ze schik. Vaak spelen de jongens een partijtje voetbal.

Voor ontspanning krijgen de ouderen elke week een filmavond.

Ja, de jongeren zien in Bethesda ook nog zoveel ouderen, die waarschijnlijk nooit naar de familie zullen terugkeren. De ziekte heeft bij hen te veel verwoestingen aangericht.

De oudste patiënte is nu 84 jaar. Ze woont al 31 jaar in Bethesda. Nog hoopt ze op herstel. In 1956 mocht een 68-jarige vrouw naar haar familie terug. Ze was geheel genezen, nadat ze..... 38 jaar lang was verpleegd. God doet elke dag nog wonderen! In 1956 werden 59 patiënten ontslagen!

Alle werkdagen wordt in Bethesda een ochtendwijdung gehouden. 's Zaterdagavond is er een korte dienst, als voorbereiding op de komende zondag.

In het kerkje van de stichting is elke zondag kerkdienst. Niet alle patiënten kunnen naar de kerk. Maar alle verpleegden in de **paviljoens** kunnen meeluisteren.

Voor de kinderen is er de **catechisatie**.

Het was een ontroerend ogenblik toen 12 catechisanten belijdenis deden van hun geloof in Jezus Christus, de gekruisigde, maar ook voor hen, de opgestane Heer.

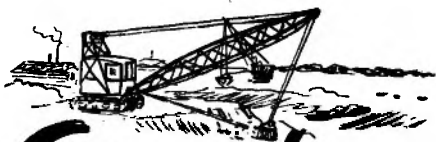
Zo is Bethesda voor de leprozen werkelijk een huis van barmhartigheid. De grootste zorg wordt besteed aan de **hygiëne**. Zorgvuldig worden de wonden behandeld. De nieuwste medicijnen worden toegediend. Het leed van de uitgestoten wordt verzacht. Ze horen van Jezus, de Heiland, die Zijn hand uitsteekt en de „onreine“ aanraakt. Die wil en kan reinigen.

Opgave: Het kaartje gebruiken.

1. De grensrivieren van Suriname zijn de en de
Ten oosten van Suriname ligt ten westen en ten zuiden
De hoofdstad is Het land is voor het grootste deel bedekt met ... en kan dus veel leveren. Suriname levert ook en Het verkeer gaat langs de z.a. de en de
(Hoe zou de plaats Kabel aan die naam zijn gekomen?)
2. Bethesda betekent We vinden de naam in het evangelie van In Suriname worden in Bethesda verpleegd. Dit huis is gesticht door in 18..... Vroeger werden de afgezonderd in De lepra is in het eerste het beste te genezen. De volks..... zoekt nauwkeurig naar besmette mensen. In de bijbel worden wetten gegeven op de melaatsheid in het boek..... De melaatsheid verwoest het lichaam, zo verwoest de
3. Moeilijke woorden zijn:

Hier zie je een foto van de kerk van Bethesda

Grootse plannen

Goede havens zijn voor een land van groot belang. Goederen, die een land te weinig heeft, kunnen er met schepen worden ingevoerd. Producten, waar een overschot van is, worden in de havens ingeladen om te worden uitgevoerd.

Dat alles geeft veel bedrijvigheid, werkgelegenheid voor duizenden en meestal goede verdiensten voor bedrijven en arbeiders. Havens als Amsterdam en Rotterdam doen dan ook steeds hun best zoveel mogelijk schepen aan te trekken om te laden en te lossen. Steeds is men er op uit om de havens te verbeteren. De modernste kranen en andere werktuigen schaft men aan, om de schepen zo vlug mogelijk te lossen en te laden.

Zo'n haven moet goede verbindingen hebben met het achterland. Rotterdam bijv. zou als haven lang niet zo belangrijk zijn als het alleen maar een goede verbinding had met de open zee door de Nieuwe Waterweg. Nee, want wat moest zo'n haven beginnen met al die ingevoerde goederen, als er geen goede waterwegen, spoorwegen en verkeerswegen waren om die invoerproducten naar het achterland te kunnen transporteren.

Rotterdam is vooral belangrijk als doorvoerhaven. Uit de grote zeeschepen

om de Rijn op gebracht te worden. Het Ruhrgebied is Rotterdams belangrijkste achterland. Door „dwarsverbindingen” is het mogelijk een nog veel groter stuk van Europa te bevaren.

De grootste concurrenten van onze grote koopstad zijn Antwerpen en Hamburg. Tot het „achterland” van Hamburg behoren o.a. Oost-Duitsland, Polen en Tsjecho-Slowakije.

Maar..... tussen Hamburg en dit achterland loopt het IJzeren Gordijn, zo noemt men de grens tussen communistisch en niet-communistisch gebied. En dat is een groot nadeel voor deze ha-

venstad. Oost-Europa doet namelijk al zijn best om onafhankelijk te worden van de Westeuropese havens. Nu kunnen de communisten het nog niet helemaal buiten de Hamburgse haven stellen. Maar als hun plannen voor nieuwe waterwegen doorgaan, zullen ze Hamburg als Haven steeds minder nodig hebben.

Wat ze dan van plan zijn?

Niets meer of minder dan een directe verbinding te maken tussen de Oostzee en de Zwarte Zee. Polen, Tsjecho-Slowakije, Oost-Duitsland en Rusland hebben dit met elkaar afgesproken. Om deze verbinding tot stand te brengen is het allereerst nodig een kanaal te graven tussen de Donau en de Oder. Aan een onderneming in Tsjecho-Slowakije heeft

worden de meeste goederen overgeladen in kleinere vaartuigen, zoals Rijnakkers

men al opdracht gegeven dit kanaal te graven. Het zal lopen vanaf de Donau in de buurt van Wenen dwars door Tsjecho-Slowakije naar de Oder in de buurt van Ratibor (Silezië).

Dit Oder-Donaukanaal zal „maar” 300 km. lang worden. De onderneming is al met de voorbereidingen bezig. In 1960 hoopt men met het graafwerk te kunnen beginnen om alles in 1965 klaar te hebben.

Als de waterwegen tussen Oder en Elbe via Berlijn dan nog hier en daar wat verbreed en uitgediept worden, zal men zelfs van de Zwarte Zee naar Praag kunnen varen, al is het dan ook langs een grote omweg! Het vervoer van en naar andere Balkanlanden zal er door verbeterd worden. De haven Stettin zal de taak van Hamburg kunnen overnemen om het achterland van het nodige te voorzien. Dan ziet het er voor Hamburg niet zo best meer uit!

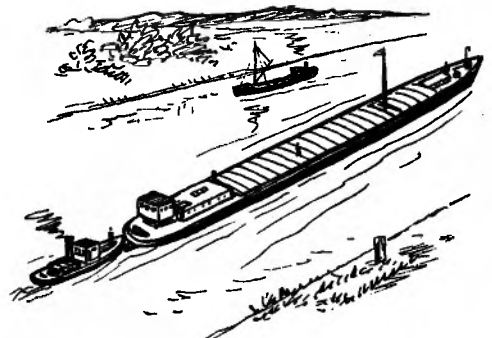
—:—

Dan hebben Rusland, Oost-Duitsland en Polen nog een tweede plan. Men wil ook een regelrechte scheepvaartverbinding maken tussen Berlijn en Odessa aan de Zwarte Zee. Gedeeltelijk bestaat die al. Schepen tot 1000 ton kunnen nu al van Odessa de Dnjepr opvaren en Brest bereiken. De Polen zijn nu druk bezig om het gedeelte van Brest naar Warschau bevaarbaar te maken. Nog andere waterverbindingen wil men tot stand brengen, waardoor het mogelijk zal worden, dat schepen uit het vroegere Koningsbergen, dat nu Kaliningrad heet, kunnen varen naar Warschau, Berlijn, Praag of Odessa. (Je hebt natuurlijk al lang begrepen, dat je de atlas flink moet bestuderen deze keer!).

Misschien vraag je, waarom men al deze moeite doet. Zou men niet veel eenvoudiger een regelrechte spoorwegverbinding kunnen gebruiken? Dat zou natuurlijk kunnen, maar tot dusver is het transport te water nog altijd het belangrijkste, omdat het de goedkoopste manier van vervoer is.

Inplaats van sleepboten gaan de Polen nu duwschepen bouwen om de aken de rivieren op te duwen en de Russen hebben al aangeraden speciale schepen te ontwerpen voor de vaart op de waterweg

Oostzee-Zwarte Zee. Hoeveel die plannen allemaal kosten is niet te raden, maar dat het een bedrag zal zijn met heel wat nullen is wel zeker.

Een aak

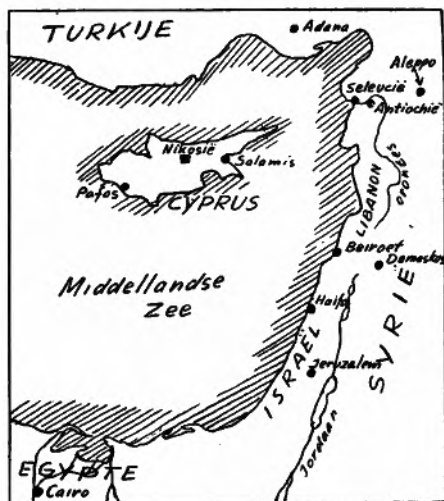
Vragen en opdrachten :

- 1 Onze grootste havenstad is ... Het is een d...haven. Het belangrijkste achterland is het ...
- 2 Twee concurrenten van Rotterdam zijn ... en ...
- 3 Tot het achterland van Hamburg behoren o.a. ..., ... en ... Tussen Hamburg en het achterland loopt het, dat is de grens tussen ... en ...gebied.
- 4 Hamburg ligt aan de rivier de ...
- 5 De communisten willen nu een directe verbinding tussen de ... en de ...
- 6 Daarvoor moet een kanaal gegraven worden tussen de ... en de ... dwars door ...
- 7 Dit kanaal wordt ... km lang. Men hoopt het klaar te hebben in 19... Dan zal men minder gebruik maken van de haven van ..., en meer van de havenstad ...
- 8 Het tweede plan is de verbinding door waterwegen van ... en ...
- 9 Langs de rivier de ... kunnen nu al behoorlijk grote schepen komen tot Brest.
- 10 Nog een haven aan de Oostzee is ...
- 11 Ga nu het kaartje netjes opwerken en plak het in.

Wereldgebeuren ^{in't} KORT

GOED NIEUWS OVER CYPRUS.

Ongeveer vier jaar lang is het op Cyprus erg onrustig geweest. Jullie weten natuurlijk wel, waar je Cyprus kunt vinden. Juist, in het oostelijk deel van de Middellandse Zee.

In de Bijbel kun je lezen, hoe het Evangelie op dit eiland gebracht is door Paulus en Barnabas. Lees er Handelingen 13 maar eens op na.

Op 't ogenblik wonen er zo'n half mil-

Paulus en Barnabas

joen mensen. 't Grootste aantal Cyprioten spreekt Grieks, de overigen Turks. 't Eiland staat tot nu toe onder Engels bestuur.

Wat was de oorzaak van de jarenlange onrust op dit eiland?

Wel, de Griekssprekende Cyprioten wilden niet langer onder Britse **soevereiniteit** staan, maar eisten aansluiting bij Griekenland. De Turkse minderheid was hier fel tegen, omdat ze bang waren, dat ze dan verdrukt zouden worden. En de Engelsen wilden in ieder geval geen afstand doen van de belangrijke **militaire bases** op het eiland. Cyprus, daar in 't oosten van de Middellandse Zee is een prachtig steunpunt voor de Engelse zee- en luchtmacht.

Aartsbisschop Makarios stelde zich aan 't hoofd van de beweging voor aansluiting bij Griekenland. Heel wat gewelddaden zijn er gepleegd.

't Volgende overzicht las ik in de krant: „Meer dan 500 Cyprioten en 142 Britten zijn omgekomen sedert op 1 april 1955 het geweld losbarstte.

Duizenden werden gewond en meer dan 2000 Grieks-Cyprioten werden door de Britse **autoriteiten** zonder **proces** in hechtenis gesteld.

38 Grieks-Cyprioten werden ter dood veroordeeld; negen van hen werden terechtgesteld.

Teneinde de orde te handhaven was het aantal politieleden en Britse militairen op Cyprus uitgebreid tot 40.000.”

Zoals te begrijpen valt, heeft men meer dan eens geprobeerd om door onderhandelingen een einde aan het bloedvergieten te maken. Maar 't ene plan werd door de Griekse-, 't andere door de Turkse Cyprioten verworpen. Wat aartsbisschop Makarios wilde, was onaanvaardbaar voor Engeland en voor de Turkse minderheid.

De spanning werd wel heel groot, toen de Britten aartsbisschop Makarios gingen verbannen. Ze hoopten daardoor een eind te maken aan de onrust. Maar de gewelddaden van de Eoka, (zo heette de onder-

Gesprek met Griekse- en Turkse Cyprioten

grondse verzetsbeweging) gingen door onder leiding van de Griekse kolonel Crivas. Deze kende maar één doel en wilde maar met één oplossing instemmen: aansluiting van Cyprus bij Griekenland.

Na veel gepraat is het gelukkig even vóór de Kerstdagen tot een bestand gekomen. Alle partijen hielden op met geweldadigheden en de Britse regering kondigde een **amnestie** af voor honderden gevangenen.

Na die tijd is er veel gepraat en onderhandeld tussen Grieken, Turken en Engelsen. Gelukkig is men tot een resultaat gekomen, waarin alle partijen zich hebben kunnen vinden.

Wat er nu over Cyprus is besloten?

Het eiland wordt onafhankelijk, maar mag zich niet bij Griekenland aansluiten. De **president** moet een Grieks-sprekende Cyprioot zijn, maar als **vice-president** moet steeds een Turk worden aangewezen. Het Turks-sprekende deel van de bevolking krijgt een blijvend aandeel in het bestuur.

De Engelsen behouden hun zeggenschap over de vier militaire bases. taat, al heeft dan ook ieder niet gekregen,

Op Cyprus is men blij over dit resultaat hij wel graag had willen hebben. Maar men hoopt, dat er nu rust komt en dat er voorgoed een einde is gekomen aan het bloedvergieten.

Aartsbisschop Makarios is naar Cyprus

teruggekeerd uit zijn ballingschap en zal vrij zeker de eerste president worden.

Dr. Koetsjoeck, de leider van de Turkse Cyprioten wordt genoemd als vice-president.

Zo is er dan één twistpunt minder op de wereld, als alles goed gaat.

't Is te hopen, dat er zo meer kwesties door onderhandelen tot een goed einde komen.

Makarios

VRAGEN:

1. De eerste zendelingen op Cyprus waren en
2. Op Cyprus wonen sprekende en sprekende Cyprioten.

Griekenland.

Nu we er toch zo dicht in de buurt zijn met ons praatje over Cyprus, willen we ook nog even een uitstapje maken naar Griekenland.

Dit land heeft het de laatste 20 jaren niet gemakkelijk gehad. Ga maar eens na:

In 1940 kwamen de Italianen vanuit Albanië met hun legers de grenzen over. Maar in een heldhaftige strijd drong het dappere leger van de Grieken de vijand terug tot diep in Albanië! Niemand had dat verwacht! Toen kwamen de Duitsers met zware tanks en luchtdalingstroepen de Italianen helpen en daar konden de Grieken niet tegen op.

Koning Paul en Koningin Frederica waken uit naar Egypte om vandaaruit de strijd voort te zetten. 't Land werd bezet door Duitsers, Italianen en Bulgaren. De laatsten wilden graag Grieks-Macedonië inpalmen. Ondanks de bezetting duurde het verzet in de bergen voort. In de oorlog verloren de Grieken 90 % van oorlogs- en koopvaardijvloot. In de herfst van 1944 werd Athene bevrijd en keerde de regering terug. Wat was het land toen verwoest en verarmd!

Tot overmaat van ramp ontstond er een burgeroorlog: regeringstroepen tegen communisten.

De communisten, die meer en betere wapens hadden rukten op en veroverden zelfs bijna geheel Athene!

Toen greep een Engels leger in en versloeg de communisten.

Bij een volksstemming stemde 90 % van de Grieken voor terugkeer van Koning Paul. In Noord- en Midden-Griekenland ontbrandde echter een communistische **guerilla-strijd**. De communisten hebben de methode toegepast om 28000 jongens en meisjes, van 8 maanden tot 17 jaar oud, achter het IJzeren Gordijn te slepen om ze daar communistisch op te voeden.

Gelukkig gingen de Amerikanen het land nu krachtig steunen met wapens en geld. De dappere maarschalk Papagos wist eindelijk de communisten tot overgave te dwingen of het land uit te drijven.

Nu kon men beginnen met de opbouw van het verwoeste land. Amerika hielp zoveel mogelijk, maar nog is het land er niet weer bovenop. 't Had ook zo zwaar geleden!

Koning Paul en Koningin Frederica leven heel erg mee met hun volk. Ze hebben in alle gebieden van hun land troost en bemoediging gebracht en zijn dan ook erg geliefd bij hun volk.

Koningin Frederika en koning Paul van Griekenland

Vragen:

1. Over Griekenland regeren Koning ... en Koningin
 2. In 1940 vielen de het land aan. Ze werden verslagen maar kregen hulp van de
 3. De Koning en de Koningin vluchtten naar
 4. Na de bevrijding ontstond er een oorlog.
 5. De regeringstroepen versloegen eindelijk de communisten met behulp van de
 6. Veel kinderen werden achter het gesleept.
 7. Griekenland heeft veel hulp gehad van
-
3. Het eiland stond tot nu toe onder bestuur van
 4. De Griekse Cyprioten wilden aansluiting bij
 5. Hun leider was aartsbisschop
 6. De verzetsbeweging heette, terwijl de strijders werden aangevoerd door de Griekse kolonel
 7. Engeland wilde geen afstand doen van de op het eiland.
8. Cyprus wordt nu en mag zich niet aansluiten bij De president moet een sprekende Cyprioot zijn, de vice-president een, terwijl Engeland zeggenschap houdt over de
 9. Vermoedelijk wordt president en vice-president.
 10. Schrijf de vreemde woorden op met de betekenis er achter.

Evenwicht

Wat het woordje evenwicht betekent behoef ik niemand van jullie te vragen. Je gaat maar even naar je kruidenier en je weet het. Helaas aan de glimmend rood-witte snelweger in zijn winkel kun je makkelijker zien het gewicht dan het evenwicht. Maar er zijn nog wel ouderwetse „wegers” met twee schalen. Op de platte schaal werd het geelkoperen pond gezet en in de diepe schaal de papieren zak. De geweldige suikerschep kwam er boven en zolang rolden de suiker-korreltjes naar beneden tot er evenwicht was.

Of ik denk nog terug aan de oude molenaar van het dorp..... Die had daar een witbestoven bascule staan. Je ging op het houten blad staan en op de kleine schaal zette hij zoveel gewichten tot er evenwicht was. Hoe de bascule, tussen twee haakjes precies werkt wil je onderwijzer je bij de natuurkunde les wel vertellen.

Er moet in de natuur ook evenwicht zijn.

Wees gerust, dat is er. Gelukkig. Door God Zelf in Zijn oneindige wijsheid er in gelegd. Wel enigszins anders natuurlijk dan bij de weegschaal, maar toch.....

De mens ademt zuurstof in en koolzuur uit. Alle groene planten nemen het koolzuur op en verwerken dit gas, dat wij wel graag kwijt willen. Van alles wat er zich in de plant afspeelt zien wij niets, maar er komt zuurstof vrij. En zuurstof hebben wij mensen nodig om te kunnen leven. Is het niet een prachtige wisselwerking tussen mens en plant? Dat zou je het evenwicht in de natuur kunnen

noemen, dat niet verstoord mag worden.

Wat sterven er een dieren. Een dode rat of mol ergens in een bos vind je na enkele dagen niet terug. Kevertjes zijn gekomen, hebben de aarde uitgehold en als echte doodgravers het dierenlijkje begraven. En andere diertjes, microscopisch klein, voltooien het opruimingswerk op prima manier. Zonder het werk van de „opruimers”: bacillen, bacteriën enz. zou de aarde een onmetelijk kerkhof zijn, waarop menselijk leven onmogelijk zou worden. Dit is ook een vorm van evenwicht, door God in de natuur gelegd.

Doch nu wordt helaas dit evenwicht heel dikwijls verstoord. Door de mens. Niet zozeer om opzettelijk te vernielen, dan wel om b.v. van hout een onverstandig gebruik te maken. En welke de gevolgen zijn?

Herinner je je wel, dat er in de Povlak-te dikwijls vreselijke overstromingen voorkomen? De rivier kan het smelt- en regenwater dat onstuimig naar beneden komt niet zo gauw verwerken en mensen en dieren worden door het kolkende water weggesleept.

Maar er zijn toch wel meer grote rivieren, waarbij géén overstromingen voorkomen? Zonder twijfel.

Doch wat is er met de Po aan de hand? In het bron- en stroomgebied van deze rivier heeft men zeer onverstandig bijna alle bossen weggekapt. De duizenden bomen met hun honderdduizenden wortels konden voortaan de aarde en dús ook de regen niet meer tegenhouden. Nu liggen daar de naakte Alpenrotsen en de Po is geworden een ontembare woesteling.

Niet meer bomen kappen, zeg je?

Och, je leest toch graag een boek? Je ouders graag een krant? Hoeveel hout alle nederlandse kranten tezamen dagelijks vragen? En dan moest je nog eens de geweldige amerikaanse dagbladen van tientallen pagina's druk zien. Bijna

alleen met advertenties gevuld. Wie leest ze nog? Maar in ieder geval moeten er dagelijks duizenden woudreuzen voor geveld worden.

En het kappen kan niet eindeloos doorgaan.....

Op het eiland Jamaica kwam een heel andere evenwichtsverstoring voor. Er wordt op dit Grote-Antilleneiland veel suiker verbouwd.

Op zekere dag vertoonden zich ratten op de plantages, die daar overigens totaal onbekend waren. Meegekomen met het een of andere schip uit Europa. Maar daar deze ratten op Jamaica geen natuurlijke vijanden vonden, vermenigvuldigden ze zich onrustbarend snel. Toen kwam de mens tussen beiden. Hoe moest men van deze rattenplaag afkomen? Het enige middel zou zijn een vijand van de rat naar het eiland te halen. Het gebeurde. De mangoeste, een soort marter werd ingevoerd en deze verdunde de rattenbevolking, ja roeide die zelfs uit. Maar toen begon de marter zijn honger te stillen met inheemse dieren en vogels. Maar ach, deze vogels zorgden er altijd voor dat de insecten die regelmatig de plantages bedreigden, werden opgepeuzeld. Deze insecten konden nu hun gang maar gaan en de plantages schenen de ondergang nabij.

Je ziet misschien nu al wel dat de ene

verstoring van het evenwicht een andere meebrengt.

En denk dan eens aan de modernste bestrijding van allerlei lastige en gevaarlijke insecten.

In Afrika huivert men voor een sprinkhanenplaag. Bij miljoenen strijken de vraatzuchtige diertjes neer. Wat kan men tegen zo'n milliardenleger beginnen? Tegenwoordig komen de vliegtuigen en he-

licopters in actie en strooien over honderden hectaren land de vergiftig-dodende stoffen uit. De sprinkhanen sterven inderdaad, maar eveneens de onschadelijke en nuttige insecten, zoals de bijen, die niet alleen honing puren maar ook de bestuiving tot stand brengen.

Zo zou je een hele kettingreactie kunnen volgen, want er staat niets en niemand alleen of apart op deze wereld.

De mens heeft de natuur nodig en omgekeerd kan de natuur de mens niet missen.

Hersengymnastiek

Eerst komen de antwoorden uit het vorige nummer:

21. Harlingen, Oostmahorn, Holwerd, Zoutkamp, 22. eiermijn, 23. op Irian (Ned. Westelijk Nieuw-Guinea), 24. van Saul, de zoon van Kis, 25. Doorn, 26. een snelle vanger, die de walvisvaarder vergezelt, 27. Het stevige werk in corsetten en paraplu's, 28. ± 20 m., 29. Graaf Floris V, Maarten Harpertsz. Tromp, Stadhouderkoning Willem III, Groen van Prinsterer, 30. Dr. W. Drees, Dr. Beel.

De nieuwe zijn:

31. Vul 'es vlot in: de leden van de 2de Kamer worden gekozen door van de 1ste Kamer door van de Prov. Staten door van de

Gemeenteraad door

32. Noem 'es een straatnaam in Damascus.
33. Noem 'es 5 grote politieke partijen.
34. Wie woonde in Joppe aan de zee?
35. Waar staat de St. Bavo, de Oldehove, de St. Janskerk?
36. Wat is een aalscholver?
37. Ik noem 4 grote namen. Jullie zeggen me vlot tot welk volk ze behoren: De Gaulle, MacMillan, Ben Goeurion, Haile Selassie.
38. Wat was het ambt of beroep van Jan Pietersz. Coen, Karel Doorman, Jan Steen, Boerhave.
39. Van wie staat dat hij een geweldig jager was?
40. In welke provincie ligt: de Langstraat, de Langedijk, het Westland, de Streek?

DE PRIJSWEDSTRIJD.

De klassen, die meegedaan hebben aan de prijswedstrijd zullen wel erg nieuwsgierig zijn naar de uitslag.

Ja, kijk eerst het rijtje van prijswinnaars maar eens door, voor jullie verder lezen! Is jullie klas er bij? Gefeliciteerd met het succes!

Nu verder!

De wedstrijd heeft mij veel plezier en veel werk gegeven. Er is bijzonder mooi werk ingeleverd. Aan netheid, tekeningen, kleur- en plakwerk is veel zorg besteed. Soms zoveel, dat de „zeevaarder” een „zeevader” en de „minister” een „minster” werd. 'k Heb met genoeg al de klassen, verspreid over ons land, bekeken.

Toen heb ik een poosje met de handen in het haar (al is het maar weinig meer) gezeten. Er zijn zo'n massa mooie inzendingen. Wie moet er nu een prijs hebben?

'k Had eerst een lijst met minder scholen en duurder boek. Maar die en die en..... die klas is toch ook zo goed! Hoe moet dat nu???

Veel varkens maken de spoeling dun(ner)! 'k Neem een veertigtal klassen er uit en maak de prijs iets lager.

De onderwijzer(es) van de klas zoekt een boek in de prijs van f 3.00-f 3.50! Even een briefkaart aan:

Drukkerij DE VRIES

Uitgever: „Onze eigen krant” te DELFZIJL.

met de titel en uitgever van het verlangde boek en (met een beetje geduld!) komt de zaak in orde. Zo gaat het vlugger dan dat ik eerst nog een boekebon moet toezenden.

De prijzen gaan naar de volgende klassen:

Klas 6 School te Berghuizen (Ruinerw.)

Klas 6 School te Oudehaske (Fr).

Klas IIa Chr. Landb. Huish.sch., Aalten.

Klas 6 School te Wierden (B.Warn.str.4).

Klas 6 School te Hallum.

Klas 6 en 7 School te Hellendoorn.

Klas 2a Chr. Landb.huish.school „Prinses Margrietschool” te Weesp.

Klas 5b en 6 School te St. Jansklooster.

Klas 5, 6, 7 School te Koudekerke (Z)

Klas 6 School te Schraard [Cithershill 1

Klas 6d School te Bedum.

Klas 5, 6 School te Asperen.

Klas 2b 1ste Chr. Huish.sch., Den Haag.

Klas 2d Chr. Landb.huish.school te Ede.

Klas 6, 7 School te Westbroek (U)

Klas 6 School te Kampen.

als woord, stem, wolk, vuur, geest, gloed, verteerd, goed fonkelen als sterren en schieten hun stralen naar overal. —

Bij de voordracht past geen gebaar. Het zeggen moet flink zijn, krachtig gearticuleerd. Let op de **climax** (opklimming in sterkte). — Hij stond op, hij stond over-eind, hij stond zijn man. Hij las (I), hij verhief zijn stem (III) en dan heel breed en zwaar: één en al stem was hij (III).

Dan komt de tocht. Jezus heeft haast. Er is een opstuwung in het **ritme**. Je moet dat zoeken uit te beelden niet door te snel spreken, maar door een krachtiger

uitspraak en flinke houding.

In V en VI komt de rust. Tracht onder de indruk te komen van de tempel (denk aan Rembrandt's Simeon en Anna in de tempel). Het ritme is langzamer, maar wel innerlijk gespannen (geest, gloed, verteerd!). De laatste regels (VII r. 5 en 6) zacht en nog langzamer, bijna traag. Op de heenreis liep Jezus **vooraan**, nu is hij minstens drie dagen achter bij de anderen. Geen wonder, hij moest zijn in de „dingen Zijns Vaders.” **Toch gaat hij gehoorzaam** en onderdanig mee.

Frans C. van Dorp.

Klas I v.g.l.o. te Bedum.
 Klas 6 School te Lichtenvoorde.
 Johannastichting te Arnhem.
 Klas 6 School (C.V.O.) Oofterwolde (Fr)
 Klas 6 School te Suameer.
 Klas 1b Chr. Landbouwhuish. school te
 Weesp (Prinses Margrietschool).
 Klas 6 School te Niezijl.
 Klas 6 School te Hazerswoude.
 Klas 6 School te Oudehaske (Fr.)
 Klas 6 School te Eindhoven (Iepenl. 38).
 Klas 6k School te Bedum.
 Klas 2b Chr. Huishoudschool, Ede.
 Klas 6 School te Bozum (Emmaschool).
 Klas I Ib Chr. Landb.huish.sch. te Aalten.
 Klas 6 School Twijzelerheide (N.w.130)
 Klas 1a Prinses Margrietschool te Weesp
 Klas 5 School te Niezijl.
 Klas 6 School te Voorthuizen.
 Klas 2c Chr. Huish.school te Ede.
 Klas II V.G.L.O. te Bedum.
 Klas 1c Chr. Huish.school „Prinses
 Margriet te Weesp.
 Klas 6 te Kielwindeweer.
 Klas 6 te Pesse (Hoogeveen).

—:—

Dan geef ik jullie de oplossing van het „bodslee” raadsel:

Zitvlak horizontaal: 1. wanten, 2. indigo, 3. nummer, 4. tenten, 5. emmers, 6. rollen, 7. sneeuw, 8. peddel, 9. opdooi,

10. rijbaan, 11. touwen.
 Vertikaal: wintersport.
 Achterschotje horizontaal: 12. sleden, 13. kruien, 14. intens.
 Vertikaal: ski.
 Zijschotje horizontaal: 15. beugel, 16. orkaan, 17. boksen.

Vertikaal: bob.
 Tenslotte het kruiswoordraadseltje.

Horizontaal:

1. Jeremia, 6. Eli, 7. Z.d., 9. Po, 10. ram, 11. Nijl, 12. en 14. 1.1., 15. U.S.A., 17. Lazarus.

Vertikaal:

1. Jizreël, 2. re, 3. Ela, 4. mi, 5. Apolos, 8. Dan, 9. pijl, 13. Asa, 15. Uz, 16. ar.

Een nieuw raadseltje volgt nu:

alle 10 woorden bestaan uit 6 letters.

Op de kruisjeslijn komt een woord waar- naar ieder mens uitziet met verlangen.

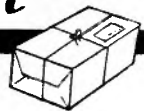
1. x zangvogel
2. . x bloemen
3. . . x . . . watervogels
4. . . . x . . brutale roofvogel
5. x . lichaamsdeel van de vogel
6. x . ander woord voor snavel
7. . . . x . . suikerhoudende vloeistof
8. . . x . . . vroege knolletjes
9. . x bloem
10. x bolgewas

Je hoeft niets in te zenden.

Bijna te laat

DOOR C.Th. JONGEJAN-DE GROOT

Hoofdstuk VII.

Het kasteel wordt gerestaureerd.

Het Indianenkamp was al opgeruimd voor de metselaars en timmerlui kwamen om het kasteel bewoonbaar te maken. Maar dat wil niet zeggen, dat de jongens nu een ander speelterrein zochten. Nu Bert hun vriendje was geworden, hadden zij vrij toegang op het terrein.

Het werd een gezellige zomer. De jongens keken hoe de steigers gebouwd werden. Ze klommen later op de ladders

om te kijken, hoe de metselaars pleisterden en streken. Ze hielpen zand kruien en mochten hun handen uit de mouwen steken bij het zandzeven.

Het huis zelf mochten ze niet alleen betreden. Maar als Severijn op het werk kwam, trokken ze met hem mee waar hij liep. Ze liepen door de hoge kamers en snuffelden op de grote zolder.

„Willen jullie ook nog eens in de kelder kijken?” vroeg Severijn dan plagend.

En dan knikten de jongens onmiddellijk. Want in de kelder waren immers

DE PRIJSWEDSTRIJD.

De klassen, die meegedaan hebben aan de prijswedstrijd zullen wel erg nieuwsgierig zijn naar de uitslag.

Ja, kijk eerst het rijtje van prijswinnaars maar eens door, voor jullie verder lezen! Is jullie klas er bij? Gefeliciteerd met het succes!

Nu verder!

De wedstrijd heeft mij veel plezier en veel werk gegeven. Er is bijzonder mooi werk ingeleverd. Aan netheid, tekeningen, kleur- en plakwerk is veel zorg besteed. Soms zoveel, dat de „zeevader” een „zeevader” en de „minister” een „minster” werd. 'k Heb met genoeg al de klassen, verspreid over ons land, bekeken.

Toen heb ik een poosje met de handen in het haar (al is het maar weinig meer) gezeten. Er zijn zo'n massa mooie inzendingen. Wie moet er nu een prijs hebben?

'k Had eerst een lijst met minder scholen en duurder boek. Maar die en die en..... die klas is toch ook zo goed! Hoe moet dat nu???

Veel varkens maken de spoeling dun(ner)! 'k Neem een veertigtal klassen er uit en maak de prijs iets lager.

als **woord, stem, wolk, vuur, geest, gloed, verteerd, goed** fonkelen als sterren en schieten hun stralen naar overal. —

Bij de voordracht past geen gebaar. Het zeggen moet flink zijn, krachtig gearticuleerd. Let op de **climax** (opklimming in sterkte). — Hij stond op, hij stond overèind, hij stond zijn man. Hij las (I), hij verhief zijn stem (III) en dan heel breed en zwaar: één en al stem was hij (III).

Dan komt de tocht. Jezus heeft haast. Er is een opstuwung in het **ritme**. Je moet dat zoeken uit te beelden niet door te snel spreken, maar door een krachtiger

De onderwijzer(es) van de klas zoekt een boek in de prijs van f 3.00-f 3.50!
Even een briefkaart aan:

Drukkerij DE VRIES

Uitgever: „Onze eigen krant”
te DELFZIJL.

met de **titel** en **uitgever** van het verlangde boek en (met een beetje **geduld!**) komt de zaak in orde. Zo gaat het vlugger dan dat ik eerst nog een boekebon moet toezenden.

De prijzen gaan naar de volgende klassen:

Klas 6 School te Berghuizen (Ruinerw.)

Klas 6 School te Oudehaske (Fr).

Klas IIa Chr. Landb. Huish.sch., Aalten.

Klas 6 School te Wierden (B.Warn.str.4).

Klas 6 School te Hallum.

Klaas 6 en 7 School te Hellendoorn.

Klas 2a Chr. Landb.huish.school „Prin-ses Margrietschool” te Weesp.

Klas 5b en 6 School te St. Jansklooster.

Klas 5, 6, 7 School te Koudekerke (Z)

Klas 6 School te Schraard [Cithershill 1

Klas 6d School te Bedum.

Klas 5, 6 School te Asperen.

Klas 2b 1ste Chr. Huish.sch., Den Haag.

Klas 2d Chr. Landb.huish.school te Ede.

Klas 6, 7 School te Westbroek (U)

Klas 6 School te Kampen.

uitspraak en flinke houding.

In V en VI komt de rust. Tracht onder de indruk te komen van de tempel (denk aan Rembrandt's Simeon en Anna in de tempel). Het ritme is langzamer, maar wel innerlijk gespannen (geest, gloed, verteerd!). De laatste regels (VII r. 5 en 6) zacht en nog langzamer, bijna traag. Op de heenreis liep Jezus **vooraan**, nu is hij minstens drie dagen achter bij de anderen. Geen wonder, hij moest zijn in de „dingen Zijns Vaders.” **Toch gaat hij gehoorzaam** en onderdanig mee.

Frans C. van Dorp.

Klas I v.g.l.o. te Bedum.
 Klas 6 School te Lichtenvoorde.
 Johannastichting te Arnhem.
 Klas 6 School (C.V.O.) Oosterwolde (Fr)
 Klas 6 School te Suameer.
 Klas 1b Chr. Landbouwhuish. school te
 Weesp (Prinses Margrietschool).
 Klas 6 School te Niezijl.
 Klas 6 School te Hazerswoude.
 Klas 6 School te Oudehaske (Fr.)
 Klas 6 School te Eindhoven (Iepenl. 38).
 Klas 6k School te Bedum.
 Klas 2b Chr. Huishoudschool, Ede.
 Klas 6 School te Bozum (Emmaschool).
 Klas IIb Chr. Landb.huish.sch. te Aalten.
 Klas 6 School Twijzelerheide (N.w.130)
 Klas 1a Prinses Margrietschool te Weesp
 Klas 5 School te Niezijl.
 Klas 6 School te Voorthuizen.
 Klas 2c Chr. Huish.school te Ede.
 Klas II V.G.L.O. te Bedum.
 Klas 1c Chr. Huish.school „Prinses
 Margriet te Weesp.
 Klas 6 te Kielwindweer.
 Klas 6 te Pesse (Hoogeveen).

—:—

Dan geef ik jullie de oplossing van het
 „bodslee” raadsel:

Zitvlak horizontaal: 1. wanten, 2. in-
 digo, 3. nummer, 4. tenten, 5. emmers, 6.
 rollen, 7. sneeuw, 8. peddel, 9. opdooi,

10. rijbaan, 11. touwen.
 Vertikaal: wintersport.
 Achterschotje horizontaal: 12. sleden,
 13. kruien, 14. intens.
 Vertikaal: ski.
 Zijschotje horizontaal: 15. beugel, 16.
 orkaan, 17. boksen.
 Vertikaal: bob.
 Tenslotte het kruiswoordraadseltje.
 Horizontaal:
 1. Jeremia, 6. Eli, 7. Z.d., 9. Po, 10. ram,
 11. Nijl, 12. en 14. 1.1., 15. U.S.A., 17. La-
 zarus.

Vertikaal:

1. Jizreël, 2. re, 3. Ela, 4. mi, 5. Apol-
 los, 8. Dan, 9. pijl, 13. Asa, 15. Uz, 16. ar.
 Een nieuw raadseltje volgt nu:
 alle 10 woorden bestaan uit 6 letters.
 Op de kruisjeslijn komt een woord waar-
 naar ieder mens uitziert met verlangen.

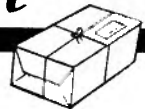
1. x zangvogel
2. . x bloemen
3. . . x . . . watervogels
4. . . . x . . brutale roofvogel
5. x . lichaamsdeel van de vogel
6. x . ander woord voor snavel
7. . . . x . . suikerhoudende vloeistof
8. . . x vroege knolletjes
9. . x bloem
10. x bolgewas

Je hoeft niets in te zenden.

Bijna te laat

DOOR C.Th. JONGEJAN - DE GROOT

Hoofdstuk VII.

Het kasteel wordt gerestaureerd.

Het Indianenkamp was al opgeruimd voor de metselaars en timmerlui kwamen om het kasteel bewoonbaar te maken. Maar dat wil niet zeggen, dat de jongens nu een ander speelterrein zochten. Nu Bert hun vriendje was geworden, hadden zij vrij toegang op het terrein.

Het werd een gezellige zomer. De jongens keken hoe de steigers gebouwd werden. Ze klommen later op de ladders

om te kijken, hoe de metselaars pleisterden en streken. Ze hielpen zand kruien en mochten hun handen uit de mouwen steken bij het zandzeven.

Het huis zelf mochten ze niet alleen betreden. Maar als Severijn op het werk kwam, trokken ze met hem mee waar hij liep. Ze liepen door de hoge kamers en snuffelden op de grote zolder.

„Willen jullie ook nog eens in de kelder kijken?” vroeg Severijn dan plagend.

En dan knikten de jongens onmiddellijk. Want in de kelder waren immers

ook werklieden bezig met het waterdicht maken van de muren en vloeren.

Zo verstreek de zomer. De grote vacantie kwam en de jongens gingen uit logeren.

En toen ze na kortere of langere tijd weer in het dorp terugkwamen, was hun eerste tocht naar het kasteel.

Was dat het oude bouwvallige gebouw? De steigers waren nu weg. Trots en fier lag het mooie grote huis daar. De ramen glommen en blonken in de geverfde sponningen. Het opschrift „Anno 1840”, dat het eerst had gedragen als een verontschuldiging voor zijn vervallen grootheid, droeg het nu met waardigheid. Het mocht zich laten zien na meer dan honderd jaar. Het was weer een sierraad voor het dorp.

Maar 't rijk van de jongens was uit. De tuin was opnieuw aangelegd. Het oude Indianenkamp was afgebroken. De heg was neergehaald en de omheining van gevlochten ijzerdraad droeg geen gaten meer, waar je doorheen kon kruipen.

Open en bloot lag het huis daar nu, maar ontoegankelijker dan ooit. Want de scherpe prikkeldraadrand, die gespannen was langs de ijzeren afscheiding, was een waarschuwing voor jong en oud: waag je broek niet, want we laten je er niet door.

En de grote buldog, die bijna altijd bij de ingang lag en die zijn tanden grommend liet zien bij de nadering van iedere bezoeker, was schijnbaar ook niet op toeschietelijkheid gesteld. Maar die hond kwam pas later, toen de bewoners van het kasteel ook arriveerden.

Hoofdstuk VIII

Ric ergert zich.

Een vrije woensdagmiddag in november. Geen weer om met je vriendjes buiten te zijn en ook geen weer om elkaar op te zoeken.

Ric, in een blauwe overall gestoken, die zijn moeder speciaal voor hem gemaakt had, was bezig in één van de kassen van zijn vader. De regen striemde de ruiten van de kas. Ric keek naar het glazen dak, waar de regen van de ramen gutste.

Ric schurkte zich behaaglijk in zijn werkpakje. Juist fijn die regen. Je zat

hier zo heerlijk en niets kon je deren. En de kassen ook niet. Ja, als 't hagelde of onweerde of stormde, maar regen zonder meer! Nee, dat kon de bloemen en planten niet deren.

Ric keek naar de prachtige chrysantemum, die in allerlei kleuren te prijken stonden. Hier en daar plukte hij een blaadje weg, dat er niet mooi uitzag. Wat een grote bloemen toch. Bloeme as kinderhoofies.

Ric grinnikte. Dat zei ouwe Janus, de knecht altijd, als hij zijn bloemen wilde aanprijzen bij de klanten.

Maar vandaag zouden er niet veel klanten komen. Iedereen was bang zich buiten te wagen.

Juist op dat ogenblik draaide 'n prachtige grote auto het hek in dat naar de kwekerij voerde. Ric schrok er van. Een auto op „Bloemenlust”. Waar kwam die vandaan en wat moest die hier?

De auto stopte. De chauffeur stapte uit en keek zoekend rond. Ric wilde naar buiten lopen, maar ouwe Janus kwam juist een schuur uitschieten. Hij bleef staan voor de auto. Het raampje was nu neergelaten en buigend als een knipmes stond Janus voor het raampje.

Nieuwsgierig keek Ric toe. Een hele deftigheid zat er zeker in die auto. Janus boog of het een koning was.

Toen werd het portier van de auto geopend en een heer steeg uit, gevolgd door een jongen. De chauffeur nam een cape en gooide die over de schouders van de jongen.

Ric grinnikte. Nou, nou, die werd ook bediend. De kap werd nog over z'n hoofd geslagen ook. Waar zou die deftigheid vandaan komen en wat zouden ze willen? Zeker bloemen uitzoeken voor een diner.

O wee, Ric kreeg 'n kleur van schrik. Daar kwamen ze regelrecht op de kas af, waarin hij bezig was. Hij veegde vlug zijn vuile handen af aan zijn overall, maar dat was een overbodige voorzorg. De heer beantwoorde zijn schuchtere groet en de jongen knikte hem toe, maar verder deden ze hun zaken af met Janus.

„Wat zegt meneer? Wou meneer krezante hebbe van allerlei kleur? 't Kan precies gebeure zoas meneer zegt. Blomme as kinderhoofies”.

De jongen keek eens rond. Ric gluurde naar hem. Wat zag hij er vreemd uit. Grote blauwe ogen en allemaal kleine blonde krulletjes. Ric glimlachte in zichzelf. Zo in die cape leek hij wel een meisje.

Eén keer wendde de heer zich tot de jongen. Hij wees de goudkleurige

chrysanten en de jongen knikte een paar keer.

„Is dat uw knechtje?” vroeg de heer nog, voor ze vertrokken.

Janus lachte: „Nee hoor, hij hellept me alleen een beetje van de wal in de sloot. Hij is 't zoontje van de baas”.

De heer lachte ook en Janus trok Ric plagend aan het oor. De jongen vertrok echter geen spier van zijn gezicht.

Janus begeleidde ze buigend tot de auto en kwam dan terug naar de kas.

„Nou, wat zeg-ie d'rvan Rikkie? Daar verkoopt ouwe Janus me effe voor vijf en twintig gulde blomme en an wie?”

„Aan een verwaande kwast met zijn vader”, zei Ric. „Oef, wat een jongen. Er kon geen lachje af en hij stond er bij, of hij geen tien kon tellen”.

„Nee, daar zel je van opkijke as ik 't je vertel. Dat is nou de jongen van 't kasteel”.

Ric sprong op.

„Zijn er mensen op 't kasteel gekomen?” Ouwe Janus knikte.

„Ja zeker, 'k weet het precies van de veldwachter en nou, die kan 't weten. Een ouwe meneer die niet goed lopen ken en een jongen. En dan nog een schoolmeester voor de jongen. Of nee, hii zei wat anders tegen hem, zoiets as een hoge ome uit Indonesië”.

„Een gouverneur?”

„Juist, precies. Nou en dan 't verdere personeel nog hè”.

Ric trok zijn neus op.

„Hebben ze al die drukte met dat huis gemaakt voor twee mensen, Janus? Ik dacht, dat er een familie van minstens twaalf mensen in zou trekken”.

Janus gaf geen antwoord en babbelde voort: „Nou hè en toen die de naam opgaf van Boetselen Anevoort en zei, dat de blomme bezorgd moste worde op 't nieuwe huis, toen had ik direct door, dat voor 't kasteel was, hè”.

Ric luisterde maar half naar het gebabbel. Zijn stemming was opeens omgeklagen. Hii dacht met weemoed aan het indianenkamp, waaruit ze verdreven waren.

En als die jongen nu een flinke vent was geweest, één van 't slag van Rob of de anderen en bij hen naar school was gegaan, dan zouden ze misschien toch nog wel eens binnen 't hek hebben mogen komen.

Maar dit joch. Ric trok hoog z'n neus op. Een verwaande kwast hoor met z'n meisjesharen. Er kon niet eens een lachje op overschieten, toen Janus een grapje maakte.

Nou ja, wat kon 't hem schelen. Morgen zou hij eens aan de anderen vertellen, wat een papkindje die jongen was. Hij mocht zeker niet naar school omdat ze bang waren, dat hij smelten zou. Nou ja, dan moest hij maar wegblijven. Ze hadden 't leuk genoeg met elkaar en er waren fijne plekjes genoeg in het dorp om te spelen.

Fluitend ging Ric weer aan het werk. Hij had het kasteel niet nodig en die jongen ook niet.

Maar voor Janus was 't bezoek van de kasteelmensen de glorie van de dag.

(wordt vervolgd)

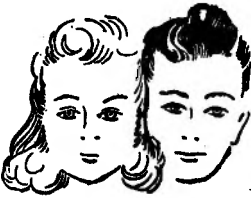
APRIL 1959 14^e jaargang no 9

Onze eigen krant

1909
1959

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meljer, H.o.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.o.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef. No. 3547 - Girorek. no. 839559

14e jaarg. no. 9 - april '59

ONZE KONINGIN 50 JAAR

30 april. Koninginnedag!

Een blijde dag voor het koninklijk gezin; een blijde dag voor heel het nederlandse volk! In stad en dorp wappert het oranje-rood-wit-blauw!

Dit jaar is het een bijzondere feestdag. Koningin Juliana wordt D.V. 50 jaar.

Vijftig jaar geleden, op 30 april, luidden tussen acht en negen uur plotse-ling de klokken. Schoolkinderen stormden de klas uit: „Vrij! Vrij! Er is een prinses geboren!” Spoedig werd die blijde roep door heel Nederland gehoord. Straten en pleinen vulden zich met van blijdschap zingende en dansende mensen. Spontaan klonk het: „Wilhelmus van Nassouwe” en: „Al is ons prinsesje nog zo klein, toch zal ze eens koningin- ne zijn!”

De klokkenluider van Oudebiltzyl, in Friesland, luidde die dag de klok te barsten. Koningin Wilhelmina schonk ter herinnering aan dit feit later een „Julianaklok”.

Hoe zou het prinsesje heten?

't Was een grote verrassing toen bekend werd, dat het koningskindje genoemd werd naar Juliana van Stolberg, de vrome moeder van Prins Willem van Oranje. De volle naam is Juliana Louise Emma Marie Wilhelmina.

De naam Louise herinnert aan Louise de Coligny, de moeder van stadhouder Frederik Hendrik. Beide namen, Juliana

en Louise, doen ons denken aan de ge- loofsstrijd van de Nederlanden.

Emma, zo heette de moeder van ko- ningin Wilhelmina. Heel Nederland hield van de lieve Koningin-Moeder.

Marie was de naam van de moeder van Prins Hendrik, die in haar land, Mecklenburg, de harten van haar onderdanen had gewonnen.

Wilhelmina, de naam van de vorstin, waar Nederland trots op was en is.

KONINGIN WILHELMINA

Aan de tuinzijde van het paleis Noord- einde, stond op 21 mei 1909 een schild- wacht op post. De deur van het paleis ging open. De verpleegster met een ba- by op de arm kwam naar buiten. De soldaat wist onmiddellijk: het prinses- je! Hij wist ook wat hij moest doen bij het passeren van een lid van het vor-

stenhuis. Hij presenteerde correct het geweer!

Prins Hendrik had gezien, hoe deze soldaat de baby eerbiedig eerde door het militair saluut. Hij vond dit zo grappig, dat hij aan de schildwacht, die zo correct zijn dochtertje het erbewijs had gebracht, een stoffelijk bewijs van zijn waardering deed toekomen!

Op 5 juni werd het prinsesje gedoopt. De Willemskerk was vol. De kerk was versierd met planten uit de koninklijke kassen.

Bij al die deftige mensen: prinsen en prinsessen, ministers, gezanten, de hofhouding, de leden van de Staten-Generaal zaten ook twee eenvoudige meisjes uit Scheveningen. Zij vertegenwoordigden de kinderen van het nederlandse volk.

Als andere kinderen groeide het prinsesje op. Ze leerde lopen en praten en vermaakte zich met haar speelgoed. Wel iets bijzonders is dat de kleine prinses haar eerste toespraak hield tot het volk toen ze nog maar..... dertien maanden oud was!

Het koninklijk paar maakte een rit in het Vondelpark te Amsterdam. Dit keer hadden de mensen de meeste belangstelling voor de kleine Juliana. Op de zijpaden van het park stonden ze dicht opeen gepakt. Bij het passeren van een groep vrouwen stak het prinsesje ineens haar handje op, wuifde en zei: „Ta-ta”. De eerste toespraak van H.K.H.

Eens bracht een minister een bezoek aan de koningin. Deze minister had een forse, sierlijke kuif. Hij zag ook de prinses. De prinses moest hem begroeten. Nu moet je een minister aanspreken met: Excellentie. Wel een heel moeilijk woord voor zo'n klein meisje. De prinses keek de minister aan en zei prompt: „Dag KUIF” Wat had die minister een schik!

De eerste vijf jaren vertoefde het koninklijk gezin bijna steeds op het Loo. Hier voelde de prinses zich echt thuis. Ze speelde in haar poppenhuis, ging fijn sproeien met de tuinslang of rij-

HET LOO

den op haar kleine pony.

Toen in 1914 de eerste wereldoorlog uitbrak, moest de koningin veel meer in Den Haag zijn. Het grootste gedeelte van de tijd werd doorgebracht op het Huis ten Bosch.

Het zijn moeilijke jaren geweest, de jaren 1914—1918. Ons land was als een eiland, midden in de oorlogsbranding. In deze tijd begonnen de schooljaren van prinses Juliana. In het Huis Ten Bosch werd een schoolklasje ingericht. Hier ontving de prinses les met nog enkele andere kinderen. Jullie denken misschien, als je moeder de koningin is en je vader de prins, dan zal bij het leren wel iets door de vingers worden gezien bij het prinsesje. Geen denken aan! De koningin wilde dit beslist niet. Haar dochtertje mocht niet als een papkindje worden behandeld.

Nederland bleef in de eerste wereldoorlog buiten de strijd. In 1918 brak in Duitsland een revolutie uit. Keizer Wilhelm II vluchtte naar Nederland. Op de dag van de wapenstilstand meenden Troelstra en zijn aanhangers, dat ook

ons land rijp was voor de revolutie. Hij vergiste zich!

De liefde tot het Oranjehuis zit er diep bij ons volk in. Dat bleek op het Malieveld, waar het rijtuig van de koningin met de prins en de prinses werd omstuwd door een duizendkoppige menigte. Soldaten, net terug van de grenzen waren vrijwillig naar Den Haag gekomen om de troon te beschermen. Zij spanden de paarden af en trokken het rijtuig door de mensenzee tot vlak bij de paleisingang.

Bewogen dankte de koningin haar volk. Uit duizenden kelen klonk het: „Leve de koningin!”

Aan de avond van die gedenkwaardige dag verscheen de koninklijke familie op het balkon van het paleis. 't Was even doodstil. Toen zette een krachtige stem een zegenbede in. Met ontbloot hoofd zong het volk van Nederland: „Dat 's Heren zegen op U daal”.

Na de lagere school volgde voor prinses Juliana de studie aan het gymnasium en de Leidse universiteit.

Op haar achttiende verjaardag werd ze lid van de Raad van State. Meer en meer moest ze zich inwijden in staatszaken.

De koninklijke familie leefde, in voren tegenspoed, mee met haar volk. Dat is gebleken bij watervloed en stormrampen. In de crisistijd na 1931 deed ook prinses Juliana wat zij kon om de nood van ons volk te lenigen.

Het volk van Nederland leefde mee toen er rouw kwam in het vorstenhuis. In 1934 overleden kort na elkaar de koningin-moeder: Emma, en de prins-

gemaal: prins Hendrik. In de diepe stilte van de duizenden voelden koningin Wilhelmina en prinses Juliana het medeleven van hun volk, toen de geliefden werden bijgezet in de koninklijke grafkelder te Delft.

Ook in het leven van een vorstenhuis wisselen droefheid en vreugde.

In de bergen van Zwitserland ontmoetten twee jonge mensen elkaar: prinses Juliana en prins Bernhard van Lippe-Biesterveld. De vakantie werd een zeer prettige! Ze bewaarden hun geheim echter zorgvuldig, want o, die pers! Natuurlijk deelde de koningin hun blijheid. Prins Bernhard mocht op bezoek komen in Nederland. Maar alles moest heel geheimzinnig gebeuren. 't Geheim lekte niet uit!

Op 8 september 1936 kondigde de radio de verloving aan van prinses Juliana der Nederlanden en prins Bernhard van Lippe-Biesterveld! Ons volk brak los in één jubel: De prinses verloofd!

Op 7 januari 1937 vierde Nederland,

ook in Oost en West, het feest van het huwelijk. Het jonge paar ging wonen op het paleis Soestdijk.

Opnieuw was er feestvreugde in Nederland toen op 31 januari 1938 prinses Beatrix werd geboren. Een jaar later, op 5 augustus 1939 was er weer blijdschap: bij de geboorte van prinses Irene. Er werd feest gevierd in ons land, maar door velen met zorg voor de toe-

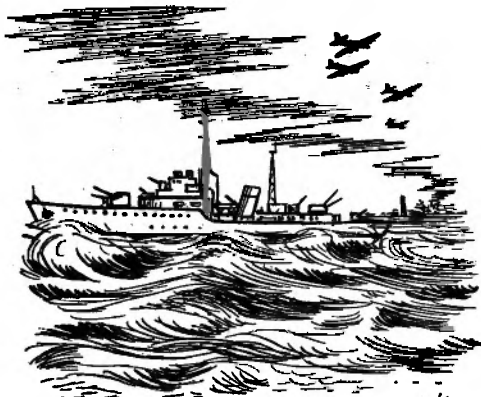
Koningin-Moeder Emma

komst. Want men leefde in de schaduw van een dreigende oorlog.

Irene. Vrede! Op 29 augustus was er de mobilisatie van het gehele leger. Duitsland was Polen binnengevallen.

10 mei 1940. Die dag vergeten we nooit. Hitlers eden bleken leugens. In de vroege morgen trokken de Duitsers ons land binnen. De strijd tegen de overmacht was kort en hevig. Het Huis ten Bosch werd door de Duitsers en ook door de nederlandse verraders onder vuur genomen. Zo spoedig mogelijk vertrok men naar het paleis Noordeinde. Daar was een schuilkelder. In die schuilkelder heeft de koninklijke familie de eerste etmalen van de oorlog doorgebracht. Voor het kleine prinsesje Irene was een apart kistje gemaakt, dat gasdicht kon worden gesloten. Zo'n kleine baby kon immers nog geen gasmasker dragen!

Prinses Juliana moest weg met de kleinen. Overal rondom Den Haag zaten duitse parachutisten. Op zondag 12 mei bracht prins Bernhard zijn vrouw en kinderen in een geblindeerde auto, onder bescherming van een escorte soldaten naar IJmuiden. Hier lag een engelse torpedojager gereed. Dicht bij IJmuiden dook een vliegtuig omlaag en wierp bommen af. De torpedojager werd gelukkig niet getroffen. Op 13 mei arriveerde de prinselijke familie in Engeland. Op diezelfde dag was het ook niet veilig meer voor de koningin. Ook koningin Wilhelmina vertrok naar Engeland, om hier de strijd tegen de over-

weldigers voort te zetten.

Prins Bernhard keerde op 15 mei weer terug naar het oorlogstoneel in Zeeland.

Op die dag capituleerde het nederlandse leger

Zou Hitler een invasie in Engeland wagen? Door onze straten marcheerden de duitse colonnes. Luid zongen ze hun lied van „het varen naar Engeland”.

In alle stilte vertrok prinses Juliana met de kinderen op de nederlandse kruiser „Sumatra” naar Canada. Met aandachtelijke zorg omringde de bemanning de prinses en de kleinen. Een hele nacht werkten ze door om zwemvesten voor de kinderen te maken. Het kon immers gebeuren dat de kruiser werd aangevallen.

Behouden kwamen ze in Canada aan. In Ottawa bleef prinses Juliana tot aan het eind van de oorlog. Enkele malen vlogen prins Bernhard en koningin Wilhelmina over de oceaan. Wat waren dat blijde dagen voor de prinses!

Toen op 19 januari 1943, drong in het bezette, lijdende Nederland de tijding door: in Ottawa is een prinsesje

geboren, Margriet. Men had het gehoord door de listig verstoppte radio!

Eindelijk, eindelijk kwam de volledige capitulatie van het duitse leger. Als gevangenen sloften de Duitsers weg. Met gejuich werden de bevrijders binnengehaald. — 5 mei 1945!

Ons vorstenhuis keerde terug. In het paleis Soestdijk klonken weer kinderstemmen. Weldra waren het er vier, want op 18 februari 1947 werd prinses Marijke geboren.

Langzaam herstelde ons land van het leed van de bezetting.

—:—

Voor koningin Wilhelmina, die vijftig jaren onze trouwe vorstin is geweest, werd de regering te zwaar. Zij deed afstand van de troon in 1948.

Op 6 september van dat jaar werd prinses Juliana gehuldigd als vorstin. Het koninklijk gezin is blijven wonen op Soestdijk.

Hier genieten de kinderen hun blijde jeugd. De koningin wil, dat de kinderen zo gewoon mogelijk worden opgevoed. Zij houdt van eenvoud en „gewoon doen”. Zoveel als een koningin dat kan, bemoeit zij zich als een echte

moeder met haar kinderen. Die kinderen kibbelen, precies als andere kinderen, ook wel eens met elkaar! Dat gebeurt niet te dikwijls! De drie ouderen zijn zeer wijs met de kleine Marijke. Die op haar beurt heeft veel plezier om de zusjes.

Op 30 april zal er D.V. feest zijn. Want „moeder” wordt vijftig jaar.

Het nederlandse volk is dankbaar, blij met haar vorstin: Juliana, koningin der Nederlanden.

Opdracht:

Maak een stamboom van het Oranjehuis.

WERELDGEBEUREN IN 'T

KORT

HET DAK DER WERELD

Met het „dak der wereld” bedoelt men natuurlijk niet een gewoon dak. 't Is de bijnaam voor een hooggelegen land: Tibet.

De laatste tijd is Tibet vaak „in het nieuws.” Met deze uitdrukking bedoelt men, dat er in de kranten veel over Tibet geschreven wordt, dat er voor de radio veel over wordt gesproken. Dat komt, omdat er grote onrust heerst

in dit hoge bergland. Maar daarover in het volgende artikel.

Tibet is eeuwen aaneen een onbekend land geweest. De grenzen waren en bleven voor iedere vreemdeling gesloten. Gelukte het al eens aan iemand, om de grenzen over te komen, soms als **pelgrim** vermomd, dan werd hij meestal spoedig het land weer uitgezet.

Voor het eerst, nu 40 jaar geleden nog maar, werd een Engelsman, als eerste

TIBETAANS KLOOSTER

blanke uitgenodigd een bezoek aan de hoofdstad Lhasa te brengen.

Nu moet je niet denken, dat Lhasa een keurig nette stad is. Er staan wel prachtige huizen, maar ook krotten, van klei opgetrokken. Bestrating en riolering is er niet en je hoeft niet vreemd op te kijken als je honden en varkens tegenkomt.

Dicht bij de stad, tegen een berg, ligt een geweldig, wit paleis, waarop vele vlaggen wapperen.

Het is de **Potala**, het kloosterpaleis, dat alleen, langs hoge trappen, die in de rotsen uitgehouwen zijn, te bereiken is. Hier zetelt het „hoofd” van Tibet, de de Dalai Lama. Hij is het geestelijk en wereldlijk hoofd van het land en wordt door de Tibetanen als een god beschouwd.

De Tibetanen houden er een heel vreemd geloof op na: het **Lamaïsme**. Als iemand sterft, verlaat de ziel het lichaam, maar gaat dan wonen in het lichaam van een nieuwe mens! Sterft nu de Dalai Lama, dan gaat men op zoek naar een pasgeboren jongetje, waarin de ziel van de Dalai Lama is verhuisd. Met behulp van allerlei **orakelspreuken** en **visioenen** van de priesters wordt die dan eindelijk gevonden en nog heel jong tot monnik gewijd en naar de Potala gebracht. Totdat hij meerderjarig is, regeert er dan een **regent** voor hem.

Tibet is ruim 34 maal zo groot als ons land, maar 't is ontzettend dun bevolkt. En dat is geen wonder in dat onherbergzame land! In totaal wonen er misschien maar 3 of 4 miljoen men-

sen. Precies weet men het niet, daarvoor is het land nog te onbekend. Men moet het aantal inwoners dus schatten, maar de hoogste schatting is 6 miljoen. Voor zo'n groot land toch nog maar heel weinig!

De zuidgrens wordt gevormd door 't hoge Himalaya gebergte, waarin de hoogste berg op aarde de Mount Everest zijn top 8882 m. boven de zeespiegel verheft. Maar het hoogland van Tibet is ook al gemiddeld 4000 m hoog! Herders trekken met hun kudden wel tot boven de 5000 m. Op dit plateau

HERDER (TIBET)

heerst een echt landklimaat. Je weet misschien al wel, wat dit betekent: droge, hete zomers en koude winters. In de korte, maar zeer hete zomers stijgt het kwiks soms tot 35 graden boven nul terwijl de thermometer's winters daalt tot 40 graden onder nul.

Neerslag valt er weinig. De opstijgende lucht laat alle regen vallen aan de buitenzijde van de hooggebergten, die Tibet insluiten.

Vreselijke stofstormen komen er soms voor. De lucht op zo'n hoogte is zo ijl, dat vreemdelingen, die hier niet aan gewend zijn, er moeilijk kunnen leven. Ze krijgen gauw last van vermoeidheid wegens gebrek aan zuurstof.

Tibet is in het algemeen een onvruchtbaar land. Een deel van de hoogvlakte is begroeid met een harde, borstelachtige grassoort. Veel Tibetanen houden zich dan ook bezig met de veeteelt; herders trekken met hun kudden geiten, schapen

en yaks van de ene plaats naar de andere.

Wat voor een beest zo'n yak is? Wel, wat bij ons de koe is, is bij de Tibetanen de yak. Dit beest lijkt ook wel wat op een koe, maar is heel wat groter en

LASTDIER-YAK

heeft lang, zacht haar, dat laag neerhangt.

De yaks leveren aan de bevolking melk, boter, vlees, haar en huiden. Zelfs de mest wordt bewaard, gedroogd en als brandstof gebruikt. De herders slaan nu hier, dan daar hun tenten op, die van yakhuiden gemaakt zijn. Zij leiden dus een nomadisch leven.

Van dit wonderlijke land met z'n eigenaardige bevolking valt nog wel veel meer te vertellen, maar laten we eerst maar een kopje thee drinken bij zo'n Tibetaanse familie. Als je die thee lust

tenminste, want ze smaakt anders dan thuis en erg zindelijk is men in Tibet niet! In deze thee doet men zout en een kluit ranzige yak-boter! Lust je ze niet? Nu, de Tibetanen wel! Ze gebruiken per dag wel 30 of 40 koppen thee! Zij denken zeker ook!: Thee doet je goed!

Vragen en opdrachten:

1. Met het „dak der wereld” bedoelt men.....
2. Tibet is maal zo groot als Nederland en is erg bevolkt.
3. De hoofdstad heet
4. De zuidgrens wordt gevormd door het gebergte. De hoogste berg ter wereld is de..., die ... m hoog is.
5. De godsdienst van de Tibetanen is het..... Zij geloven, dat de ziel bij het sterven gaat naar
6. Het geestelijk en wereldlijk hoofd is de
7. Zijn paleis heet de
8. Tibet heeft eenklimaat met zomers en ... winters.
9. Veel Tibetanen leven van Herders trekken met hun kudden ..., ... en ... door het hoogland.
10. De yaks leveren ..., ..., ..., en
11. Pelgrim betekent, orakel ..., visioen ..., nomaden ... Riolering is ..., regent ..., plateau, ranzig ...

De machtige buren van Tibet zijn India en China. Vooral met China kunnen de Tibetanen het niet te best vinden. En geen wonder! De Tibetanen houden van vrijheid, van baas zijn in eigen huis. Maar wanneer het „hemelse rijk” sterk was, vielen zijn legers telkens Tibet bin-

nen en veroverden het land. Maar zo gauw de Chinezen zwakker werden, stonden de Tibetanen op en dreven de vijanden het land uit.

Zo was Tibet van 1918 tot 1950 onafhankelijk. Maar in de herfst van 1950 versloegen de Chinese communisten de

Tibetanen, die met 10.000 man en lichte wapens niet tegen de machtige vijand opkonden. Hun hoofdstad Lhasa werd bezet. Iets later werd er een verdrag gesloten, waarbij de Chinezen aan Tibet autonomie, zelfbestuur beloofden, maar zelf veel invloed zouden houden in het land.

Toen ging het van kwaad tot erger. Het bezettingsleger bleef, veel Chinese communisten trokken het land binnen en de Tibetanen hadden hoegenaamd niets te vertellen.

In Tibet zijn weinig goede wegen. Nu wilden de Chinezen dwars door Tibet een weg naar de grens van India en meer zulke wegen. Hun troepen konden zich sneller verplaatsen om beter de volking onder de duim te houden en daar in te grijpen, waar het nodig was. Voor de aanleg van deze wegen vorderde men honderdduizenden Tibetanen, zowel mannen als vrouwen. Slavenarbeid moesten ze verrichten, zo hard en moeilijk, dat velen stierven.

De Dalai Lama was zo langzamerhand een gevangene in zijn eigen paleis. Hij bleef wel het geestelijk hoofd, maar als regerend vorst mocht hij niet optreden.

Door zulke en andere maatregelen begon het verzet op te komen. Eerst kleine groepjes, later al meer guerilla-strijders begonnen de Chinezen te bestrijden. En hier en daar met succes! Een gebied anderhalf maal zo groot als ons land werd van Chinezen gezuiverd. Wapens en voedsel hebben deze opstandelingen genoeg en munitie krijgen ze soms op een vreemde manier. Geheimzinnige vliegtuigen, waarvan niemand officieel weet, waar ze vandaan komen, laten aan parachutes kisten met wapens en munitie neer.

't Werd de Chinezen te erg. Er werden hele legerafdelingen naar het opstandige gebied gezonden. 't Lukte echter niet, de opstand uit te roeien.

De Dalai Lama zat er lelijk tussen. De opstandelingen, die voor hem vochten, hoopten misschien wel, dat hij zich vóór de opstand zou uitspreken, zich aan hun zijde zou stellen.

Maar.... de Chinezen hadden 17 zware kanonnen zo opgesteld, dat ze op de Potala, het paleis waren gericht. Zodra de Dalai Lama zich vóór de opstand uitsprak, zou zijn paleis in puin geschooten zijn.

Zich uitspreken tegen de opstand wilde hij ook niet. Toen probeerden de Chinezen de Dalai Lama uit zijn paleis te lokken. Hij werd uitgenodigd om zonder lijfwacht te komen dineren in het Chinese militaire hoofdkwartier.

De aanhangers van de Dalai Lama begrepen, dat de vijanden hem dan niet meer zouden laten gaan. Zij trokken bij duizenden door de straten van Lhasa naar de Potala en bezworen hun Dalai Lama niet naar de Chinezen te gaan. Hij deed het niet.....

Toen een paar dagen later het gerucht ging, dat er een Chinees vliegtuig geland was op het vliegveld buiten de stad om hun leider naar Peking over te brengen, was er geen houden meer aan. De wapenpakhuizen werden bestormd en geplunderd en de ongelijke strijd tegen de Chinezen begon. Al begon op tal van plaatsen nu de opstand openlijk los te breken, wat hielp het? Wat kon, naar de mens gesproken, een volkje van 4 of 5 miljoen mensen be-

EEN *Invermoeide* **STRIJDER**

I.

10 juli 1509 werd te Noyon in Picardië Jehan Cauvin geboren, die jullie wel beter zullen kennen als Johannes Calvijn.

Toen Jehan nog maar een jongetje was, was de Hervorming in Duitsland reeds op volle gang. Luther en Zwingli waren in leven en werk hem zo'n 25 jaren voor. Maar de Here zou er op Zijn tijd wel voor zorgen, dat het zuivere

ginnen tegen een rijk van 625 miljoen mensen?

Arm Tibet! Op bloedige wijze werd de opstand neergeslagen. De Dalai Lama vluchtte. 't Is een raadsel, hoe hij het klaarspeelde om 14 dagen achtereen door het woeste hooggebergte te trekken op weg naar India, zonder door de Chinezen te worden gepakt. Met troepen en vliegtuigen zochten ze het bergland af om hem gevangen te nemen, vóór hij de grens over ging. Daarom reisde men bijna alleen des nachts.

Het heet, dat bovendien zijn aanhangers een list hadden bedacht. Een troepje vrijwilligers zou met een „nagemaakte” Dalai Lama een heel andere richting zijn uitgegaan om de vervolgers op een dwaalspoor te brengen.

En 't lukte. Op 31 maart kwam de 23-jarige Dalai Lama in India aan, vergezeld door een klein gevolg. Maar ook toen was aan zijn reis nog geen eind gekomen, al was 't gevaar voorbij. In Noord-India mocht hij niet blijven. Daar wonen ook nog heel wat aanhangers van het Lamaïsme, die de Dalai Lama als hun geestelijk hoofd erkennen. President Nehroe van India is wel bevriend met Tibet, maar wil geen oorlog met China. Als de Dalai Lama in Noord-India bleef kon er van alles gebeuren, daar dicht bij de Tibetaanse grens.

Evangelie ook in Frankrijk zou worden gehoord.....

Vader Cauvin die zelf een goede kerkelijke betrekking had, wilde graag dat z'n jongen tot priester werd opgeleid.

Toen Johannes 12 jaar was, werd hij al tot kapelaan benoemd en ontving hier een jaargeld voor, ofschoon hij er niets voor behoefde te doen. Dat gebeurde in die tijd wel meer hoor. Er is zelfs een bisschop geweest die nog

Daarom zal hij naar Zuid-India moeten gaan en daar voortaan moeten blijven.

In Tibet duurt in de bijna ontoegankelijke berggebieden het verzet nog voort, maar 't is een haast hopeloze strijd voor de dappere bergmensen.

Toch is 't mogelijk, dat we nog wel eens weer van dit gebied zullen lezen. Leek onze tachtigjarige oorlog tegen Spanje ook niet hopeloos?

God kan ook in Tibet het onrecht een halt toeroepen!

Opgaven:

1. De machtigste bureu van Tibet zijn en
2. Men noemt China wel een „het rijk”.
3. Autonomie betekent
4. Bij de aanleg van moesten Tibetanenarbeid verrichten, waardoor velen stierven.
5. De Dalai Lama was eigenlijk een ... in zijn eigen paleis.
6. Het verzet begon in de bergen door g..... strijders.
7. Later brak ook het verzet uit in de hoofdstad ... en op andere plaatsen.
8. De Dalai Lama vluchtte naar
9. Noteer de vreemde woorden en hun betekenis.
10. Neem het kaartje en de afbeeldingen over.

maar 4 jaren telde en een kardinaal van slechts 8.

Johannes bleek een begaafde jongen te zijn met een ontzaglijke ijver en een fabelachtig geheugen. Dit laatst heeft hij ook regelmatig **getraind**, door elke morgen uit z'n geheugen op te diepen alles wat hij de vorige avond had geleerd. Hij studeerde meestal tot diep in de nacht, stond toch iedere morgen heel vroeg op en at heel weinig, soms maar één maal per dag. Dat is verkeerdt van hem geweest, want in z'n jonge jaren heeft hij hierdoor de grondslag gelegd voor zijn latere kwalen en algehele lichaamzwakte: Wat een verschil met Maarten Luther! Je kunt je zeker wel een portret van de duitse hervormer voorstellen? Een groot, rond hoofd, dikke wangen, forse wenkbrauwen, één brok gezondheid. Bekijk daarna eens de geneefse hervormer. Diep liggen de ogen in de kassen weggezonden. Van het smalle gezicht is de vermoeidheid te lezen. Geen wonder. Wat heeft hij ook veel geléden. Regelmatig had hij hoofdpijn, later klaagde hij veel over z'n maag, hij leed aan een nierziekte en in de laatste jaren van zijn leven was het de verraderlijke tering, t.b., die zijn lichaam langzaam maar zeker sloopte en grafwaarts heeft gesleept.....

Z'n studie in de **theologie** verloopt heel vlot. De professoren aan het college de Montaigu in Parijs hebben de student hoog. Onder zijn vrienden is hij zeer gezien.

Gedurende de zomervakantie van 1527 — hij was dus pas 18 — bezoekt hij zijn vader, die in onenigheid leefde met het noyonse kapittel. Daardoor zal vader Cauvin er wel bij z'n zoon op hebben aangedrongen de theologische studie vaarwel te zeggen. Vandaar dat Johannes nu niet langer in Parijs blijft, maar in een andere plaats rechten gaat studeren.

Als de jonge Picardiër het college de Montaigu verlaat, wordt een andere, zeer bekende jonge man ingeschreven: Ignatius van Loyola, de dweepzieke stichter van de Jezuïetenorde. Calvijn, die in de Hervorming zijn levenswerk heeft gevonden en De Loyola, de vurige strijder vóór de Rooms-Katholieke kerk, ze

hebben beiden aan het college de Montaigu gestudeerd.

Iemand noemt de 22-jarige Calvijn straks de geleerdste man van de wereld. Inderdaad, hij was razend knap. Veel leest hij al in de Bijbel, maar hij

verdedigt toch de alleen-zaligmakende kerk nog met alle kracht tegen de verderfelijke leer van Luther. Eén ding zie je al duidelijker, dat het lezen van de Bijbel Calvijn steeds vénder brengt. Hij verdiept zich in de Evangelieën en de brieven van de Apostelen en langzaam maar zeker komt er in de jonge, bleke man een verandering tot stand, die we gewoon zijn bekering te noemen.

Wéér komt Calvijn voor verdere studie naar Parijs. God gaat al duidelijker nu zijn leven leiden. Hij is in de kost bij een vrome, waalse lakenkoopman, die al voor de Reformatie gewonnen was. Deze man gaf niet alleen veel en graag, liet ook op zijn kosten gedeelten van de Bijbel drukken en stelde z'n huis open voor een ieder, die om het geloof moest vluchtten — uit Vlaanderen b.v. — Hierdoor is Calvijn met vooraanstaande personen in aanraking gekomen en het is in deze tijd, dat Calvijn vertelt van een plotselinge lichtstraal van Gods genade in zijn hart. Als wat Paulus eenmaal overkwam op de weg naar Damascus. Hij wil graag meer weten nog en al vragende en sprekende met anderen, wordt hij weldra een verdediger van de bijbelse waarheden, met zulk een overtuigingskracht

Hier boog . . .

I
 Hier boog hun stervende gelaat
 Tegen de stenen van de straat;
 Hier stierven zij voor gans het volk.
 En jij gaat fluitend langs? Lacht? Praat?

II
 Hier, op het grauw en morsig steen,
 Stierven zij moederziel alleen;
 Hier werd de straat gewijde grond.
 Gaap er niet onverschillig rond.

III
 Hier lagen zij, zo arm en kil.
 Hier viel de wereld rond hen stil,
 Geen mens vroeg naar hun laatste wil.
 Ontbloom het hoofd dan en zwijg stil.

BERTUS AAFJES
 geb. 12 mei 1912

BESCHRIJVING:

HIER BOOG . . .

Een dag of wat geleden (9 april) kwam Schmidt, die meer dan 5 jaar

en warmte dat hij zelfs discipelen wint voor de zuivere leer. En de heimelijke bijeenkomsten bezoekt hij voortaan regelmatig. (Wordt vervolgd).

Voor je aantekenschrift:

Grote hervormers zijn: . . . , . . . , . . .
 Luther werkte in . . . , Zwingli in . . .
 en Calvijn in . . . , maar vooral in . . .
 De eigenlijke naam van de franse hervormer is Hij werd . . . juli . . .
 te in Picardië geboren. Dat is dus
 jaren geleden.

Vader Cauvin wilde zijn zoon
 laten worden. Nog maar 12 jaren oud kreeg hij de benoeming van ,
 waaraan ook een verbonden was.

De jongen was zeer begaafd, heel . . .
 en had een geheugen.

Toen hij 18 jaar was verliet hij het college te P , ging niet verder in de ,
 maar in de

Weer in Parijs teruggekeerd, ging zijn hart open voor de zuivere leer van Gods Woord. Hij bezocht regelmatig de

in Djakarta gevangen had gezeten, in zijn geboortedorp Nederweert in Limburg. De driekleur woei overal, muziekkorpsen, de brandweer, de schutterij, padvinders en gymnastiekverenigingen defileerden langs het gemeentehuis, waar de burgemeester en Schmidt op het bordes stonden. Uit duizenden monden klonk het Wilhelmus: „Den Vaderland getrouwe, blijf ik tot in den doet”.

Schmidt zei: „Ik ben te aangedaan om een goed woord van dank te spreken, maar toch wil ik iets zeggen tot de jeugd”. — Stil werd het op het dorpsplein. — Schmidt sprak over het begrip *vrijheid*. Over wat het is, als een mens te kunnen leven en werken. Hij vroeg één moment stilte voor zijn vriend Jungschlager, die in de gevangenis in Indonesië gestorven was. Hoeden gingen van de hoofden. Handen vouwden zich.

— Op 5 mei a.s. is het 14 jaar geleden, dat wij bevrijd werden van het duitse juk. Op 4 mei a.s. denken wij aan hen die in de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) hun leven gaven voor hun Vaderland. Veel mensen zijn dat alweer vergeten. Men heeft de Bevrij-

dingsdag eigenlijk afgeschapt. En dat is erg. De Bijbel is vol van vermaningen: Vergeet niet! Houd in gedachtenis. En de ouders in Israël hadden de plicht aan hun kinderen te vertellen hoe God het volk uit de verdrukking in Egypte had verlost. Ex. 13 : 8. „En op die dag zult gij uw zoon uitleggen: Dit (eten van ongezuurde broden) is terwille van wat de Here mij heeft gedaan bij mijn uittocht uit Egypte. — Dat is nu 3500 jaar geleden. En nog steeds vieren de Joden in de vooravond van Pasen hun „Seideravond”. Ze eten hun „matzes” (ongezuurd brood). Het jongste kind vraagt naar de betekenis. En vader zegt: „Dit is het brood der ellende, dat onze voorouders hebben gegeten bij hun uittocht uit het land, waar zij door Pharao werden onderdrukt. Van geslacht tot geslacht moet ieder zich beschouwen als ware hij zelf slaaf in Egypte geweest, en als ware hij zelf bevrijd.

Toen Israël het land der vrijheid binnentrok, liet Jozua 12 stenen uit de bedding van de Jordaan halen en oprichten tot een teken. En de kinderen, die hier later langs liepen vroegen: „Wat betekenen deze stenen?”. En vader ging vertellen.....

— Zullen wij dan niet dankbaar spreken van de heerlijke 5de mei 1945? En eerbiedig en vol liefde denken aan al die „illegale” strijders, die de dag der bevrijding nader hebben gebracht, maar die dag zelf niet meer beleefden? In ons land zijn ook wel stenen, waarop namen zijn uitgebeiteld van hen, die op die plek werden gefusilleerd. Een zwart kruis staat er voor, bloemen liggen aan de voet van de muur. Nu zegt de dichter: Hier boog.....

— Als je het gedicht een paar maal langzaam hebt gelezen, moet je bij het voordragen je voorstellen, dat je ook op die plek staat.

De veroordeelden stonden tegen de muur. Geblinddoekt. Sommigen hadden de blinddoek geweigerd. De kogels uit de geweren (het franse woord voor geweer is fusil) doorzeefden hun hart. Ze vielen langzaam voorover. Hun stervend gelaat boog!

Met overtuiging zeg je nu r. 3 met nadruk op gans (duuraccent!). Zij stier-

ven voor héél het volk, dus ook voor jou en je vrienden. Hoe is het dan in de wereld mogelijk, dat er kinderen en grote mensen zijn, die hier voorbijlopen, fluiten en lachen? Je zegt bij je zelf: „Hoe bestaat het?” Als je dit werkelijk mèent, zijn je toon en je mimiek vanzelf goed. Na elke vraag even wachten.

In s II is de klank van je stem vol meewarigheid. Ze stierven alléén. Niemand mocht er bij zijn. Geen troostende vriend, geen vriendin, geen moeder of vader. Alléén.

Vol eerbied klinkt r. 3. Dit stukje straat wordt gewijde grond. Hun nagedachtenis wordt plèchtig gezègend.

Met iets bestraffends in je stem zeg je r. 4

In s. III wordt het medegevoel verdiept. De straks nog jonge warme lichamen zijn nu bijna koud (kil). Na de droge tikken van de kogels, na het salvo van de fusillade is er de stilte, de stilte van de dood. Dus nu even een pauze. Woorden van dank en liefde kunnen hen niet meer bereiken. Wat was hun laatste wil? Niemand heeft het kunnen vragen. „Géén méns” dus met enige nadruk. In r. 4 zeg je eerbiedig: „Zwijg stil”.

Na de voordracht loop je niet direkt naar je plaats, maar blijft even staan, om de stilte te markeren (aan te geven).

Je zegt dit vers heel langzaam en stil. Een zachte stem kan wel duidelijk zijn! Het moet „van binnen uit” worden voorgedragen, d.w.z. met je hart, niet sentimenteel maar met diep gevoel. Lees eerst nog eens „De levensroman van Johannes Post” van Anne de Vries en de gedichten: Joris de Heus en de Achttien doden, die ik voor jullie in 1957 en 1958 besprak.

Bertus Aafjes heeft veel voor zijn volk en zijn geschiedenis gevoeld. Ook misschien omdat hij zo vaak buitenslands was. Hij heeft veel gereisd. In Rome heeft hij archeologie (oudheidkunde) gestudeerd. In Egypte heeft hij de Koningsgraven bezocht. Van deze reizen heeft hij prachtig verteld in proza en in poëzie.

Rotterdam Frans C. van Dorp.

P.S. In het vorig nummer stond mitzma dit moet zijn mitzwa.

Hersengymnastiek

Deze keer eerst maar eens de nieuwe vragen voorop.

41. Weet je ook uit welke plaats Daendels kwam?
42. Weet je 't verschil tussen Wieringen en Wielingen?
43. Door welk volk werd het 10-stammenrijk in ballingschap gevoerd?
44. En het 2-stammenrijk dan?
45. Waar ligt koning Willem III begraven?
46. En waar stadhouders-koning Willem III?
47. Welk beroep oefenden onderstaande personen uit? Johan de Witt, Johannes Bogerman, Cornelis Tromp, Nicolaas Vermeer?
48. Er zijn verschillende mensenrassen: o.a. het blanke, het gele en het zwarte. Waartoe behoren nu de Portugezen, de Japannezen, de Hottentotten

- en de Chinezen?
49. Waar stierf Simson? En waar ligt hij begraven?
 50. Waar ergens staat: „The white House”, Het Loo, het Kremlin en „L'arc de Triomphe”?

Terwijl de antwoorden van het vorig tiental volgen:

31. 2de Kamer door het volk (stemgerechtigde kiezers), 1ste Kamer uit en door de leden van de Provinciale Staten, Prov. Staten door het volk, Gemeenteraad door het volk.
32. De Rechte.
33. P.v.d.A., R.K., V.V.D., A.R., en C. H.U.
34. Simon de Lederbereider.
35. Haarlem, Leeuwarden, 's Hertogenbosch.
36. Grote zwarte vogel.
37. Franse volk, het Engelse, het Israëlische en het Abesijnse.
38. Gouverneur-Generaal, Schout bij Nacht, schilder, geneesheer.
39. Nimrod.
40. Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Nrd-Holland tussen Hoorn en Enkhuizen.

—:—

ns werkhoeke

Het raadseltje uit het vorige nummer was voor jullie natuurlijk een peulschilletje. Kijk maar na of je de antwoorden goed had.

Oplossing:

1. lijster. 2. leliën. 3. eenden. 4. ekster.
5. snavel. 6. snebbe. 7. stroop. 8. radj's. 9. reseda. 10. narcis.

—:—

En voorts heb ik een échte kruiswoordpuzzle voor jullie, laten bedoeld als wedstrijd. Er worden enkele prijzen beschikbaar gesteld. De oplossingen moeten vóór 10 mei a.s. binnen zijn. Te zenden aan:

Tj. Schaafsma, Uit. de Miststraat 10 in Kampen.

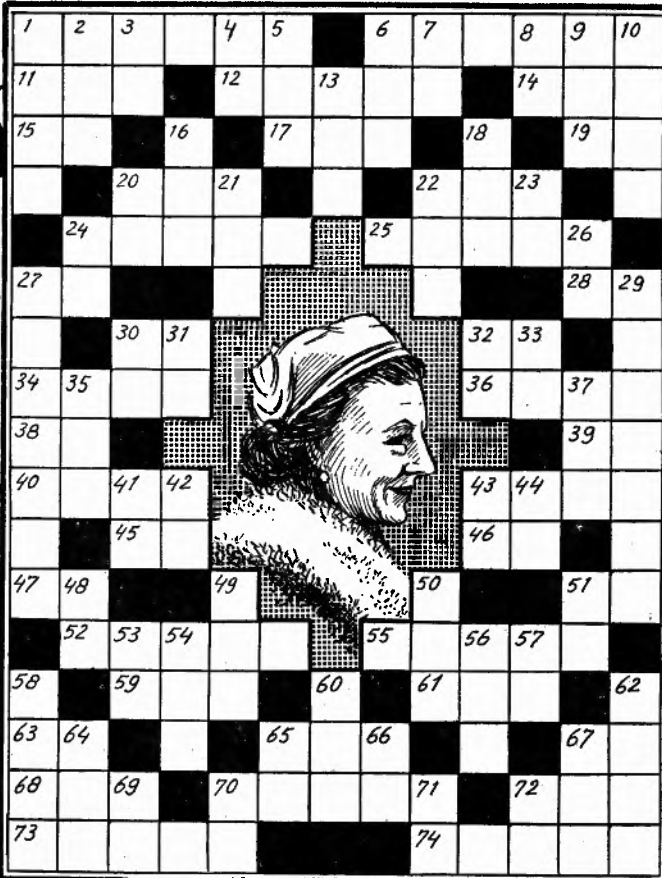
Denk er aan dat je je naam, je voor-naam voluit en het volledige adres achter op de oplossing schrijft.

Horizontaal:

1. naam van een zeer bekend adellijk geslacht. 6. idem. 11. dat zegt de wind.
12. een bloem, die door één van de koninklijke familie gedragen wordt. 14. veel voorkomende jongensnaam. 15. afkorting van godsdienstige groepering. 17. deel van een huis. 19. zangnoot. 20. gat, opening. 22. erts. 24. holte onder de arm. 25. naam van een maand. 27. pers. voorn.woord. 28. koninklijk besluit. 30. inh. . 32. Zijne Majesteit. 34. deel var : kast. 36. was zeer geliefd bij . 38. pers. voorn.woord. 39. deel. bijbel. 40. vervoermiddel. 43. vrucht. 45. zie aldaar. 46. bijwoord. 47. verbinding tussen wielen. 51. vroeger, geweest. 52. tuin, lusthof. 55. livrèiknecht. 50. vóór. 61. scherp, puntig voorwerp. 63. lengtemaat. 65. paardje. 67. lidwoord. 68. nederlandse rivier. 70. vroeger knolletjes. 72. dof, zonder glans. 73.

ORANJE

PRISVRAAG

klein staatje in Duitsland. 74. naam van één der prinsessen.

Verticaal :

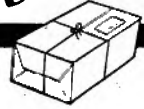
1. plaats. 2. hierop kan b.v. de was gedroogd worden. 3. bijwoord. 4. tegengestelde van neen. 5. het laatste. 6. deel van ons lichaam. 7. voertuig. 8. afkorting voor Jezuïetenorde. 9. inhoudsmaat (wijnvat). 10. verbond. 11. kledingstuk. 12. vrucht. 13. roem. 14. maanstand. 15. dikke steen. 16. familielid. 17. verhoogde zangnoot. 18. tweeklank. 19. maanstand. 20. heel nederland houdt van haar. 21. één der prinsessen. 22. staat wel boven aan drukwerk of brief. 23.

pers. voorn.woord. 24. Zijne Excellentie. 25. lengtemaat. 26. grote zijde-industriebedrijf. 27. afgemat. 28. ter zee. 29. onder anderen. 30. gezinslid. 31. lengtemaat. 32. soortelijk gewicht. 33. oppervlaktemaat. 34. mondvoll. 35. geeft een vogel. 36. Amsterdams Peil. 37. groot schip. 38. deel van ons hoofd. 39. voegwoord. 40. onbepaald hoofdtelwoord. 41. deksel. 42. komt van bijten. 43. daar kun je op schrijven. 44. blijde uitroep. 45. eb en vloed. 46. een van de twaalf stammen Israëls. 47. militaire politie. 48. zangnoot. 49. zangnoot. 50. pers. voorn.woord.

Bijna te laat

DOOR C. Th. JONGEJAN - DE GROOT

Hoofdstuk IX

Rolf heeft een plan

't Liep tegen Sinterklaas. Met hun drieën waren de vriendjes weer eens op weg naar een klant van bakker Ruis. Rob droeg de mand met boodschappen en ze stapten stevig door.

„Heila, lui, wacht eens even”.

De jongens bleven staan en keken achterom. Daar kwam Bert aanhollen, Bert de hardloper.

„Zeg, ik dacht dat jij niet mee kon vanmiddag”.

„'k Zou eerst de hele middag met vader meegaan, maar we moesten eerst naar 't kasteel en daar had vader zo lang werk. Ik kreeg een boodschap dat ik maar naar huis moest gaan”.

„Ben jij op 't kasteel geweest?”

Bert knikte.

„Ja en 'k heb die jongen ook gezien. Ric heeft niets te veel gezegd hoor. 't Is een vervelende verwaande kwast”.

„Hè toe, vertel eens”.

„Nou, er is niet veel van te vertellen”, zei Bert. „Ik moest buiten wachten. Ik stond in dat portiek, je weet wel. En toen kwam ineens dat loeder van een hond om 't hoekje kijken. Hij gromde en ik.....”

„Heeft hij je gebeten?”

„Nee, ik..... nou ja, niet dat ik bang was hoor, maar ik dacht om mijn broek hè en toen drukte ik pardoos op de bel”.

De jongens meesmuilden en Rob zei: „Beken maar eerlijk, dat je wel bang was. Hu, 't is een echte bloedhond, hij zou best mensen kunnen verslinden”.

Bert praatte er vlug overheen.

„Nou en gelijk dat ik belde, ging de deur open en die jongen van 't kasteel kwam met zijn overjas aan naar buiten. Ik zei, dat ik bang was voor die hond en wat denk je? Hij gaf me niet eens antwoord, maar liep terug en even later kwam er een knecht naar

buiten en die moest de hond roepen”.

Rob deed of hij een jongedame uit de oude doos was. Hij pakte een denkbeeldige rok tussen zijn vingers, wiegde heen en weer en zei met een nuffig hoge stem: „Ik ben de jongedame van 't kasteel zåg. Ik ken toch niet zelf mijn hond roepen? Daar ben ik veel te däftig voor, zåg”.

De jongens schaterden van de lach. Rolf kreeg een inval en riep: „Zeg jongens, ik weet wat. Laten we met Sinterklaas eens een leuke grap hebben en die verwaande jongen een pakket thuis sturen”.

Rob was direkt voor het plan te vinden, maar Bert vond, dat hij geen grappes uit kon halen bij de klanten van zijn vader. Ric haalde de schoulers op.

„Bah, wat heb je eraan zo'n vreemde snoeshaan te plagen?”

„Juist leuk met Sinterklaas”, hield Rolf vol. „Dat verwaande joch denkt, dat hij een cadeau krijgt en dan wordt hij er alleen maar opgezet”.

„En jullie worden gewroken”, zei Rob.

„Nou ja, ik wil geen spelbreker zijn”, zei Bert. „Als Rob nu nog even om 't hardst wil lopen met me, dan ben ik te vinden voor elk plan”.

Rob zuchtte en gaf zijn boodschappenmand aan Ric. Hij zou Bert zijn zin maar weer geven. Na die ene keer op school, die hij per ongeluk had gewonnen, had hij ettelijke keren tegen het dikkertje gelopen, maar altijd kwam hij één of twee stappen achter hem aan.

Ook nu bleef hij achter en Bert had schik.

„Houd maar vol, Rob”, hijgde hij. „Je wint 't vast nog eens van me”.

Ze lachten alle drie om de hardlopersmanie van Bert en toen maakten ze hun plannen. De volgende week woensdag zouden ze 's middags bijeen komen bij Rob. Dat was de enige, die 'n eigen kamertje had. Alle vier zouden ze dan iets meebrengen om in het pak

te doen, dat ze naar 't kasteel zouden sturen. — „En denk eraan, een gedicht erbij, hoor”, riep Rob.

„En wie moet de surprise bezorgen?” vroeg Bert, die nu al angstig was bij de gedachte aan de hond.

„Dat zullen we woensdagmiddag wel uitkienen”, riep Bert. „Zorg nu allemaal maar, dat je iets leuks bedenkt”.

Hoofdstuk X.

De St. Nicolaas-surprise.

In 't gezellige kamertje van Rolf zaten de drie vriendjes bijeen.

Hè, wat fijn toch, zo'n eigen kamer-tje”, zuchtte Rob. „Ik moet thuis op zolder slapen, omdat er voor de bakkerij zo weinig ruimte is”.

„Nee, dan heeft Zeno het fijner”, grinnikte Rob. „Minstens drie zitkamers en twee slaapkamers”.

„Wie is Zeno?” vroeg Ric.

„Zo heet die jongen uit 't kasteel”, vertelde Rob. „Wat een naam hè? Dat ben ik te weten gekomen van de brievenbesteller. Zeno van Boetselen Anevoort”.

„Haal nu je spullen maar voor de dag”, zei Ric ongeduldig. „Zou er niemand kunnen komen?”

„Sientje kan ons een kopje drinken komen brengen, maar ik laat haar niet binnen. Tegen St. Nicolaas-avond mag je best geheimen hebben.

Bert was de eerste, die zijn surprise te voorschijn haalde. Het was een wol-

len speelgoedschaapje met kleine krulletjes en een blauw lintje om de hals.

Het gedicht, dat hij gemaakt had, luidde:

Hoe vind je wel dit mooie schaa-p?

Jij deftige verwaande aap.

't Heeft krulletjes, een lijfje vol

Net als jij op je schapenbol.

De drie anderen klaptten in hun handen van pret.

„Goed is-ie, zeg. Wie nou?”

Ric trok uit zijn tas een verfromfaaid popje met een blonde, verwarde krulpruik. Het had een keepje om en onder dat keepje droeg het een ruw genaaid wollen broekje en een trui. De capuchon van de keep was opgezet.

Ric las nu zijn gedicht voor:

Als je woont op een kasteel

En het regent nogal veel,

Dan doe je maar een keepje aan

En laat de kap over je krulletjes gaan,

En niemand zeg je dan gedag,

Omdat dat om je deftigheid niet mag.

„Echt leuk. Dat kan-ie in zijn zak steken”. „Hoe kom je aan dat poppetje en die kleren?”

„Allemaal ouwe rommel van mijn zusje. Vind je 't gedicht echt leuk? 'k Heb er twee avonden op zitten broeden”.

„Open, doe eens open!”

De jongens maakten vlug de tafel leeg en Sientje, het dienstmeisje van de dokter, kwam binnen met een blaadje, waarop vier kopjes chocolademelk stonden. Ze zette de kopjes voor de jongens en bleef staan wachten.

„De kopjes zal ik maar weer meenemen”, lachte ze.

Toen Sientje verdwenen was, kwam Rolf met zijn maaksel voor de dag. Hij had een vel papier genomen en daarop een uitgeknipt plaatje geplakt. Het prentje stelde een eigenwijs kereltje met een bril voor, een lei onder zijn arm en een sponzendoos in zijn hand. Op zijn hoofd, waarvan Rolf het haar weggeknipt had, waren met zwarte inkt kleine krulletjes getekend. Onder het plaatje stond:

Ik ben een deftig kereltje

En mag niet naar een school.

Daar gaan gewone jongens heen

En maken grove jool.

Mijn mooie witte krulletjes

En al mijn fijne spulletjes,

Ze blijven netjes heel,

Als ik zit op het kasteel.

(Wordt vervolgd).

MEI 1959

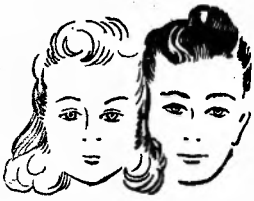
14e jaargang - no. 10

Onze eigen krant

INHOUD:

1. Een onvermoeid strijder (2).
2. Henry Dunant. Het Rode Kruis.
3. Zeeschepen naar Chicago
4. Bolivia.
5. Hersengymnastiek.
6. Ons werkhoekje met oplossing van de puzzle.
7. Voordracht:
„Mijn klein, klein dochterke”, met beschrijving.
8. Vervolgverhaal:
„Bijna te laat”.

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN

Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meljer, H.e.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFTZIJL - Telef. No 3547 - Girorek. no. 839559

14e jaarg. no. 10 - mei '59

EEN Invermoeide STRIJDER

(II).

Dan gebeurt er iets in Parijs dat hem in zijn ziel beroert. Eén van de trouwste bezoekers van de „stille vergaderingen” wordt gevangen genomen en tot de brandstapel veroordeeld. Calvijn staat bleek en ontzet, temidden van de toeschouwers en kan zich nauwelijks bedwingen bij het zien van dit schouwspel. 's Avonds preekt hij over: „Zijt getrouw tot de dood” en zijn eigen geloof wordt dieper en vaster.

Kort daarop doet zich een bijzondere gebeurtenis voor.

Aan de parijse universiteit wordt tot rector benoemd de hervormingsgezinde **medicus** Nicolaas Cop. Je weet misschien wel dat een nieuwbenoemde professor zijn colleges opent met het uitspreken van een z.g. **inaugurale** rede. Welnu deze rede heeft Calvijn voor zijn vriend gemaakt. Hoe de inhoud was, behoeft ik jullie niet te vertellen. Straks is de grote dag aangebroken. In een plechtige bijeenkomst, voor een deftig gehoor van monniken én het hof van koning Frans I, spreekt de jonge professor vrijmoedig en zuiver over het licht van Gods Woord over de wetenschap. O wee, woe-dende monniken verlaten aanstonds de kerk, dienen in ijtempo een aanklacht tegen hem in. Maar er zijn ook die het voor professor Cop opnemen, zoals de zuster van de koning zelf. Maar de vijanden zullen snel handelen. De jonge

professor wordt gedagvaard. Hij maakt zich klaar om te gaan. Maar wat wil het Parlement? Schrik niet: hem direct gevangen zetten, veroordelen en..... verbranden. Een hervormingsgezinde vriend krijgt er lucht van en laat het professor Cop, als deze al onder weg is, in het oor fluisteren om direct te vluchten. 't Gelukt ook nog en de nieuwe rector redt zijn leven buiten Parijs.

Maar dan gaan de begerige moordenaarshanden zoeken naar..... Johannes Calvijn. Overhaast, uitgelaten door een

venster, als wijngaardenier verkleed, weet ook hij te ontkomen.

Een tijdlang verblijft Calvijn bij een vriend met een pracht **bibliotheek**. Men

heeft wel eens gesproken over Calvijns Wartburg. Maar Calvijn heeft het tussen de vier muren al gauw te benauwd en daarom trekt hij er weer op uit, ja, waagt zich zelfs binnen de muren van Parijs. Niet lang blijft hij hier onopgemerkt en moet wéér vluchten. Net op tijd, want vlak daarna woedt in Parijs de vervolging.

In Bazel vindt de opgejaagde hervormer rust. Hier leeft hij onder de schuilnaam Lucianus — gevormd van de letters van zijn naam Calvinus —. Ruim heeft hij het niet gehad, eerder armoedig, maar het leven temidden van een volk, dat hetzelfde geloof belijdt, was voor hem al een verademing. Hier heeft hij naar hartelust kunnen werken. Zonder onderbreking. Hier schrijft hij o.a. zijn levenswerk: de *Institutie*, een boek van onschatbare waarde. En bij dit geschrift voegt hij een open brief, met een nadere verklaring van het geloof der vervolgdgen in Frankrijk „Aan den zeer machtigen en doorluchten monarch Franciscus, den allerchristelijksten koning van Frankrijk, zijn Vorst, wenscht Johannes Calvinus vrede en zaligheid in Christus. Bazel, de 1en Augustus 1536.”

Niet zodra is de laatste drukproef nagezien of Calvijn vertrekt naar Italië. De vrome hertogin Renata van Ferrara, ook een zuster van de franse koning, heeft hem n.l. uitgenodigd. Verschillende voor-
aanstaande Fransen, om het geloof verdreven, vinden aan haar hof bescherming. De dichter Marot b.v. die de psalmen vertaalde, is haar secretaris. Ook Calvijn wordt hartelijk ontvangen. Het eerste exemplaar van de *Institutie* biedt hij Renata aan. Hier heeft Calvijn kostelijke dagen beleefd.

Helaas duurde de vreugde niet lang. Daarvoor lag Rome ook té dicht bij. Maar een Jezuïet schrijft later: „Calvijns verblijf te Ferrara heeft Italië meer schade berokkend dan alle zendelingen van Luther tezamen.” De *Inquisitie* ruikt gevaar en..... Calvijn moet weg.

Waarheen? Naar Parijs!

Het verlangen naar Parijs is onweersstaanbaar sterk. En het kán, dank zij een brief, die alle „kettters” een verblijf van 6 maanden in het vaderland toestaat.

Calvijn heeft met een gebroken hart gestaan voor het huis van zijn geliefde

gastheer, de rijke lakenkoopman, op de brandstapel ter dood gebracht. Veel vrienden bezoekt hij. O, wat zijn die maanden gauw voorbij.....

Nu verlaat hij Frankrijk voorgoed.

Hij wil naar Bazel terug, maar daar de weg naar de Rijn door troepen versperd is, besluit hij over Lyon en Geneve te reizen, om door Zwitserland heen Bazel te bereiken.

Zie, daar gaat de grote hervormer de poort van Geneve door, om een logement te zoeken. 't Is zijn bedoeling hier slechts één nacht te vertoeven.

Maar dit heel korte verblijf in Genève beslist over het verdere leven van Calvijn.

Hoe duidelijk kun je zien dat het God zélf is, die deze Picardiër hier vastgrijpt om hem een geweldig werk op z'n schouders te leggen.

Deze prachtige stad gelegen aan het meer van Genève heeft al voor de Reformatie gekozen. Niet op een erg rustige manier..... maar ná de beeldenstorm en oproer heeft de burgerij tenslotte plechtig gezworen naar 't Evangelie te zullen leven. Flinke predikanten

CALVIJN

hopen met hun prediking de mensen verder te brengen en te sterken in het geloof.

Eén van hen heet Farel, een onknappe man, met een rode, onverzorgde baard en een gezicht vol zomersproeten, maar met een oog en een stem..... En bespraakt dat ie is en slagvaardig, nee maar.....

Eén ding heeft Farel de laatste weken wel gezien, dat je iets gemakkelijker kunt afbreken dan opbouwen. De Refor-

matie heeft gezegevierd. De priesters zijn de stad uit, maar nu komt, dán hier, dán daar het verzet, de tegenstand op. Er zijn in Genève nog honderden, die niet écht de Reformatie zijn toegedaan. Het ópbouwende werk moet nu beginnen. Dat is zo moeilijk. Soms voelt hij er zich niet tegen opgewassen.....

Dan vertelt hem een vriend, zó op straat, dat Calvijn, de schrijver van de Institutie zich in de stad bevindt. Farel staat even perplex.

„Calvijn?”

„Ja, maar morgen gaat hij weer verder.”

„Nee, hij gaat niet verder”, schreeuwt de vurige Farel. „Waar is 't ie?”

En met grote haast spoedt hij zich naar de herberg, waar Calvijn zal overnachten. Na een korte begroeting valt Farel met zijn woorden Calvijn rauw op het lijf.

„Gij gaat niet verder. Hier is werk voor U. Véél werk.”

En onderwijl vertelt hij aan Calvijn in 't kort wat er in Genève gebeurd is en hoe de toestand nú is.

„Nu moeten de mensen onderwézen worden. En dat moet gij doen.”

„Ja maar, ik moet zelf nog veel leren en schrijven”, verdedigt Calvijn zich. „En zo gezond en sterk ben ik ook niet. Ik heb rust nodig.”

„Rust. Wat rust?” windt Farel zich op. „Gij moet mij helpen.”

De vurige ogen schitteren, z'n stem verheft zich. „'t Is de Hére die U hier roept en wilt gij de roepstem van Gód ongehoorzaam zijn?”

Calvijn krimpt in elkaar. 't Is een moment in z'n leven, dat hij nimmer zal vergeten.

De heftige Farel buigt zich over de tafel heen, komt vlak bij het gezicht van Calvijn en bijt hem toe: „Rust voor je wérk? De Here vervlóeke je rust en je werk. Daar zal géén zegen weer op rusten.”

Ontzet staart Calvijn de geweldenaar aan. Een benauwende stilte hangt tussen die twee. 't Is alsof Calvijn Gods eigen hand op zich voelt. Hier kan hij niet onder uit..... Alle bezwaren vallen weg..... Met bevende stem spreekt hij: „Ik gehoorzaam God.”

Vanaf dit tijdstip is Calvijns leven aan Genève verbonden.

September 1536 wordt voor het eerst

in de notulen van de geneefse raadszittingen de naam van Calvinus genoemd.

Deze dominee — dit woord betekent eigenlijk: bedienaar van het Goddelijk Woord — heeft van toen af op bescheiden wijze, maar heel zuiver, gepreekt, des zondags en in de bijbellezingen-doorde-week. En gestadig groeit het aantal kerkgangers. Zijn naam is weldra in Genève en ver daarbuiten bekend als de beste Schriftverklaarder en de overvolle kerken bewijzen, dat er een honger is naar het levende Woord.

Hoe rijk de kennis van deze 27-jarige dominee is, blijkt eens in Lausanne, waar een godsdienstgesprek plaats vindt. De kathedraal is vol. Ook zitten daar 174 roomse priesters. Dagen aaneen wordt er gedisputeerd over allerlei zaken van de bijbel, van het geloof, enz. Farel, Viret e.a. antwoorden en..... de bescheiden Calvijn heeft 3 dagen aaneen nog niets gezegd. Tot er op de vierde dag door een rooms-katholiek wordt verteld, dat de aanhangers van de Reformatie de boeken van Augustinus en andere kerkvaders geringschafften. Wie zal deze onwaarheid weerspreken? Farel, Viret? Dan staat Calvijn op en haalt, zo uit zijn hoofd hele

stukken uit Tertullianus, Chrysostomus en uit de werken van Augustinus aan. Vol aandacht luisteren de toehoorders. Er komt bewondering voor zo'n geheugen, voor zóveel wijsheid. En velen in de kerk worden overtuigd.

En heeft dit godsdienstgesprek ook gevolgen gehad? Binnen enkele weken voegen zich 80 ordebroeders en 120 wereldlijke priesters bij de kerk der Reformatie.

Het is niet in een paar bladzijden te zeggen, wat Calvijn in Genève heeft gedaan. Er kan alléén maar gezegd worden dat deze man zonder onderbreking heeft gewerkt, gestudeerd, geschreven en gepreekt. Iedere zondag worden er 5 diensten gehouden en elke werkdag 2 — met Farel natuurlijk en een zekere blinde Courault. —

En de regering der stad, die helemaal en in alles met de predikanten samenwerkt, straft streng een ieder, die zich misgaan heeft.....

Voor velen té streng. En de smeulende tegenstand gloeit aan. De vijanden worden al brutaler. Op straat durft men de predikanten naschelden. Smerige liedjes worden voor het huis van Calvijn gezongen. Bij een nieuwe verkiezing krijgen de tegenstanders de meerderheid in de raad. De vijandschap wordt eindelijk zó groot dat aan de dominees de kansel wordt ontzegd. Dat gebeurt op Paaszondag.....

Tóch brengt Calvijn het woord van God op die feestdag. Hij is Gode méér gehoorzaam dan de mensen. Doch Paasmaandag valt, na urenlange bespreking, het vonnis

over Farel, Calvijn en Couralt. Ze worden verbannen.....

Als de trouwe knechten van God de poort van Genève uitgaan, schijnt de stad voor de Reformatie verlóren te zijn.....

Ze gaan, niet met bitterheid, wel met droefheid in het hart.....

In Bazel vinden ze voorlopig een vriendelijk onderdak.

Calvijn trekt na enkele weken naar Straatsburg. Hier trouwt hij in de zomer van 1540 met een jonge weduwe, Idelette van Buren.

(wordt vervolgd)

Voor je aantekenschrift:

Voor zijn vriend, de hervormingsgezinde....., die tot van dete Parijs was benoemd, schreef hij de inaugurele rede. De jonge professor moest overhaast....., maar..... eveneens.

In Bazel heeft Calvijn onder de schuilnaam..... een „rustige“ tijd beleefd. Hier schreef hij de

Daarna ging hij naar Italië, waar de vrome hertoging..... van hem hartelijk ontfing. Nog eenmaal vertoefde hij korte tijd in, verliet nu Fr..... voorgoed en moest vanwege troepen langs de de omweg maken over L..... en G..... om in Bazel te komen.

Eén van de bekendste dominees in Genève heet

De stad is toegedaan, maar er moet nog veel tegenstand worden overwonnen.

Als hoort dat in de stad is, zoekt hij hem op en bezweert hem in te blijven. durft niet te weigeren. Zo is vanaf het leven van aan verbonden.

Ontzaglijk veel werk heeft Calvijn gedaan. Des zondags wordt er x gepreekt en in de week iedere dag x.

Calvijns grote kennis blijkt in, waar een plaats vindt.

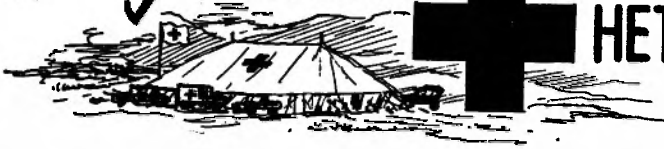
De raad van Genève treedt streng op tegen alle overtreders.

Voor velen té streng.

Op valt het vonnis, dat de 3 predikanten:,, worden verbannen.

In trouwt Calvijn met

Henry Dunant

HET RODE KRUIS

Eén vlag kent men in bijna alle landen van de wereld: n.l. de vlag van het Rode Kruis, de meest bekende vereniging. Een australische jongen weet er even goed van als een finse jongen. Het meisje uit Abessinië en het meisje uit China kennen het Rode Kruis!

In het jaar 1859 werd in Noord-Italië een veldslag geleverd, die het leven kostte aan ruim 30.000 mensen. Met geen pen is te beschrijven, wat er werd geleden op het slagveld van Solferino.

Eén van de mensen, die de strijd van het begin tot het einde meemaakte, was een zekere Henry Dunant. Hij was ooggetuige van de vreselijkste tonelen.

Als jongeman had hij al veel van zich doen spreken door zijn oprechte naastenliefde. Altijd was hij er op uit, anderen te helpen. In z'n geboortestad, Genève, kenden ze hem als een weldoener, als een echte mensenvriend!

Gedreven door liefde tot zijn medemensen trok hij naar Lombardije, het toneel van de strijd. Zoveel hij kon, wilde hij het lijden van de gewonden verzachten.

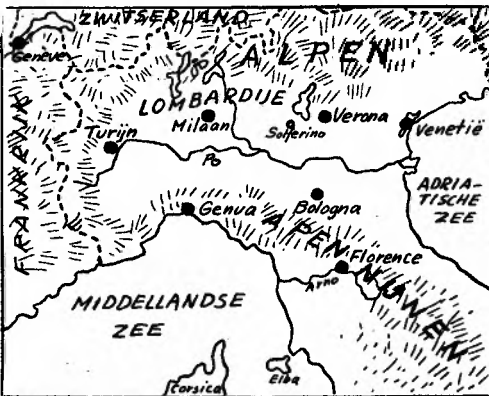
tekort! Ook voor Dunant werd het werk te zwaar. Hij zond een dringend verzoek om hulp naar enkele vooraanstaande personen.

Er kwam hulp! Verplegers, verbandartikelen, levensmiddelen, **medicijnen** en verfrissende dranken.

Weken, maandenlang, nam de verpleging en verzorging van de gewonde soldaten Dunant in beslag. Toen hij eindelijk naar zijn vaderland terugkeerde, was hij aan het eind van zijn krachten. Vooral zijn zenuwen waren geschokt door het

HENRY DUNANT

Dagen aanéén — en de nachten er bij — is hij onvermoeid bezig geweest met de verzorging van duizenden gekwetsten.

Op het slagveld, in de **ambulances** en hospitalen; overal stond hij met zijn helpers klaar. Maar — men kwam handen

zien van zoveel lijden, doodsangst en wanhoop bij duizenden verminkten.

In de gezonde berglucht van zijn Alpenland keerden langzamerhand zijn krachten terug. Toen ging Dunant weer hard aan het werk. Nu aan het schrijven van brieven en..... een boek. Hij beschreef hierin de ontzettende tonelen van de veldslag in Lombardije. Zó ontroerend, dat bijna niemand het boek met droge ogen kon lezen. Het werd in een groot aantal talen gedrukt. Duizenden, over heel de wereld verspreid, zeiden, na het lezen van het boek van Dunant: „Er moèt geholpen worden!”

Zoals eenmaal Mevrouw Beecher-Stowe het lijden beschreef van de neger-slaven

in de: „Negerhut van Oom Tom“ en daar- door de ogen opende voor het harde lot van deze stakkers, zo bereikte Dunant door zijn boek, dat op de slagvelden hulp werd verleend aan vriend en vij- and.

Nu is Dunant heus niet de eerste ge- weest, die temidden van haat en dood van een oorlog, warme mensenliefde heeft getoond. Ook vóór hem zijn er mensen geweest, die met grote liefde gewonden hebben geholpen en stervenden in hun laatste ogenblikken hebben bijgestaan.

Gedurende de Krimoorlog b.v. waren dat twee vrouwen, een russische groot- vorstin: Helena Paulowna en een engelse dame: Florence Nightingale.

Maar Dunant heeft zijn uiterste krach- ten ingespannen om al die „mensenvrien- den“ te verénigen! Hij trachtte overal in Europa en ook daarbuiten, verenigingen op te richten, die in oorlogstijd vrijwilligers zouden uitzenden om iedereen, dus vriend en vijand, te helpen in hun lij- den. En dat is gelukt!

In augustus 1864 kwamen te Genève afgevaardigden van 16 landen uit Europa en Amerika bijeen. Deze mannen sticht- ten het Rode Kruis. Ze maakten tevens een verdrag waarin het werk en de hou- ding van het Rode Kruis werd omschre- ven.

Alle 16 landen traden toe. Dit getal heeft zich uitgebreid tot een vijftigtal! Het herkenningsteken zou zijn een rood kruis op een wit veld.

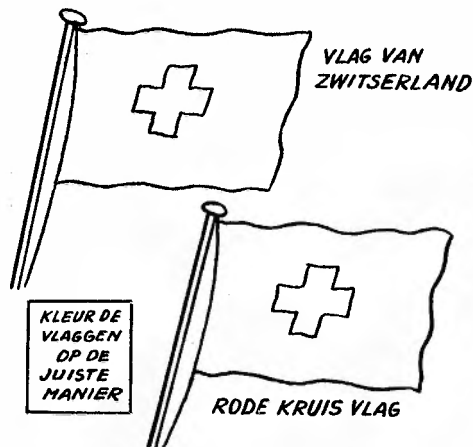
Het kruis als symbool van lijden, liefde en verlossing!

Twee staten hebben wèl het verdrag getekend, maar wilden het kruis niet. Perzië heeft een rode leeuw en zon op een wit veld. Turkije bracht inplaats van het kruis, de rode halve maan aan.

In de aangesloten landen werden spoed- ige verenigingen opgericht. In ons land door toedoen van Koning Willem III in het jaar 1867.

Reeds in de Frans-Duitse oorlog van 1870 werkten op het slagveld ook neder- landse ambulances. Ook in latere oorlo- gen bleef het nederlandse Rode Kruis niet achter.

Het Rode Kruis werkt niet alleen in oorlogstijd. Ook in vreedstijd is er werk in overvloed. Bij rampen, denk aan de

overstromingen, epidemieën of wat dan ook, doet het Rode Kruis wat het kan om de nood te lenigen.

En hoeveel werk komt daar niet bij! Opleiding van personeel, het verstrekken van inlichtingen over zieken, gewonden, doden, vermisten en krijgsgevangenen.

Het verzenden van pakketten, voedsel- voorziening, de bloedtransfusiedienst, cursussen voor E.H.B.O. het zijn allemaal taken van het Rode Kruis.

Een vereniging als het Rode Kruis is het ten volle waard, door ieder gesteund te worden. In de laatste week van de maand mei doet het Rode Kruis elk jaar een oproep tot het nederlandse publiek om een bijdrage voor zijn veelomvattend werk.

In de gehele wereld worden voorberei- dingen getroffen, om de dag van 24 juni waardig te herdenken. Op die dag zal het een eeuw geleden zijn, dat Henry Dunant op het slagveld van Solferino **geconfronteerd** werd met de nameloze ellende van de oorlog. De Rode Kruisge- dachte werd op dat slagveld geboren!

Korte inhoud van de les.

Opgave:

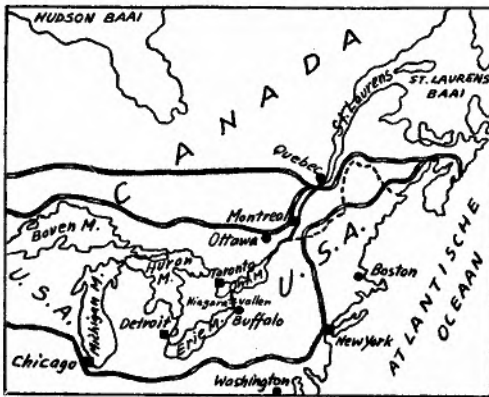
1. De vlag van het Rode Kruis heeft een veld, met daarin een kruis. De vlag is net de om- gekeerde van
2. Het noorden van Italië heet..... Hier werd in het jaar een veldslag geleverd bij op (datum).
3. Een ooggetuige van de slag was

Zeeschepen naar Chicago

Wij, Nederlanders, hebben recht om een beetje trots te zijn op onze Zuiderzeewerken en op ons Delta-plan, dat al in uitvoering is. Maar nu moeten we toch vooral niet denken, dat zoiets in andere landen nooit gebeurt.

Zoek bijv. op de kaart van N. Amerika de Sint Laurens maar eens op. Deze rivier voert ontzettend veel water uit de vijf Grote Meren naar zee. Ze mondt uit in de St. Laurens Baai.

Op de kaart kun je zien, dat die Grote Meren en de Sint Laurens voor een gedeelte de grens vormen tussen Canada en de Verenigde Staten. Zie je twee steden liggen aan die Sint Laurens? Juist,

Montreal en Quebec. Tot dusver konden zeeschepen een heel eind de rivier opvaren. Schepen met een diepgang tot 12 m. konden tot Quebec komen. Kleinere met een diepgang tot 10 m. voeren door tot Montreal. Die waren al 1750 km. het land in. Maar dan was 't ook afgelopen, want vlak boven Montreal was de rivier door de vele stroomversnellingen onbevaarbaar. Dat was jammer, want 180 km. verder begonnen de Grote Meren, en die zijn diep genoeg voor de grootste zeeschepen. Als die 180 km. tussen Montreal en het Ontario Meer nu ook eens bevaarbaar gemaakt werden, dan zouden de schepen wel twee keer zo ver het land binnen kunnen varen (3560 km.)

Vroeger had men hier al iets aan gedaan. Men had kanalen gegraven, maar 't verschil in hoogte tussen Montreal en de Grote Meren bedroeg 80 m. Zodoende had men in die kanalen 21 sluizen moeten bouwen. Maar die kanalen en sluizen waren niet berekend op zeeschepen. Alleen kleinere vaartuigen konden er gebruik van maken.

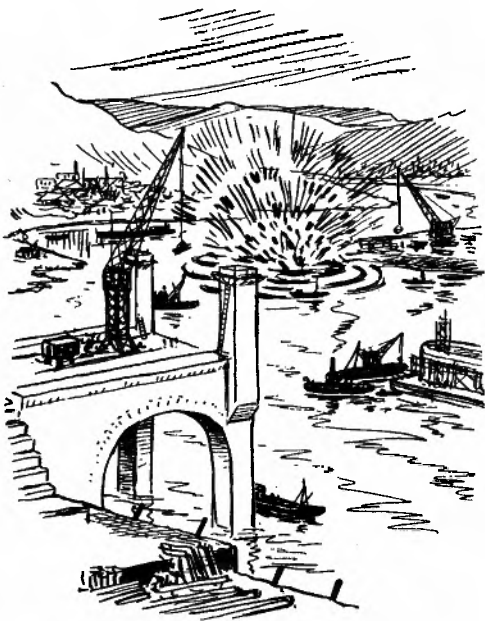
Canada was dan ook al lang van plan om de zaak grondig te verbeteren. Maar omdat de Sint Laurens grensrivier is, moesten de Verenigde Staten eigenlijk meewerken. En niet iedereen in de U.S.A.

maar trok naar het slagveld om

4. Henry Dunant schreef een boek over Hij woonde in, Evenals dat van Mevrouw had het succes. Het schudde de mensen wakker.
5. Twee vrouwen, die in de Krimoorlog het leed van de gewonden lenigden waren: en
6. In het jaar werd te

de vereniging het Rode Kruis opgericht. Dit was het werk van

7. Het kruis is het symbool van
8. De staten en wilden het kruis niet, want deze volken zijn
9. In ons land werd in, onder de regering van het Rode Kruis opgericht.
10. Werkzaamheden in vredetijd door het Rode Kruis verricht zijn:

juichte de plannen toe. De havens aan de oostkust waren bang, dat hun scheepvaartdrukke er op achteruit zou gaan. Ook de Amerikaanse spoorwegen werkten tegen. Zij waren bang, dat veel vrachtvervoer naar en van de steden in het merengebied dan niet langer per spoor, maar per schip zou plaats hebben. Men kan altijd nog goedkoper per schip, dan per trein vervoeren. En zo waren er meer, die tegenwerkten.

Tenslotte zeiden de Canadezen, dat zij 't dan alleen zouden doen. Maar dan zouden de folgelden, die de schepen zouden moeten betalen, ook alleen voor Canada zijn. Toen gaven de Amerikanen toe.

In 1953 werd met het grote werk begonnen. En dat was werkelijk een reuzenwerk. In ons land zouden bijvoorbeeld baggermolens een diepe vaargeul in de rivier kunnen graven. Bij de Sint Laurens waren echter rotsen van ontzettend hard gesteente, waar baggermolens niets konden beginnen. Op zulke plaatsen moest springstof worden aangebracht om de rotsen op te blazen. Honderden tonnen springstof werden hiervoor gebruikt. Maar de gewenste diepte kwam er!

Verder moesten er bruggen worden gebouwd, dammen gelegd om kunstmatige meren te krijgen. Er kwam een waterkrachtcentrale, dorpen werden verplaatst. In de drukste tijd werkten er wel 22.000 arbeiders!

In plaats van de 21 oude, kwamen er nu 8 nieuwe sluzen, maar nu zo groot, dat zeeschepen er geschut kunnen worden.

Wat dat alles gekost heeft? Schrik niet: 3 miljard gulden (f 3.000.000.000)

Maar nu kunnen **tankers**, vracht-, graan- en ertsschepen, als ze tenminste niet al te groot zijn (grootste diepgang 25½ voet) doorvaren tot ver het binnenland in.

Zo kunnen Detroit met z'n Ford fabrieken en Chicago, om maar een paar steden te noemen, zeehavens worden.

De grote industriesteden in het merengebied hebben enorm veel erts nodig. De ijzer-ertsvoorraden in dit gebied raken geleidelijk uitgeput. Langs de nieuwe zeeweg kunnen nu ertsen aangevoerd worden uit Labrador. En de afgewerkte produkten van de fabrieken kunnen rechtstreeks verscheept worden, zonder dat telkens overladen nodig is.

Ook de grote landbouwstaten ten oosten van de Grote Meren hebben belang bij deze nieuwe waterweg. De grote graanvoorraden kunnen nu dadelijk in zeeschepen geladen worden, waardoor de vrachtkosten, en, dus de prijs, lager worden.

Tussen Quebec en Chicago zijn wel 125 grotere of kleinere havens, die van deze vernieuwde vaarweg kunnen profiteren.

Weet je, wat een groot nadeel is? De nieuwe zeeweg zit vijf maanden dicht, van december tot bijna eind april. Dan is op de benedenloop van de Sint Laurens geen scheepvaart mogelijk door ijsgang. Maar dit nadeel weegt toch niet op tegen de grote voordelen van de scheepvaartdrukke in de overige maanden.

En ja, dan is er toch ook nog iets, waar wij Nederlanders trots op kunnen zijn. Het eerste schip, dat langs de nieuwe **route** Chicago bereikte, was namelijk een nederlands schip! Het was de „Prins Johan Willem Friso” van de Oranjelijn.

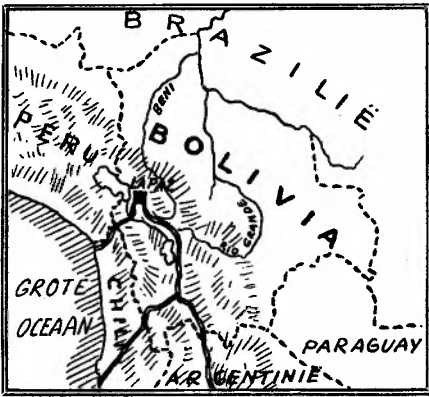
Geen wonder, dat het feestelijk ontvangen werd. Het betekende immers het begin van Chicago's loopbaan als zeehaven! Met een klein kanon werden saluutschoten gelost. Op de kade stonden een paar duizend belangstellenden en een muziekkorps. De burgemeester van Chicago kwam persoonlijk aan boord en bood de kapitein een vlag van de stad

Bolivia

Ongeveer een maand geleden brak er weer eens **revolutie** uit in Bolivia. Over die revolutie zullen we maar niet veel zeggen, want dat komt daar vaker voor. Men heeft uitgerekend, dat er gemiddeld eens in de 9 maand een opstand is in dat land. Laten we maar blij zijn, dat het in ons land anders is!

Niet over die revolutie, maar over het land zelf gaat dit artikel.

Veel aardrijkskundige namen heb je

waarschijnlijk niet geleerd bij dit land in het hartje van Zuid-Amerika. De machtige Andesketen doorsnijdt het westen van het land. Enkele bergen hier zijn meer dan 6000 m. hoog, de Illampse zelfs meer dan 7000 m. Verder bestaat het land uit grote hoogvlakten, uitgestrekte moerassige vlakten in het noorden en droge grassteppen en woestijnen in het zuidoosten.

't Klimaat is over 't algemeen niet zo aangenaam. Op de hoogvlakten is het altijd koud, daar heerst een poolklimaat. In de vlakten daarentegen vind je een echt tropisch klimaat. Alleen in de dalen tussen de bergen zou je het nog het best kunnen uithouden, daar is 't een koel, gezond klimaat.

Bolivia is wel 34 maal zo groot als Nederland, maar 't is erg dun bevolkt. Er wonen namelijk maar 3½ miljoen mensen. Hoe weinig dit is, kun je misschien het gemakkelijkst begrijpen, als je weet, dat er in Nederland per km² ongeveer 340 mensen wonen en in Bolivia maar 3!

aan. Bovendien werd hij onderscheiden met het ereburgerschap van de stad!

De nieuwe scheepvaartweg is zo belangrijk, dat hij al wel vergeleken wordt met het Suez- en het Panama-kanaal. Eén overeenkomst is er zeker: Net als in deze kanalen moeten de schepen nu op de Sint Laurens toegelden betalen!

Vragen en opgaven.

1. Aan de Sint Laurens liggen de steden..... en.....
2. Tot Montreal konden schepen varen met een diepgang tot m.
3. De afstand van Montreal tot het Ontario Meer bedraagt km.

4. Noem de vijf grote meren.
5. Twee grote steden in het merengebied zijn en
6. Het verval van de Sint Laurens tussen de meren en Montreal bedraagt m. Daarom moesten er 8 gebouwd worden.
7. Ook bouwde men b....., een w....., men legde kunstmatige aan en bouwde d.....
8. Over de nieuwe waterweg vervoert men,, en (Kun je nog meer noemen?)
9. Een nadeel is, dat
10. Het eerste zeeschip, dat Chicago bereikte, was de
11. Werk het kaartje op en plak het in.

De bevolking bestaat voor meer dan de helft uit Indianen, verder uit kleurlingen en blanken. De blanken zijn verreweg in de minderheid. De meesten van hen zijn van spaanse afkomst.

Vroeger was Bolivia een deel van het grote indiaanse rijk Peru, waarover de Inca's regeerden. Na de ontdekking van Amerika veroverden de Spanjaarden het land. De overwinnaars brachten de bevolking tot slavernij. Dat heeft zo ongeveer 3 eeuwen geduurd, want een goede honderd jaar geleden werd die slavernij pas afgeschaft.

Een groot deel van het land is niet erg vruchtbaar. Dat is te begrijpen, als je denkt aan de hoogvlakten, moerassen, steppen en woestijnen.

Voor de landbouw zorgt vooral de indiaanse bevolking. Dat gaat nog niet op al te moderne manier, want de Indianen zijn zeer on-ontwikkeld, zodat de landbouw op een laag peil staat. Bovendien doet de Indiaan niet meer werk dan

INDIANEN MET MUILEZEL

nodig is voor zijn sober bestaan. Zo komt het dat Bolivia heel wat levensmiddelen moet invoeren.

De Indianen zijn meestal erg arm en leven in ellendige omstandigheden. Vaak

zijn ze verslaafd aan alcohol en aan het kauwen van cocabladeren. (Dat zijn bla-

deren, waaruit men cocaïne kan bereiden).

Door de eeuwenlange onderdrukking en achteruitzetting wantrouwen de Indianen elke regering en ze zijn onmiddellijk bereid tot verzet. Aan onderwijs en scholen hebben ze een hekel. Je kunt het land toch wel bewerken, zonder dat je lezen of schrijven kunt? De ouders sturen de kinderen dan ook alleen naar school als ze er toe gedwongen worden. Zo komt het dat maar 7 % van de bevolking kan lezen of schrijven.

Nu werken niet alle Indianen en kleurlingen op het land. Velen zijn mijnwerker.

Want in Bolivia zitten verschillende ertsen in de grond, zoals tin, koper, zink en andere metalen. Vooral tin wordt veel uitgevoerd. Hoe duurder de tin is op de wereldmarkt, hoe meer geld er binnenkomt in Bolivia. Met dit geld moeten dan weer de levensmiddelen gekocht worden, die het land moet invoeren.

Dalen de tinprijzen, dan komt er minder geld binnen, kan er minder gekocht worden en..... komt er ontevredenheid. Die ontevredenheid loopt vaak uit op een nieuwe revolutie. Men zegt wel eens: Vallen de tinprijzen, dan valt ook de president. Gelukkig voor de presidenten gaat dat niet altijd op. Toch zegt het wel iets, dat Bolivia 134 jaar zelfstandig

is en nu al 89 presidenten heeft gehad.

't Is dus niet gemakkelijk om president van dat land te zijn! Als de levensomstandigheden ongunstiger worden, krijgt hij van alles de schuld!

Tot voor enkele jaren mochten alleen de mensen stemmen, die lezen en schrijven konden. Dat waren natuurlijk de blanken en een deel der Mestiezen, dat zijn Indianen met enig „blank“ bloed in de aderen. Die blanken en Mestiezen vormden dan ook de regering. Zo erg precies keken ze daarbij niet. 't Ging er wel eens een beetje slordig toe.

Zo wilde de regering tijdens de eerste wereldoorlog Engeland en Amerika helpen door ook aan Duitsland de oorlog te verklaren. Dat bleek echter niet meer nodig, omdat Bolivia al vanaf 1871 met Duitsland in oorlog was. Toen had het de zijde van Frankrijk gekozen en Duitsland de oorlog verklaard. Na afloop van die oorlog had men eenvoudig vergeten vrede te sluiten! Het land was dus nog in staat van oorlog met Duitsland en hoefde niet nog eens opnieuw een oorlogsverklaring te sturen!

Telkens zijn er pogingen gedaan om het land vooruit te brengen. Omdat alle landbouwgrond zo ongeveer in handen was van een paar grootgrondbezitters heeft men geprobeerd dat land onder de indiaanse boertjes te verdelen.

Voor eigen grond zouden ze toch wel hun best doen! 't Werd een grote teleurstelling! Nu ze niet meer voor een ander behoeften te werken, deden de boeren nog kalmer aan, zodat er nog minder geooogst werd dan vroeger.

De mijnen werden **genationaliseerd**, werden dus eigendom van de Staat. De opbrengst van de tinmijnen liep al gauw tot de helft terug. De lonen van de mijnwerkers werden verhoogd, maar die vonden, dat ze nu wel wat langzamer aan konden doen!

Op die manier moest alles wel verkeerdt gaan.

Als Amerika niet telkens **financiële** hulp geboden had, dan had het er voor Bolivia slecht uitgezien!

In de hoofdstad La Paz zitten de president en zijn helpers dan ook dikwijls met de handen in het haar. Hoe moeten ze er mee aan.

't Is ook moeilijk, een volk vooruit te helpen, dat niet meewerken wil.

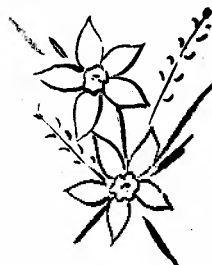
Een paar dingen moet je tenslotte nog onthouden. De **officiële** taal is spaans, maar de Indianen (dus de grootste helft van de bewoners) spreken één van de twee grote indiaanse **dialecten**.

Bolivia ligt nergens aan zee, maar mag voor zijn handel gebruik maken van een vrijhaven in Chili, en van de haven Santos in Brazilië.

't Is te hopen, dat men in Bolivia leert verstaan, dat de hand des vlijtigen gezegend zal worden.

Opgaven!

1. Noem de landen waar Bolivia aan grenst.
2. In Bolivia wonen blanken, en
3. Het land is erg bevolkt.
4. Er is nogal vaak, gemiddeld eens in de maand.
5. Door Bolivia loopt het gebergte. De hoogste top is de, wel m. hoog.
6. Het land voert o.a. uit en moet invoeren.
7. Over 't algemeen is de bevolking niet erg ontwikkeld, slechts % kan lezen en schrijven.
8. De blanken zijn meest van afkomst.
9. Mestiezen zijn
10. De hoofdstad is en voor de handel mag Bolivia gebruik maken van de v..... haven Arica in Chili en van in Brazilië.
11. Schrijf de vreemde woorden op (Kun je 't uit je hoofd?) met hun betekenis.
12. Kleur het kaartje en plak het in.

Hersengymnastiek

De antwoorden van het vorige tiental zijn:

41. uit Hattem. 42. Wieringen is een eiland en de Wielingen is een naam van een wafer bij de Westerschelde.
43. Door de Assyriërs.
44. Door de Babyloniërs. 45. In Delft. 46. In de Westminster Abbey te Londen. 47. Raadpensionaris, predikant, vlootvoogd, schilder.
48. blanke, gele, zwarte en het gele ras. 49. In de tempel van Dagon, tussen Zora en Estaol. 50. Washington, Apeldoorn, Moskou, in Parijs.

Dan volgen de nieuwe vragen:

51. Probeer 'es vlot de verjaardagen van alle leden van de koninklijke familie te noemen.
52. En natuurlijk ook van Prinses Wilhelmina.
53. In 1934 was er tot twee maal toe rouw in het koninklijk gezin. Over wie?
54. Welk land bedoel je met het „dak der wereld“?
55. Waar vertoeft de Dalai Lama?
56. Noem 'es de delen van het droombeeld van Nebukadnezar.
57. Welke koning gaf de Joden de vrijheid terug te keren naar „de heilige erve“?
58. Wanneer werd Calvin geboren en waar?
59. Welke grootse kanaalplannen heeft Rusland achter het IJzeren Gordijn?
60. Zeg 'es vrij nauwkeurig waar de volgende plaatsen liggen: Duinkerken, Duisburg, Dublin, Dover en Davos?

Beste jongens en meisjes,

Een massa inzendingen zijn deze keer door mijn bus gegleden. Prachtig werk was er bij! Fleurig en kleurig!

Ik vind het zo vreselijk jammer, dat er zelfs bij die allermooiste inzendingen lelijke fouten zijn gemaakt. Om maar iets te noemen: 54 vert. moet niet zijn aak, maar ark, waardoor 59 hor. pré en niet pae wordt. Zo ook 3 vert. af, dat is een bijwoord en niet ai, dat is een tussenwerpsel. 30 hor. reken ik dm³ goed. Bijna alle inzendingen hebben dg.

Nog eens geef ik jullie allemaal de raad, om de oplossingen eerst goed na te kijken, vóór je deze wegzendt. Voor de aardige ingesloten briefjes hartelijk dank.

De drie gelukkigen zijn:

1. Gelly van der Bij, Twijzelerheide 127
2. Dick Helmig, Oranjestr. 90, IJmuiden
3. Petrus v. d. Veen, Hfdstr. 64 Rottevalle Van harte gefeliciteerd.

De oplossing is als volgt:

h o r i z o n t a a l .

1. Oranje 6. Nassau 11. oef 12. anjer 14. Jan 15. R.K. 17. dak 19. nu 20. lek 22. oer 24. oksel 25. april 27. je 28. K.B. 30. dg 32. Z.M. 34. lade 36. Emma 38. ik 39. O.T. 40. auto 43. peer 45. z.a. 46. al 47. as 51. ex 52. gaard 55. lakei 59. pre 61. pin 63. el 65. hit 67. de 68. Eem 70. radijs 72. mat 73. Lippe 74. Irene.

v e r t i k a a l .

1. oord 2. rek 3. af 4. ja 5. end 6. nek 7 ar 8. S.J. 9. aam 10. Unie 13. jas 16. bes 18. eer 20. l.k. 21. kei 22. opa 23. ri 24. oe 26. l.k. 27. Juliana 29. Beatrix 30. d.d. 31. ge 32. Z.E. 33. mm 35. A.K.U. 37. moe 41. t.z. 42. o.a. 43. pa 44. el 48. s.g. 49. are 50. hap 51. ei 53. A.P. 54. ark 56. kin 57. en 58. veel 60. lid 62. bete 64. lei 65. ha 66. tij 67. Dan 69. M.P. 70. re 71. si 72. me.

Mijn kleen, kleen dochterke.

- Gelijk een daske zijt ge dik,
 Gelijk een kwartelke van kwik,
 I Gelijk een moorke soms zo zwart,
 Mijn kleen, kleen dochterke, mijn hart!
 Maar nu gewassen je daar zit,
 Daar is geen engelke zo wit.
 II Daar is geen lammeke zo zoet,
 Mijn kleen, kleen dochterke, mijn bloed!
 Ik hef je op de okselkes omhoog,
 III Ik zie een sterreke in elk oog,
 En voor mijn armoe word ik blind,
 Mijn kleen, kleen dochterke, mijn kind!

René de Clercq (1877-1932)

BESCHRIJVING:

België is een tweetalig land. Het Zuiden spreekt Frans; het Noorden Vlaams (= Nederlands). Officieel hebben de Vlamingen evenveel rechten als de Walen. Maar eeuwenlang zijn de Vlamingen achtergesteld. Het Frans moest koning kraaien. Toen Gezelle leerling was op het Klein-Seminarie te Rousselare stond er een boete op het Vlaamse klappen (spreken) op de speelplaats! Die boete ging van je zakgeld af! Vêel Vlamingen (Conscience, Gezelle, Rodenbach, Vermeglen) hebben gevochten voor hun recht. In 1930 werd de Universiteit te Gent volledig Vlaams. René de Clercq heeft op zijn wijze hier aan meegewerkt. Hij was doctor in de Germaanse letteren. Zijn proefschrift handelde over Guido Gezelle. In een van zijn strijdliederen zegt hij:

Weet de Koning, onze Koning,
 dat men zijn volk tot slaven drijft?
 Vlaanderen, Vlaanderen, met hand en tand
 sta ik recht voor u,
 vecht voor U.

Maar hij heeft ook heel andere gedichten geschreven. Heb je wel eens een wever bezig gezien, die de spoeel met de inslagdraad heen en weer joeg door de kruislings gespannen draden van de scheuring? Luister:

Zit ik op mijn stoeleke
 tiek-tak-tiek
 en speel ik met mijn spoeleke
 tiek-tak-tiek enz.

Bijzonder aardig is „Het Wafeleterke”

Heel alleen aan 't tafelke
 eet ons kind een wafelke.

Ook ons gedicht over zijn kind. Voor je

nu verder gaat, moet je zelf het vers enige malen met de grootste aandacht lezen. Tracht zelf een oordeel te vormen.

Je moet nooit iets mooi vinden, omdat een ander het mooi vindt. Dat is „slavensmaak” en slaafse bewondering. Dat wil niet zeggen, dat je eigenwijs moet zijn en van anderen niets wilt leren. Integendeel; maar kijk eerst zelf uit je ogen. En wat je zelf gezien, gehoord en gevoeld hebt, vergelijk je met wat een ander er van zegt.

Als je het vers hardop leest, lijkt het of de woorden dansen. Allerlei factoren werken hiertoe mee, ook de kleinste kleinigheid, b.v. de uitgang ke van die typisch Vlaamse verkleinwoorden. Als je zegt dasje, kwartetje, moortje, enz. schuifelen en glijden die woordjes over het gladde linoleum. Maar de woordesken: danske, moorke, dochterke, springen als knikkers op een marmeren vloer. Ook de vele één-lettergrepige woorden werken daartoe mee. En zelfs de drielettergrepige als lammeke, dochterke hebben door dat springende van hun ritme iets bijzonder levendigs.

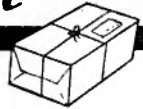
Je zou denken, dat al die korte woordjes bij elkaar iets stotends zouden geven. Maar nee, 't is eigenaardig, maar dat is nu juist niet het geval. Alles is elastisch; het is van begin tot eind stromende vriendelijkheid, een liefkozend praten tegen het kind.

De vergelijkingen zijn echt beeldend. Een das is dik; een kwartel is een levendige vogel. Het woord kwik drukt dat snelle bewegelijke nog beter uit. Soms heeft ze zich bij het spelen buiten wel eens erg vuil gemaakt. Maar vader zegt

Bijna te laat

DOOR C. Th. JONGEJAN-DE GROOT

„Ik vind het ene nog leuker dan 't andere,” zei Rob. „'k Hoop, dat jullie mijn cadeautje ook aardig vinden.”

„Mijn cadeautje,” proestte Ric. „Mooie cadeautjes, zeg.”

Rob haalde een kinderspeentje te voorschijn. De ring en de kraag waren van marsepein en de speen was van chocolade.

„Ja, van mij krijgt hij een echt cadeautje,” knikte Rob. „Hij kan het opeten en ik heb het van mijn vader uit de bakkerij mogen nemen.”

„Heb jij dan tegen je vader verteld, wat we van plan zijn?”

„Nee, natuurlijk niet,” lachte Rob. „Zulke dingen vinden grote mensen nooit goed. Luister nou naar mijn gedicht.”

Ik heet Zeentje

En ik heb behoefte aan een speentje

Ik ben net zo'n meisjeswicht

Met krulletjes om mijn gezicht.

„Nou ja, hij kan er toch niets aan doen, dat zijn haren zo krullen,” zei Bert.

„Stil nou, laat Rob lezen, juist leuk zo”, vond Ric. „Welke jongen heeft er nu ook zulk haar.”

Rob las weer:

Ik ben een goeverneur

En kom niet buiten de deur,

En ik wil niemand groeten.

Gedag van Zeentje, de Zoete.

Opgetogen begon het viertal de surpri-

ses in te pakken. Rob had vloeipapier meegebracht en alles werd keurig verpakt in een grote doos van Rolf. Zorgvuldig waren alle etiketten verwijderd. Op 't kasteel mochten ze niet vermoeden uit welke hoek de wind waaide.

„Wij weten nergens van hoor,” zei Ric. „Nou ja, als vader en moeder er achter zouden komen en ze mij regelrecht zouden vragen, of ik meegeholpen had, dan zou ik er niet om jokken,” zei Rolf.

„Kan het dan uitkomen?” vroeg Rob met een angstig gezicht. „Vader levert brood aan 't kasteel.”

„En mijn vader moet er ook wel eens heen,” schrok Bert.

„Och, 't komt niet uit,” lachte Rolf. „Denk je heus, dat ze dat allemaal uit gaan zoeken? Met Sinterklaas wordt er zoveel onzin verstuurd.”

„Wie zal 't wegbrengen?” vroeg Ric. „Wij gaan met ons viertjes tot 't hek,”

zei Rob. „En dan gaat één van ons het hek binnen en zet 't pak voor de deur. Hij drukt op het belletje en loopt dan hard weg.”

„Maar die hond,” weifelde Bert.

„De brievenbesteller heeft gezegd, dat de hond 's avonds na 't eten in de kennel gaat,” vertelde Rob.

Bert bleef bedenkelijk kijken. Je kon nooit weten, of ze voor een keer niet eens van de gewoonte af zouden wijken en waar moest je heen, als de hond gromde

niet: Kind, kind, kind, wat zie je er weer uit, je lijkt wel een nikker, maar hij gebruikt het lieve woordje: moorke. Maar nu is het avond. De kleine meid is gewassen; ze heeft haar witte nachtjaponnetje aan en ze zit nu stil en is zoet. (s. II)

Hij tilt het meiske op. Het licht van de lamp weerspiegelt in haar glanzende kijkers: „Een sterreke in elk oog.” En dan komt de mooiste regel uit het gedicht (r. 3 van s. III). Zeker het hele gedicht is mooi, het is muziek, het heeft een heerlijk fris ritme, het is een schilderijtje, het is vol hartelijkheid.

Ondanks al die verkleinwoordjes wordt het toch niet zoetelijk; het houdt iets flinks, vooral door die laatste krachtige woorden: hart, bloed, kind.

Maar om die derde regel van s III heb ik het gedicht gekozen. Hier wordt het gemoed geraakt. Het is of hierdoor een elektrische stroom door heel het gedicht gaat. De dichter is arm, hij heeft heel veel

zorgen; jarenlang, meer dan 10 jaar heeft hij buiten zijn geliefde Vlaanderen moeten leven; wat een „armoe.”

Maar dit lieve kleine meisje is zo'n schat voor hem, zo'n bezit, zo'n rijkdom, dat hij alle narigheid vergeet, die armoe eenvoudig niet meer ziet, er blind voor is op dat ene heerlijke moment.

De voordracht zal niet moeilijk zijn. Laat vooral dat muzikale en het tintelend ritme uitkomen. Bij het zeggen van de twee laatste regels moet je, hoe jong je ook bent, je toch kunnen voorstellen, wat deze vader gevoeld heeft. En ze dan zeggen, zonder aanstellerij, maar zonder schroom je eigen gevoel daarin uitdrukken en de voordracht afsluiten met een hartelijk: mijn kind!

Nu ga je het van buiten leren. Een Vlaams dichter heeft gezegd:

Van buiten kennen is van binnen kennen.
Rotterdam FRANS C. VAN DORP.

en er niemand was om hem terug te roepen?

„Ik zal 't pak wel voor de deur neerzetten,” zei Rob. „'t Is immers donker en ik steek een stuk worst in mijn zak. Als die hond er is, dan geef ik hem een stukje worst en dan doet hij me niets.”

De jongens spraken af, dat ze Sinterklaasavond om zeven uur precies present zouden zijn voor het huis van Rob. Rolf zou 't pak meebrengen, waarop met grote letters geschreven stond:

Jongeheer Zeno van Boetselen-Anevoort
Je kon met Sinterklaas net zoveel pakken in en uit huis meenemen als je maar wilde, niemand vroeg, waar je heen moest. Het was een fijn plan en al hadden ze alleen het plezier van 't verzenden maar, ze zouden zich kostelijk gewroken hebben op dien jongen, die Ric en Bert zo uit de hoogte behandeld had.

Hoofdstuk XI. Sint Nicolaasavond.

Met ingehouden adem en uitgestrekte halzen wachtten Ric, Rolf en Bert bij 't hek van het kasteel. Rob sloop over het grasperk naar het huis toe. De hond was er gelukkig niet. 't Stuk worst kon in zijn zak blijven.

Het portiek was verlicht door een elec-

trische booglamp. 't Was maar te hopen, dat er niemand in de gang was, want dan zouden ze zien, wie er voor Sinterklaas speelde.

Rob trok nog vlug zijn pet diep over de ogen, zette het pak vlak voor de voordeur neer en drukte hard op de bel. Toen liep hij op een holletje naar zijn vriendjes amen wachtten ze in het donder open zou gaan.
st eigenlijk zelf voorkomen,”

lachte Rob. „Dat zou 't leukste zijn.”

De deur ging open. Een huisknecht met een gestreept jasje nam het pak op en droeg het naar binnen.

„Popje gezien? Kastje gaat dicht,” zei Bert.

„Wat zou ik er graag bij zijn, als jongeheer Zeno 't pak opende,” grinnikte Ric.

„Maar nu gaan we terug naar onze eigen Sinterklaaspakketten,” zei Rob.

„'t Zal mij benieuwen, of ik dat boek van Robinson Crusoe nog krijg. Ik heb het met dikke, vette letters op mijn verlanglijstje gezet.”

„En ik moet ook gauw naar huis, want ik moet nog voor Zwarte Piet spelen vanavond,” zei Bert. „Een fijn costume hebben we. Een rooie baret met een zwarte veer en een fluwelen pofbroek en ik maak me helemaal zwart. De kleintjes mogen me niet herkennen.”

Allemaal verlangden ze nu naar huis en ze zetten er de pas in. 't Was buiten op straat ook niets prettig. Donker en zo echt waterkoud. Echt weer om naar de warme haard te verlangen.

Rob, die als laatste overbleef, legde de weg naar huis in draf af. Moeder zelf deed de deur voor hem open.

„Zo jongen, ben je daar? Trek je jas maar uit en ga maar gauw naar binnen. Je pantoffels staan klaar en 't is binnen heerlijk warm.”

„Is vader nog niet thuis, moe?” vroeg Rob.

„Nee, maar we kunnen hem ieder ogenblik thuis verwachten. En we hopen dan maar, dat hij niet weer weggeroepen wordt.”

Precies op hetzelfde ogenblik klonk buiten de claxon en moeder liep weer terug naar de voordeur.

„Zie ginds komt mijn vader, de dokter al aan,” zong Rolf en zijn broertje schaterde van de lach.

Even later kwam de dokter binnen.

„Zo jongens,” lachte hij, „is 't feest nog niet begonnen? Geef me om te beginnen maar eens een groot stuk boterletter.”

„Hè,” zei hij, „heerlijk zo'n gezellige warme kamer vol mensen.”

„Je overdrijft wel een beetje,” vond moeder. „We zijn maar met ons viertjes en dat is geen kamer vol mensen.”

Vader staarde peinzend in het vuur.

„Nee,” zei hij, „maar als je uit zo'n grote stille kamer van een eenzaam huis komt, waar een oude man zo zielig alleen zit, dan voel je je eigen mensen als een rijkdom om je heen.”

„Waar ben je dan geweest?” vroeg mevrouw.

„k Werd immers op het kasteel geroepen,” zei de dokter.

Rolf, die bezig was een locomotiefje voor zijn broertje op te winden, zette het speelgoed neer en spitste de oren, toen hij hoorde waar zijn vader was geweest.

„Wie was daar de zieke? De grootvader?” De dokter schudde het hoofd.

„De grootvader is eigenlijk altijd patient. Hij wordt zo gekweld door reumatiek en lijdt soms ondraaglijke pijnen. Neen, 't is de kleinzoon. Die ligt met een gevatte kou in bed. Direct gevaar is er niet, maar ik moet hem toch in de gaten houden, 't is zo'n tere jongen.”

Rolf prutste verlegen aan het locomotiefje, dat het kleine broertje hem weer in de handen had gestopt. Vervelend, dat ze dat pak nu net gestuurd hadden, terwijl die jongen ziek was. Ja, als ze dat nu geweten hadden.

„En 't valt zo moeilijk de jongen te behandelen, omdat hij zich niet goed verstaanbaar kan maken en je vragen niet verstaat. Hij is immers doofstom.”

Pats.....

Met een slag had Rolf het speelgoed uit de handen laten vallen.

Vader keek op en schrok, toen hij het verschrikte gezicht van zijn jongen zag.

„Wat is er, kerel? Voel je je niet goed?”

„Is..... is die..... is die jongen doofstom?”

„Ja, schrik je daar zo van?”

„Maar..... ik heb..... wij hebben..... er is een pak heen,” stotterde Rolf.

„Een pak van jou en de anderen?” vroeg de dokter verwonderd. „Hoe kwam je erbij hem een cadeautje te sturen?”

„We vonden hem..... hij was zo..... hij had zulk gek haar.”

Vader wenkte Rolf om hem te volgen naar zijn spreekkamer.

„Vertel me nu eens precies, wat je uitgevoerd hebt en wie er van de partij was,” vroeg de dokter streng.

Hortend en stotend kwam het verhaal van de surprise eruit. Toen Rolf eindelijk zweeg, bleef hij verlegen naar de grond staren. Er zou nu wel wat voor hem op-

zitten. Vader was in die dingen lang niet gemakkelijk.

En toch viel dokter Reman niet boos uit tegen Rolf. Het duurde heel lang eer hij begon te spreken en toen klonk zijn stem zo verdrietig en zo teleurgesteld.

„Jonge”, zei hij zacht, „als je wist, wat je gedaan hebt, zou je diep schamen. Denk je eens in hoe ongelukkig die jongen is. Hij werd doofstom geboren. Zijn vader was zeeofficier. Hij verdronk voor hij zijn kind gezien had. Toen hij vier jaar was, stierf ook zijn moeder. Hij kwam toen bij zijn grootvader. Als je vanavond die arme, oude, eenzame man daar had zien zitten met die angst in zijn ogen om zijn jongen. Hij vertelde me hoe nodig het eigenlijk was, dat Zeno een doofstommen-instituut bezocht, maar dat hij dat niet kon om zijn gezondheid en omdat ze elkaar niet missen konden.

Nu zit de oude man daar eenzaam en zijn kleinzoon ligt op bed met hoge koorts en jullie..... jullie sturen hem dat pakket.”

Rolf had zijn hoofd in zijn armen verborgen en snikte het uit.

„Ja, het was gemeen van ons, maar we wisten toch niet, dat die jongen zo ongelukkig was.”

De dokter legde zijn hand op Rolf's schouder.

„Neen, jij en je vriendjes wisten dat niet en daarom is je daad meer ondoordacht dan gemeen. Je hebt geoordeeld naar de schijn en je was onopzettelijk wreed.”

Hij wachtte even en vervolgde dan: „Maar nu eis ik van je, dat je 't zelf weer in orde maakt ook. Jij gaat vanavond nog naar het kasteel en je vertelt tegen de oude heer, hoe de vork in de steel zit. De misplaatste grap moet hem erg gegriefd hebben.”

„Maar vader, ik durf er niet heen te gaan.”

„Je hoeft niet alleen te gaan. Ga maar naar de andere jongens en vraag, of ze meegaan met je.”

„Moet dat vanavond dan nog?” snikte Rolf.

„Zou een uitstel tot morgen je een prettige Sinterklaasavond bezorgen?” was dokters wedervraag. „Ga naar je vriendjes en denk eraan, dat ze 't hun ouders vertellen, anders zal ik het doen.”

Vijf minuten later was Rolf weer op weg naar zijn vrienden. Hij holde nu niet, loodzwaar leken hem zijn benen.

Eerst kwam hij bij Ric, toen bij Rob en later bij Bert. Wat vlug gewisselde woorden brachten de vriendjes op de hoogte. Ze moesten hun ouders op de hoogte stellen, of ze dat wilden of niet. Rolf's vader was de huisdokter van hen allemaal en vroeg of laat zou hij wel te weten komen, of de jongens hun ouders verteld hadden, wat voor een misplaatste grap ze hadden uitgehaald.

(Wordt vervolgd)

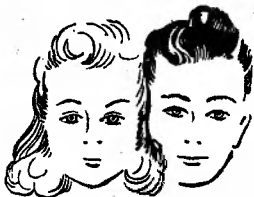
onze eigen krant

INHOUD:

1. Hengelen, hengelen!
2. Een onvermoeid strijder. (Slot).
3. Het Belgische koningshuis.
4. Conferentie te Genève.
5. Hersengymnastiek.
6. Voordracht: „De Moeder” met beschrijving.
7. Ons werkhoekje met puzzle.
8. Vervolgverhaal: „Bijna te laat” (slot).

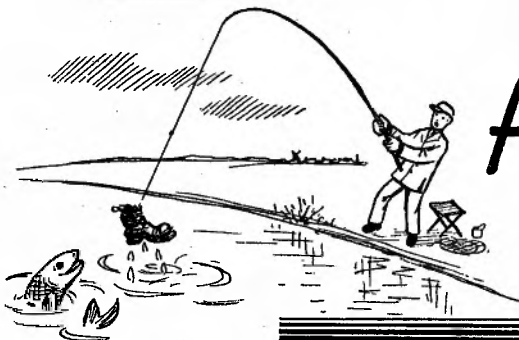

„Onze eigen krant”

VOOR DE HOOGSTE KLASSEN DER CHR. SCHOLEN
Verschijnt de 20ste van de maand

Red.: L. Meijer, H.a.S., Bedum J. Bulthuis, ond
B.L.O. Veenendaal, Tj. Schaafsma, H.d.S. Kampen
Administratie-adres: "DRUKKERIJ DE VRIES"
DELFT - Telef. No. 3547 - Girorek. no. 839559

14e jaarg. no. 11 - juni '59

Hengelen, hengelen!

Een half miljoen sportvissers, met nog zoveel jongens, zijn in hun nopjes met de minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening. Zijne **Excellentie** heeft namelijk met de hand over het hart gestreken en de opening van het visseizoen twee dagen vervroegd.

Nu trok op 30 mei een leger hengelaars naar de waterkant, om hun eerste visjes te verschalken.

Wat een **variatie** in hengels, snoeren en dobbertjes! Dure werphengels, werpmolens, vlieghengels en „Japanner-tjes” liggen broederlijk naast elkaar. Maar ieder, die van vissen houdt, behoeft het om de aanschaf van een hengel niet te laten. Hij kan terecht van f 1.— tot f 650,—!

Het **nylonsnoer** heeft na de wereldoorlog in korte tijd de overwinning behaald op alle snoeren.

De Visserijwet geeft een aantal bepalingen, waaraan iedere hengelaar zich heeft te houden: z.a. Het is verboden te vissen tussen één uur ná zonsondergang en één uur vóór zonsopgang. Het vissen met de zetlijn, de karperbeugel, de strik, het schepnet, de harpoen of aalschaar is verboden. Zelfs mag men nooit een vis met..... de hand vangen! Het is verboden de vissen op een of andere manier te verdoven of te bedwelmen. Ook

is een vis-akte noodzakelijk.

De hengelaar mag niet alle vis, die hij omhoog trekt, houden. De ondermaatse vis moet weer terug in haar **element**.

Alleen de man met de snoekakte mag dertig ondermaatse visjes bezitten, die hij zal gebruiken als aas bij het vissen op snoek.

De **minimum** lengte voor witvis is 15 cm, voor baars 22 cm, voor brasem 22 cm, voor paling 28 cm, voor karper 35 cm, voor snoek en snoekbaars 40 cm, voor zeelt 21 cm.

De reden voor deze bepaling van de minimum maten ligt wel voor de hand. Wordt te jonge vis gevangen, dan zou de visstand heel snel dalen.

Het is een **probleem** om de visstand op peil te houden. Er zijn meer mensen, die vissen, dan in vroeger jaren. De vis is veel duurder dan jaren geleden. Toen kostte een pond baars 5 cent, nu 90 cent. Het is te begrijpen, dat de beroepsvisser nog meer zijn best doet om véél te vangen!

De waterverontreiniging door de fabrieken is echter het schrikbeeld voor de visserij. Het giftig afvalwater heeft heel wat kwaad berokkend.

In de provincie Groningen, met de zuivel-, strokarton- en aardappelmeelfabrieken langs de kanalen werd het water

tot „inkt.“ Niet beter ging het in Drente langs de Drentse Hoofdvaart, de Hoogeveen-sevaart en de Beilervaart.

Ook in Zuid-Holland heeft de visstand een geweldige klap gekregen door waterverontreiniging.

In het begin van deze eeuw was er een bloeiende visserij op trekvissen. Deze vissen z.a. prik, steur en zalm zwommen uit de zee onze grote rivieren op, om daar of in de bovenloop van de beken te gaan „paaien.“

Tegenwoordig wordt een enkele maal op de Lek nog wel eens een zalm gevangen. Maar het is niet meer „het neusje van de zalm.“ Meestal is de vangst waardeloos, doordat de smaak totaal is bedorven door het afvalwater.

Nu is de industrie niet alleen verantwoordelijk te stellen voor het dalen van de visstand. In water met veel plantengroei, of water geheel bedekt met eendekroos ontstaat een tekort aan zuurstof. Dit gebeurt vooral 's nachts. Vissen kunnen in dit zuurstofarme water niet leven.

Hengelverenigingen, met eigen viswaters, gebruiken dan ook een „onderwatermaaimachine“ om de overtollige planten te verwijderen.

Om de visstand toch op peil te houden wordt door de O.V.B. (Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij) pootvis uitgezet.

O.V.B.
Kwekerijen te
NIEUW-VENNENP (N)
VALKENSWAARD (V)
GROUW (Gr)
BERGEYK (B)

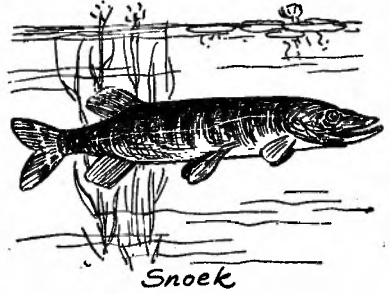
NED. HEIDEMAAT-
SCHAPPI
Kwekerijen te
VAASSEN (Va)
ARNHEM (A)
GULPEN (G)
(zalm en forel)

Kwekerijen te Nieuw-Vennep, Grouw en Valkenswaard **produceren** snoekbroed.

De kwekerij te Nieuw-Vennep b.v. heeft een „broedkamer“, 32 waterbakken en een waterpomp **installatie**.

Als de jonge snoekjes uit het eitje zijn gekropen komen ze enkele weken in betonnen- of metalen waterbakken.

In het water krioelt het van peuterig kleine snoekjes. Dat is te begrijpen, als

je weet, dat dit wriemelende goedge-taal 120 pond „snoek“ is.

Deze baby's krijgen daags 5 voedingen. Dat kost per dag aan 40 kilo watervlooiën het leven.

Het voeren van de snoekjes moet met grote zorgvuldigheid gebeuren. Brengt men te veel **plankton** in de bakken, dan is daardoor het zuurstofverbruik te groot en gaan de visjes dood.

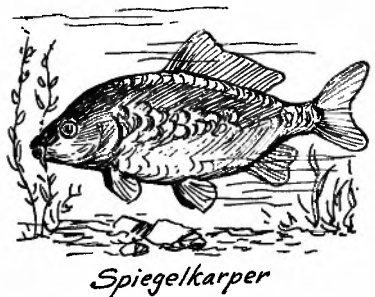
Is er te weinig plankton, dan eten ze elkaar op.

Wanneer de snoekjes 4 cm lang zijn worden ze uitgezet in de viswaters. Hun roversaad is dan zo sterk geworden, dat het **kannibalisme** hoogtij viert.

De visjes worden vervoerd in bussen. Er gaan een 1000 tot 1500 **exemplaren** in. Tijdens het vervoer worden de bussen gekoeld. In deze lage **temperatuur** is het snoekje traag! Het wil geen moeite doen om zijn medereizigers op te peuzelen. Bij hogere temperaturen wordt de eeltlust groot en vallen ze elkaar aan.

Uitgepoot in de viswaters hebben ze meer levensruimte en kunnen ze uitgroeien tot de gevreesde rovers onder de vissen.

Jonge karpers worden gekweekt te Valkenswaard en Bergeyk. Het kweken

van karper is heel moeilijk. Bij een lengte van 4 cm worden de karpertjes uitgezet in de daarvoor bestemde viswaters.

Wil je een goed visser worden, dan moet je iets afweten van de gewoonten der vissen. Alle vissen gedragen zich niet gelijk! Snoek en baars zijn beide roofvissen, maar in het water houden ze er verschillende gewoonten op na.

De snoek is olijfgroen, bezaaid met rose stippels. Als hij doodstil tussen waterplanten op zijn prooi staat te wachten is hij bijna niet te onderscheiden.

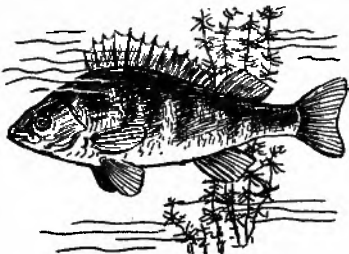
De kleur **camoufleert** hem voorbeeldig. De bek is bezet met een massa scherpe tanden. Het keelgat is groot. Hij is bijzonder vraatzuchtig en schiet op zijn prooi af. De visser behoeft bij het vissen op snoek niet zo geduldig te zijn als bij het vissen op karper. De karper is achterdochtig en hapt niet vlug toe. De snoek kan zijn vraatzucht niet bedwingen en waagt meer.

Het „**visserslatijn**” bevat verhalen van geweldige snoeken! De armen van snoekvissers zijn soms te kort om de lengte uit te beelden!

In een snoekemaag heeft men al wonderlijke dingen aangetroffen! Eenmaal een keeshondje, dat nog ademde! De snoek woog, buiten het keeshondje, 30 pond!

Weet je nu, wat visserslatijn is?

De baars komt in alle wateren voor. Als het aas hem aanstaat, een steurkrab, garnaal, worm of levend visje, dan

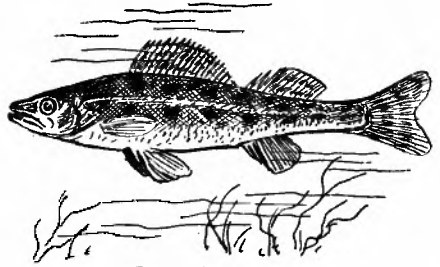

Baars

bijt hij meteen toe en rukt het aas naar beneden.

De snoekbaars is ook een felle rover. Een geliefde woonplaats van de snoekbaars was het zoet geworden water van het IJsselmeer. Daar wemelde het van vette muggenlarven! In 1949 werd er

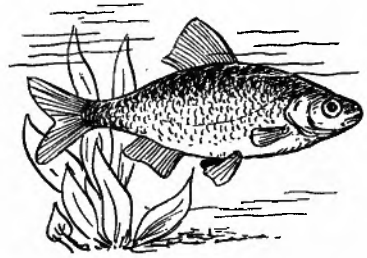
enorm veel snoekbaars uit het IJsselmeer gehaald. De vissers dachten hun ogen niet te kunnen geloven. Nu is er een geweldige teruggang. Hoe dat komt?

Snoekbaars

De hengelaars geven de schuld aan de kuilvisserij. Hierbij wordt een net met kleine mazen achter het schip voortgetrokken om pos en spiering te vangen, die aan de vismeelfabrieken worden geleverd. De jonge snoekbaars wordt daarvoor ook gevangen.

De Visserij-**inspectie** zegt dat het jonge snoekbaarsbroed warm weer nodig heeft. In mei en juni is het in ons klimaat te

Voorn

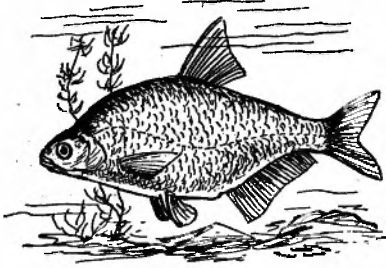
koud voor het broed, zodat het sterft. De kuilvisserij is niet de schuldige.

De voorn is een witvis. Er zijn soorten z.a. blankvoorn, ruisvoorn en blei. Ze gedragen zich allen ongeveer gelijk en laten zich vrij gemakkelijk vangen.

De brasem heeft een glibberige huid. Het is een luiaard. Als hij eenmaal gebeten heeft, biedt hij geen tegenstand en laat zich gemakkelijk vangen. Een brasem wordt twee à drie pond zwaar. Het is een zomervis, die graag in dieper water bij rietkragen verblijft. 's Winters verbijgt hij zich in de modder.

Brasem is te vangen met aardappelen. Ook de karper is een aardappeleter, maar deze lust ook brood en soms een worm. De karper is wantrouwig en heel voor-

zichtig. Hij zwemt eerst een paar maal om het aas heen, voor hij toebijt. De karpervisser moet een eindeloos geduld

Brasem

hebben en zeer rustig kunnen blijven zitten. Voelt de karper dat er iets „niet in de haak” is, dan schiet hij met geweldige kracht wel vijftien meter weg. Hij verzet zich tot het uiterste en het kan de hengelaar wel tien minuten kosten, voor hij de buit in het netje heeft.

De paling heeft een zeer bijzonder leven.

Zoetwaterpalingen, die in rivieren, plassen, vijvers en grachten voorkomen, trekken, als ze tien jaar oud zijn, naar zee. Niets kan hen tegenhouden op die tocht. Desnoods kruipen ze over land, om de zee te bereiken. Zij gaan naar de Sargassozee. In diep water planten ze zich voort en gaan daar vermoedelijk dood.

Het jonge visje lijkt totaal niets op een paling. Het is plat en doorschijnend en wordt „glasvisje” genoemd.

In de loop van drie jaar verplaatsen ze zich naar de kusten van Europa. Ze worden dan rond en korter. Met miljarden trekken ze de rivieren op. Een groot gedeelte gaat te gronde. De rest zoekt de bovenloop van de rivieren op of komen in plassen en kanalen terecht, waar ze het grootste deel van hun leven doorbrengen.

Het palinkje, dat aan je hengel kronkelt, heeft dus al een heel verre reis gemaakt.

Een vis is bedekt met schubben. De schubben groeien met de vis mee. In de zomer sterker dan in de winter. Daardoor ontstaan er soms jaarringen, waarvan men de leeftijd van de vis kan aflezen.

De vinnen: rugvin, staartvin, aarsvin,

borst- en buikvinnen dienen in het algemeen om de vis in evenwicht te houden. Het sturen geschiedt vooral door de staart. Bij het remmen helpen borst en buikvinnen mee. De vis komt vooruit door de spieren van romp en staart afwisselend naar rechts en links te bewegen.

De kieuwholte, achter de kop, is aan de buitenzijde afgesloten door het kieuwdeksel. Aan de achterrand is de holte open. In de kieuwholte liggen de vijf kieuwbogen. Elke kieuw heeft kieuwblaadjes, zodat het oppervlak veel groter wordt. Door het beurtelings opengaan van mond en kieuwdeksel wordt er voortdurend een stroom vers water langs de kieuwen gedreven. Van de zuurstof, die in het water aanwezig is, wordt 60 % — 80 % door de kieuwen in het bloed opgenomen.

Wordt een vis uit het water gehaald, dan kleven de kieuwblaadjes aan elkaar. De oppervlakte is nu veel kleiner geworden, zodat er niet meer voldoende zuurstof kan worden opgenomen. De vis stikt daardoor buiten het water! Daar het kleiner of groter worden van de zwemblaas, kan de vis snel dalen of rijzen in het water. De zwemblaas is ingesnoerd, zodat elk deel ook afzonderlijk verkleind kan worden. Hierdoor kan de vis zich met de kop naar boven of naar beneden richten.

Een vis heeft niet een kleine- en grote bloedsomloop, zoals de mens en de gewervelde dieren. De vis heeft maar één bloedsomloop: n.l. door de kieuwen en dan door het lichaam, zonder eerst weer in het hart terug te komen. Het bloed stroomt langzaam. Het is een koudbloedig dier.

De wijfjes zetten veel eitjes in het water af, het „kuit schieten.” De mannetjes voegen daarbij het homvocht. Als deze twee versmelten groeit het eitje uit tot een jong visje.

Een vis verzorgt het broed niet. Een heel groot aantal van de eitjes gaat verloren. Gewoonlijk is het aantal eieren heel groot.

Alleen het kleine stekelbaarsje zorgt voor zijn jongen. Het heeft daarvoor een nestje gebouwd, waarbij het trouw de wacht houdt. Door met de borstvinnen te waaiëren zorgt het voor verversing van water in het nestje. Komen de jonge vis-

EEN Onvermoeide STRIJDER

(III)

Calvijn heeft veel van Idelette van Buren gehouden. Ze is wat betreft haar lichaam zwak, maar haar geloof is sterk. Er worden drie kindertjes geboren, maar alle drie sterven kort na de geboorte. Wat een droefheid. Nog zwaarder slag komt. Ook zijn vrouw sterft..... Slechts 9 jaren zijn ze getrouwd geweest. Doch geen opstandig woord komt over Calvijns lippen. Hij draagt dit lijden in het geloof.

Maar hoe gaat het in Genève, sinds Calvijn, Farel en Caurault verbannen zijn? De Roomsgezinden krijgen langzamerhand de macht in handen. De ruzies en twisten nemen hand over hand toe. Van al het mooie, eens door Farel, maar

vooral door Calvijn opgebouwd, zal niets meer overblijven. Daar komt nog bij, dat de machthebbers in hun bestuur grote fouten maken.

Vrienden van de verbannen dominees waarschuwen: „Er is maar één, die de stad voor de ondergang behoeden kan. Dat is Calvijn.”

In stilte schrijven ze hem en leggen hem de toestand uit. Meer brieven volgen met de uitnodiging terug te komen. Ja zelfs zendt de Raad van Genève gezanten naar Straatsburg, met de dringende bede om zich weer beschikbaar te stellen voor „zijn oude ambt, naardien ons volk U ten zeerste begeert.”

Al deze brieven en beden grijpen Cal-

jes uit, dan blijven ze nog een tijdje in het nest. Meent er eentje eens een kijkje buiten het nestje te kunnen wagen, dan duurt de pret maar heel kort. Pa Stekelbaarsje hapt het op en..... spuwt het in het nestje weer uit.

I. Inhoud van de les:

De hengelsport mag op beginnen. De-wet geeft bepalingen voor het vissen, o.a. de lengten van verschillende soorten.

De visstand is gedaald door: 1e
..... 2e

Door te veel plantengroei wordt het water

Trekvissen z.a.:, en trekken vanuit de zee de grote rivieren op.

Kwekerijen van pootvis van de zijn de plaatsen

Plankton is

Roofvissen zijn en

De snoek heeft een kleur.

In 1949 kwam er veel snoekbaars voor in het

Twee oorzaken van daling van dit peil zijn: en In de winter kruipen en in de modder.

De paling trekt naar de zee, om te paaien. De jonge visjes heten Na jaar bereiken ze de kusten van Europa.

De vinnen onderscheiden we in

De ademhaling geschiedt door

Uit het water wordt opgenomen. Buiten water de vis.

De vis kan rijzen en dalen door middel van de

De schieten kuit en de mannetjesvis voegt er bij.

Het bouwt een nestje en zorgt voor zijn broed.

II. Uitdrukkingen of spreekwoorden zijn:

1. In zijn nopjes zijn.
2. enz.

III. De moeilijke woorden zijn:

1. Excellentie.
2. enz.

vijn aan, maar voor geen geld ter wereld wil hij naar Genève terug. Maar dan komt een brief van Farel, de geweldenaar, zó dwingend, zó onverbiddelijk, dat Calvin, net als in 1536 tegen z'n eigen zin in, uit gehoorzaamheid tegenover God, toezegt te zullen komen. „Ik weet, dat ik

haast dag en nacht, zó hard, zó veel, dat iedereen zich moet afvragen, hoe hij het heeft kunnen volhouden. Hij was immers niet gezónd, integendeel, dagelijks had hij met allerlei lichamelijk lijden te kampen. Tóch hield hij 286 preken en 186 bijbellezingen per jaar, schreef boeken, bijbelverklaringen en talloze brieven, niet alleen aan vrienden in Zwitserland, maar ook in het buitenland, aan kerken, keurvorsten en koningen. Iedereen, die hem bezoekt, wordt vriendelijk ontvangen en op z'n vragen duidelijk beantwoord.

En als je nu denkt dat dit álles is, vergis je je nog. Want met de regering — de Kleine en de Grote Raad — vergaert hij heel dikwijls. De vijandschap, haat, tegenstand, tegenwerking is echter jaren aaneen ondragelijk groot geweest. Vroegere vrienden veranderden in felle vijanden. Straatjongens schelden hem met: „Kain" na.

Doch het is de Hére, die tenslotte de waarheid laat triomferen, die Zijn zegen geeft op al het werk van Zijn trouwe knecht en alle tegenstand verbreekt.

Na 1555 breekt een tijd van rust in Genève aan, waarin het kerkelijk leven in ware liefde bloeit.

John Knox, die Genève in 1556 bezoekt, schrijft aan zijn schotse vrienden: „Hier vindt men de volmaaktste school van Christus. Nergens zag ik dat zeden en geloof zó zuiver vernieuwd zijn geworden als hier".

Een ander zegt: „Het-van-Calvijns-godsvrucht-doorademde-Genève is de bronwel, waaruit het Calvinisme in alle landen van Europa telkens nieuwe krachten put."

Doch de onvermoeide strijder heeft nóg een ideaal voor ogen: het stichten van een hogeschool. Met kleine en grote giften wordt een kapitaal gevormd, dat weldra zó groot is, dat met de bouw van de school een begin kan worden gemaakt.

In een gevelsteen wordt gebeiteld: „De vreze des Heren is het beginsel der wijsheid."

Een staf van gelovige en bekwame hoogleraren weet Calvin aan de school te verbinden. Tot rector wordt benoemd de dichter en geleerde De Beza.

niet mijn eigen heer en meester ben. Ik breng mijn hart aan den Here ten offer."

Na 3½ jaar van afwezigheid keert de verbannen in Genève terug en het kan niet anders gezegd worden dan dat men hem op heel hartelijke wijze ontvangt. Aan de Raad der stad wordt door de vredezoekende hervormer geen enkel verwijt gedaan over de onheuse behandeling van vroeger. Als hij voor het eerst de preekstoel weer opgaat en de overvolle kerk in spanning wacht op bestraffingen en bedreigingen, opent Calvin de Bijbel op die plaats, waarover hij voor ruim 3 jaar het laatst gepreikt had. Z'n werk van toen zet hij als 't ware gewoon door. In 1536 kwam hij echter als hulpprediker de stad binnen, nú is hij gekomen om het werk van de Reformatie-in-Genève met álle kracht voort te zetten. En..... niemand is voor deze zware taak geschikter dan Calvin.

Het is bijna niet te zeggen, nog minder te geloven, wat deze man heeft gedaan. Slechts weinig gezónde mensen zouden het hem na doen. 23 jaren werkt hij,

5 juni 1559 — dat is dus net 400 jaar geleden — wordt in een plechtige bijeenkomst de hogeschool geopend. „De arbeid aan deze school betekent een heilige dienst van de Here der heerscharren. Haar taak is de zuivere kennis Gods te bevorderen en de ere Gods te verhogen, zij moet krijgsknechten des Heren vormen en bovenal een kweekschool van dienstknechten en verkondigers van het Goddelijk Woord zijn.” Zó heeft Calvijn het doel van deze hogeschool beschreven. „Zend maar hout en ik zal er pijlen van snijden”, moet hij eens gezegd hebben.

Nu, in het stichtingsjaar laten zich reeds bijna 900 jonge mannen uit vele landen als theologisch student inschrijven. Na hun voltooide studies zijn ze naar hun vaderland: Frankrijk, Schotland, Nederland en andere landen teruggekeerd, toegerust met een rijke kennis van Gods Woord.

En op het kerkelijk leven in deze landen wordt in de komende jaren het calvinistisch stempel gezet. De zegen hieruit voor het gánse leven is niet uitgebleven.

Wij kunnen wel zeggen, dat de geneefse hogeschool het hart van het gereformeerde leven in West-Europa is geworden.

Heerlijk voor Calvijn de eerste bloei van deze school te hebben gezien.

Want zijn leven wordt nú een langzaam sterven.....

Een bloedspuwing is het bewijs, dat een verraderlijke ziekte zijn lichaam verwoest. Rusten moet hij, maar hoe zou deze man kunnen rusten? Zijn werk gaat bijna ononderbroken door.

Begin 1564 staat hij voor het laatst op de kansel. Zijn colleges sluit hij welbewust af..... Paaszondag laat hij zich in de kerk dragen om het laatste Heilig Avondmaal met z'n gemeente te vieren en met een gebroken stem, maar met stralende ogen zingt hij de lofzang van Simeon mee.

Kort daarna ontvangt hij de Kleine Raad en de ambtsdragers om afscheid te komen nemen.

Er volgen nog veel dagen van hevige pijnen. „Het uitgeteerde lichaam schijnt haast doorzichtig te zijn.”

Eindelijk..... in de avond van de 27ste mei verlost God Zijn kind uit het aardse lijden en neemt hem op in Zijn eeuwige heerlijkheid.

In de nacht en op de volgende dag is er in de stad een grote weelklage. „De overheidspersonen betreuren de profeet des Heren. De arme kudde jammert over het verlies van haar trouwe herder. De school heeft haar doctor en magister bij uitnemendheid verloren en al het volk weent om het heengaan van hem, die naast God zijn vader en voornaamste vertrooster was.”

In een eenvoudige kist van dennenhout wordt hij begraven. Op zijn graf wordt niet gesproken en niet gezongen. Zelfs geen grafsteen wijst de plaats waar de onvermoeide strijder begraven is.

„Ja, zegt de Geest, dat zij rusten van hun moeiten, want hun werken volgen hen na.”

(gegevens ontleend aan:
„Calvijn” van Dr. E. Stickelberger)

Voor het aantekenschrift:

Slechts jaren is Calvijn getrouwd geweest en de kinderen die geboren werden, stierven na de

In Genève gaat het na de verbanning van de goede predikanten van tot

Het Belgische KONINGSHUIS

De laatste tijd lees je in de kranten nogal vaak iets over leden van de koninklijke familie in België. Dit komt door de reis, die koning Boudewijn naar Amerika heeft gemaakt en door de verloving van prins Albert met de Italiaanse prinses Paola.

Als je dat nieuws leest, kom je ook nogal eens de naam van koning Leopold tegen.

Zijn er dus twee koningen in België, koning Boudewijn en koning Leopold? Hoe zit dat eigenlijk?

Wel, dat komt zo. In 1951 heeft koning Leopold afstand gedaan van de troon en werd toen opgevolgd door zijn zoon Boudewijn. Leopold mocht de koningstitel behouden.

Om alles te kunnen begrijpen, moeten we even een beetje geschiedenis ophalen.

In de laatste oorlog, toen de Duitsers Nederland en België onder de voet liepen, was koning Leopold III opperbevelhebber van het Belgische leger. Dit leger werd met de Britse en Franse troepen teruggedrongen tot aan de kust. De Engelsen begonnen zich bij Duinkerken in te

schepen. Koning Leopold, die wel inzag, dat de overmacht te groot was, wilde zijn manschappen voor totale vernietiging redden en gaf zich met zijn leger over.

Een deel van zijn volk nam hem dit erg kwalijk. Volgens hen had hij zich te vroeg overgegeven. En waarom had hij zichzelf ook laten gevangen nemen? Waarom was hij niet, zoals Koningin Wilhelmina van Nederland, uitgeweken

KONING LEOPOLD

Na ruim van afwezigheid, wordt eerst door vrienden, later door de Raad der stad Calvijn gesmeekt terug te komen om orde op zaken te stellen.

Calvijn gaat, hoewel hij er erg tegen opziet.

De tegenstand wordt groot, maar tenslotte is het God zelf, die alle tegenstand breekt.

Ná 1555 komt in Genève een heerlijke tijd.

In juni wordt een opgericht. Dat is deze maand dus net ... jaar geleden. Honderden studenten zijn hier opgeleid tot en hebben in landen als,, en het zuivere woord van God gebracht. Op het ganse leven in deze landen werd een stempel gezet.

27 mei 1564 sterft Calvijn. Géén grafsteen wijst de plaats waar de grote reformator begraven werd.

naar Engeland? Dan had hij van daar uit zijn volk kunnen aanmoedigen en helpen om zijn vaderland te bevrijden.

Nu hij in krijgsgevangenschap was, kon hij niets meer doen.

Een tweede grief was, dat koning Leopold hertrouwde met een dame, die niet van adel was. Zijn eerste vrouw, koningin Astrid, was bij een auto-ongeluk om het leven gekomen. 't Was een lieve koningin en van haar had men gehouden.

Maar zijn tweede vrouw was de dochter van iemand, van wie men vertelde, dat hij in de bezettingstijd met de Duitsers had samengewerkt.

Zo'n koningin wilde men niet!

Na de bevrijding mocht hij daarom voorlopig zijn bevoegdheden niet uitoefenen. Zijn broer Karel werd prins-regent.

Na heel wat onaangenaamheden werd er een volksstemming gehouden. Het volk moest zich uitspreken, of het de koning terug wenste of niet. De meerderheid (57 %) stemde voor terugkeer van de koning. Dat is nu ongeveer 9 jaar geleden.

't Was een heel verkeerde gang van zaken. Door die stemming bleek duidelijk, dat de Belgen er van uit gaan, dat de koningen regeren door de wil van het volk, en niet zoals het is: bij de **gratie** Gods.

Na de volksstemming kon koning Leopold dus terugkeren. Maar de socialisten wilden hem niet. Zij legden zich niet bij de uitslag van de stemming neer, maar maakten zoveel onrust door **demonstraties**, stakingen en bedreigingen, dat de regering zwichte voor deze onbloedige revolutie. Koning Leopold III moest afstand doen van de troon en zijn zoon Boudewijn volgde hem op (1951).

De nieuwe vorst is een stille jongeman. Hij houdt erg veel van zijn vader en ook van zijn tweede moeder, prinses de Rethy. Hij heeft zijn koningschap niet met vreugde aanvaard, omdat hij het als een groot onrecht ziet, dat het volk zijn vader aan de kant geschoven heeft. Het koningshuis is in België trouwens lang niet zo geliefd als bij ons het Oranjehuis.

Nu heeft koning Boudewijn ook niet zijn best gedaan om bij zijn volk geliefd te worden. Hij is nogal verlegen en doet

wat stroef. De Belgen zouden graag zien, dat hij wat meer lachte en zich wat meer gaf.

KONING BOUDEWIJN

Ook vinden ze, dat het meer dan tijd is, dat de koning eens gaat trouwen. Nu is zijn broer, Prins Albert, de vermoedelijke troonopvolger.

Deze is onlangs verloofd met prinses Paolo uit Italië. Ook over deze verloving is weer veel kabaal gemaakt. Het huwelijk zou de volgende maand in Rome door de Paus zelf in de Sint Pieterskerk worden ingezegend. Ook dat was niet in orde. 't Huwelijk moest in Brussel gesloten worden. En eerlijkheidshalve moet gezegd worden, dat enkele dingen bij deze verloving anders gingen, dan in de belgische wetten voorgeschreven was. Ook leden van het koninklijk huis hebben zich aan de landswetten te houden. Later is gelukkig bekend gemaakt, dat Prins Albert van België en Prinses Paola Ruffo di Calabria op 2 juli in Brussel in het huwelijk zullen treden. Paus Johannes zal het huwelijk niet sluiten, maar het paar zijn zegen geven tijdens een afzonderlijke plechtigheid. Hopelijk is de rust zo in België teruggekeerd.

Voor die rust is het misschien ook goed, dat koning Leopold besloten heeft te verhuizen. Tot dusver woonde hij in het paleis te Laeken. Ook koning Boudewijn verblijft daar meestal. Dit was ook weer veel Belgen niet naar de zin. Koning Leopold zou daardoor te veel invloed uitoefenen op de regeringsdaden van koning Boudewijn.

Nu heeft koning Leopold afgezien van zijn plan een nieuw paleis te laten bou-

Conferentie in **ENÈVE**

Genève is een **conferentiestad**. In de loop van de tijd zijn daar heel wat vergaderingen gehouden en heel wat belangrijke besluiten genomen.

't Is er ook een erg geschikte plaats voor. 't Ligt in Zwitserland, dat in de beide wereldoorlogen **neutraal** gebleven is. Geen enkele conferentieganger kan er dus bezwaar tegen hebben. Verder ligt Genève in een prachtige omgeving, zodat de deelnemers aan een conferentie naar hartelust van de heerlijke natuur kunnen genieten en fijne uitstapjes kunnen maken.

En dan staan er in Genève prachtige vergadergebouwen, paleizen bijna en fijne hotels, waar iedere gast op zijn

wenken bediend kan worden.

Nee, als een conferentie mislukt, ligt het toch heus niet aan Genève.

De vroegere Volkenbond had hier ook vaak vergaderd.

Nu begon er op 11 mei j.l. weer een belangrijke conferentie, een conferentie van de ministers van buitenlandse zaken van de Grote Vier.

Wie zijn dat? 'k Zal ze even aan jullie voorstellen:

1. Voor **Amerika** is er minster Herter, de

JOHN FOSTER DULLES

HERTER

opvolger van minister Dulles, die de vorige maand is overleden.

wen in Laeken en vermoedelijk zal hij voorlopig zijn intrek nemen in het zomerpaleis in de Ardennen.

't Is te hopen, dat koning Boudewijn en zijn volk langzamerhand wat meer naar elkaar toegroeien, en dat er geen nieuwe onrust rondom het belgische koningshuis ontstaat.

Vragen:

1. De tegenwoordige koning van België heet
2. Zijn vader heet en zijn moeder was koningin
3. Zijn broer, prins Albert, is verloofd met prinses
4. Koningen regeren bij de gratie en niet bij de gratie van het
5. Koning Leopold III deed afstand in 19.....
6. Het volk nam koning Leopold kwalijk, dat hij zich in 1940 had en dat hij was hertrouwd met
7. Weet je ook, wanneer België zijn eerste koning kreeg?
8. Wanneer hadden wij oorlog met België?
9. Het koninklijk paleis van België staat in
10. Neem de afbeeldingen van het knipblad over.

2. Voor **Engeland** is minister Selwyn Lloyd aanwezig.
3. Voor **Frankrijk** ging minister Couve de Murville naar Genève en
4. voor **Rusland** minister Gromyko.

Als je wilt, mag je die vreemde namen onthouden. 't Is wel eens gemakkelijk als je voor de radio die namen hoort of ze in de krant leest.

Natuurlijk zitten die vier ministers daar niet alleen. Ze hebben een hele groep medewerkers en raadgevers meegenomen, zodat het druk is in Genève.

Het onderwerp, waarover gepraat werd, was Duitsland. Maar erg eensgezind bleken de ministers niet te zijn. Gromyko, de russische minister was het doorlopend oneens met zijn **collega's**.

Allereerst al over de vraag, of men aan een ronde of aan een vierkante tafel zou zitten. Misschien kijk je daar vreemd van op. „Is het voor die grote heren dan niet te kinderachtig om over zoiets te kibbelen?“ zul je vragen.

Ja, ja, maar daar zat meer achter. De ministers van Engeland, Frankrijk en Amerika wilden graag aan een vierkante tafel. De Grote Vier konden dan elk een zijde nemen en als viergelijk gerechtigden beraadslagen.

GROMYKO

Maar Gromyko, de minister van Rusland verlangde een ronde tafel. Aan een ronde tafel kan men gemakkelijk wat inschikken en plaatsen inruimen voor anderen, die dan ook als gelijkgerechtigden mee kunnen praten.

De Russen verlangden namelijk, dat zowel Oost- als West-Duitsland ook aan de conferentie mee zouden doen. Vooral tegen het meedoen van Oost-Duitsland

hadden de andere drie bezwaar.

Deze kwestie hebben de heren nu zo opgelost: de Grote Vier vergaderen aan een ronde tafel, maar de ministers van buitenlandse zaken van West- en Oost-Duitsland zullen aan aparte tafels zitten als **adviseurs**, dus niet als volwaardig lid.

Zo begon de conferentie. Er was genoeg te praten verder. Hoe moet het met Berlijn? West-Berlijn is nog steeds door Amerikanen, Engelsen en Fransen bezet, Oost-Berlijn door de Russen.

Moeten West- en Oost-Duitsland niet weer verenigd worden tot één land?

Moet er eindelijk niet eens vrede gesloten worden en een vredesverdrag voor Duitsland opgesteld worden?

Hoe moet het verder om de veiligheid en de vrede te bewaren in Europa?

De eerste vier, vijf weken is er van enig resultaat geen sprake geweest. Voorstellen van Rusland werden verworpen door de andere drie, en de voorstellen van de „Westelijken“ werden door Gromyko onaanvaardbaar genoemd. Telkens blijkt de tegenstelling Oost en West, en ook, dat er een IJzeren Gordijn loopt dwars door Europa.

Vóór de conferentie in Genève begon, hadden de communistische landen al even vergaderd in Warschau. Daar waren aanwezig: Rusland, Polen, Oost-Duitsland, Tsjecho-Slowakije, Hongarije, Roemenië, Bulgarije en Albanië. Ook vertegenwoordigers van China waren aanwezig. Aan 't eind verklaarden de heren het volledig eens te zijn. Geen wonder, de com-

munistische regeringen van deze landen moesten het ook eens wagen het oneens te zijn met wat Moskou hun voorschreef.

Maar ook het Westen wilde welbesla-

gen ten ijs komen en daarom hebben de ministers van Amerika, Engeland, Frankrijk en West-Duitsland ook vooraf een vergadering gehouden in Parijs. 't Was immers belangrijk om eensgezind te zijn.

Zo viel het niet mee om in Genève belangrijke besluiten te nemen. Misschien is de conferentie afgelopen als dit no. van O.E.K. verschijnt en is er meer bekend dan nu.

Dan kan men zeggen, of de conferentie wel of niet geslaagd is.

Maar laten wij tenslotte nooit vergeten, dat de wereldvrede niet afhankelijk is van de één of andere conferentie, hoe belangrijk ook.

Tegen de wil van onze Hemelse Vader kan geen mens zich roeren of bewegen, ook geen Rus of Amerikaan. Daarom is het niet goed om van de ministers in Genève te veel te verwachten.

Wel kunnen en mogen we bidden, of de Here hen wijsheid wil geven om zulke besluiten te nemen, dat de wereld voor een nieuwe oorlog gespaard blijft.

Vragen en opdrachten.

1. De „Grote Vier“ zijn A.....,, en
2. Zij begonnen op 11 mei een conferentie in Deze stad ligt in aan het Meer van Er zijn veel vergaderingen en
3. Op de conferentie werd gesproken over land. Men vergaderde aan een tafel. De ministers van b..... z..... van W..... en O..... zaten aan aparte tafels.
4. Op de conferentie bleek telkens de tegenstelling tussen en Minister Gromyko was het telkens met zijn collega's.
5. De communistische landen achter het IJzeren Gordijn zijn,,, (Joego-Slavië ook noemen!)
6. Neem het kaartje over en geef met een kleurtje duidelijk de communistische landen aan.
7. Noteer de vreemde woorden en hun betekenis.

HERSENGYMNASTIEK.

'k Begin deze keer maar met de nieuwe vragen.

61. Hoe heet de vrouw van Calvijn?
62. En ken je ook de namen van de vrouwen van prins Willem I?
63. Noem 'es 5 zuidamerikaanse republieken.
64. Noem 'es de namen van 2 aartsengelen.
65. Zeg 'es vrij nauwkeurig, waar de volgende plaatsen liggen: Bonn, Bordeaux, Belgrado, Barcelona en Birmingham.
66. Hoe heet de stichter van het Rode Kruis?
67. Welke 2 landen hebben niet een kruis?
68. Wat hebben die dan?
69. Ken je wel een paar leden van de familie der Compositieten?
70. Uit welke delen bestaat een bloem?

Dan volgen nog de antwoorden op de vragen van het mei-nummer:

51. Koningin Juliana op 30 april, de Prins op 29 juni, prinses Beatrix op 31 januari, prinses Irene op 5 augustus, prinses Margriet op 19 januari en prinses Marijke op 18 februari.
52. Op 31 augustus.
53. koningin-moeder Emma en prins Hendrik.
54. Tibet.
55. In India.
56. Hoofdvangoud, borst en armen van zilver, buik en lendenen van koper, benen van ijzer en zijn voeten van ijzer en leem.
57. Kores of Cyrus.
58. 10 juli te Noyon.
59. Verbinding Donau met Oder en tussen Dnjepr en Weichsel.
60. Kanaalkust in Frankrijk, Ruhrgebied in Duitsland, Ierland, Kanaalkust in Engeland, Zwitserland.

De Moeder

I.

Hij sprak en zeide
In 't zaâl zich wendend:
Vaarwel, o moeder,
Nooit keer ik weêr
En door de lanen
Zag zij hem gaan en
Sprak geen vervloeking maar
[weende zeer.

II.

Sprak geen vervloeking
Doch, bijna blijde,
Beval den maegden:
Laat immermeer
De zetels staan en
De lampen aan en
De poort geopend, de slotbrug neêr.

III.

En toen na jaren,
Melaatsch een zwerver
Ter poorte klaagde:
Uw zoon keert weer
Zag zij hem aan en
Vond geen tranen,
Voor zoveel vreugde geen tranen meer.

Geerten Gossaert (1884-1958)

BESPREKING

Geerten Gossaert is het pseudoniem (schuilnaam) van Frederik Carel Gerretson, die het vorig jaar in oktober overleed. Hij werd 74 jaar. Met hem is een beroemd politicus, hoogleraar in de geschiedenis, schrijver en dichter heengegaan.

Hij heeft maar één bundel gedichten geschreven, die hij „Experimenten” noemde. Veel jongere dichters noemen zich experimentelen en ze schrijven experimentele gedichten. Jullie zult er nog genoeg mee maken. Maar Gossaert's „Experimen-

ten” hebben niets met deze dichters te maken. Hij wilde helemaal niet modern zijn, maar greep juist terug naar oudere dichters (Bilderdijk) en hij had een voorliefde voor oude vormen en woorden, zoals „ter poorte (S. III r. 3) en „immermeer” „zetel” (S III r. 4) en „beval dan maegden”. Maar hij blaast ze nieuw leven in.

In veel bloemlezingen is „De moeder” opgenomen, maar het is vaak verhaspeld. Men leest dan b.v. Verbitterd sprak hij/ In 't zadel wendend. En in S II „zijn zetel” inplaats van „de zetels”. Soms laat

men de woordjes „en” in S II r. 5 en 6 maar helemaal weg. Ik zou dat brutaal willen noemen. Je mag nooit iets veranderen in een gedicht. Zoals het hier staat afgedrukt, stond het in de eerste druk, die in 1911 verscheen en ook nog in de dertiende druk, die in 1954 door de dichter zelf werd gecorrigeerd. Ik heb in de gedichten van Revius, die ik voor jullie besprak wel eens de spelling gemoderniseerd. Hier heb ik de spelling precies laten staan, omdat dit oude kleed zo prachtig past bij dat middeleeuws kasteel met zijn sterke poort en de slotbrug met de zware kettingen.

Heel merkwaardig zijn ook de zeldzame rijmen van de r. 5 en 6 van elk couplet nl. lanen/gaan en enz. Je mag niet zeggen gaan, aanen, staan enz.

Het moeten twee woorden blijven. Na „en” houd je een heel korte adempauze, om dan bijna onmerkbaar in de laatste regel over te gaan. Als je deze regels een paar maal hardop leest, merk je, hoe het tempo hierdoor vertraagd wordt.

Gossaert heeft eens gezegd: „Er zijn dichters van het verlängen en dichters van de herinnering. Ik behoor tot hen, die terugzien naar het verleden”.

Veel van zijn gedichten hebben tot onderwerp de klassieke oudheid (Grieken en Romeinen). In de bundel staat ook een prachtig gedicht „De verloren zoon”. Julie kent de gelijkenis uit de Bijbel (Lukas 15 : 11—32) die zovele kunstenaars, dichters, zowel als schilders, heeft geïnspireerd. In ons gedicht is geen sprake van de vader. Alles is hier gezien door het oog en het hart van de moeder. Daarom is ook de titel: „De moeder”.

Gossaert bedoelde met „Experimenten”: werkstukken van het intellect (= het verstand); dus: kundig gebouwde verzen. Hij zei: „Als er werkelijk poëzie in mijn verzen zit, is dat iets, dat niet van mij is. Genie (een enkele maal!) is genade en gave”.

Ons gedicht is onberispelijk gebouwd. Ritme en rijm, de oude woorden getuigen van de bekwame architect-dichter.

Maar dat je in deze weinige woorden de zoon, de moeder, dat kasteel buiten en binnen als levend en werkelijk vóór je ziet, dat het gedicht je tot in het diepst van je ziel ontroert, ja, dat is een geschenk, dat is de wondere kracht van een begenadigd dichter.

Vanuit deze zuivere ontroering, dit innig medeleven met de moeder en haar verloren, maar teruggevonden zoon, moet nu de goede, diepdoorvoelde voordracht worden geboren, die op haar beurt, na heel veel oefening en een goede techniek van spreken, houding en mimiek ook weer een geschenk is.

Een eerste voorwaarde is, dat je op het moment, dat je de woorden zegt, alles duidelijk voor je ziet gebeuren en diep

meevoelt. Waarom gaat de jongen weg? Fantaseer maar. Misschien heeft hij na een hevige ruzie een hele tijd koppig gezweven.

Nu heeft hij zijn glanzend paard gezald, zijn laarzen steken in de zilveren stijgbeugels, hij keert zich half om en spreekt. Hij zegt die laatste trotse harde en ongevoelige woorden en geeft zijn ros de sporen. De edelvrouw kijkt hem na. De laatste drie regels langzaam zeggen. Denk aan de vertraging door dat „gaan en”. Vervloekt te hem? Nee, maar ze schreit en schreit! Maar er is één blinkende gedachte. Ze is zo zeker, dat haar zoon terug zal komen, dat er een glimlach strijkt over haar betraand gelaat. („Bijna” blijde). Alles moet in de ridderzaal zo blijven als het was, toen haar zoon nog met haar aan de tafel zat. Niet alleen zijn zetel, neen alle zetels moeten blijven staan. Zefs, en dat is sterk, de lampen moeten blijven branden. De poort mag niet gesloten; de slotbrug niet opgehaald.

Hij moet zó maar binnen kunnen komen. Tussen S. II en III moet je even wachten, om die lange, lange tijd aan te geven. Ook de woorden „na jàren”, zeg je langzaam en gerekt (duur-accent).

Hij komt terug. Niet gezond en sterk, niet op een glanzend paard en in prachtige kledij, maar als een melaatse zwerfer. Hij roept niet flink met jonge krachtige stem, maar hij klaagt met schor geluid. Hij buigt het hoofd en schaamt zich diep. Toch zegt hij: Uw zoon.

Zij kijkt..... en dan herkent zij in dit oude, verweerde, verminkte gelaat de trekken van haar jongen. Ze wendt niet in afschuw haar hoofd af, maar ze is blij; ze is zó innig verheugd, dat ze niet schreien kan. Wij zeggen wel eens: Ze schreide van blijdschap. Maar de blijdschap van de moeder is zelfs daarvoor te groot.

Of heeft ze zoveel geschreid in die lange, lange jaren, dat ze „geen tranen meer vindt?”

Rotterdam

Frans C. van Dorp.

In de mnd juli verschijnt „Onze eigen krant” niet.

Het is de maand waarin de vakanties beginnen! Het eerste nummer van de nieuwe jaargang verschijnt d.v. 20 augustus e.k. De nieuwe klas kan starten met dit nummer.

Het nieuwe vervolgverhaal is: HET LITTEKEN door Arjen Miedema.

ONS WERKHOEKJE.

Voordat je met vakantie gaat, moet je je krachten nog eens op dit kruiswoordraadseltje beproeven. Je hoeft niets op te zenden. En alvast bij voorbaat een heel plezierige vakantie toegewenst.

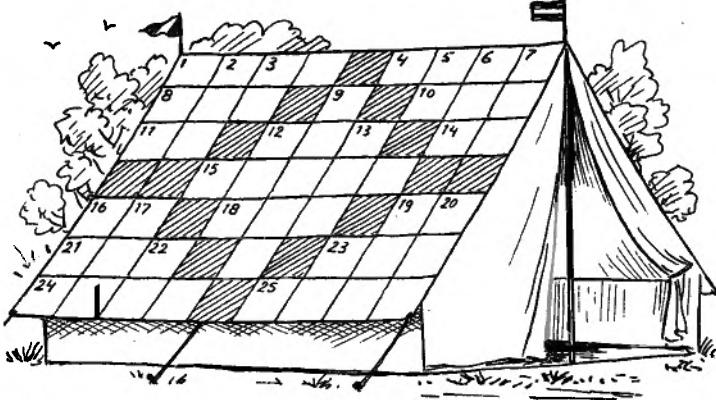
h o r i z o n t a a l.

1. Een „doekwoning”. 4. stuk linnen. 8 loofboom. 10. vóór. 11 maanstand. 12 wasmiddel. 14. eerste. 15. jaargetijde. 16. dat

zeg je als je koud bent. 18. latwerk. 19. niet noemend (afk.). 21 ijzerhoudende grondsoort. 23. 't is geen land. 24. zwarte, kleverige stof. 25. vaartuig.

v e r t i k a a l.

1. hok. 2. eikeschors. 3. normaal peil (afk.). 5. voorzetsel. 6. roem. 7. hok. 9. keukengerei. 12. zit aan ons hoofd. 13. heel bekende krant. 16. stomp. 17. slank, viervoetig dier. 19. nieuw. 20. om iets mee te vangen. 22. zangnoot. 23. bijwoord.

HOOFDSTUK XII

Op het kasteel.

„Wat? wilden jullie eigenlijk mijnheer spreken? Ja, maar dat gaat zo maar niet”.

Verwonderd keek de huisknecht naar de vier jongens, die daar zo bedremmeld op de mat stonden. Ineens ging hem een licht op. Hij had wel eens verhalen gehoord over dorpen, waar jongens op Sinterklaasavond zingend rondgingen om lekers op te halen.

„Eh..... jullie komt toch niet zingen van de rommelpot of zoiets? Er is hier een ziekte.”

Over de bedrukte gezichten van de jongens gleed toch even een glimlach. Het was ook zo dwaas, dat de knecht dacht, dat ze kwamen om te zingen, terwijl ze stonden te beven op hun benen.

Rolf trok de stoute schoenen aan en kwam een stap naar voren.

„We moeten mijnheer spreken. 't Is van erg groot belang. 't Gaat over..... over Zeno, over jongeheer Zeno,” zei hij.

De knecht haalde de schouders op en verdween. Stil en gelaten wachtten de jongens op de dingen, die komen zouden. De knecht bleef nogal lang uit, maar de jongens waagden het zelfs niet te fluisteren. Het was zo stil in het deftige huis, dat ze schrokken van het knersen van de oude friese klok, die langzaam acht slagen deed horen.

Daar kwam de knecht weer aan.

„Willen jullie mij maar volgen? Maar doe vooral zachtjes.”

Deze waarschuwing was overbodig. De deftige tapijten en lopers dempten alle geluid en niemand had zin een klink te geven.

Toen de knecht de deur van de kamer opengooide, waarin de oude heer zat, durfde niemand naar binnen te gaan. Het was alweer Rolf, die eindelijk de stap waagde.

Bij de haard zat de grootvader van Zeno. Hij leunde in een geweldig grote fauteuil en over zijn knieën lag een plaid. Aan zijn voeten lag de hond, die

even gromde, maar met een „koest Kora” tot zwijgen werd gebracht.

De jongens durfden bijna niet opkijken, tot ze de vriendelijke stem van de oude heer hoorden.

„Wel jongens, waarmee kan ik jullie van dienst zijn?”

Rolf keek op. Zijn ogen ontmoetten de zachte, vriendelijke ogen en opeens vatte hij moed.

„Wij kwamen over het pak praten, dat we gestuurd hebben aan Z..... aan uw kleinzoon.”

„We hebben ons vergist,” zei Bert met een benepen stem.

„Het was flauw van ons,” piepte Rob.

„Hebben jullie mijn kleinzoon een cadeautje gestuurd en moest het hier niet zijn?”

Ric deed nu ook een duit in het zakje.

„Ja mijnheer,” zei hij. „Dat pak met die rare flauwe dingen, dat was van ons.”

„Er is wel een pak gekomen voor Zeno, maar dat is nog niet open gemaakt. Het is gelegd bij de cadeautjes, die ik voor hem bestemd heb.”

„O, mijnheer, wat fijn, dat het pak nog dicht zit. Mogen we het dan alstublieft ongeopend terug hebben? Fijn, dat het niet open gemaakt is.”

„Jawel, dat mogen jullie wel, maar dan moeten jullie mij toch eerst vertellen wat er met dat pak eigenlijk aan de hand is.”

Weer zwegen de vier. Toen begon Rolf moedig:

„Wij dachten, dat Zeno zo vreselijk verwaand was, omdat hij niets zei als hij één van ons zag en omdat hij niet bij ons op school kwam.”

„En wij vonden zijn krullen ook niet mooi”, hielp Bert.

„Voor een jongen niet,” matigde Bert.

Een glimlach gleed over 't gezicht van de oude heer, toen hij door zijn eigen spierwit krulhaar streek.

„En toen hebben we hem geplaagd met versjes en flauwe dingen en toen hoorden we, dat hij ziek was en..... en..... en doofstom.”

„En dat was gemeen van ons,” zei Bert.

Het bleef nu even stil. Toen begon Zeno's grootvader te spreken. Zijn stem klonk niet boos. Alleen maar erg bedroefd.

„Schijn bedriegt dikwijls, jongens. Dat zie je alweer. Als Zeno jullie pak had open gemaakt, dan had je hem onnoemelijk gewond. Hij komt al zo erg veel te kort bij andere jongens. Dit is een goede les voor je geweest. Leer voortaan voorzichtig zijn.”

Dan wendde hij zich tot Rolf. „Zo, en nu moeten jullie je namen nog noemen.”

De jongens noemden hun namen en keken in het vriendelijke gezicht.

„We speelden vroeger altijd om het kasteel,” zei Rolf. „Daarom vonden we het ook vervelend, dat Zeno niet bij ons op

school kwam. We hadden gedacht.....”

„Hadden jullie gedacht, dat je door middel van mijn jongen het speelterrein kon behouden? Nu, maar dat vind ik een pracht indee. Laten we afspreken, dat jullie Zeno op komt zoeken, zo gauw hij beter is.”

„Ja, mijnheer, graag mijnheer.”

„Maar....., de droeve trek gleed weer over het oude gezicht — geduldig zijn hoor, als mijn jongen jullie niet begrijpt. Hij kan niet zo meespelen als andere jongens. Maar hij heeft een prachtige verzameling boeken en postzegels.”

De oude heer reikte hen de hand.

„Rolf hoort van zijn vader wel, hoe het hier gaat. Tot ziens, jongens.”

In de deuropening stond weer de bediende, die hen uit zou laten. Op een wenk van de oude heer ging hij hen voor naar de deur. Even later stonden ze met het pak in hun armen op straat.

Vier jongens op straat. Vier uitgelaten jongens op Sinterklaasavond met een hart, dat zo licht is als een veertje. Jongens, die een pak, een gemeen pak verstoppen in een greppel, waar ze 't later kunnen verbranden, omdat niemand..... neen niemand de inhoud mag zien.

„Weet je nog die dag, dat we opgesloten zaten op 't kasteel?” vraagt Rolf.

De jongens zwijgen. Wat bedoelt hij? Natuurlijk herinneren ze zich die dag nog heel goed.

„Toen was alles eigenlijk net eender als vandaag,” zegt Rolf.

De anderen zwijgen nog steeds. Neen, nu begrijpen ze Rolf toch niet.

„Toen hadden we bijna een nacht in de kelder gezeten. We kwamen er net op het nippertje uit.”

Nu begrijpen ze eindelijk, waar Rolf heen wil.

„Ja, net als vandaag,” zegt Ric.

„Als Zeno 't pak opengemaakt had, zou 't vreselijk geweest zijn voor ons en voor hem.”

„Dat was ook op 't nippertje,” knikt Ric.

„Ik geef Zeno mijn mooiste postzegels, als hij beter is,” zegt Rob.

„En ik stuur hem een taart van geld uit mijn spaarpot,” zegt Ric.

Rolf en Bert hebben ook hun plannen. Ze praten erover als ze samen overblijven op het laatste eindje naar huis.

Dan ineens zegt Bert: „Rolf, zullen we nog even? Van hier naar mijn huis? Wie er 't eerste is.”

En Rolf doet het. Hij vliegt over de weg. Hij schijnt wel vleugels aan zijn voeten te hebben, want het is zo licht en zo blij in hem.

En hij wint het dit keer van Bert ook. Maar wat maalt Bert daarom?

In hun harten is alleen nog maar plaats voor blijdschap.

Ze hebben een boze daad ongedaan gemaakt.

